

FORVALTNINGSREVISJON

Undersøkelse i Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Skjervøy kommune

Rapport 2015

Forord

På grunnlag av vedtak i kommunestyret i Skjervøy¹ og mandat fra kommunenes kontrollutvalg har KomRev NORD IKS gjennomført forvaltningsrevisjon og kontroll av disposisjoner i det kommunale aksjeselskapet Skjervøy Fiskeriutvikling. Hovedtemaet for undersøkelsen er selskapets forvaltning av 15 millioner kroner som Skjervøy kommune fikk fra Nergaard AS i 2010 etter avtale inngått 21.10.2009. I henhold til bestillingen inngår også undersøkelser i Årvikbruket Eiendom AS hvor Skjervøy kommune er eneaksjonær og omtale av Industriparken Skjervøy AS, som Skjervøy kommune har vært eneaksjonær i.

Kontrollutvalget skal sørge for at forvaltningsrevisjon blir gjennomført. Forvaltningsrevisjon er i kommuneloven § 77 nr. 4 og revisjonsforskriften § 7 definert som *systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger*.

Før igangsetting av forvaltningsrevisjonsprosjektet har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor Skjervøy kommune, jf. kommuneloven § 79 og revisjonsforskriften § 6. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder for selskapene hvor vi har gjort undersøkelser og selskaper som omtales. For å besvare en del av undersøkelsen har revisor brukt ekstern kompetanse, og tjenesteleverandøren har erklært at han ikke har/har hatt relasjoner til selskaper eller personer som inngår i vår undersøkelse. Revisorer i KomRev NORD har ingen relasjoner til leverandøren vi benyttet.

Vi hadde møte med rådmannen i Skjervøy kommune 5.6.2014 for å orientere om prosjektet og om dokumentasjonsbehovet på det nevnte tidspunktet. I prosjektgjennomføringen har vi forholdt oss til personer som har hatt formelle roller/verv i de undersøkte selskapene i den tidsperioden undersøkelsen gjelder, og flere av disse har også sendt oss selskapets dokumentasjon. Dette gjelder spesielt tidligere ordfører i Skjervøy kommune og tidligere styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, som vi har hatt flere samtaler med og som har besvart våre henvendelser raskt. Vi har hatt intervjuer med involverte fra Skjervøy kommune og vært i kontakt med personer involvert i privateide selskaper som ble bevilget penger fra de såkalte «Nergård-midlene». Både nåværende og tidligere ordfører og rådmann har overlevert dokumentasjon som har vært i kommunens arkiver.

Vi orienterte kontrollutvalget om fremdriften i undersøkelsen i møtene 16.9.2014, 26.2.2015, 26.3.2015 og 5.5.2015.

KomRev NORD vil takke alle som har bidratt i gjennomføringen av prosjektet.

Tromsø, 19.5.2015

Lars-André Hanssen

*Administrerende direktør og
oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor*

Knut Teppan Vik og

Margrete Mjølhus Kleiven

Prosjektledere, forvaltningsrevisorer

Max Kaspersen

Regnskapsrevisor

¹ Sak 10/14 og 14/14

Innholdsfortegnelse

0	SAMMENDRAG	3
1	INNLEDNING	9
1.1	Bakgrunnen for undersøkelsen	9
1.2	Nergård AS og Skjervøy Fiskeriutvikling AS	9
2	PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER	15
2.1	Problemstillinger	15
2.2	Generelt om kilder og kriterier for undersøkelsen	15
2.3	Betydningen av formålet med bevilgningen/tildelingen	18
2.4	Selskapets formål	19
2.5	Utbetaling og bevilgning i henhold til formelle beslutningsregler.....	20
2.6	Vilkår i tildelingsvedtaket	24
2.7	Sikkerhet og kontroll	24
2.8	Årvikbruket Eiendom AS og Årvikbruket AS	24
2.9	Industriparken Skjervøy AS	25
2.10	Skjervøy Sjømat AS	25
3	METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENŚING	26
3.1	Metode og datamateriale i undersøkelsene	26
3.2	Gyldighet og pålitelighet	28
3.3	Avgrensinger og presiseringer	29
3.4	Videre fremstilling og rapportens disposisjon.....	30
4	SKJERVØY FISKERIUTVIKLING AS	32
4.1	Valget av selskapsform	32
4.2	Selskapsinformasjon.....	32
5	TILSKUDD OG LÅN FRA SKJERVØY FISKERIUTVIKLING AS.....	35
5.1	Innledning.....	35
5.2	Utbetalinger og bevilgninger av tilskudd og lån	35
5.3	Nærmere om bevilgningene	37
6	STYREMØTET OG TILDELINGENE 5. FEBRUAR 2010	43
6.1	Innledning.....	43
6.2	Varslet om styrebehandling og innkalling til styremøte.....	43
6.3	Behandlingsgrunnlaget	44
6.4	Diskusjonene	45
6.5	Protokoll	46
7	ÅRVIKBRUKET EIENDOM AS	48
7.1	Innledning.....	48
7.2	Årvikbruket Eiendom AS og Årvikbruket AS	49
7.3	Fiskebrukets tilstand og kartlegginger av utbedringsbehov	52
7.4	Begrepet «utbedring» og sontringen mellom «vedlikehold» og «renovering»	55
7.5	Søknad fra Årvikbruket Eiendom AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS	56
7.6	Tildelingsvedtaket til Skjervøy Fiskeriutvikling AS.....	57
7.7	Saksbehandlingen	57
7.8	Oppfølging av tildelingsvedtaket og utbetalingen.....	59
7.9	Mottakers bruk av midlene	60
8	SKJERVØY SJØMAT AS	73

8.1	Innledning.....	75
8.2	Valg av driftsaktør, forhandlinger og samarbeid mellom Skjervøy kommune og Skjervøy Sjømat AS	76
8.3	Tildelingsvedtaket til Skjervøy Fiskeriutvikling AS	78
8.4	Saksbehandlingen	79
8.5	Oppfølging av tildelingsvedtaket og utbetalingen.....	81
8.6	Kjennskap til låntakers faktiske finansiering av driftsmidlene før lånet ble utbetalt ...	83
9	INDUSTRIPARKEN SKJERVØY AS.....	85
9.1	Innledning.....	85
9.2	Søknad fra Industriparken Skjervøy AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS	85
9.3	Tildelingsvedtaket til Skjervøy Fiskeriutvikling AS	87
9.4	Saksbehandlingen	87
9.5	Utbetalingen og oppfølging av tildelingsvedtaket.....	90
9.6	Sammenheng mellom lån til Industriparken Skjervøy AS (i 2010) og salg av selskapet (i 2007)?	94
10	TILDELINGER TIL ØVRIGE I STYREMØTE 5. FEBRUAR 2010	113
10.1	Innledning.....	113
10.2	Årvikbruket AS	113
10.3	Skjervøy videregående skole.....	114
11	STYREMØTE 10. FEBRUAR 2011 OG TILDELINGENE	116
11.1	Innledning.....	116
11.2	Omstillings- og utviklingsprosjektet drift år 4	118
11.3	Skjervøy kommune.....	119
11.4	P/R Stavnes.....	120
11.5	Jan Hansen.....	121
11.6	Ole Johan Korneliussen.....	122
11.7	Jan Hugo Eriksen.....	123
11.8	Finnvik AS	123
12	STYREMØTE 23. APRIL 2013 OG TILDELINGENE	125
12.1	Innledning.....	125
12.2	Jan Hugo Eriksen.....	126
12.3	Robertsen og Slåtnes AS	127
12.4	Skjervøy kommune.....	127
13	STYREMØTE 7. OKTOBER 2013 OG TILDELINGENE	130
13.1	Innledning.....	130
13.2	Svein Roger Mikkelsen	130
13.3	Haviknes DA	131
14	OPPSUMMERING	132
15	HØRING	138
16	REFERANSER.....	139

0 SAMMENDRAG

Innledning

I denne rapporten er resultatene fra KomRev NORDs undersøkelse i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, bestilt av kommunestyret i Skjervøy kommune. Mandatet for undersøkelsen er fra kontrollutvalget i kommunen.

Revisor gir i denne rapporten oversikt over alle tilskudd, lån og innbetalinger fra og til Skjervøy Fiskeriutvikling AS, herunder vurderer vi om lån og tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble bevilget og utbetalt i henhold til selskapets vedtekter, formelle beslutningsregler og vilkår i tildelingsvedtaket og om det var etablert sikkerhet/og eller kontroll med at tildelte midler ble brukt i henhold til bevilgningen. For tre av selskapene som ble bevilget midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, har vi i tillegg til å redegjøre for lånet/tilskuddet, besvart kontrollutvalgets problemstillinger formulert særskilt for hvert av de tre selskapene. For tildelingen til *Årvikbruket Eiendom AS* er det spørsmål om hvordan selskapet brukte midlene. Når det gjelder *Skjervøy Sjømat AS* er spørsmålet om Skjervøy Fiskeriutviklings eventuelle kjennskap til låntakers faktiske finansiering av driftsmidlene før lånet ble utbetalt. Problemstillingen om Industriparken Skjervøy AS er om det er en sammenheng mellom lånet og salget av Industriparken Skjervøy til West Contractors AS.

Skjervøy Fiskeriutvikling AS kunne ifølge formålsangivelsen gi lån eller tilskudd til tiltak innenfor fiskeri- eller havbruksnæringen (selskapets vedtekter § 2). Styret i et aksjeselskap har ansvar for forvaltningen av selskapet og er den øverste leder av selskapets virksomhet (aksjeloven § 6-12). På den bakgrunn må utbetaling av lån eller tilskudd være basert på en beslutning fra selskapets styre. Styrelederen skal sørge for at styret får til behandling aktuelle saker som hører under styret (aksjeloven § 6-20 (1)). Saker som skal behandles i styret, skal forberedes av daglig leder i samråd med styrelederen (aksjeloven § 6-21 (1)). Saken skal forberedes og fremlegges slik at styret har et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag (aksjeloven § 6-21 (2)). Hva som er et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag har sammenheng med sakstypen. En utredning for sak om tildeling av penger bør redegjøre og vurdere for om tiltaket er i henhold til selskapets vedtekter, som i dette tilfellet vil si om tiltaket gjelder fiskeri- eller havbruk og om det skal gis som lån eller tilskudd. Ettersom Skjervøy Fiskeriutvikling AS er fullt ut offentlig eid, burde saksutredningen også redegjøre og vurdere om tildelingen har problemstillinger tilknyttet konkurransevridning i markedet.

Styret er vedtaksført når mer enn halvparten av styremedlemmene er til stede eller deltar i styrebehandlingen som skjer uten møte (aksjeloven § 6-24 (1)). Som hovedregel treffer styret beslutninger med alminnelig flertall av de møtene styremedlemmene (aksjeloven § 6-25 (1)). Et styremedlem kan være inhabil dersom medlemmet direkte eller indirekte må anses å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken (aksjeloven § 6-27).

Det skal føres protokoll ved styremøter (aksjeloven § 6-29 (1)). Styreprotokollen skal angi tid og sted for styremøtet, samt styrets beslutninger. Styreprotokollen skal også angi behandlingsmåten. Protokollen skal underskrives av de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen (aksjeloven § 6-29 (3)), men har styret minst fem medlemmer, kan styret velge to til å underskrive.

Styret i et aksjeselskap skal holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og plikter å påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll (aksjeloven § 6-12).

Tildelingsvedtaket innebærer både rettigheter og plikter for mottaker, og også plikter for giver. Skjervøy Fiskeriutvikling AS må følge opp sitt eget tildelingsvedtak og mottaker skal bruke pengene i henhold til vilkårene for tildelingen.

Når det gjelder Årvikbruket Eiendom AS er det aksjelovens bestemmelser om styrets saksbehandling som har relevans for våre vurderinger.

Revisor har intervjuet personer som har hatt formelle roller i selskapene vi undersøker og som har vært involvert i beslutninger som for denne undersøkelsen er relevante å redegjøre for. Vi har analysert skriftlige dokumenter som fremlegg til og vedtak i kommunestyret og formannskapet i Skjervøy kommune samt avtaler Skjervøy kommune er part i. Vi har også analysert dokumenter som er utarbeidet av og/eller for selskapene vi omtaler, som vil si for eksempel protokoller, regnskapsdokumentasjon, avtaler og korrespondanse med andre. Av dokumentasjon som ikke er utarbeidet av eller for Skjervøy kommune eller noen av de omtalte selskapene, er rapporter og brev fra Mattilsynet og rapport fra takstingeniør samt redegjørelser/informasjon vi har bedt om i forbindelse med denne undersøkelsen.

Tilskudd og lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS

I kapittel 5 gir vi oversikt over alle tilskudd og lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS og vi tar i tråd med problemstillingene for våre undersøkelser stilling til ***hvorvidt lån og tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble bevilget og utbetalt i henhold til selskapets vedtekter, formelle beslutningsregler og vilkår i tildelingsvedtaket.***

I tabell 1 er oversikt alle som mottok lån/tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS med dato for tildeling og bevilget beløp. Vi viser videre dato for utbetaling og utbetalt sum. Industriparken Skjervøy AS betalte tilbake lånet med renter 20.2.2014. I kolonnen helt til høyre viser vi formålet med den enkelte bevilgning.

Tabell 1 Oversikt over tildelinger og utbetalinger fra og innbetalinger til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Støttemottaker /-giver	Tildeling Dato: beløp	Utbetalt Dato: beløp	Innbetalt Dato: beløp	Formål
Skjervøy kommune			15.1.2010: Kr 100 000 17.2.2010: Kr 15 000 000	Aksjekapital Aksjekapital 100 000 Overkurs 14 900 000
Industriparken Skjervøy AS	5.2.2010: Kr 2 500 000	24.2.2010: Kr 2 076 986,30	20.2.2014 Kr 2 500 000	Refinansiering av langsiktig gjeld
Skjervøy Sjømat AS	5.2.2010: Kr 4 500 000	19.2.2010: Kr 4 500 000		Produksjonsutstyr og bedriftsutvikling
Årvikbruket Eiendom AS	5.2.2010: Kr 3 100 000	19.2.2010: Kr 3 100 000		Renovering og ombygging
Årvikbruket AS	5.2.2010: Kr 145 000	20.10.2010: Kr 145 000		Anskaffelse og utlegging av flytebrygger
Skjervøy videregående skole	5.2.2010: Kr 1 000 000	Ikke utbetalt		Ombygging produksjons-hall/kjøkken
Skjervøy kommune	5.2.2010: Kr 400 000	Opphevet i møte 10.2.2011		adm. arbeid Nergårdsaken og etabl. ny virksomhet
Omstillings- og utviklingsprosjektet	10.2.2011: Kr 210 000	31.1.2012 Kr 210 000		midler for omstillings- og utvikl. prosjektet drift år 4
Skjervøy kommune	10.2.2011: Kr 2 662 645	11.2.2011 Kr 2 662 645		Administrative utgifter i forbindelse med Nergård-saken og utgifter til utbedring av fiskeanlegget på Skjervøy

	Kr 150 000	Kr 122 579,93		<i>til branntrapp/rømningsvei som påløper i 2011</i>
P/R Stavnes ANS	10.2.2011: Kr 300 000	28.6.2011: Kr 300 000		<i>Kjøp av fiskefartøy</i>
Jan Hansen	10.2.2011: Kr 500 000	28.6.2011: Kr 300 000		<i>Kjøp av fiskefartøy</i>
Ole Johan Korneliussen	10.2.2011: Kr 150 000	28.6.2011 Kr 500 000		<i>Utvidelse av drift</i>
Jan Hugo Eriksen	10.2.2011: Kr 125 000	24.3.2011 Kr 150 000		<i>Snurrevadutstyr</i>
Finnvik AS	10.2.2011: Kr 100 000	28.4.2011 Kr 125 000		<i>Kjøp av fiskebåt, container og bruk</i>
Jan Hugo Eriksen	23.4.2013 Kr 100 000	24.6.2013 Kr 100 000		<i>Videreføring av drift</i>
Robertsen og Slåtnes AS	23.4.2013 Kr 100 000	1.7.2013 Kr 100 000		<i>Oppgradering av bunkers-anlegg i Skjervøy havn</i>
Skjervøy kommune	23.4.2013 Kr 305 000 + mva	14.8.2013 Kr 365 000		<i>Kostnader til utbedring av fortøyningsfeste</i>
Haviknes DA	7.10.2013: Kr 100 000	11.11.2013 Kr 100 000		<i>Kjøp av fiskebåt m/fiskerettigheter</i>
Svein Roger Mikkelsen	7.10.2013 Kr 100 000	10.12.2013 Kr 101 591		<i>Kjøp og oppgradering av båt</i>

Kilder: Styreprotokoller og regnskaper Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Protokoller fra styremøter i Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser at styret traff 19 vedtak om tildeling av midler, fordelt på fire styremøter. Alle utbetalingene av lån og tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde hjemmel i vedtak fra selskapets styre. Revisor har ikke funnet grunnlag for å anse noen av bevilgningene som å være i strid med Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt formål, slik dette fremgår av § 2 i selskapets vedtekter.

Dokumentasjonen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS tyder på at styreleder sørget for at alle søknader om lån eller tilskudd ble gjenstand for styrebehandling, og at styret fattet beslutningene om tildeling av midler i møter. Protokollene fra styremøtene fra styrebehandlingen av tildelingssakene inneholder de opplysninger aksjeloven krever, men er ikke signert i henhold til aksjeloven. I det påfølgende styremøtet har imidlertid protokollen fra det enkelte styremøte vært behandlet som egen sak og protokollen har blitt godkjent.

Det fremgår av saksdokumentasjonen at administrasjonen i Skjervøy kommune har utredet flere av sakene om tildeling av lån eller tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Revisors vurdering er at det kan stilles spørsmål ved om kommuneadministrasjonen, som ikke inngikk i aksjeselskapets formelle styringsstruktur, hadde innflytelse i aksjeselskapet når det gjaldt sakene om tildeling av midler til Industriparken Skjervøy AS og Årvikbruket Eiendom AS. Da kommuneadministrasjonen også utredet styresaker som involverte søknader om midler fra Skjervøy kommune, kan det etter revisor vurdering også stilles spørsmål ved om administrasjonen i Skjervøy kommune hadde innflytelse over Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin styrebehandling av kommunens egne søknader. Når det gjelder de øvrige sakene kommuneadministrasjonen utredet for Skjervøy Fiskeriutvikling AS, ser revisor ingen grunn til å stille spørsmål ved at kommuneadministrasjonen var saksutreder i disse tilfellene.

Når det gjelder styrets behandlingsgrunnlag i tildelingssakene konstaterer revisor at styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS beviselig har behandlet og truffet vedtak i alle sakene om tildelinger av midler. Dette må tas til inntekt for at alle styremedlemmene i møtet mente de hadde informasjon som var god nok til at de kunne fatte en beslutning i den enkelte saken.

Revisor har ikke funnet grunn til å problematisere hvorvidt noen av avgjørelsene i styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde slik særlig betydning for styremedlemmets egen del eller for noen nærstående, at medlemmet måtte anses for å ha en fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken og dermed være inhabil.

Saksdokumentasjonen viser at det i forbindelse med tildelingssakene som ble behandlet i styremøtet den 10.2.2011 ble vedtatt bestemmelser tilknyttet kontroll med at midlene ble brukt til det omsøkte formålet. Det samme gjelder tre av sakene i styremøtet den 23.4.2013 og to av sakene i styremøtet den 7.10.2013. Også i sak 7-2010 om tildeling av ansvarlig lån til Industriparken Skjervøy AS finner revisor at Skjervøy Fiskeriutvikling AS har ført kontroll med at midlene ble brukt til det omsøkte formålet. I forbindelse med tildelingene til Industriparken Skjervøy AS, Skjervøy Sjømat AS, Jan Hansen og Ole Johan Korneliussen fulgte Skjervøy Fiskeriutvikling AS opp sine egne tildelingsvedtak i form av låneavtaler. I de øvrige sakene om tildelinger fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS kan revisor ikke se at styret har fattet beslutninger for å oppnå sikkerhet eller kontroll med at de tildelte midlene ble brukt som bestemt i tildelingsvedtaket.

Revisors vurdering er at utbetalingene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS var i henhold til vilkårene som var fastsatt i tildelingsvedtakene.

Årvikbruket Eiendom AS

I kapittel 7.9 besvarer vi problemstillingen om **selskapets bruk av midler**. Årvikbruket Eiendom AS fikk bevilget tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS på kr 3,1 millioner til renovering og ombygging av selskapets eiendom. Tilskuddet skulle gå til tiltak som er utført og som skal utføres. Tilskuddet ble utbetalt 19.2.2010 til Årvikbruket Eiendom AS, som samme dag betalte kr 3,025 millioner til Årvikbruket AS. De to selskapene – eiendomsselskapet og driftsselskapet – hadde tidligere blitt enige om at driftsselskapet skulle utføre nærmere bestemt utbedringsarbeid ved fiskebruket mot at eiendomsselskapet skaffet finansiering. Avtalene som vi omtaler i denne rapporten er signert av Johan Arild Hansen for Årvikbruket AS og styreleder Isaksen for Årvikbruket Eiendom AS. For Årvikbruket Eiendom AS er det gjennom styreprotokoller dokumentert at avtalene ble gjenstand for styrebehandling. Protokoller fra styremøter hvor saker om utbedringsarbeid ble behandlet viser at styreleder Isaksen og styremedlem Albrigtsen var til stede. Protokollene gir ikke informasjon om styremedlem Jørgensen var innkalt til møtene som vi omtaler.

Behovet for utbedringsarbeidet fremgikk av notat fra Mattilsynet 9.1.2006 og Isaksen sin takstrapport 30.11.2006, og besto av tiltak som karakteriseres som renhold, orden og vedlikehold og tiltak som kan karakteriseres som renovering. Isaksen hadde i sin rapport kalkulert med en samlet kostnad på kr 3 905 000. Fra oppstarten i 2006 ble det utført vedlikeholdsoppgaver og til dette arbeidet ble arbeiderne ved fiskebruket brukt. I 2008 ble partene enige om at renoveringsarbeidet skulle starte. Mattilsynets rapporter viser at Årvikbruket AS utførte vedlikeholdsoppgaver, men rapportene gir begrenset veiledning for å si noe om tiltakene som fremgikk av de ovennevnte dokumentene er utført. Begrunnelsen for dette er at Mattilsynet til enhver tid gjør vurderinger opp mot gjeldende næringsmiddelregelverk, og ikke opp mot de to nevnte dokumentene som var styrende for utbedringsarbeid.

For renoveringsarbeid fakturerte driftsselskapet eiendomsselskapet for utført arbeid. Vedlagt fakturaen var dokumentet «spesifisering av arbeidene utført for Årvikbruket Eiendom AS» og det totale fakturabeløpet var på kr 4 812 500 inkl. mva. Ifølge driftsselskapet hadde de utført arbeid for Årvikbruket Eiendom AS for totalt kr 3 850 000 eks. mva. og arbeidet besto i *arbeid ved inngangsparti og innslusing av personell, tilrettelegging av produksjonslokaler og isanlegg for å øke/bedre den produksjonsmessige logistikken i fabrikk, ombygging og forsterking av kaianlegget*

og det var utgifter til *prosjektledelse*. Etter revisors vurdering gir ikke ovennevnte dokument grunnlag for å si hvilke tiltak som faktisk var utført. Men fakturaen er godtatt at Årvikbruket Eiendom AS.

Etter avtale 30.10.2009 mellom partene skulle Årvikbruket Eiendom AS gjøre opp for fakturaen ved at Årvikbruket AS fikk overta utstyr til verdi av kr 1 187 500, ved at Årvikbruket Eiendom AS betalte kr 600 000 når selskapet fikk tilbake merverdiavgift på angjeldende investeringer og kr 3 025 000 skulle betales ved mulig lån/tilskudd fra Innovasjon Norge.

I tiden rundt tildelingstidspunktet var driftsselskapet begynt å bli utålmodige med å få oppgjør for arbeid de hadde utført. Årvikbruket Eiendom AS oppnådde ikke finansiering fra Innovasjon Norge, og vi oppfatter at denne delen av betalingsforpliktelsen ble gjort opp med midlene selskapet fikk fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Revisors analyse av regnskapene for 2008 og 2009 gir ikke nærmere grunnlag for å si hvilket renoveringsarbeid som hadde vært utført av Årvikbruket AS. I vedlegg 7.12 er rapport fra Byggebistand Troms etter befaring 21.11.2014.

Noen dager før driftsselskapet fikk oppgjøret for utført arbeid, hadde partene, på oppfordring fra styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Årvikbruket Eiendom AS sin eierrepresentant, signert en tilleggsavtale til leieavtale. Tilleggsavtalen var en formalisering av tidligere inngåtte avtaler.

I tilleggsavtalen fremkommer det at driftsselskapet for egen regning og risiko hadde påtatt seg å utføre utbedringsarbeid mot at eiendomsselskapet skaffet finansiering. Med tilleggsavtalen ble eiendomsselskapet fri for ansvar for utbedringsarbeid som måtte gjøres ved fiskebruket og driftsselskapet kunne utføre utbedringsarbeid over tid.

Mattilsynets rapporter fra tildelingstidspunktet og frem til juni 2014 tilsier at Årvikbruket AS gjennomfører vedlikeholdsoppgaver løpende. Men også for denne perioden gir rapportene begrenset veiledning for å besvare spørsmålene om tiltakene i Mattilsynets notat og Isaksens rapport, som lå til grunn for søknaden til Skjervøy Fiskeriutvikling AS, tildelingsvedtaket og avtaler mellom driftsselskapet og eiendomsselskapet, er utført.

Skjervøy Sjømat AS

I kapittel 8.6 besvarer vi problemstillingen om ***Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin eventuelle kjennskap til låntakers faktiske finansiering av driftsmidlene før lånet ble utbetalt.*** Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget midler til Skjervøy Sjømat AS for investering i nærmere bestemt utstyr. Styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sendte signert låneavtale til Skjervøy Sjømat AS 10.2.2010 og fikk denne tilbake med signatur fra Skjervøy Sjømat AS 18.2.2010. I denne perioden var partene uenige om midlene skulle være ansvarlig lån eller tilskudd. Den 10.2.2010 sendte Skjervøy Sjømat AS epost til Waage om at selskapet i påvente av utbetalingen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS måtte leie en flekkemaskin fra sin eier, Atlantic Seafood AS. Ifølge opplysningene Skjervøy Sjømat AS hadde lagt til grunn i forhandlinger med Skjervøy kommune, skulle selskapet kjøpe denne flekkemaskinen og det var budsjettert med kr 2 500 000 til anskaffelsen.

Skjervøy Fiskeriutvikling utbetalte imidlertid hele det bevilgede beløpet til Skjervøy Sjømat AS 19.2.2010. Tidligere styreleder har fortalt til revisor at han la til grunn at alle intensjoner og vilkår var akseptert av låntaker da låneavtalen ble returnert i underskrevet stand 18.2.2010. Finansiering

av det øvrige utstyret som Skjervøy Sjømat AS skulle anskaffe var ikke tema før utbetalingstidspunktet.

Industriparken Skjervøy AS

I kapittel 9.6 besvarer vi problemstillingen om **sammenhengen mellom lånet og salget av Industriparken Skjervøy AS**. På bakgrunn av dokumentasjonen og opplysningene vi har tilegnet oss gjennom vår undersøkelse er revisors oppfatning at sammenhengen mellom lånet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Industriparken Skjervøy AS i 2010 og salget av sistnevnte selskap i 2006/2007, kan oppsummeres som følger:

Lånet som Skjervøy Fiskeriutvikling AS gjennom sitt tildelingsvedtak i sak 7-2010 refinansierte, var et lån som selskapet North Crab AS i april 2006 hadde ytt Industriparken Skjervøy AS med den hensikt å posisjonere seg i forkant av et nærstående salg av sistnevnte selskap. Gjelden som Industriparken Skjervøy AS dermed hadde til North Crab AS, fulgte imidlertid beviselig med førstnevnte selskap da samtlige av aksjene i det ble overdratt til sistnevnte selskap i august 2007.

Da Skjervøy Fiskeriutvikling AS i 2010 vedtok å tildele Industriparken Skjervøy AS et ansvarlig lån for å refinansiere sistnevntes gjeld til morselskapet North Crab AS, synes motivet for beslutningen å ha vært å gjøre North Crab AS villig til å selge eiendommen Industriparken til en aktør kommunen kunne gå god for med tanke på planer om etablering av en forsyningsbase for oljeindustrien. Tildelingen må forstås i lys av målsetningen om å frigjøre industrilokaler til dette formålet. Det ligger utenfor revisors mandat å vurdere hensiktsmessigheten av tildelingen. Revisor registrerer at lånet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Industriparken Skjervøy AS ble tilbakebetalt med renter i 2014, og at sistnevnte selskaps regnskap sammen med dokumentene i utklippene ovenfor bekrefter at tilbakebetalingen fant sted og at gjelden dermed var gjort opp. Revisor har ikke grunnlag for å uttale seg ytterligere om innfrielsen av gjelden.

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunnen for undersøkelsen

Skjervøy Fiskeriutvikling AS var et kommunalt heleid selskap som ble opprettet i 2010 for å forvalte 15 millioner kroner som Skjervøy kommune fikk utbetalt fra Nergård AS i forbindelse med at konsernet la ned driften i kommunen. Selskapets forvaltning av «Nergård-midlene» har vært gjenstand for kritiske spørsmål i lokalsamfunnet. I kommunestyrets møte 12.3.2014 ble interpellasjoner besvart i sak PS 10/14, og kommunestyret ba kontrollutvalget om å gjøre forundersøkelser med tanke på en gransking av Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine lån/tilskudd til tre ulike selskaper. Det vedtatte fellesforslaget lød som følger:

«Kommunestyret ber kontrollutvalget om å foreta de nødvendige forundersøkelser for en gransking av lån/tilskudd på 4,5 millioner kroner som var gitt fra Skjervøy fiskeriutvikling AS til Skjervøy Sjømat AS og de 2.076 millioner som var gitt i lån fra Skjervøy fiskeriutvikling AS til Industriparken AS. Kommunestyret ber kontrollutvalget utarbeide et forslag til mandat for en gransking, som forelegges kommunestyret til avgjørelse. Med mandatet skal det følge forslag til hvem som skal forestå granskningen og en oversikt over eventuelle kostnader.»

På den bakgrunn fremmet kontrollutvalget en utredning og innstilling for kommunestyret i møte 7.5.2014, som kommunestyret vedtok i sak 14/14². KomRev NORDs overordnede prosjektskisse ble vedtatt av kontrollutvalget i sak 18/14, i møte 14.5.2014: «Kontrollutvalget vedtar å foreta undersøkelser i selskapene Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Årvikbruket Eiendom AS i samsvar med skissen fra KomRev NORD IKS datert 8.5.2014 med de endringer og tillegg som fremgår av protokollen.»³.

Kontrollutvalgets formål med forvaltningsrevisjonsprosjektet er å undersøke om midlene i Skjervøy Fiskeriutvikling AS er forvaltet i samsvar med de regler og retningslinjer som gjaldt for driften. Formålet er også å undersøke om tildelte midler – herunder til Årvikbruket Eiendom AS – er anvendt i samsvar med formålet for tildelingen og hvilken sikkerhet som var etablert for å påse dette. Det er ytterligere et mål for prosjektet å bidra til at Skjervøy kommunes befolkning og politiske miljø får innsikt i Skjervøy Fiskeriutviklings forvaltning av midlene, herunder at revisjonens undersøkelser kan frembringe informasjon om koplinger og transaksjoner mellom kommunens aksjeselskaper og øvrige involverte private aktører.

1.2 Nergård AS og Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Opprettelsen av Skjervøy Fiskeriutvikling AS var en direkte konsekvens av en avtale mellom Skjervøy kommune og Nergård AS høsten 2009 (vedlegg 1.1). I det følgende redegjør vi derfor for sentrale deler av forhistorien for den såkalte «Nergård-avtalen» og opprettelsen av Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Vi gir også en oversikt over styremøtene i selskapet hvor det ble gitt bevilgninger fra de såkalte «Nergård-midlene». Styremøtet 5.2.2010 blir også for øvrig særskilt omtalt senere i rapporten.

Fiskeindustrianlegget i Skjervøy havn (Havnegata 38) har vært eid og drevet av ulike selskaper, og trålere og konsesjoner har fulgt eierne. Nergård AS fikk i 2005 tillatelse fra Fiskeri- og

² Sak 14/14 Mandat for kontrollutvalgets gransking

³ Endringer og tillegg gjaldt punktene i den overordnede prosjektskissen som omhandler bakgrunn, formål, metode og problemstillinger

kystdepartementet til å overta Skaretfisk AS, fra Ludwig Mack AS og Mackzymal AS, som også eide en torsketråler. Som vilkår for tillatelsen ble det stilt krav om at konsernet skulle drive fiskeindustrivirksomhet på Skjervøy. I vilkåret sto det at ved eventuell nedlegging av industrivirksomheten som Nergård AS kontrollerer på Skjervøy, ville ervervstillatelsen og torsketrålkonsesjonene for fartøyene kunne bli trukket tilbake. Konsesjonene for å drive de aktuelle trålerne var altså knyttet til bestemt industrivirksomhet, og Nergård AS skulle eie denne industrivirksomheten. Til torsketrålkonsesjonen var det knyttet vilkår om at 1/6 av fangsten skulle leveres til fiskeanlegget i Årviksand.

Gjennom sitt datterselskap Skaretfisk AS eide og drev Nergård AS fiskeindustrianlegget i indre havn på Skjervøy. Datterselskapet eide og drev også et fiskeindustrianlegg på Lauksundskaret på Arnøya. Gjennom datterselskapet Ytre Rolløya AS hadde Nergård AS også to trålkonsesjoner som tilhørte tråleren Kågtind.

Høsten 2008⁴ ba Nergård AS om samtykke fra Skjervøy kommune til å endre vilkårene tilknyttet torsketrålkonsesjonene fordi selskapet ønsket å konsentrere all virksomhet gjennom datterselskapet Skaretfisk AS ved anlegget i Lauksundskaret.⁵

I formannskapets møte 24.9.2009 opplyste Nergård AS at de ønsket å legge ned all virksomhet i Skjervøy kommune og at de i den forbindelse ønsket dialog/forhandlinger med Skjervøy kommune. Formannskapet behandlet 1.10.2009 sak 76/09 *Nergårdsaka* og vedtok i pkt. 3 å åpne for dialog/forhandlinger med Nergård AS. Formannskapet besluttet også at Skjervøy kommune kunne være villig til å vurdere at selskapet ble fritatt for sine forpliktelser med hensyn til å drive industrivirksomhet i Skjervøy havn. For det første ville kommunen at Nergård AS og Ytre Rolløya AS i avtale skulle forplikte seg til å levere *all* torsk- og hysefangst fra tråleren Kågtind til anlegg i kommunen – det vil si 6/6 og ikke bare 1/6 som det opprinnelig var. For det andre skulle fiskeindustrianlegget i indre havn (Havnegata 38) med alt av fast eiendom, tilbehør og utstyr⁶, rettigheter etc. vederlagsfritt overdras til Skjervøy kommune eller selskap utpekt av kommunen. For det tredje skulle partene sammen søke å etablere ny aktivitet ved fiskeindustrianlegget i Lauksundskaret, og endelig satte kommunen som vilkår at Nergård AS gav økonomisk kompensasjon for nedbygging av industrivirksomheten.

Formannskapet vedtok også at det allerede opprettede forhandlingsutvalget⁷ skulle utvides og bestå av ordfører Roy Waage, rådmann Reidar Mæland, varaordfører Ingrid Lønhaug og kommunestyremedlemmene Arnulf Steffensen og Jørn Cato Angell. Resultatene av forhandlingene fremgår av «*Avtale mellom Skjervøy kommune (kommunen) og Nergård AS, Ytre Rolløya AS og Skaretfisk AS (Nergård)*» 21.10.2009. Gjennom avtalen samtykket Skjervøy kommune til at Nergård AS avviklet sin industrivirksomhet ved fiskeanleggene og til endring av konsesjonsvilkårene. Nergård AS på sin side aksepterte ved avtalen med kommunen en leveringsplikt i tråd med forskrift om leveringsplikt og blant annet at leveringsplikten skulle tilgodese alle mottaks- og produksjonsanlegg i kommunen samt at anlegget i Årviksand skulle ha fortrinnsrett til 1/6 av råstoffet fra konsesjonene, jf. avtalens pkt. 2.1 *Leveringsplikt for*

⁴ Jf. blant annet formannskapets sak 17/09 i møte 4.3.2009

⁵ Endringen var ikke i henhold til konsesjonsvilkårene for tråleren Kågtind. Leveringsplikten ble ved en saksbehandlingsfeil i departementet ikke med i konsesjonsdokumentene i 2002/2003, og heller ikke i 2005 ved konsesjonstildelingen til Nergård AS. Plikten til å drive industrivirksomhet «på Skjervøy» ble i konsesjonsvilkåret endret til «i Skjervøy kommune» i januar 2009. Vi avgrenser mot nærmere omtale av dette.

⁶ Utstyr som «tilhørte» eiendommen vil si utstyr som ikke var leid eller leaset

⁷ Forhandlingsutvalget besto opprinnelig av ordfører Waage, rådmann Mæland og kommunestyrerepresentanten Steffensen. Utvalget gjennomførte forhandlinger med Fiskeri- og kystdepartementet i forbindelse med endring i konsesjonsvilkåret og forhandlinger med Nergård AS.

Konsesjonene. Nergård forpliktet seg også å overdra anlegget i Skjervøy havn med alt av fast eiendom, tilbehør, løsøre og rettigheter etc. vederlagsfritt til Skjervøy kommune eller selskap utpekt av Skjervøy kommune, jf. avtalens pkt. 2.2 *Overdragelse av anlegget i Skjervøy havn*⁸. Ifølge avtalens pkt. 2.3 *Samarbeide om ny aktivitet i Lauksundskaret* forpliktet Nergård AS seg blant annet til å selge anlegget til annen aktør og i avtalen pkt. 2.4 *Økonomisk kompensasjon* ble det bestemt i pkt. 2.4.1 at «Nergård skal videre yte en økonomisk kompensasjon på NOK 15.000.000,-» og i pkt. 2.4.2 at «Utbetaling av kompensasjon skal skje til selskap eller stiftelse utpekt av kommunen».

Avtalen ble godkjent av kommunestyret 4.11.2009 i sak 32/09 *Nergård-saka*.⁹ I samme sak gav kommunestyret ordfører og rådmann oppdrag med å skaffe oversikt over aktuelle interessenter som ønsket å drive virksomhet ved anlegget i Skjervøy havn og at formannskapet skulle velge ut aktuelle interessenter som det skulle forhandles med.¹⁰

I kommunestyrets møte 6.12.2009 orienterte ordfører om hvilke aktører som, etter annonsering med frist 30.11.2009, hadde meldt interesse for å drive fiskeanlegget i Skjervøy havn. I sak 44/09 *Stiftelse av selskap for forvaltning av Nergård-midlene* i dette møtet ble det vedtatt å etablere et aksjeselskap som skulle ta seg av forvaltningen av kr 15 millioner som kommunen skulle få fra Nergård AS. Rådmannens forslag til vedtekter ble vedtatt av kommunestyret i vedtakets pkt. 3 i saken.

Det meldte seg fem interessenter til å drive fiskeindustrianlegget i Skjervøy havn.¹¹ Formannskapet vedtok i sak 1/10 *Valg av driftsaktør v/fiskeindustrianlegget i Skjervøy havn*, i møte 15.1.2010, at det skulle innledes forhandlinger med Olga Godø AS om ny drift ved fiskeanlegget og gav ordfører og rådmann myndighet til å forhandle fram og godkjenne avtale med Olga Godø AS. Skjervøy kommune inngikk 21.1.2010 samarbeidsavtale med Skjervøy Sjømat AS og 1.2.2010 avtale om leie av eiendommen i Havnegata 38.

I sak 2/10 *Fastsetting av retningslinjer for bruk av midlene til Skjervøy Fiskeriutvikling AS* vedtok formannskapet at vedtektenes § 2 var dekkende som retningslinjer for bruk av midlene. Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble stiftet 15.1.2010. Formannskapet var generalforsamling, ordfører Roy Waage var styreleder, og styrets medlemmer, som ble valgt blant kommunestyrets representanter, var varaordfører Ingrid Lønhaug, Einar Lauritzen, Helge Andersen og Elin Einarsen. Selskapet hadde ikke daglig leder. Selskapets formål var ifølge vedtektene § 2 *på vegne av Skjervøy kommune å motta og forvalte 15 millioner kroner som Nergård AS utbetaler i forbindelse med nedlegging av sin drift i kommunen, jf. avtale inngått høsten 2009. Midlene skal i hovedsak benyttes til infrastrukturtiltak i fiskerisektoren i hele kommunen, rekrutteringstiltak i fiskerinæringen og tiltak som har betydning for fiskeri- og havbruksnæringen i kommunen og regionen. Midler kan gis som lån eller tilskudd. Midlene skal også kunne dekke kostnader knyttet til prosjekt som omhandler nevnte innsatsområder. Formannskapet kan fastsette nærmere retningslinjer for bruken av midlene.*

Det første styremøtet i Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble avholdt 5.2.2010. I sak 4-2010 vedtok styret å innvilge **Skjervøy Sjømat AS** et *ansvarlig lån* på 4,5 millioner kroner til anskaffelse av produksjonsutstyr og bedriftsutvikling. I det samme møtet vedtok styret å gi *tilskudd* til **Årvikbruket Eiendom AS** på kr 3,1 til renovering og ombygging av selskapets eiendom i Årviksand (sak 5-2010), *tilskudd* på kr 145 000 til **Årvikbruket AS** for anskaffelse av flytebrygge (sak 6-2010), *ansvarlig lån* på kr 2,5 millioner til **Industriparken Skjervøy AS** til refinansiering

⁸ Dette er ordlyden i avtalen. I vedlegget «Spesifikasjon av vesentlig driftsløsøre unntatt overdragelsen» som inngår i «Avtale om overdragelse av eiendom» fremgår det hvilket utstyr som er unntatt fra overdragelsen.

⁹ Jf. vedtakets pkt. 1

¹⁰ Jf. vedtakets pkt. 2 og 3

¹¹ Jf. saksopplysninger til formannskapets sak 1/10 *Valg av driftsaktør v/fiskeindustrianlegget i Skjervøy Havn*

av lån (sak 7-2010) og *tilskudd* på 1 millioner kroner til **Skjervøy videregående skole** (sak 8-2010). Skjervøy kommune fikk også (i sak 3-2010) bevilget *administrasjonsbidrag* for utgifter kommunen hadde hatt i forbindelse med det administrative arbeidet med Nergård-avtalen og forhold vedrørende denne. Kommunestyret hadde besluttet i budsjett- og økonomiplan for 2010-13 at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle betale kr 400 000 for dette arbeidet, og styrets tildelingsvedtak var i tråd med det. I alle tildelingsvedtakene var forutsetningen for utbetaling at Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble tilført 15 millioner kroner fra Nergård AS.

Styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS utredet saken om tildeling av midler til Skjervøy Sjømat AS, mens de andre tildelingssakene som var til behandling 5.2.2010 var utredet av administrasjonen i Skjervøy kommune.

Formannskapet behandlet i møte 10.2.2010 sak 20/10 *Formen for kapitaltilførsel til Skjervøy Fiskeriutvikling AS* og besluttet at midlene skulle tilføres selskapet som egenkapital. Det fremgår av protokollen fra møtet at ordføreren orienterte til formannskapet om styremøtet hvor det ble vedtatt utdelt kroner 11,6 millioner. Videre fremgår det av møteprotokollen at styret ville annonsere at det gjensto midler til disposisjon. Annonsen var på trykk i Framtid i Nord 20.2.2010, og i den gjengis selskapets formål, og det er skrevet at: «*Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling A/S har allerede gjort en del bevilgningsvedtak som direkte omfatter de områder mandatet beskriver. Før styret vurderer nye søknader ønsker vi å gi enkeltpersoner eller bedrifter muligheten til å fremme eventuelle prosjekter med finansielle behov. På denne bakgrunn inviterer vi aktører eller enkeltpersoner som planlegger prosjekter eller virksomhet, og som i grove trekk ligger innenfor nevnte mandat om å fremme søknad til – Skjervøy Fiskeriutvikling A/S, Postboks 162 – 9189 SKJERVØY – innen mandag den 15. mars 2010. For spørsmål kan styreleder Roy Waage eller rådmann Reidar Mæland kontaktes*».

Den 17.2.2010 overførte Skjervøy kommune 15 millioner kroner til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin bankkonto. Det kommunale aksjeselskapet **Årvikbruket Eiendom** fikk utbetalt tilskuddet på kr 3,1 millioner fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS 19.2.2010. Årvikbruket AS (driftsselskapet) hadde i avtale med eiendomsselskapet påtatt seg å gjøre nærmere bestemte utbedringer mot at Årvikbruket Eiendom AS (eiendomsselskapet) skaffet finansiering. Driftsselskapet fikk utbetalt kr 3,025 millioner av tilskuddet fra eiendomsselskapet 19.2.2010. Den 19.2.2010 fikk også **Skjervøy Sjømat AS** utbetalt det ansvarlige lånet på kr 4,5 millioner. Det ansvarlige lånet som **Industriparken Skjervøy AS** fikk innvilget, ble utbetalt med kr 2 076 986,30 til aksjeeier North Crab AS 24.2.2010.

Av protokollen fra det neste styremøtet i selskapet, avholdt 4.10.2010, fremgår det at det ble orientert om status i de sakene som ble behandlet i forrige styremøte og at protokollen fra møtet ble enstemmig godkjent. I møtet 4.10.2010 behandlet styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sak 10-2010 *Gjennomgang av innkomne søknader*, og ifølge møteprotokollen drøftet styret strategi for behandling av søknadene. Søknadene ble behandlet av styret 10.2.2011, og ifølge protokollen fra dette møtet ble det bevilget totalt kr 4 197 645. Skjervøy kommune v/prosjektleder og rådmann hadde søkt om finansiering på egenandelen til omstillings- og utviklingsprosjektet¹². Kommunens administrasjon ved Frode Schultz utredet saken for styret, og styret vedtok i sak 2-2011 å tildele *tilskudd* på kr 210 000 til **Skjervøy kommunes omstillings- og utviklingsprosjekt år 4**. Tre av søknadene som ble behandlet av styret i møtet 10.2.2011, var fra eiere av fiskefartøy. Styret vedtok å tildele *tilskudd* til **P/R Stavnes** på kr 100 000 (sak 4-2011), til **Jan Hugo Eriksen** på kr 150 000 (sak 8-2011), til **Finnvik AS** kr 125 000 (sak 9-2011) og *ansvarlige lån* til **Jan Hansen** på kr 300 000 (sak 6-2011) og til **Ole- Johan Korneliussen** på kr 500 000 (sak 7-2011). Styret vedtok også å oppheve vedtak 3-2010 fra styremøte 5.2.2010 som gjaldt administrasjonsbidrag til

¹² <http://www.skjervoy.kommune.no/omstillings-og-utvikling.97132.no.html>: «Prosjekt igangsatt av Skjervøy kommune. Bakgrunnen er tap av 120 industriplasser i kommunen. Prosjektet gjennomføres ut 2010»

kommunen. Vedtaket ble erstattet med vedtak i sak 3-2011 hvor **Skjervøy kommune** ble innvilget totalt kr 2 662 645 og som gjaldt både det tidligere nevnte administrasjonsbidraget og utgifter Teknisk etat hadde hatt til utbedringer på kommunens fiskeanlegg i Havnegata 38. Ifølge leiekontrakten som kommunen hadde med Skjervøy Sjømat AS var kommunen ansvarlig for utbedringer og lignende mot økning i husleien for Skjervøy Sjømat AS. Saken ble utredet til styret av rådmann Reidar Mæland, og styrets tildelingsvedtak er i tråd med administrasjonens forslag til vedtak. I samme vedtak ble **Skjervøy kommune** innvilget *tilskudd* på inntil kr 150 000 for utgifter til branntrapp/rømningsvei som skulle påløpe i 2011.

Sommeren 2012 ble ordfører Torgeir Johnsen styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, og Dag Hugo Lorentzen, Mona Jørgensen, Einar Lauritzen og Ingrid Lønhaug var styremedlemmer. I styremøte 23.4.2013 vedtok styret å tildele *tilskudd* på kr 100 000 til **Jan Hugo Eriksen** og til **Robertsen og Slåtnes AS** (henholdsvis sak 5-2013 og sak 7-2013) og *tilskudd* på kr 365 000 til **Skjervøy kommune** (sak 8-2013). I styremøte 7.10.2013 ble det vedtatt at selskapet skulle gi *tilskudd* til eiere av fiskefartøy; **Svein Roger Mikkelsen** (sak 13-2013) og **Haviknes DA** (sak 14-2013) med kr 100 000 til hver. Styret besluttet i dette møtet at det ikke skulle gis flere tilskudd så lenge saken med Skjervøy Sjømat AS ikke var løst¹³. Det ble ikke laget skriftlige saksutredninger forut for behandlingen av disse fem tildelingssakene.

Med unntak av bevilgningen av tilskudd på kr 1 million til Skjervøy videregående skole i møte 4.10.2010, har alle styrevedtakene blitt fulgt opp med utbetaling fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Styrevedtakene som innebar tildeling av ansvarlige lån, ble fulgt opp med låneavtaler mellom Skjervøy Fiskeriutvikling AS og lånemottaker. I låneavtalen med **Skjervøy Sjømat AS** fremgår det av pkt. 5.1 at lånet er avdragsfritt og forfaller til betaling ved påkrav, og at påkrav tidligst kan fremmes 15.1.2013. I brev 2.5.2013 fremmet regnskapsfører på vegne av styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS påkrav om tilbakebetaling av lånet.

I forbindelse med salg av eiendommen Industriparken i 2014 fra Industriparken Skjervøy AS til Kystservice Skjervøy AS fikk Skjervøy Fiskeriutvikling AS oppgjør for lånet **Industriparken Skjervøy AS** fikk bevilget 5.2.2010. Ifølge oppgjørsansvarlig advokat var det som ledd i oppgjøret om eiendommen og utstyr avtalt at deler av kjøpesummen skulle benyttes til å innfri selgers resterende lån hos Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Det ble åpnet konkurs i Skjervøy Sjømat AS 28.11.2013, og i 2014 sendte Skjervøy kommune søksmålsvarsel til selskapet. Skjervøy Fisk og Skalldyr AS kjøpte fiskebruket for kr 2 050 000 og har i skrivende stund virksomhet ved fiskebruket¹⁴.

Årvikbruket AS har etter tildelings- og utbetalingstidspunktet fått nye eiere, men selskapet leier i skrivende stund fortsatt fiskebruket i Årviksand som eies av kommunens eiendomsselskap **Årvikbruket Eiendom AS**. Driftsselskapet har siden 2011 ønsket å kjøpe eiendommen. Eventuelt salg av eiendommen var sak i formannskapetets møte 20.4.2015.

Formannskapet drøftet i møte 3.3.2014 under sak 18/14 *Eierskapsdrøfting – avvikling av Skjervøy fiskeriutvikling AS* ekstraordinær generalforsamling i forbindelse med avvikling av selskapet. Det hadde imidlertid skjedd vesentlige endringer i selskapets inntekter og saken måtte utsettes¹⁵.

¹³ Mer om dette i kapittel 8

¹⁴ Kommunestyret vedtok i møte 12.3.2014, under 1/14 *Godkjenning av salgs- og låneavtale fiskebruket på Skjervøy* å selge fiskebruket.

¹⁵ Vedtaket lød: «Den ekstraordinære generalforsamlingen utsettes da det har inntruffet vesentlige endringer i selskapets regnskap i form av renteinntekter på over 400 000 kr.»

Generalforsamlingen i Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok 22.10.2014 at selskapet slettes¹⁶, og kr 2 583 064,37¹⁷ er tilbakeført til Skjervøy kommune. Lånene på kr 300 000 og kr 500 000, som var gitt til kjøp av fiskebåter, ble også overført kommunen¹⁸.

¹⁶ Jf. protokoll fra generalforsamling 22.10.2014

¹⁷ Nøyaktig beløp er innhentet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin regnskapsfører

¹⁸ Lånene skal omgjøres til tilskudd etter 10 år fra lånedato.

2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Problemstillinger

KomRev NORD har forstått oppdraget slik at vi gjennom våre undersøkelser skal gi oversikt over alle tilskudd og lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS og innbetalinger til selskapet. Vi skal særskilt omtale og vurdere lån/tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Skjervøy Sjømat AS, Industriparken Skjervøy AS og Årvikbruket Eiendom AS.

På denne bakgrunn og etter kontrollutvalgets drøftinger i møte 21.5.2014, utledet vi følgende hovedproblemstillinger og tema for våre undersøkelser:

- 1) Oversikt over tilskudd, utlån og innbetalinger fra og til Skjervøy Fiskeriutvikling AS**
- 2) Redegjørelse for tildelingen av 3,1 millioner kroner til Årvikbruket Eiendom AS og selskapets bruk av midlene**
- 3) Redegjørelse for lån på 4,5 millioner kroner til Skjervøy Sjømat AS og Skjervøy fiskeriutviklings eventuelle kjennskap til låntakers faktiske finansiering av driftsmidlene før lånet ble utbetalt**
- 4) Redegjørelse for lån på 2,5 millioner kroner til Industriparken Skjervøy AS og sammenhengen mellom lånet og salget av Industriparken Skjervøy til West Contractors AS**
- 5) Redegjørelse for tildelinger til øvrige mottakere**

For hovedproblemstillingene 2 til 5 har vi formulert følgende underproblemstillinger:

- a. Ble lån og tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget og utbetalt i henhold til selskapets vedtekter, formelle beslutningsregler og vilkår i tildelingsvedtaket?**
- b. Var det etablert noen sikkerhet og/eller kontroll med at lånene/tilskuddene ble brukt til det formål de var innvilget?**

Med utgangspunkt i problemstillingene har KomRev NORD utledet revisjonskriterier for undersøkelsen. *Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som kommunes praksis på det reviderte området skal vurderes i forhold til.* Ettersom denne undersøkelsen gjelder aksjeselskap eid av Skjervøy kommune, redegjør vi i kapittel 2.2 generelt for hvilken betydning det har at kommunal virksomhet er skilt ut i en selvstendig juridisk enhet og spesielt hvilken betydning det har at virksomheten er et aksjeselskap. Bestemmelsene som har relevans for å besvare underproblemstillingene a og b i denne undersøkelsen og vår utledning av kriterier fremgår av kapittel 2.3 til 2.10.

2.2 Generelt om kilder og kriterier for undersøkelsen

For kommunens virksomhet gjelder lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (*kommuneloven*). Kommunestyret er kommunens øverste organ, og det velger formannskap og ordfører. Ordfører er rettslig representant for kommunen og underskriver på dens vegne i alle tilfeller hvor myndigheten ikke er tildelt andre¹⁹. Den daglige driften i kommunen

¹⁹ Jf. kommuneloven § 9 nr. 3 siste setning. Roy Lennart Waage var ordfører i Skjervøy kommune fra 1995 til 2011, da Torgeir Johnsen overtok vervet. Varaordførere i dette tidsrommet har vært Åshild Simonsen (tidligere) og Ingrid Lønhaug (nåværende).

ivaretas av administrasjonen, herunder enheter, avdelinger, etater eller lignende, med øverste ansvarlige kalt administrasjonssjef/rådmann. Kommunene står imidlertid fritt til å organisere virksomheten sin i egne juridiske enheter, og organisasjonsformen er avgjørende for hvilket regelverk virksomheten skal styres etter. For Skjervøy Fiskeriutvikling AS gjelder derfor lov 4. juni 1976 nr. 59 om aksjeselskaper (*aksjeloven*).²⁰

Aksjeloven gjelder altså i organisasjonsmessige spørsmål innenfor aksjeselskapet, så som hvilke organer selskapet skal ha, hvordan de sammensettes, hvem som har beslutningskompetanse, hvordan beslutninger treffes, hvem som representerer selskapet utad, og hva som skal til for at selskapet er bundet i forhold til tredjemann. Videre er det aksjeloven som regulerer forholdet mellom selskapet og kommunen som aksjeeier. En viktig side ved dette er at det er aksjeloven som regulerer hvordan kommunen utøver myndighet i selskapet og hvordan og i hvilken utstrekning kommunen som aksjeeier skal disponere over selskapets midler. Med andre ord innebar det at Skjervøy kommune valgte å sette administreringen av de såkalte «*Nergård-midlene*» til et aksjeselskap, at Skjervøy kommune ikke kunne styre på samme måte som den var vant til overfor egen administrasjon.

Når det gjelder disposisjonene i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, utleder vi således revisjonskriterier fra **aksjeloven**. Aksjelovgivningen må suppleres med selskapets vedtekter, som kan karakteriseres som et aksjeselskaps «grunnlov». Vedtektene er bindende for selskapets organer og aksjeeierne²¹. For vurderingen av tildelingene av midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS utleder vi derfor revisjonskriterier også fra **selskapets vedtekter** (vedlegg 2).

Styringen av et aksjeselskap er delt mellom eier, styre og daglig leder. Eier utøver styringen gjennom *generalforsamlingen* som er den øverste myndigheten i selskapet²². Selskapet skal holde ordinær generalforsamling innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår²³. Generalforsamlingen har instruksjons- og omgjøringsrett overfor styret. I praksis er det bare gjennom deltakelse på generalforsamlingen at aksjeeieren har adgang til å påvirke styringen av selskapet. Det innebærer at dersom eier (i dette tilfellet Skjervøy kommune) vil instruere styret i en sak, skal beslutningen fremkomme i protokoll fra generalforsamling. En relevant kilde for å utlede revisjonskriterier er derfor **generalforsamlingsprotokoller**.

I Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter § 5 er det bestemt at *formannskapet* er generalforsamling. Da Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble vedtatt opprettet i 2009, inneholdt ikke Skjervøy kommunes reglement for politiske styringsorgan²⁴ bestemmelse om hvilket organ/hvem som var generalforsamling i aksjeselskaper kommunen hadde eierinteresser i. Protokollen fra møtet der kommunens reglement ble vedtatt i 2007 tilsier at det var tale om at formannskapet skulle være generalforsamling, fordi det i saken kom forslag om at hele formannskapet skulle være generalforsamling, men forslaget falt mot 12 stemmer.²⁵ Gjeldende reglement for politiske styringsorganer²⁶ bestemmer i pkt. 2.2.6 at «*formannskapet er generalforsamling der kommunen er 100 % aksjonær og i øvrige selskaper representerer ordføreren kommunen i generalforsamlingen*»²⁷. Fra og med 2011 skulle altså alle medlemmene av formannskapet møte på generalforsamling i kommunalt heleide selskaper.

²⁰ Virksomheten som drives i regi av aksjeselskapet, er ikke kommunal virksomhet i forhold til kommuneloven § 2.

²¹ Jf. Geir Woxholth, Selskapsrett 2. utg. 2007, s. 86

²² Jf. aksjeloven § 5-1 første ledd

²³ Regnskapsåret er kalenderåret, jf. regnskapsloven § 1-7 første ledd første punktum

²⁴ Reglementet ble vedtatt av kommunestyret 20.6.2007

²⁵ Vi har fått denne opplysningen fra ordfører, som på vår forespørsel oversendte oss reglementet fra 2007

²⁶ Vedtatt av kommunestyret 15.6.2011

²⁷ Pkt. 2.2.6. Gjeldende reglement ble vedtatt i kommunestyret 15.6.2011, i sak 25/11

Styring og kontroll av virksomhet som kommunen har skilt ut i eget rettssubjekt, har siden 2007 vært diskutert blant annet i KS Eierforum²⁸, og Skjervøy kommune var medlem av forumet²⁹. Forumet, som var opptatt av å jobbe frem veiledere innen eierskapsprosess og selskapsetablering og anbefalinger for godt eierskap, ble lagt ned i 2010, men KS arbeidet videre med eierskapsspørsmål, og utarbeidet blant annet «Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak». Anbefalingene er skreddersydde for styring av kommunalt eide selskaper³⁰. KS har i sitt arbeid satt fokus på eierstyring og roller. Som eier av aksjeselskap bør en kommune utarbeide en *eierstrategi*, som vil si at eiers interesser er klart formulert og tilgjengelig for selskapet. Skjervøy kommune hadde ikke eierstrategi i det tidsrommet Skjervøy Fiskeriutvikling AS eksisterte. I Skjervøy kommunes reglement for politiske styringsorgan, vedtatt i 2007 og i 2011, er det imidlertid bestemt at *formannskapet* er rådgivende organ i eierskapsspørsmål i selskaper der kommunen har eierinteresser. Ifølge reglementene har styrerepresentanter og utsendinger til generalforsamlinger møte- og talerett i slike saker, og valg av styrerepresentanter i kommunens selskaper skal drøftes på forhånd i formannskapet.

Forvaltningen av et aksjeselskap tilligger styret. Det er styret som i alle sammenhenger kan representere selskapet utad innenfor selskapets formål. Det er styrets oppgave å påse at selskapet videreutvikles innenfor de rammene som er satt for virksomheten gjennom vedtektene samt instruksjer og vedtak fattet av eierne på generalforsamlingen. Aksjeeieren kan ikke instruere generalforsamlingen direkte eller opptre på vegne av selskapets organer. «Forvaltning» av virksomheten kan defineres som et krav om at styret har vedtatt gode planer som sikrer at målet for virksomheten oppnås, og at de verdiene og ressursene som selskapet disponerer, utvikler seg i tråd med de mål eieren har etablert³¹. Styreverv i et aksjeselskap er et personlig verv, og styremedlemmet skal ikke representere partiet, kommunen eller andre interesser, men skal ivareta selskapets interesser ut fra det formålet eierne har satt.

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS bestod av folkevalgte. Når politikere sitter i styret, skal de altså ivareta virksomhetens tarv, ikke kommunens eller partiets. På den bakgrunn bør folkevalgte alltid vurdere sine forskjellige roller og de rollekonflikter som kan oppstå³². Den 1.11.2011 ble forvaltningsloven § 6 endret slik at kommunalt ansatte eller folkevalgte er inhabile til å behandle saker i kommunen som gjelder selskap der de selv er styremedlem, også der selskapene er fullt ut offentlig eid.

Daglig leder har ansvaret for den daglige driften og skal gjennomføre de beslutninger styret har fattet og de oppgavene som styret delegerer til ham/henne. Daglig leder forholder seg til styret og ikke til eieren. Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde ikke daglig leder, og oppgavene som etter aksjeloven tilligger daglig leder, skulle derfor ivaretas av styreleder.

I kommunalt heleide aksjeselskaper vil det være naturlig med en viss uformell kontakt mellom kommunen og selskapets administrasjon. Aksjeloven er ikke til hinder for slik kommunikasjon som i en viss utstrekning kan være hensiktsmessig. Blir slik kommunikasjon for omfattende, kan det

²⁸ KS Eierforum ble initiert av KS Sentralstyre våren 2007 og var et kompetansenettverk for offentlig utøvelse av eierskap i kommunal sektor, jf. <http://www.ks-bedrift.no/temaer/Juss/KS-anbefalinger-for-godt-eierskap---revidert-/>.

²⁹ Formannskapet i Skjervøy kommune vedtok 13.2.2008 i sak 18/08, til referatsak 11/08²⁹, at «kommunen ønsker medlemskap i KS Eierforum».

³⁰ Jf. Vibeke Resch-Knudsen, Styring av kommunalt eide selskaper, 1. utg. 2012 s. 28

³¹ Resch-Knudsen, s. 97

³² <http://www.ks.no/tema/Samfunn-og-demokrati1/Folkevalgtportalen/Ofte-stilte-sporsmal/Sporsmal-og-svar-om-habilitet/>

imidlertid oppstå uklare ansvarsforhold. Uansett må det holdes fast ved at instruksjer og andre vedtak som er ment å være bindende for selskapet, må skje ved formelle vedtak i generalforsamlingen.³³

Det at et aksjeselskap er fullt ut offentlig eid, kan innebære at det må følge bestemmelsene i lov 19.5.2006 nr. 19 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) som skal sikre innsyn i saksdokumenter, journaler og lignende. Det har den konsekvens at for eksempel styreprotokoller er offentlige. En annen konsekvens av å være omfattet av offentliglova, er at selskapet vil ha journalføringsplikt etter arkivloven og plikter å ta stilling til innsynskrav uten ugrunnet opphold. Fylkesmannen i Troms har vurdert at Årvikbruket Eiendom AS er unntatt fra offentliglovas virkeområde, jf. forskrift til offentliglova § 1 annet ledd bokstav a³⁴. Fylkesmannen har ikke vurdert Skjervøy Fiskeriutvikling AS opp mot nevnte bestemmelse, men på samme måte som for Årvikbruket Eiendom AS er Skjervøy Fiskeriutvikling AS et selvstendig rettssubjekt uten fast tilsatte i administrativ stilling, som ifølge forskriften § 1 annet ledd bokstav a ikke omfattes av offentliglova.

Prinsippet om likebehandling av private og offentlige selskaper innebærer at reglene om offentlig støtte også gjelder kommunes egne selskaper. Såkalt *statsstøtte* er støtte gitt av et offentlig organ som innebærer en selektiv fordel man ikke ville fått under normale markedsforhold. Etter EØS-avtalen er i utgangspunktet slik støtte forbudt, men det finnes en rekke unntak. Støtten kan ha form av tilskudd, skattefritak, lån, statsgarantier eller andre gunstige vilkår basert på offentlige midler. Åpenbare former for statsstøtte er for eksempel offentlige tilskudd til foretak for å bistå med kapitalinvesteringer eller krisehjelp.³⁵

Vurderingen av Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine disposisjoner – som i denne undersøkelsen er tildelinger av lån og tilskudd – må ta utgangspunkt i selve tildelingsvedtaket/bevilgningen. Nedenfor gjør vi derfor først rede for betydningen av formålet med bevilgningen/tildelingen.

2.3 Betydningen av formålet med bevilgningen/tildelingen

Når vi i denne rapporten bruker begrepet *bevilgning*, mener vi vedtaket om å stille en pengesum tilgjengelig for et uttrykkelig formål. En annen benevnelse som vi bruker om beslutningen, er *tildelingsvedtak*. I denne sammenheng vil det derfor si styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin beslutning om hva pengene skulle finansiere. Med *tildeling* mener vi midlene/pengesummen mottaker fikk til rådighet, og vi mener både tilskudd og lån.

Formålet har betydning i flere sammenhenger. For det første har formålet med bevilgningen betydning for spørsmålet om styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin *beslutning* om å gi penger til et tiltak eller prosjekt var i henhold til selskapets vedtekter § 2. En slik vurdering må ta utgangspunkt i hva som ble lagt til grunn på *beslutningstidspunktet*.

For det andre har formålet betydning for å vurdere om *utbetalingen* fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS var i henhold til bevilgningen. Denne vurderingen må ta utgangspunkt i hva som ble lagt til grunn på *utbetalingstidspunktet*.

³³ NOU 1995:17 Om organisering av kommunal og fylkeskommunal virksomhet s. 111-112

³⁴ Jf. fylkesmannens brev til avisen Nordlys med tittelen «Klage – begjæring om innsyn i kommunalt aksjeselskap Årvikbruket Eiendom AS»

³⁵ http://www.eftasurv.int/media/press-releases/ESA_Fact_Sheet_%28NO%29_-_State_Aid.pdf

For det tredje har formålet betydning for å vurdere om *mottaker benyttet midlene* i henhold til bevilgningen. Dette er en vurdering av hva midlene har blitt brukt til å finansiere. Det siste spørsmålet har i denne undersøkelsen kun relevans for tildelingen til kommunens eget selskap, Årvikbruket Eiendom AS.

For alle spørsmålene må det altså avgjøres hva som var formålet med bevilgningen/tildelingen. Utgangspunktet for vurderingen tas i *tildelingsvedtakets ordlyd*. Nærmere veiledning kan finnes i søknaden som Skjervøy Fiskeriutvikling AS la til grunn for sin beslutning og i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin utredning av saken med eventuelle vedlegg.

2.4 Selskapets formål

Selskapets vedtekter er bindende for selskapets organer og aksjeeiere. Vedtektene vedtas av aksjeeierne på den konstituerende generalforsamlingen med to tredjedels flertall. Selskapets formål setter de ytre rammene for styrets myndighet. Vedtektene i Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble vedtatt på konstituerende generalforsamling 15.1.2010. I Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter § 2 står det: **“Selskapets formål er på vegne av Skjervøy kommune å motta og forvalte 15 millioner kroner som Nergård AS utbetaler i forbindelse med nedlegging av sin drift i kommunen, jf. avtale inngått høsten 2009. Midlene skal i hovedsak benyttes til infrastrukturtiltak i fiskerisektoren i hele kommunen, rekrutteringstiltak i fiskerinæringen og tiltak som har betydning for fiskeri- og havbruksnæringen i kommunen og regionen. Midler kan gis som lån eller tilskudd. Midlene skal også kunne dekke kostnader knyttet til prosjekt som omhandler nevnte innsatsområder. Formannskapet kan fastsette nærmere retningslinjer for bruken av midlene”**.

Vi ser først og fremst at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skal motta og forvalte kr 15 millioner. Ved at selskapets vedtekter viser til «Nergård-avtalen», som forpliktet Nergård AS til å overføre kr 15 millioner til selskap eller stiftelse utpekt av kommunen, forstår vi at kr 15 millioner er den øvre grense for utdeling av midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Selskapets vedtekter angir deretter fire typer tiltak som Skjervøy Fiskeriutvikling AS i hovedsak kan tilgodese med midlene fra Nergård AS:

- Infrastrukturtiltak i fiskerisektoren
- Rekrutteringstiltak i fiskerinæringen
- Tiltak som har betydning for fiskeri- og havbruksnæringen i kommunen og regionen
- Kostnader knyttet til prosjekter som omhandler ovennevnte tiltak/formål

Vi forstår ut fra ordlyden at midler kan gis for fysisk/praktisk tilrettelegging/(opp)bygging slik at fiskerisektoren skal fungere, jf. begrepet «*infrastrukturtiltak*» og for å skape tilvekst eller fornyelse i fiskerinæringen, jf. begrepet «*rekrutteringstiltak*». Formålsangivelsen avgrenser imidlertid ikke bruken av midler til dette, jf. formuleringene «*tiltak som har betydning*» og «*kostnader knyttet til prosjekter som omhandler ovennevnte tiltak/formål*». Midlene kan etter ordlyden i *hovedsak* benyttes til det ovennevnte, og det er således ikke helt utelukket at tiltak som ikke direkte faller inn under ordlyden av de nevnte tiltak/prosjekt kan tilgodeses med midler fra selskapet. Vi forstår imidlertid at en begrensning er hvilken næring/område tiltakene/prosjektene skal ha tilknytning til; midlene må komme *fiskerinæringen* og/eller *havbruksnæringen* til gode. Videre kan vi lese direkte ut fra ordlyden i vedtektene at det kan ikke tildeles midler til fiskeri- og/eller havbruksnæringen generelt (uavhengig av geografi), men til denne næringen i *kommunen og regionen*. Det avgrenses ikke til Skjervøy kommune og vi forstår med *regionen* at selskapet kunne gi midler til tiltak/prosjekt i områder utenfor, men i tilknytning/nærhet til kommunen.

Av rådmannens saksfremlegg til kommunestyrets sak 44/09 *Stiftelse av selskap for forvaltning av Nergård-midlene*, i møte 16.12.2009 kan vi lese begrunnelsen for hvorfor formålsbestemmelsen ble gitt sin utforming; «*ut fra at vi foreslår kun kommunestyremedlemmer som aktuelle for styreverv i selskapet har vi landet på en rund og overordnet formålsbeskrivelse og overlatt til styret å fastsette nærmere retningslinjer*³⁶». Vi oppfatter videre rådmannens saksfremlegg dit hen at «*infrastruktur- og rekrutteringstiltak*» er skrevet fordi det var signalene han fikk fra politikere om bruken av midlene. Rådmannen har videre utdypet hva som menes med de nevnte tiltakene: «*Dette vil si tiltak av mer varig karakter, eksempelvis oppgradering/fornyelse/utvidelse av eksisterende fiskebruk og mottaksstasjoner og anskaffelse av nye båter eller kvoter. Hovedpoenget er at midlene skal brukes til tiltak som består over noe tid uavhengig av hvordan det går med driverne, altså skal det ikke legges opp til rene driftstilskudd til aktører.*» Rådmannens saksfremlegg lå til grunn for kommunestyrets godkjenning av vedtekter og vedtektene slik de ble vedtatt av kommunestyret, ble vedtatt av generalforsamlingen i Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Rådmannens forklaring for innholdet i vedtektene er derfor relevant for tolkningen av begrepene i vedtektene. Vi ser av rådmannens saksfremlegg at *tiltak/prosjekt* skal være av «*varig karakter*», og gjennom rådmannens eksemplifisering og redegjørelse for hva som er «*hovedpoenget*» forstår vi at midlene skulle brukes til *investeringer i næringen, og ikke til driftstiltak*.

Videre ser vi av vedtektene at midler kan gis som *lån*. *Lån* av midler kan forstås som leie av penger, og det er vanlig at det påløper renter på lånebeløpet. Vedtektene kan imidlertid ikke forstås som at Skjervøy Fiskeriutvikling AS plikter å beregne vederlag for et eventuelt lån. Det finner vi støtte for i at selskapet også kunne bevilge midler som *tilskudd*. Tilskudd kan forstås som ren økonomisk støtte/bidrag, som ikke må tilbakebetales eller betales vederlag for å få. Et rentefritt lån vil således stå i en mellomstilling.

Siste setning i vedtektene – at formannskapet «*kan gi nærmere retningslinjer for bruken av midlene*» - forstår vi dit hen at formannskapet *innenfor* det som er angitt i selskapets vedtekter kan gi føringer til selskapets styre. I formannskapets sak 2/10 *Fastsetting av retningslinjer for bruk av midlene til Skjervøy Fiskeriutvikling AS* vedtok formannskapet at «*formannskapet legger til grunn at vedtektens § 2 er dekkende som retningslinjer for bruk av midlene. Styret forvalter selskapets kapital i tråd med dette. Vurderinger ut over dette søkes avklart med formannskapet*». Formannskapet i Skjervøy kommune fastsatte ikke nærmere retningslinjer for bruken av midlene.

Vi ser med andre ord at det er vidt formulert hvilke formål midlene kunne tilgodese og det var styrets skjønn om midlene skulle tildeles som lån eller tilskudd. Styrets begrensninger lå i det totale beløpet som kunne utdeles og at midler måtte gå til tiltak/prosjekt i en bestemt næring i kommunen/områder i tilknytning til kommunen. *Tiltak/prosjekt* kan tolkes innskrenkende til å gjelde *investeringer*, og ikke tilskudd/lån til aktørers *drift* av virksomhet.

2.5 Utbetaling og bevilgning i henhold til formelle beslutningsregler

Med *formelle beslutningsregler* menes regler om hvem som kan beslutte hva og på hvilken måte³⁷. Det vil i denne sammenheng si hvilket organ som kan treffe avgjørelse om å bevilge og utbetale tilskudd/lån og hvilke regler som gjelder for organets saksbehandling. De formelle beslutningsreglene finner vi i aksjeloven og selskapets vedtekter.

³⁶ Etter forslag fra Høyre ble setningen om at styret fastsetter nærmere retningslinjer, endret til at formannskapet fastsettes nærmere retningslinjer

³⁷ Underproblemstilling a

2.5.1 Utbetaling i henhold til formelle beslutningsregler

Til spørsmålet om utbetalingen av lån/tilskudd var i henhold til formelle beslutningsregler, må det avgjøres hvem som kunne treffe beslutning om utbetaling av midler. Aksjeloven § 6-12 første ledd første punktum angir at **«forvaltningen av selskapet hører under styret»**.

Hvilke saker som hører under styret, må avgjøres ut fra aksjeloven § 6-14 annet ledd som angir at den daglige ledelse ikke omfatter saker som etter selskapets forhold er av usedvanlig art eller av stor betydning. Ved at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin hovedoppgave var å forvalte 15 millioner kroner til tiltak innenfor fiskeri og havbruk, er det naturlig å utlede at kompetansen til å gjøre beslutninger om tilskudd/lån av midlene lå til styret i selskapet. Som revisjonskriterium utleder vi derfor at **Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine utbetalinger av tilskudd/lån må ha hjemmel i avgjørelse av styret i selskapet**.

I det videre er vår redegjørelse for de saksbehandlingskrav som gjelder når styret i et aksjeselskap – her Skjervøy Fiskeriutvikling AS – skal treffe en beslutning i en sak.

2.5.2 Bevilgning i henhold til formelle beslutningsregler

Aksjelovens utgangspunkt er at **«styret skal behandle saker i møte, med mindre styrets leder finner at saken kan foreligges skriftlig eller behandles på annen betryggende måte»**, jf. aksjeloven § 6-19 første ledd. Møtebehandling vil være den beste garanti for at styrebeslutningene blir mest mulig riktige³⁸.

Styrelederen skal ifølge aksjeloven § 6-20 første ledd **«sørge for behandling av aktuelle saker som hører under styret»**. Når loven krever at sakene skal være «aktuelle», betyr det at styrelederen må sørge for at styrebehandlingen ikke i realiteten blir en «etterhåndsbehandling» av saker som allerede er avgjort av selskapets administrasjon³⁹. Av bestemmelsene utleder vi som revisjonskriterium at **styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS må sørge for at saker om tildeling blir gjenstand for behandling i selskapets styre**.

Aksjeloven § 6-21 første ledd angir hvem som forbereder saker til styret; **«daglig leder forbereder saker som skal behandles av styret i samråd med styrets leder»**. Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde ikke daglig leder, og oppgaven var derfor tillagt styrets leder. Som revisjonskriterium utleder vi derfor at **styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS må forberede saker som skal behandles av styret i selskapet**.

Aksjeloven § 6-21 annet ledd bestemmer at **«en sak skal forberedes og fremlegges slik at styret har et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag»**. Hva som kreves for at styret skal sies å ha et «tilfredsstillende behandlingsgrunnlag», har sammenheng med blant annet sakstypen. Ifølge lovforarbeidene må det vanligvis foreligge skriftlig dokumentasjon som gir styremedlemmene grunnlag for å sette seg inn i hva saken gjelder, og grunnlag for å gjøre seg opp en mening om den. Det må imidlertid være tilstrekkelig om sakspapirene sammen med en eventuell muntlig orientering til styremedlemmene gir grunnlag for å kunne avgjøre saken. I sakene som KomRev NORD undersøker – tildelinger på bakgrunn av bestemmelser i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter § 2 – mener vi at et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag innebærer at styremedlemmene får opplysninger og vurderinger av hvorvidt det omsøkte tiltaket kan innvilges fordi det gjelder:

- Infrastrukturtiltak i fiskerisektoren i kommunen,

³⁸ Jf. Tore Bråthen, «Styrevedtak uten møte», Magma Econas tidsskrift for økonomi og ledelse, 1/1999

³⁹ Jf. Bråthen, «Selskapsrett» 2006, s. 134

- Rekrutteringstiltak i fiskerinæringen,
- Tiltak som har betydning for fiskeri- og havbruksnæringen i kommunen og regionen eller
- Kostnader knyttet til prosjekter som omhandler ovennevnte tiltak/formål

Saksutredningen bør altså sette styremedlemmene i stand til å vurdere om det omsøkte tiltaket omfattes av de ovennevnte tiltakstypene. Vi utleder derfor som revisjonskriterium at **Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine saksutredninger bør inneholde redegjørelse for og vurdering av om det omsøkte tiltaket/prosjektet er i henhold til selskapets formål.**

Ifølge selskapets vedtekter kan midlene gis som lån eller tilskudd. Saksutredningen bør derfor også sette styremedlemmene i stand til å vurdere hvilket av alternativene som er aktuelt for den konkrete tildelingen fra selskapet. Som revisjonskriterium utleder vi at **Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine saksutredninger bør inneholde redegjørelse for og vurdering av om midlene bør gis som lån eller tilskudd.**

EØS-avtalen artikkel 61 oppstiller et forbud mot tildeling av offentlig støtte til enheter som driver økonomisk virksomhet. Fiskerisektoren er ikke underlagt statsstøttereglene, men det følger av en egen bestemmelse i protokoll 9 artikkel 4 at: *“støtte gitt av statsmidler til fiskerisektoren som vrir konkurransen, skal avskaffes.”* Regelen er annerledes utformet enn de vanlige statsstøttereglene, og det kan diskuteres i hvilken grad den gir private rettigheter. Det er uansett lagt til grunn både av norske myndigheter og ESA at ESA ikke har kontrollkompetanse på dette feltet. Den ovennevnte protokollbestemmelsen taler imidlertid for at kommunalt eide selskaper ikke skal gi lån eller tilskudd til fiskerisektoren som vrir konkurransen. I fiskeri- og kystdepartementets EU/EØS-strategi 15.6.2009 står det om EØS-avtalen protokoll 9 at *«bestemmelsen regulerer handelen med fisk og fiskevarer – i utgangspunktet tolleliminering/tollnedtrapping, men omhandler også markedsorganisering, konkurranseforhold og statsstøtte (der vi må se hen til EUs grunnprinsipper)»*. Protokoll 9 artikkel 4 kan derfor forstås som at Skjervøy Fiskeriutvikling AS bør vurdere hvorvidt den enkelte tildelingen medfører offentlig støtte som vrir konkurransen.

Saksforberedelsene bør gjøre rede for **hvorvidt tildelingen vil innebære offentlig støtte som vrir konkurransen.**

Av ovennevnte utleder vi som revisjonskriterium at **styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS må dokumentere å ha lagt frem et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag for avgjørelsene om tildelinger fra selskapet.** De øvrige styremedlemmene har et selvstendig ansvar for å påse at de har tilstrekkelig grunnlag for å kunne treffe beslutning.

Ifølge aksjeloven § 6-22 skal **«styrebehandling varsles på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist»**.

Bestemmelsen omhandler både hvordan styremedlemmene skal varsles om at en sak skal til styrebehandling og tiden fra varslet gis til saken skal behandles. Skjervøy Fiskeriutviklings vedtekter inneholder ikke bestemmelser om innkalling til styremøter. Ordet *«hensiktsmessig»* tilsier at det i stor grad er opp til styreleder å bestemme hvordan styremedlemmene skal gjøres kjent med at saker skal til behandling i styret. Varslet kan være skriftlig eller muntlig, men for å være hensiktsmessig varsling forstår vi at det må være rettet direkte til styremedlemmet. At bestemmelsen har begrepet *«nødvendig»* om fristen for varselet, viser at aksjeloven ikke oppstiller en konkret tidsfrist for når styremedlemmene må varsles. Bestemmelsen bør ses i sammenheng med § 6-21 annet ledd om at saker skal forberedes og fremlegges slik at styret har et tilfredsstillende

behandlingsgrunnlag. Ut fra dette må vurderingen gjøres konkret ut fra saksforholdets art og hvor lang tid som med rimelighet kan kreves ut fra hensynet til forsvarlig saksbehandling.⁴⁰

Vurderingen av om styrebehandling ble varslet på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist må avgjøres konkret for de sakene som inngår i undersøkelsen.

Aksjeloven § 6-24 regulerer når styret er vedtaksført. Ifølge første ledd kan styret treffe beslutning **«når mer enn halvparten av medlemmene må være til stede eller delta i styrebehandlingen»**. Skjervøy Fiskeriutvikling AS har ikke annet krav til dette i vedtektene. Styret kan likevel ikke treffe beslutning uten at alle styremedlemmene så vidt mulig er gitt anledning til å delta i behandlingen av saken, jf. aksjeloven § 6-24 annet ledd. Som revisjonskriterium utleder vi at **Skjervøy Fiskeriutvikling AS må sørge for at alle styremedlemmene er gitt anledning til å delta i styrebehandlingen av den konkrete saken og at mer enn halvparten av medlemmene må ha vært til stede i styrebehandlingen**.

Styremedlemmer og daglig leder må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik betydning for egen del eller for noen nærstående at medlemmet eller daglig leder må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken.⁴¹ Etter sin ordlyd rammer bestemmelsen i aksjeloven § 6-21 første ledd for det første de tilfellene hvor en sak direkte gjelder et styremedlem eller administrerende direktør selv. Ifølge forarbeidene til aksjeloven vil et styremedlem eller administrerende direktør bare rent unntaksvis være inhabil i saker som gjelder et annet selskap hvor vedkommende også er styremedlem, administrerende direktør eller har annen ledende stilling. Vurderingstemaet vil være om saken har slik særlig betydning for vedkommende selv at han eller hun må anses for å ha en slik fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken at den antas å kunne påvirke vedkommende sin vurdering. Slik personlig betydning kan tenkes å foreligge dersom han eller hun ved siden av å være styremedlem/administrerende direktør i det andre selskapet, også har en betydelig eierandel i dette selskapet slik at vedkommende har en personlig økonomisk særinteresse i avtalen. Et eksempel på tilfelle som omfattes, er inngåelse av avtale hvor et styremedlem eller administrerende direktør er kontraktsmotpart. Etter ordlyden omfattes også tilfeller hvor det er styremedlemmets eller administrerende direktørs «nærstående» som har en «framtreddende personlig eller økonomiske særinteresse i saken». Som nærstående regnes ikke selskap som et styremedlem eller administrerende direktør har verv i.⁴² Av ovennevnte utleder vi som revisjonskriterium at **Skjervøy Fiskeriutvikling AS må sørge for at tildelinger er avgjort og gjennomført av saksbehandlere som ikke har fremtredende personlig eller økonomisk interesse i den konkrete tildelingen**.

Ifølge aksjeloven § 6-29 skal det **«føres protokoll over styrebehandlingen»**. Skriftlighet skal sikre etterprøvbarhet over styrets saksbehandling og beslutninger. Protokollen skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Det skal også fremgå at saksbehandlingen oppfyller kravene i § 6-24 (når styret kan treffe beslutning). Protokollen skal underskrives av alle de medlemmene som har deltatt i styrebehandlingen, men har styret minst fem medlemmer, og er beslutning truffet i møte, kan styret velge to til å underskrive. Som revisjonskriterium utleder vi at **Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine styrebeslutninger skal fremkomme av en protokoll som også inneholder informasjon om tid, sted, deltakere og behandling**. Vi utleder også at **Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine protokoller skal være underskrevet i henhold til regelverket**.

⁴⁰ Jf. Borgarting lagmannsretts dom 21. juni 2012 (LB-2011-39714)

⁴¹ Jf. aksjeloven § 6-27

⁴² Jf. NOU 1992:29 s. 154

2.6 Vilkår i tildelingsvedtaket

Vilkårene i tildelingsvedtaket innebærer forpliktelser for giver, og rettigheter og forpliktelser for mottaker. Når det gjelder *vilkår i tildelingsvedtaket*, er spørsmålet for undersøkelsen om Skjervøy Fiskeriutvikling AS har fulgt opp sitt eget vedtak. Det vil si om selskapet har utbetalt midlene i henhold til vilkår i vedtaket og om selskapet har foretatt de disposisjoner som vedtaket krever.

Som revisjonskriterium utleder vi at **Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine utbetalinger må være begrunnet i oppfølging av eget tildelingsvedtak.**

Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine *disposisjoner* må være begrunnet i oppfyllelse av formålet med tildelingen og være foretatt av personer i selskapet med fullmakt til å inngå avtaler. Fullmakten kan fremgå av styrevedtaket, generalforsamlingsvedtak eller av selskapets vedtekter. Styret i et aksjeselskap representerer også selskapet utad og tegner dets firma⁴³. Styret kan gi andre i selskapet fullmakt til å tegne selskapets firma.⁴⁴ Skjervøy Fiskeriutvikling AS har vedtektsfestet i § 4 tredje ledd at “*selskapets signatur innehas av styrelederen og ett styremedlem i fellesskap*”.

2.7 Sikkerhet og kontroll

Aksjeloven § 6-12 (3) kan forstås som et krav om internkontroll, og betryggende kontroll med formuesforvaltningen innebærer at selskapet bør ha regler/rutiner for bruk av selskapets kapital. Bestemmelsen angir at «**Styret skal holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og plikter å påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.**»

Ettersom Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt formål var å forvalte 15 millioner kroner for bevilgning til varige tiltak innenfor fiskeri og havbruk, er det naturlig å utlede som revisjonskriterium at **Skjervøy Fiskeriutvikling AS må ha kontrollrutiner for å følge opp om de tildelte midlene ble brukt i henhold til vilkårene selskapet satte for lånet/tilskuddet.**

2.8 Årvikbruket Eiendom AS og Årvikbruket AS

Årvikbruket Eiendom AS som ble bevilget midler i vedtak i sak 5-2010 i styremøtet i Skjervøy Fiskeriutvikling AS 5.2.2010, er fullt ut eid av Skjervøy kommune. Også for dette selskapet gjelder aksjelovens bestemmelser om blant annet styring og forvaltning av selskapet. Formannskapet var generalforsamling i dette selskapet, men styrets medlemmer ble ikke valgt blant politikere. I undersøkelsen av tilskuddet til Årvikbruket Eiendom AS har KomRev NORD også vurdert hvordan selskapet benyttet midlene. Spørsmålet i den forbindelse er *om Årvikbruket Eiendom AS benyttet midlene til renovering og ombygging av selskapets eiendom i Årviksand*.

Årvikbruket AS omtales i denne rapporten fordi de har inngått avtaler med Årvikbruket Eiendom AS. Revisjonen har ikke kontroll- og innsynsmyndighet i private aksjeselskapet, og vi oppstiller derfor ingen kriterier for hvordan disposisjoner i dette selskapet skal gjøres og vi foretar heller ingen vurderinger. Selskapets styreleder og regnskapsfører har imidlertid bidratt til å belyse selskapets rolle i samarbeidet med Årvikbruket Eiendom AS og har sendt revisjonen spesifisert regnskap.

⁴³ Forplikte selskapet

⁴⁴ Jf. aksjeloven §§ 6-30 og 6-31

2.9 Industriparken Skjervøy AS

Industriparken Skjervøy AS var fullt ut eid av Skjervøy kommune fra mars 2005 til sommeren 2007. Da Industriparken Skjervøy AS ble bevilget et ansvarlig lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS 5.2.2010 var selskapet eid av det privateide selskapet North Crab AS. Vi har ikke rett på innsyn i selskapets dokumenter fra perioden selskapet var privateid, men tidligere ordfører og tidligere styreleder har bidratt til å belyse forhold fra selskapets side som har relevans for vår undersøkelse.

2.10 Skjervøy Sjømat AS

Selskapet var fullt ut privateid. Revisjonen har ikke kontroll- og innsynsmyndighet i selskapet, og vi oppstiller derfor ingen kriterier for hvordan disposisjoner i dette selskapet skal gjøres og vi foretar derfor heller ingen vurderinger. Tidligere styreleder i selskapet har gitt noe informasjon og vi gjengir det som er relevant for saken om tildelingen til selskapet.

3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING

3.1 Metode og datamateriale i undersøkelsene

Undersøkelsene denne rapporten bygger på, er gjennomført i henhold til de grunnleggende kravene i standard for forvaltningsrevisjon⁴⁵. Informasjonen - i dette kapitlet kalt «data» - som vi bygger på i rapporten, har vi innhentet gjennom dokumentanalyse, intervju, enkelthenvendelser pr. telefon eller e-post, og observasjon.

Som Skjervøy kommunes revisor har KomRev NORD etter kommuneloven § 78 nr. 6 krav på enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument fra *kommunen* og kan foreta de undersøkelser vi finner nødvendig for å gjennomføre våre oppgaver. Hos *kommunenes aksjeselskap* har revisor etter kommuneloven § 80 til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for vår kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og den valgte revisor for selskapet. Revisor har etter dette krevd, og blitt forelagt, opplysninger fra Skjervøy kommune og aksjeselskapene Skjervøy Fiskeriutvikling, Årvikbruket Eiendom og Industriparken Skjervøy. Revisor har ikke hjemmel til å kreve opplysninger fra de private selskapene som har vært involvert i de temaene denne undersøkelsen omhandler. Vi erfarer at det har vært utvist samarbeidsvilje både fra Skjervøy Sjømat AS, Årvikbruket AS og North Crab AS i forbindelse med våre undersøkelser.

I perioden fra juni 2014 til mai 2015 har revisor intervjuet tidligere styremedlemmer i det kommunale aksjeselskapet *Skjervøy Fiskeriutvikling*, tidligere styreledere i *Industriparken Skjervøy AS* og *Årvikbruket Eiendom AS*, samt personer fra kommunens administrasjon som har hatt tilknytning til temaene rapporten omhandler. Intervjuene ble gjennomført i uforstyrrede omgivelser, og vi benyttet en forhåndsdefinert liste med spørsmål og tema som samtalen med den enkelte informant (personen revisor intervjuet) ble strukturert etter. Vi benyttet digital lydopptaker i alle intervjuene, og vi skrev lydfilene ut som tekst i etterkant. Revisors informanter samt tidspunkt og sted for intervjuene fremgår av tabell 2 nedenfor.

Tabell 2. Intervjuer revisor har gjennomført

Tittel og navn	Tidspunkter
Tidligere ordfører i Skjervøy kommune og tidligere styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS Roy Waage. Waage har også vært daglig leder i Industriparken Skjervøy AS.	21.11.2014 26.3.2015 29.4.2015 6.5. 2015
Nåværende ordfører i Skjervøy kommune og tidligere styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS Torgeir Johnsen	3.12.2014
Nåværende rådmann Cissel Samuelsen	5.6.2014
Tidligere styreleder i Industriparken Skjervøy AS og i Årvikbruket Eiendom AS Øyvind Isaksen	16.2.2015
Nåværende varaordfører i Skjervøy kommune og tidligere styremedlem i Skjervøy Fiskeriutvikling AS Ingrid Lønhaug	16.2.2015
Skjervøy kommunes administrasjon v/ konsulent Frode Shultz	16.2.2015
Tidligere styremedlem i Skjervøy Fiskeriutvikling AS Helge Andersen	17.2.2015
Tidligere styremedlem i Skjervøy Fiskeriutvikling AS Elin Einarsen	17.2.2015
Tidligere styremedlem i Skjervøy Fiskeriutvikling AS Einar Lauritzen	26.2.2015
Regnskapsfører for Årvikbruket Eiendom AS, nåværende styreleder i Årvikbruket AS og tidligere regnskapsfører i Industriparken Skjervøy AS Halvar Solheim	26.3.2015
Tidligere rådmann Reidar Mæland	26.3.2015

⁴⁵ RSK 001Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av Norges kommunerevisorforbunds styre 1. februar 2011.

Vi har i tillegg hatt kortere samtaler med tidligere og nåværende styremedlemmer i *Årvikbruket Eiendom AS*, Elin Merete Johannessen, Irene Toresen, Kolbein Simonsen, Pernille Lunemann Jørgensen og Kurt Michalsen.

Vi har også, som antydnet ovenfor, vært i dialog med andre⁴⁶, herunder sentrale representanter for de private selskapene North Crab AS, Årvikbruket AS og tidligere Skjervøy Sjømat AS, som har hatt relasjoner til de kommunale aksjeselskapene vi har gjort undersøkelser i/omtaler i denne rapporten.

Dokumentasjonen vi har innhentet i anledning undersøkelsen er omfattende og stammer i hovedsak fra Skjervøy kommunes fysiske og elektroniske arkiv. Noe dokumentasjon har revisor mottatt fra informanter i forbindelse med intervju og gjennom mindre omfattende korrespondanse med andre aktører. Den innsamlede dokumentasjonen består blant annet av:

- a) Protokoller fra generalforsamling og styremøter i Skjervøy Fiskeriutvikling AS
- b) Protokoller fra generalforsamling og styremøter i Industriparken Skjervøy AS
- c) Protokoller fra generalforsamling og styremøter i Årvikbruket Eiendom AS
- d) Protokoller fra kommunestyre- og formannskapsmøter⁴⁷
- e) Regnskapsdata (hovedbokutskifter) fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, Industriparken Skjervøy AS, Årvikbruket Eiendom AS, Årvikbruket AS og North Crab AS
- f) E-postkorrespondanse mellom personer i ledende posisjoner i ovennevnte kommunale aksjeselskap og relaterte private selskap/aktører
- g) Utskrifter fra Brønnøysundregistrene og Eiendomsregisteret
- h) Brev og e-poster til og mellom kommunale aksjeselskap og private selskap.
- i) Avtaledokumenter i forbindelse med låneopptak, utbedringsarbeid, kjøp, leie og salg tilknyttet kommunale eiendommer og aksjeselskaper
- j) Rapport fra takstingeniør etter befaring på Årvikbruket
- k) Rapporter fra Mattilsynets befaringer på Årvikbruket
- l) Skriftlige svar pr. e-post fra aktører nevnt i dette kapittelet, etter henvendelser fra revisor

For nærmere oversikt over dokumentasjonen vi har lagt til grunn i denne rapporten, se referanseliste i kapittel 16.

Med hensyn til problemstilling 2 om Årvikbruket Eiendoms bruk av tildelte midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling, har vi supplert det øvrige datamaterialet gjennom observasjon: Den 20.11.2014 var vi på befaring på fiskebruket i Årviksand, sammen med takstingeniør fra Byggebistand Troms; Oddvar Rønsmoen Skjærstein. Daglig leder fra Årvikbruket AS, Håvard Albrigtsen, viste takstingeniør og revisor rundt inne på fiskebruket og utenfor selve bygget. Formålet med befaringen var å forsøke å fastslå hvorvidt tilskuddet Årvikbruket Eiendom AS mottok fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS var blitt brukt til det formålet som var angitt i søknaden og tildelingsvedtaket. Oppdraget til den innleide takstingeniøren var i henhold til vår tilbudsforespørsel å foreta «byggeteknisk undersøkelse ved fiskemottaks/- og foredlingsanlegget Årvikbruket Eiendom AS. Undersøkelsen innebærer kartlegging av anleggets tekniske tilstand. Dagens tekniske tilstand vil vi ha vurdert opp mot prosjektbeskrivelsen og Mattilsynets anførsler. Vurderingen skal kunne opplyse om i hvilken grad renoverings- og ombyggingsarbeider som er utført på anlegget, har avhjulpet de manglene Mattilsynet påpekte i januar 2006. Det inngår i oppdraget at leverandøren rapporterer skriftlig resultatene av undersøkelsen ved Årvikbruket Eiendom AS». Takstingeniør Skjærstein

⁴⁶ Revisor har også blitt kontaktet andre personer med tilknytning til lokalsamfunnet i Skjervøy kommune, og vi har mottatt noe relevant informasjon fra disse.

⁴⁷ Her er ordlyden i vedtakene den primære kilden for å finne hva som er bestemt. Nærmere veiledning for hva som er ment med vedtaket, finnes i saksgrunnlaget som lå til grunn for saken.

utarbeidet en rapport på bakgrunn av befaringen (vedlegg 7.11), og denne legger vi til grunn som data.

3.2 Gyldighet og pålitelighet

Med gyldige data menes at dataene som samles inn i undersøkelsen skal utgjøre et relevant og tilstrekkelig grunnlag for å vurdere den reviderte virksomheten opp imot revisjonskriteriene og problemstillingen(e). Med pålitelige data menes at dataene skal være mest mulig nøyaktige.

Etter revisors skjønn utgjør revisors informanter og øvrige personer og aktører revisor har vært i dialog med, et relevant og tilstrekkelig utvalg kilder til muntlig informasjon⁴⁸ i lys av undersøkelsens problemstillinger. Hva angår de skriftlige data (dokumentasjonen) revisor har fått tilgang til i anledning undersøkelsen, registrerer revisor at denne i noen tilfeller er mangelfull i den forstand at den ikke på en helhetlig måte belyser det temaet revisor i tråd med kontrollutvalgets bestilling har skullet redegjøre for. Disse begrensningene i datamaterialet ser vi spesielt i forbindelse med problemstilling 2 som omhandler Årvikbruket Eiendom AS sin bruk av tildelte midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Revisor anser de skriftlige dataene vi har samlet inn i undersøkelsen som relevante. De skriftlige dataenes tilstrekkelighet er, med henvisning til ovenstående, noe begrenset. Dette skyldes imidlertid forhold revisor ikke rår over. Når det gjelder revisors observasjonsdata, herunder befaring på Årvikbruket foretatt sammen med autorisert takstingeniør Oddvar R. Skjærstein og daglig leder Håvard Albrigtsen 20.11.2014, anser revisor observasjonene som åpenbart relevante sett i lys av problemstilling 2 om Årvikbruket Eiendom AS sin bruk av tildelte midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. I forbindelse med opplysninger innhentet fra private selskap ligger det imidlertid naturligvis en mulighet for at det kan være data med relevans for våre undersøkelser som vi ikke har fått tilgang til. Revisor har etter eget skjønn og så langt innsynsretten muliggjør det innhentet relevante data i lys av undersøkelsens problemstillinger.

Datagrunnlagets tilstrekkelighet og relevans avhenger også av dataenes pålitelighet. Revisor kan ikke utelukke at noe av dokumentasjonen vi har blitt forelagt og samlet inn i våre undersøkelser kan representere usannheter eller utelatelser. Vi ser imidlertid ingen motstrid mellom de ulike dokumentene som vi fra ulike kilder har samlet inn i anledning undersøkelsen. Der vi har sett grunn til det har vi stilt våre informanter kritiske spørsmål tilknyttet ulike dokumenter. Da takstingeniør Skjærstein er autorisert innenfor sitt fagfelt, ser vi heller ingen grunn til å betvile påliteligheten i hans vurderinger og konklusjoner (som fremgår av vedlagte takstrapport). Når det gjelder de muntlige opplysninger som er avgitt av informanter og øvrige personer og aktører i undersøkelsens anledning, konstaterer revisor at de intervjuede styremedlemmene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS i noen grad gir motstridende skildringer av styremøter der vedtak om tildelinger ble fattet. Vi finner det tilstrekkelig å konstatere at de tidligere styremedlemmene synes å ha ulike oppfatninger om hvordan styremøtene fortonte seg. Utover dette har vi forholdt oss til protokollene fra styremøtene. Der vi har funnet det hensiktsmessig, har vi i vår undersøkelse vektlagt å søke utdypet eller supplert muntlige opplysninger med skriftlig dokumentasjon. På samme måte har vi søkt utdypet eller supplert skriftlig dokumentasjon med muntlige redegjørelser. Ulikheter mellom muntlige skildringer, som for eksempel mellom styremedlemmers beskrivelser av styremøter i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, har fått liten praktisk betydning for revisors vurderinger. En generell utfordring tilknyttet en stor del av den muntlige informasjonen revisor har innhentet, er at spørsmålene vi har stilt informantene våre (og andre involverte aktører) dreier seg om hendelser som inntraff for flere

⁴⁸ Flere av disse informantene og andre personer og aktører har også vært behjelpelig med å fremskaffe ulike typer dokumentasjon med relevans for undersøkelsens problemstillinger og tema.

år siden. Muntlige skildringer kan i slike tilfeller være upresise. Vi har i vårt arbeid vært særlig oppmerksomme på denne utfordringen.

Revisor har vurdert eventuelle feilkilder i det innsamlede datamaterialet. Vi har sammenliknet de ulike typene data med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som fremkommer i dem. I tillegg har vi gjennom såkalte verifiseringsrunder fått bekreftet fra alle informantene i undersøkelsen at vi har forstått deres svar på våre spørsmål riktig. Informantene har også blitt gitt anledning til å korrigere beviselige feil i revisors fremstilling av de ulike fakta i sakene vi etter kommunestyrets bestilling skal redegjøre for. På bakgrunn av forannevnte vurderinger, sammenlikninger og verifiseringer regner revisor sannsynligheten for vesentlige feil i datamaterialet som liten. Vi kan imidlertid ikke utelukke at enkelte feil kan inngå, jamfør drøftingene i avsnittene ovenfor. Påliteligheten og gyldigheten i det presenterte datamaterialet er også søkt sikret gjennom KomRev NORDs interne kvalitetssystem.

3.3 Avgrensinger og presiseringer

Revisors undersøkelser er avgrenset i tråd med problemstillingene som i dialog med kontrollutvalget ble utledet for undersøkelsen. Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget midler til tilsammen 19 juridiske enheter og personer, se kapittel 5. I tabell 3 nedenfor viser vi hvem som ikke fikk sine søknader innvilget og med hvilken begrunnelse.⁴⁹ Vi har avgrenset mot en nærmere omtale av søknadene Skjervøy Fiskeriutvikling AS av slo.

Tabell 3 Oversikt over søknader som ikke ble innvilget av Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Søker	Begrunnelse for avslag
Tor Erik Carlsen	Hadde søkt det kommunale utviklingsfondet om penger til samme tiltak
Årviksand Kystferie	SF AS ikke vil prioritere tiltaket
Sjøbas AS	Prosjektet mangler nødvendig egenkapital
Artic Utleie	SF AS vil ikke prioritere tiltaket
I. Evensen	Søknaden kom inn etter fristen
Arild Andersen	Mangler egenkapital og øvrig finansiering
Redskapshus AS	SF AS vil ikke prioritere tiltaket
Arnøy og Laukøyforbindelsen AS	SF AS vil ikke prioritere tiltaket

Kilde: Protokoll fra styremøte i Skjervøy Fiskeriutvikling AS 4.10.2010

Vi registrerer at forhold relatert problemstillingene for vår undersøkelse har vært gjenstand for både politisk og offentlig debatt, medieoppslag og rykter i Skjervøy kommune. Vi har utelukkende innlemmet opplysninger vi har vurdert som gyldige og pålitelige sett i lys av problemstillingene for vår undersøkelse, jamfør drøftingene i delkapittel 3.2. Enkelte tips og opplysninger revisor har mottatt betrakter vi det som å ligge utenfor både vårt mandat i denne saken og våre generelle oppgaver etter lov og forskrift å undersøke nærmere.

Revisor vurderer ikke hensiktsmessigheten av politiske vedtak eller vedtak fra selskapsorganer. Vi overprøver heller ikke styremedlemmers vurderinger forut for at beslutningene ble tatt. Våre vurderinger er gjort på bakgrunn av de data vi har samlet inn og analysert i forbindelse med denne undersøkelsen. Det vil si at våre vurderinger kan fravike fra vurderinger involverte personer gjorde, men det betyr ikke at vi sier noe om styrets beslutninger eller medlemmenes vurderinger var «riktig» eller «gal».

⁴⁹ I tillegg var det to søkere som trakk søknadene sine; Torgeir Johnsen og Trond Hågensen.

3.4 Videre fremstilling og rapportens disposisjon

I **neste kapittel** er en presentasjon av aksjeselskapet Skjervøy Fiskeriutvikling og hendelser i tidsperioden fra kommunestyret vedtok at midlene fra Nergård AS skulle plasseres i et aksjeselskap frem til selskapet ble avviklet i 2014. **Kapittel 5** inneholder oversikt over utbetalingene som vi ut fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin regnskapsdokumentasjon kan identifisere som utbetalinger fra de såkalte «Nergård-midlene» og en oversikt over bevilgningene som styret i selskapet gjorde. I dette kapittelet gir vi også en samlet redegjørelse for alle tildelingssakene opp mot sentrale bestemmelser i aksjeloven.

Rapporten er deretter disponert slik at vi redegjør for hvert møte hvor styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS traff vedtak om utdeling av midler, herunder om innkallingen, varselet om styrebehandling, sakene til behandling og beslutningene, før vi redegjør nærmere for den enkelte tildelingen. Ifølge vårt mandat er det tre bevilgninger vi særskilt skal redegjøre for og vurdere. Disse tre beslutningene ble tatt av styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS 5.2.2010, og vi redegjør derfor grundig for dette styremøtet, blant annet gjennom å referere opplysninger styremedlemmene i intervju ga oss om møtet. Som overskrift på kapitlene hvor vi fremstiller og drøfter tildelingene, bruker vi navnet på mottaker av tildelingen. Styremøtet 5.2.2010 omtaler vi i rapportens **kapittel 6**.

I **kapittel 7** redegjør og vurderer vi Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin bevilgning til **Årvikbruket Eiendom AS**. Aksjeeier i Årvikbruket Eiendom AS er Skjervøy kommune, og i henhold til vårt mandat redegjør og vurderer vi også for disposisjoner gjort i dette selskapet og som har sammenheng med tilskuddet. I **kapittel 8** redegjør og vurderer vi Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin bevilgning av ansvarlig lån til **Skjervøy Sjømat AS**, og i **kapittel 9** er vår redegjørelse og vurdering av bevilgning av ansvarlig lån til **Industriparken Skjervøy AS**. De tre nevnte selskapene som mottok tildelingene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS som vi særskilt skal vurdere, hadde før tildelings- og utbetalingstidspunktet hatt ulike forbindelser/samarbeid med Skjervøy kommune. Forhistorien har hatt betydning for tildelingsvedtakene, herunder spesielt formålet med tildelingen, og den har relevans for å kunne vurdere om utbetalingen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS var i henhold til tildelingsvedtaket. Vår redegjørelse om tildelingene inneholder derfor beskrivelser av relevante deler av det forutgående samarbeidet mellom Skjervøy kommune og det aktuelle selskapet.

De øvrige tildelingene i styremøtet 5.2.2010 behandles i rapportens **kapittel 10**.

De tre neste kapitlene - **kapittel 11, 12 og 13** - gjelder styremøtene henholdsvis 10.2.2011, 23.4.2013 og 7.10.2013, og vi redegjør for og vurderer den enkelte bevilgning. For disse sakene starter redegjørelsen med søknaden til Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Revisors oppsummering og konklusjon utgjør **kapittel 14**.

Høringsuttalelser fra de tidligere styrelederne i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, Roy Waage og Torgeir Johnsen, inngår i **kapittel 15**.

I **kapittel 16** inngår fullstendige kildehenvisninger.

Vedleggene som vi gjennom vår rapport viser til i de ulike kapitlene, inngår i eget dokument titulert «Vedlegg til undersøkelse i Skjervøy Fiskeriutvikling AS».

Undersøkelsen vår viser at Roy Waage hadde ulike roller/verv i tidsperioden for vår undersøkelse omhandler. Når vi beskriver avtaler eller dokumenter som er signert av Roy Waage som ordfører bruker vi benevnelsen «kommunen» eller «Skjervøy kommune» fordi det er Skjervøy kommune som

er part, i kommunens avtale og ordfører er den som har kompetanse til å forplikte kommunen. Når vi beskriver avtaler eller disposisjoner gjort av Waage som styreleder, bruker vi benevnelsen «*styreleder*». Tilsvarende gjør vi for perioden Torgeir Johnsen var ordfører og styreleder. Når vi viser til uttalelser fra «*Waage*» viser vi at det er uttalelser revisor har fått i forbindelse med denne undersøkelsen, det vil si opplysninger i ettertid. Vi bruker også Waages navn der det ikke er klart ut fra dokumentet om en disposisjon eller korrespondanse med andre er gjort som ordfører eller styreleder. Når vi i rapporten viser til beslutning av «formannskapet» menes beslutning tatt av det politiske organet i kommunen. I tilfeller formannskapet har vært generalforsamling, omtaler vi organet som «*generalforsamling*».

4 SKJERVØY FISKERIUTVIKLING AS

4.1 Valget av selskapsform

Ifølge avtalen mellom Skjervøy kommune og Nergård AS skulle de 15 millionene gå til selskap eller stiftelse utpekt av kommunen.⁵⁰ Tidligere rådmann i Skjervøy kommune opplyste i intervju med revisor at han mente at den beste løsningen for anvendelsen av de såkalte «Nergård-midlene» var å sette dem inn i et kommunalt fond. Han mente at de 15 millionene var gitt til kommunen fordi den mistet fiskeindustriplanlegget i indre havn og at pengene derfor hovedsakelig skulle gå til opprusting av fiskeanlegget. Ifølge rådmannen gav han det som en muntlig anbefaling til politikerne i kommunen. Flertallet av politikerne var ifølge rådmannen imot den løsningen med begrunnelsen at pengene ville kunne gå til kommunens ordinære drift. Rådmannen utredet derfor saken skriftlig for politikerne ut fra at det skulle opprettes et aksjeselskap som skulle være ansvarlig for disponeringen av midlene.

Ifølge rådmannens saksutredning fremstår aksjeselskapsformen *“som det beste alternativ da det er mest kjent og kommunen som eier har bedre kontroll”*⁵¹. I utredningen gjorde rådmannen politikerne oppmerksomme på implikasjonene og mulige konsekvenser for kommunen og for styremedlemmer i et aksjeselskap; myndigheten og den detaljerte kontrollen blir i stor grad overført fra kommunestyret til selskapets styre. Videre fremgår det av saksutredningen at dette til en viss grad oppveies ved å bruke politikere i styret, men at det er viktig at styremedlemmene er klar over at i styremøtet er det selskapets beste som er tema og at partipolitikk ikke er tema. Rådmannen gjorde også politikerne oppmerksomme på at kommuneloven var forventet endret fra neste valgperiode slik at det ville bli sterkere begrensninger på valgbarhet av politikere til styreverv ut fra habilitetshensyn, og at det kunne medføre at det ble nødvendig å gjøre endringer. Om rådmannens forslag til vedtekter fremgår det at de skal oppfylle minstekravene til et aksjeselskaps vedtekter, og om bakgrunnen for formålsbeskrivelsen og bruken av de såkalte «Nergård-midlene» fremgår følgende av saksutredningen: *«ut fra at vi foreslår kun kommunestyremedlemmer som aktuelle for styreverv i selskapet har vi landet på en rund og overordnet formålsbeskrivelse og overlatt til styret å fastsette nærmere retningslinjer. Ut fra de signaler vi mener å ha oppfattet er det lagt inn at midlene i hovedsak skal benyttes til infrastruktur- og rekrutteringstiltak. Dette vil si tiltak av mer varig karakter, eksempelvis oppgradering/fornyelse/utvidelse av eksisterende fiskebruk og mottaksstasjoner og anskaffelse av nye båter eller kvoter. Hovedpoenget er at midlene skal brukes til tiltak som består over noe tid uavhengig av hvordan det går med driverne, altså skal det ikke legges opp til å gi rene driftstilskudd til aktører»*.

4.2 Selskapsinformasjon

Aksjeselskapet Skjervøy Fiskeriutvikling ble registrert i Foretaksregisteret 8.2.2010 med Skjervøy kommune som eneaksjonær og en aksjekapital på NOK 100 000. Ifølge selskapets vedtekter § 5 var formannskapet *generalforsamling* i selskapet. Ved stiftelsen hadde styret følgende sammensetning:

Styreleder	Roy Lennart Waage
Styremedlem	Ingrid Lønhaug
Styremedlem	Helge Arnold Andersen
Styremedlem	Elin Einarsen
Styremedlem	Einar Arne Andreas Lauritzen

⁵⁰ Jf. avtalen pkt. 2.4 Økonomisk kompensasjon

⁵¹ Revisor oppfatter at rådmannen med dette mente at kommunen ville ha bedre kontroll med et aksjeselskap enn med en stiftelse.

Varamedlemmer Jørn Cato Angell, Elisabeth Larsen og Helge Guttormsen.

I ekstraordinær generalforsamling 10.2.2010 ble selskapets aksjekapital vedtatt økt ved nytegning til NOK 200 000⁵² fordelt på 10 aksjer hver pålydende NOK 10 000. De nye aksjene skulle betales med NOK 1 500 000 hver, der NOK 1 000 kroner var aksjekapital og 1 490 000 var overkurs. De nye aksjene skulle kunne tegnes av Skjervøy kommune⁵³. Samme dag som den ekstraordinære generalforsamlingen i Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet aksjeutvidelsen, vedtok Skjervøy formannskap i sak 20/10⁵⁴ å tilføre som egenkapital til selskapet de NOK 15 millioner som kommunen skulle få fra Nergård AS. Formannskapet vedtok videre å tegne seg for samtlige 10 nye aksjer i Skjervøy Fiskeriutvikling AS til kr 1 500 000 per aksje. Kjøpesum kr 15 000 000 ble overført til selskapets bankkonto 17.2.2010 fra Skjervøy kommune.

Det ble registrert endringer i styret 10.1.2013, og styret hadde da følgende sammensetning:

Styreleder	Torgeir Johnsen
Styremedlem	Dag Hugo Lorentzen
Styremedlem	Mona Jørgensen
Styremedlem	Einar Lauritzen
Styremedlem	Ingrid Lønhaug
Varamedlemmer	Peder Andre Amundsen, Irene Toresen og Jørn Cato Angell

Endring av styret er også registrert 26.10.2013, da varamedlem Amundsen ble erstattet av Vidar Brox-Antonsen.⁵⁵

I forbindelse med at Johnsen tok over som styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sommeren 2012 hadde tidligere styreleder en gjennomgang av styremøter og protokoller med ny styreleder. Johnsen har opplyst til revisor Waage bladde i permen⁵⁶ og forklarte underveis. Ifølge Johnsen fikk han informasjon om hvem som hadde fått lån og tilskudd, men ikke hvordan saksbehandlingen var gjort, hvem som hadde forestått arbeidet og hvem som hadde laget låneavtalene, eller hvorfor store deler av fondet var delt ut før annonsering til allmennheten om mulighet for å søke midler.

Skjervøy Fiskeriutvikling AS avholdt *generalforsamling* hvert år og åtte *styremøter* i perioden fra det ble stiftet og fram til selskapet ble avviklet.⁵⁷ Styret behandlet til sammen 19 søknader om tilskudd/lån. Administrasjonen i Skjervøy kommune bisto Skjervøy Fiskeriutvikling AS med utredningen i flere av sakene som skulle til styrebehandling. Revisor har ikke funnet skriftlig vedtak eller avtale om akkurat hva bistanden skulle bestå i, og tidligere styreleder har bekreftet at det ikke finnes noe skriftlig som viser dette. Han har fortalt revisor at kommunestyret i plenum slo fast at administrasjonen skulle bistå med saksbehandling ettersom administrasjonen hadde kompetanse på det og brukte å behandle søknader i utviklingsfondet.⁵⁸ Waage har uttrykt overfor revisor at det var en styrke for selskapet at administrasjonen kunne bistå.

⁵² Endring av vedtektsdato 10.2.2010 registrert i Foretaksregisteret 6.3.2010

⁵³ Protokoll fra ekstraordinær generalforsamling i Skjervøy Fiskeriutvikling AS 10.2.2010

⁵⁴ *Formen for kapitaltilførsel til Skjervøy Fiskeriutvikling AS*

⁵⁵ Kilder: www.proff.no og Brønnøysundregistrene

⁵⁶ Dokumentene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, herunder søknader, protokoller fra generalforsamling, styremøter etc. er samlet i én perm

⁵⁷ En samlet oversikt over alle generalforsamlinger og styremøter i selskapet er inntatt i rapportens *vedlegg 4.1*

⁵⁸ Skjervøy kommune fikk bevilgning om administrasjonskostnader for utgifter i forbindelse med Nergård-avtalen og administrativt arbeid vedrørende «Nergård-midlene»

Kommunestyret i Skjervøy behandlet 29.4.2013 sak 12/13 *Skjervøy Fiskeriutvikling a/s – vurdering av avvikling* og vedtok at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle avvikles så snart som mulig og at innholdet i selskapet skulle overføres til eier. Avvikling og overføring av verdier til eier ble vedtatt av generalforsamlingen i selskapet 24.6.2013.⁵⁹ Som avviklingsstyre valgte generalforsamlingen de samme personene som var valgt inn i det siste styret for selskapet. *Beslutning om oppløsning av enhet* datert 1.9.2013 ble sendt til Brønnøysundregistrene, og kreditorvarsel/melding om oppløsning er registrert i Foretaksregisteret 26.10.2013.

Ifølge avviklingsregnskap for Skjervøy Fiskeriutvikling AS (udatert og usignert) skulle kr 2 982 308 overføres til Skjervøy kommune. Ifølge regnskapet hadde Skjervøy Fiskeriutvikling AS følgende eiendeler:

Lån Ole Johan Korneliussen	kr 500 000
Lån Jan Hansen	kr 300 000
Lån Industriparken Skjervøy AS	kr 2 076 986,30
<u>Bankkonto</u>	<u>kr 105 322,05</u>
Totalt	kr 2 982 308,38

Lånet til Industriparken Skjervøy AS ble innfridd 20.2.2014 med en innbetaling på kr 2 500 000, som utgjorde det utlånte beløpet og renter. Rentene på lånet innebar vesentlige endringer i selskapets inntekter, og regnskapet måtte redigeres og det måtte lages ny revisjonsberetning. Opphør av selskapet ble utsatt, og gjennomført i oktober 2014.

Vår undersøkelse viser at det ble avholdt *eiermøte* 25.6.2012 og at det var eierskapsdrøftinger i formannskapetets møter 10.3.2011 og 17.3.2011 (sak 23/11) og 3.3.2014 (sak 18/14). Vår gjennomgang av Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine protokoller viser at det ble avholdt ordinær generalforsamling hvert år. Generalforsamlingene ble avholdt i juni, det vil si innen seks måneder etter utgangen av regnskapsåret, slik som aksjeloven § 5-5 første ledd krever. Skjervøy Fiskeriutvikling AS har sendt inn og fått godkjent årsregnskap for 2010, 2011, 2012, 2013 og 2014.

⁵⁹ Jf. Protokoll for generalforsamling i Skjervøy Fiskeriutvikling AS 24.6.2013

5 TILSKUDD OG LÅN FRA SKJERVØY FISKERIUTVIKLING AS

5.1 Innledning

Revisor har kartlagt hvilke juridiske personer og privatpersoner som har fått *utbetalt tilskudd og lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS*. I tabell 4 nedenfor viser vi hvor mye de enkelte støttemottakerne mottok fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS og utbetalingsdato. Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine utbetalinger av tilskudd og lån må ha hjemmel i et vedtak fra selskapets styre. Vi har undersøkt om utbetalingene fra selskapet ble gjort på grunnlag av styrevedtak om tildeling av midler, og av tabell 5 fremgår derfor informasjon om hvilke bevilgninger Skjervøy Fiskeriutvikling AS gjorde.⁶⁰

I kapittel 5.3 gir vi en samlet fremstilling av hvordan vi har vurdert bevilgningene som Skjervøy Fiskeriutvikling AS traff og selskapets oppfølging av tildelingsvedtakene. Hver enkelt tildeling blir mer omfattende redegjort for i egne kapitler i rapporten.

5.2 Utbetalinger og bevilgninger av tilskudd og lån

Utbetalingene av lån og tilskudd som framkommer i tabell 4 nedenfor er sortert etter utbetalingsdato. Oversikten viser utbetalinger på til sammen kr 14 757 211,23, og vår undersøkelse viser at utbetalingene er fordelt på kr 7 376 986,3 i ansvarlige lån og 7 380 224,93 i tilskudd.

Tabell 4. Oversikt over utbetalinger fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Støttemottaker	Utbetalt, sum	Utbetalt, dato
Skjervøy Sjømat AS	Kr 4 500 000	19.2.2010
Årvikbruket Eiendom AS	Kr 3 100 000	19.2.2010
Industriparken Skjervøy AS	Kr 2 076 986,30	24.2.2010
Årvikbruket AS	Kr 145 000	20.10.2010
Skjervøy kommune	Kr 875 684	
	Kr 890 326	
	Kr 480 138	
	Kr 376 548	
	Kr 39 949	
	Totalt 2 662 645	11.2.2011
P/R Stavnes	Kr 100 000	24.3.2011
Jan Hugo Eriksen	Kr 150 000	24.3.2011
Finnvik AS	Kr 125 000	28.4.2011
Jan Hansen	Kr 300 000	28.6.2011
Ole Johan Korneliussen	Kr 500 000	28.6.2011
Omstillings- og utviklingsprosjektet	Kr 210 000	31.1.2012
Skjervøy kommune	Kr 122 579,93	31.10.2012
Jan Hugo Eriksen	Kr 100 000	24.6.2013
Robertsen og Slåtnes AS	Kr 100 000	1.7.2013
Skjervøy kommune	Kr 365 000	14.8.2013
Haviknes DA	Kr 100 000	11.11.2013
Svein Roger Mikkelsen	Kr 100 000	10.12.2013

Kilde: Hovedbok Skjervøy kommune og muntlige opplysninger fra selskapets regnskapsfører

⁶⁰ Disse to tabellene er slått sammen i sammendraget

I tabellen nedenfor viser vi hvilken type tildeling de ulike aktørene fikk, dato for vedtaket og formålet med tildelingen.⁶¹ I oversikten er tildelingene sortert etter dato for styremøte og saksnummer. Protokoller fra styremøter i Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser at styret traff 19 vedtak om tildeling av midler, fordelt på fire styremøter.

Tabell 5. Bevilgninger vedtatt av styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Støttmottaker	Type tildeling og sum	Dato for tildelingsvedtak og saksnr.	Formål
Skjervøy kommune	Tilskudd Kr 400 000	5.2.2010 ⁶² 3-2010	Administrative utgifter i forbindelse med Nergård-saken og etablering av ny virksomhet
Skjervøy Sjømat AS	Ansvarlig lån Kr 4 500 000	5.2.2010 4-2010	Anskaffelse av produksjonsutstyr og bedriftsutvikling i tilknytning til anlegget i Skjervøy havn
Årvikbruket Eiendom AS	Tilskudd Kr 3 100 000	5.2.2010 5-2010	Renovering og ombygging av selskapets eiendom i Årviksand
Årvikbruket AS	Tilskudd Kr 145 000	5.2.2010 6-2010	Anskaffelse og utlegging av flytebrygger i Årviksand
Industriparken Skjervøy AS	Ansvarlig lån Kr 2 500 000	5.2.2010 7-2010	Refinansiering av selskapets langsiktige gjeld
Skjervøy videregående skole	Tilskudd Kr 1 000 000	5.2.2010 8-2010	Ombygging av produksjonshallen ved Skjervøy videregående skole
Omstillings- og utviklingsprosjektet	Tilskudd Kr 210 000	10.2.2011 2-2011	Videre drift av omstillings- og utviklingsprosjektet
Skjervøy kommune	Tilskudd Kr 2 662 645	10.2.2011 3-2011	Administrative utgifter i forbindelse med Nergård-saken og utgifter til utbedring av fiskeanlegget på Skjervøy
Skjervøy kommune	Tilskudd Kr 150 000	10.2.2011 3-2011	Utgifter til branntrapp/rømningsvei som påløper i 2011
P/R Stavnes ANS	Tilskudd Kr 100 000	10.2.2011 4-2011	Kjøp av fiskefartøy
Jan Hansen	Ansvarlig lån Kr 300 000	10.2.2011 6-2011	Kjøp av fiskefartøy
Ole Johan Korneliussen	Ansvarlig lån Kr 500 000	10.2.2011 7-2011	Kjøp av fiskefartøy
Jan Hugo Eriksen	Tilskudd Kr 150 000	10.2.2011 8-2011	Utvidelse av drift til torskeflåte
Finnvik AS	Tilskudd Kr 125 000	10.2.2011 9-2011	Snurrevadutstyr
Jan Hugo Eriksen	Tilskudd Kr 100 000	23.4.2013 5-2013	Finansiering av ny båt
Robertsen og Slåtnes AS	Tilskudd Kr 100 000	23.4.2013 7-2013	Oppgradering av bunkersanlegg i Skjervøy havn
Skjervøy kommune	Tilskudd Kr 305 000 + mva	23.4.2013 8-2013	Kostnader til utbedring av fortøyningsfeste
Haviknes DA	Tilskudd Kr 100 000	7.10.2013 14-2013	Medfinansiering nytt fartøy
Svein Roger Mikkelsen	Tilskudd Kr 100 000	7.10.2013 13-2013	Kjøp og oppgradering av båt

Kilde: protokoller fra styremøter i Skjervøy Fiskeriutvikling AS

⁶¹ Saksbehandlingen forut for bevilgningene redegjør vi nærmere for i kapittel 5 og i kapitlene som omhandler den enkelte tildelingen

⁶² Opphevet i møte 10.2.2011

Ifølge vår oversikt ble det bevilget ansvarlige lån for kr 7 800 000 og tilskudd for kr 7 747 645; til sammen kr 15 547 645. Det vil si at det samlede beløp utbetalt i lån og tilskudd var mindre enn det samlede bevilgede beløpet. Tilskuddet som Skjervøy videregående skole ble bevilget, ble ikke utbetalt fordi forutsetningene i tildelingsvedtaket ikke ble oppfylt.⁶³ Industriparken Skjervøy AS og Skjervøy kommune fikk utbetalt mindre enn det tilsagnene lød på.

Revisors undersøkelse viser at for alle utbetalingene som fremgår av tabell 4 ovenfor, finnes det styreprotokoll som viser at beslutningen om å tildele penger ble tatt av et samlet styre i Skjervøy Fiskeriutvikling AS.⁶⁴ Det vil altså si at alle utbetalingene av lån og tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde hjemmel i et vedtak fra styret i selskapet, slik som vi oppfatter at aksjeloven § 6-12 krever.

5.3 Nærmere om bevilgningene

Selskapets formål

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS kunne ifølge selskapets vedtekter § 2 tildele lån eller tilskudd til *infrastrukturtiltak, rekrutteringstiltak, tiltak som har betydning for fiskeri- og havbruksnæringen eller prosjekter som omhandlet de nevnte tiltakene*. **Hvorvidt tildelingene var i henhold til selskapets formål** var opp til styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS å avgjøre. Styrets/styremedlemmers vurderinger og styrets avgjørelser kan ikke revisor overprøve.

For å besvare undersøkelsens problemstillinger må imidlertid revisor gjøre egne vurderinger av hvorvidt den enkelte tildeling fremstår som et tiltak i henhold til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin formålsparagraf.

I kolonnen helt til høyre i tabell 5 på forrige side ser vi hvilke formål styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS tilgodeså med sine bevilgninger. For nesten samtlige bevilgninger fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS står det eksplisitt i selve tildelingsvedtaket hva som er formålet med tildelingen. For noen av Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine tildelinger gir ikke vedtakets ordlyd i seg selv tilstrekkelig grunnlag for å fastslå hvorvidt formålet er i henhold til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter § 2. Det vil med andre ord si at vi ikke ved kun å lese tildelingsvedtaket kan si noe om tildelingen er til et tiltak/prosjekt *som har betydning for fiskeri- og havbruksnæringen*. Det gjelder etter revisors vurdering:

- **«Refinansiering av langsiktig gjeld»** til Industriparken Skjervøy AS
- **«Midler for omstillings- og utviklingsprosjektet drift år 4»** til Skjervøy kommunes Omstillings- og utviklingsprosjekt
- **«Refusjon utgifter og andre oppgaver Skjervøy kommune har utført i tråd med saksfremlegget»** til Skjervøy kommune
- **«Ombygging produksjonshall/kjøkken»** til Skjervøy videregående skole

Vi finner veiledning for hva som var formålet med tildelingen i støttemottakernes søknader med vedlegg og i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine saksutredninger. I utredningene til de ovennevnte sakene er det opplyst at søknaden må vurderes i henhold til vedtektene § 2 og bestemmelsen er i sin helhet gjengitt. Revisor oppfatter at i alle utredningene som lå til grunn for styrets behandling av de ovennevnte tildelingene, er det lagt til grunn at det omsøkte tiltaket var i henhold til selskapets formål. Revisor har intervjuet styreleder og alle styremedlemmene som var med på å treffe de ovennevnte avgjørelsene, og vi oppfatter at det for hver sak ble diskutert hvorvidt tiltaket var i

⁶³ Nærmere om dette i kapittel 10.2

⁶⁴ Jf. protokoller fra styremøtene 5.2.2010, 10.2.2011, 23.4.2013 og 7.10.2013

henhold til formålet. Ett styremedlem som deltok i behandlingen av tildelingssakene i styremøtet 5.2.2010, fortalte imidlertid at informasjonsgrunnlaget for avgjørelse av sakene var lite.

Dokumentasjonen som er tilgjengelig for de ovennevnte bevilgningene tilsier etter revisors vurdering at midlene skulle brukes på tiltak med betydning for fiskeri- og havbruksnæringen, slik som Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter § 2 bestemte. For tildelingen til Skjervøy kommune er imidlertid revisors vurdering at den skriftlige saksutredningen drøfter tiltaket opp mot forhold for Skjervøy kommune, og ikke om bevilgning er innenfor Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt formål.

For andre av tildelingene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS er revisors vurdering at det er tilstrekkelig klart ut fra vedtakets ordlyd alene hva pengene skulle finansiere, og videre tilsier ordlyden at midlene skulle gå til tiltak som hadde betydning for fiskeri- og havbruksnæringen. Etter revisors vurdering gjelder det:

- **«Renovering og ombygging av selskapets eiendom i Årviksand»** til Årvikbruket Eiendom AS
- **«Anskaffelse av produksjonsutstyr og bedriftsutvikling»** til Skjervøy Sjømat AS
- Syv av støttemottakerne, P/R Stavnes, Jan Hansen, Ole Johan Korneliussen, Jan Hugo Eriksen, Haviknes DA, Svein Roger Mikkelsen fikk midler til **kjøp av fiskefartøy, utvidelse/videreføring av drift** og én, Finnvik AS, fikk midler til **«kjøp av snurrevadutstyr»**.
- **«Anskaffelse og utlegging av flytebrygger»** til Årvikbruket AS
- **«Kostnader til utbedring av fortøyningsfeste»** til Skjervøy kommune

Etter sin ordlyd er formålet med disse tildelingene tiltak som er nevnt i selskapets vedtekter. For bevilgningen til Årvikbruket Eiendom AS viser imidlertid søknaden og saksutredningen at det er spørsmål om det ble bevilget midler ikke bare til investeringer, men også til selskapets drift⁶⁵. Revisor forsto selskapets vedtekter § 2 – sett i lys av rådmannens saksfremlegg som var bygget på politikernes intensjoner for bruk av midlene – at tilskudd til drift ikke var omfattet.

Styrets saksbehandling

Styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde ansvar for at saker om tildeling av midler fra det såkalte «Nergård-fondet» ble gjenstand for behandling i styret. Dokumentasjonen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS tyder på at styreleder sørget for at alle søknader om lån eller tilskudd ble gjenstand for styrebehandling. Utover de tildelingsvedtakene som foreligger, som er bevis for at styreleder sørget for styrebehandling, ser vi dette fordi det er dokumentasjon for at styret også behandlet hvilke søkere/tiltak som ikke skulle bevilges midler⁶⁶. Selskapets regnskapsfører har opplyst til revisor at i forkant av styremøter hadde han og styreleder en gjennomgang av saker som hadde kommet inn til selskapet.

For alle bevilgningene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, og som fremgår i tabellen ovenfor, viser styreprotokoller at **styret tok beslutningene om tildeling av midler i møte**. Alle beslutningene om tildeling av lån eller tilskudd ble således tatt i henhold til aksjelovens utgangspunkt, jf. aksjeloven § 6-19 første ledd.

⁶⁵ «Renovering og ombygging» forstås i denne saken også som vedlikeholdsoppgaver. Se nærmere om dette i kap. 7.

⁶⁶ Se tabell i kapittel 3.3, som viser hvilke søknader styret med Waage som leder avsto. Styret med Johnsen som leder vedtok under sak 17.2013, i møte 7.10.2013 at «det ikke skal gis flere tilskudd til søknader så lenge saken med Skjervøy Sjømat AS ikke er løst».

Revisors gjennomgang av protokoller fra styremøter viser at med unntak av på ett møte, var det fem styremedlemmer som var til stede på styremøtene⁶⁷. For alle tildelingssakene som ble behandlet og truffet beslutning i, tilsier protokollen fra møtet at mer enn halvparten av styremedlemmene var til stede i styrebehandlingen, slik som aksjeloven § 6-24 krever for at styret skal kunne treffe beslutning.

Protokoll over styrebehandlingen skal ifølge aksjeloven § 6-29 opplyse om saksbehandlingsreglene i aksjeloven § 6-24 er oppfylt. Det vil si at protokollen blant annet skal opplyse om alle styremedlemmene var gitt anledning til å delta i styrebehandlingen av den konkrete saken, jf. aksjeloven § 6-24. I protokoll fra styremøtet 10.2.2011 er det ikke tydelig ut fra protokollen om styremedlem Elin Einarsen ble gitt anledning til å delta, fordi det fremkommer at hun «møtte ikke». Ettersom det i styreprotokollen ikke fremkommer om Einarsen var innkalt, ønsket revisor i møte med tidligere styreleder 29.4.2015 dette utdypet. Waage fortalte at Einarsen samme dag som styremøtet skulle avholdes, meldte avbud på telefon. Det var ikke innkalt vara for Einarsen i dette møtet. Protokollene fra styrebehandlingen av tildelingssakene opplyser om tid, sted, deltakere, behandlingsmåten og styrets beslutninger slik som aksjeloven § 6-29 første ledd krever. Protokollene fra styremøtene hvor Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok å tildele midler, er ikke signert i henhold til aksjeloven § 6-29 tredje ledd. På det påfølgende styremøtet har imidlertid protokollene vært behandlet som egen sak og protokollen har blitt godkjent.

Om **forberedelsen av saker til styrebehandling** fremgår det av aksjeloven § 6-21 at «daglig leder forbereder saker som skal behandles av styret i samråd med styrets leder». Vi ser av bestemmelsen at selskapets administrasjon og styreleder skal samarbeide om forberedelsen av saker. Når selskapet ikke har administrasjon, kan bestemmelsen forstås som at styreleder alene har ansvaret. Revisor kan imidlertid ikke se at bestemmelsen skal være til hinder for at styreleder kan bruke ressurser utenfor selskapet ved behov. Styreleder utredet sak 4-2010 om ansvarlig lån til Skjervøy Sjømat AS behandlet i møte 5.2.2010, mens de øvrige tildelingssakene i dette møtet og i møtet 10.2.2011 ble saksbehandlet av kommunens administrasjon. Skjervøy Fiskeriutvikling AS benyttet ikke kommunens administrasjon til saksutredning av tildelingssakene i styremøtene 23.4.2013 og 7.10.2013 da Torgeir Johnsen var styreleder.

I flere av sakene som administrasjonen utredet, gav administrasjonen forslag til vedtak. På spørsmål fra revisor om hvem det menes i saksutredningen i sak 7-2010 om Industriparken Skjervøy AS når det står «administrasjonen vil anbefale», svarte konsulent Frode Schultz i Skjervøy kommune at det menes kommuneadministrasjonen. Schultz utredet også sak 5-2010 om tilskudd til Årvikbruket Eiendom AS. Etter revisors vurdering kan det stilles spørsmål ved om kommuneadministrasjonen, som ikke inngår i aksjeselskapets formelle styringsstruktur, hadde innflytelse i aksjeselskapet når det gjaldt sakene om Industriparken Skjervøy AS og Årvikbruket Eiendom AS. Saksutreder Schultz har imidlertid opplyst at han i stor grad samarbeidet med rådmann og styreleder når det gjaldt saksutredningene. Schultz bygget, ifølge opplysninger han gav oss, sin saksutredning i sak 5-2010 om Årvikbruket Eiendom AS på opplysninger fra styreleder, og han undersøkte ikke nærmere de opplysningene som han fikk. På revisors spørsmål om hvordan han opplevde å utrede sak 7-2010 om Industriparken Skjervøy AS, svarte Schultz at han opplevde det som helt uproblematisk.

I intervju med revisor fortalte tidligere rådmann Reidar Mæland og konsulent Schultz i kommuneadministrasjonen at de vurderte sakene opp mot formålsangivelsen i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter. Schultz opplyste at han i forbindelse med utredning av sakene orienterte seg om hvordan den politiske tilstanden var.

⁶⁷ I protokoll fra styremøte 4.10.2010 fremgår det at styremedlem Einarsen «møtte ikke». Ifølge Waage fikk de ikke tak i vara for Einarsen.

Administrasjonen i Skjervøy kommune utredet for styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS også saker/søknader som var fra Skjervøy kommune: sak 2-2011 om tilskudd til Omstillings- og utviklingsprosjektet og sak 3-2010/3-2011 om administrasjonsbidrag i forbindelse med Nergård-saken. Administrasjonen gav innstilling til vedtak, og etter revisors oppfatning kan dette skape et spørsmål om administrasjonen i Skjervøy kommune hadde innflytelse over egne søknader.

Revisor ser ikke grunn til å stille spørsmål ved at administrasjonen utredet sak 6-2010 om tilskudd til Årvikbruket AS og sak 8-2010 om tilskudd til Skjervøy videregående skole. Det samme gjelder for sakene som omhandlet lån eller tilskudd til eiere av fiskefartøy. Alle sakene om tildeling til eiere av fiskefartøy var utredet av samme person, Silja Karlsen, og for disse sakene var det egnet til å sikre lik behandling av søknadene.

Styremedlemmene i Skjervøy Fiskeriutvikling AS fikk **innkalling til styremøte på epost**. Ett av styremedlemmene har opplyst til revisor at hun ikke fikk eposter fra selskapet, og har i forbindelse med denne undersøkelsen blitt oppmerksom på at selskapet ikke hadde riktig epostadresse. Innkallingene til styremøtene 5.2.2010 ble sendt til styremedlemmene to dager før møtet ble avholdt, og medlemmene fikk epost om hvilke saker som skulle behandles dagen før styremøtet. For sakene 5-2010 om tilskudd til Årvikbruket Eiendom og 7-2010 om ansvarlig lån til Industriparken Skjervøy AS kan det legges til grunn at medlemmer av styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS var kjent med selskapene gjennom å være medlemmer av kommunestyret. Ettersom styret skulle behandle og avgjøre spørsmålet om tildeling av midler i henhold til et nærmere bestemt mandat, er revisors vurdering at det kan stilles spørsmål ved om varsel om styrebehandling av sakene var gitt med nødvendig frist.

Revisor har ikke dokumentasjon som viser når styremedlemmene fikk beskjed om hvilke saker som skulle behandles 10.2.2011, men innkallingen er datert 7.2.2010. For styremøtet 23.4.2013 fikk styremedlemmene innkalling og beskjed om saker til behandling, fem dager før møtet. Vi har ikke dokumentasjon for når styremedlemmene ble varslet om tildelingssakene som skulle behandles i møte 7.10.2013. Det varierte altså om styremedlemmene sammen med innkallingen også fikk beskjed om hvilke saker som skulle behandles i møtet, det vil si **varsel om styrebehandling av hver enkelt sak**. Ifølge protokollene hadde ikke styremedlemmer innvendinger til innkallingene eller sakslistene. Tidligere styreleder Waage fortalte til revisor at han ikke ville ha gjennomført styremøter dersom det kom innvendinger fra styremedlemmer om at det var gitt for kort frist.

Når det gjelder **behandlingsgrunnlaget** i tildelingssakene, må spørsmålet om en sak er forberedt slik at styret har et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag ta utgangspunkt i den konkrete saken. Den politiske viljen skal i utgangspunktet ikke være styrende for en avgjørelse i et aksjeselskaps styre, men bakgrunnen, kunnskap og personlige preferanser til et styremedlem vil som utgangspunkt alltid være i en vurdering og avgjørelse i en sak. Ut fra dette kan det argumenteres for at det ikke var nødvendig med svært omfattende dokumentasjon og mange dager for å forberede seg på sakene om tildeling av midler til tiltak innenfor fiske og havbruk.

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS har beviselig behandlet sakene og truffet vedtak i sakene, som må tas til inntekt for at alle styremedlemmene i møtet mente at de hadde informasjon til å ta beslutning i den enkelte saken. For tildelingssakene som ble avgjort 5.2.2010, ble det i tillegg til skriftlige utredninger med vedlegg til den enkelte saken, gitt muntlige opplysninger. Ifølge styreleder ble det gitt muntlige generelle opplysninger om selskapets mandat og foretatt en gjennomgang av alle søknadene. Det ble også ifølge styreleder gitt innføring i regelverket om

offentlig støtte og lagt frem maler for låneavtale. Sistnevnte informasjon bygget på opplysninger fra kommunens advokat.

Styremedlemmene Helge Andersen, Einar Lauritzen og Ingrid Lønhaug fortalte til revisor at de opplevde behandlingsgrunnlaget som tilfredsstillende, men styremedlem Elin Einarsen fortalte at hun syntes hun fikk for lite informasjon til å sette seg grundig inn i saken.

Revisor har i henhold til mandatet foretatt egne vurderinger av behandlingsgrunnlaget i tildelingssakene som inngår i undersøkelsen. For tildelingssakene i styremøtene 5.2.2010 viser revisors undersøkelse at styremedlemmene fikk informasjon til å ta stilling til hvorvidt tiltaket var i henhold til selskapets mandat, hvordan tildelingsform som skulle velges og forholdet til offentlig støtte. Dette er i henhold til revisjonskriteriene vi utledet for hvorvidt et behandlingsgrunnlag i sak om tildeling av midler var tilfredsstillende. For sak 5-2010 om tilskudd til Årvikbruket Eiendom AS kan det etter revisors vurdering stilles spørsmål ved hvorfor det ikke var tema under behandlingen av saken hvilket utbedringsarbeid som var utført innen tildelingstidspunktet og hvilket utbedringsarbeid som skulle utføres. Spesielt for sak 4-2010 om ansvarlig lån til Skjervøy Sjømat AS finner vi skriftlige saksopplysninger som satte styremedlemmene i stand til å vurdere forholdet til statsstøtteregelverket, og vi har fått opplyst at de konkrete vilkårene for det ansvarlige lånet var utarbeidet av kommunens advokat.

Før behandlingen av tildelingssakene i styremøtet 10.2.2011 hadde styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet strategi for behandling av tildelingssaker, og revisors vurdering er at behandlingsgrunnlaget var tilfredsstillende i tildelingssakene⁶⁸. I flere av sakene var formålet kjøp av fiskefartøy, det var aktuelt å tildele relativt små beløp (sammenlignet med andre tildelinger og det totale beløpet selskapet hadde til utdeling), og sakene reiste ikke spørsmål om forholdet til statsstøtteregelverket. Jørn Cato Angell møtte for Einarsen i styremøtet 10.2.2011, og han fortalte til revisor at han syntes det var vanskelig å sette seg inn i sakene fordi han, etter eget utsagn, ikke fikk sakspapirer.

Det ble ikke laget egne saksutredninger for tildelingssakene som ble avgjort da Johnsen var styreleder, og Johnsen har opplyst til revisor at tildelingssakene ble forberedt ved at søknadene ble sendt til styremedlemmene og at avgjørelsen ble tatt på styremøtet. For sakene 5-2013, 7-2013 og 8-2013 i styremøte 23.4.2013 og sakene 13-2013 og 14-2013 i styremøte 7.10.2013 finnes det altså ikke egne saksutredninger. Etter revisors vurdering gav søknadene med vedlegg styremedlemmene grunnlag for å sette seg inn i sakene, men det kan stilles spørsmål ved om det utgjorde et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag. Når det ut fra ordlyden i søknaden i seg selv virker tydelig hva midlene skal gå til, kan det etter revisors vurdering ikke kreves at styremedlemmene må forelegges en egen drøfting av tiltaket opp mot selskapets formål. At sakene ikke var utredet før møtet, innebar imidlertid etter revisors vurdering at styremedlemmene ikke på forhånd ble gjort kjent med om det var informasjon utover søknaden som hadde relevans for en beslutning i saken. Til sammenligning hadde saksutreder Silja Karlsen i sak 6-2011 og 7-2011 opplyst om at søker hadde fått støtte fra andre instanser og i sak 6-2011, 7-2011, 8-2011, 9-2011 var det gitt opplysninger om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde lite midler disponibelt.

Revisor har ingen grunn til å problematisere om noen av avgjørelsene som ble tatt av styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde slik særlig betydning for styremedlemmets egen del eller for noen nærstående at medlemmet måtte anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken.

⁶⁸ Men for sakene avgjort i styremøtet 10.2.2011 problematiserer vi om ett varamedlem hadde tilfredsstillende behandlingsgrunnlag, jf. kap. 11

Sikkerhet eller kontroll med bruken av midlene

Tildelingsvedtakene i styremøtet 5.2.2010 inneholder etter sin ordlyd ikke opplysninger om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde **sikkerhet eller kontroll med at de tildelte midlene ble brukt som bestemt i tildelingsvedtaket**. Styreleder har bekreftet at oppfølging ikke var særskilt diskutert. For tildelingen i sak 7-2010 til Industriparken Skjervøy AS kontrollerte Skjervøy Fiskeriutvikling AS gjennom utbetalingen at midlene gikk til det bestemte formålet. Når det gjaldt Skjervøy Sjømat AS har tidligere styreleder og styremedlem Lønhaug fortalt at ordfører ofte var nede ved fiskebruket.

For bevilgningen i sak 3-2011 til Skjervøy kommune på kr 2 662 645, bestemt i styremøte 10.2.2011, anser vi det ikke som relevant at tildelingsvedtaket skulle inneholde bestemmelse om kontroll med midlene fordi tilskuddet gjaldt refusjon av kostnader Skjervøy kommune allerede hadde hatt. De øvrige tildelingene i dette styremøtet inneholder en form for sikkerhet ved at vedtakene om tilskudd i sakene 4-2011, 8-2011 og 9-2011 hadde gyldighet på ett år, mens vedtakene om ansvarlig lån i sak 6-2011 og 7-2011 inneholdt bestemmelse om at dersom fartøyet selges eller driften nedlegges innen 10 år, skal lånet tilbakebetales til Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

I tildelingene som ble gjort i sak 5-2013, 7-2013 og 8-2013 i styremøtet 23.4.2013 og i sak 13-2013 og 14-2013 i styremøte 7.10.2013 var det bestemt gjennom tildelingsvedtaket at tilskuddet utbetales ved dokumentasjon ved påbegynt tiltak. Det forstår vi som at Skjervøy Fiskeriutvikling AS uttrykkelig besluttet å kontrollere at midlene ble brukt som bestemt i tildelingsvedtaket.

*Vilkår i tildelingsvedtakene**Oppfølging*

I vedtakene i sak 7-2010 om ansvarlig lån til Industriparken Skjervøy AS og i sak 4-2010 om ansvarlig lån til Skjervøy Sjømat AS, var det bestemt at *«styret gir administrasjonen fullmakt til å fremforhandle de endelige vilkår og betingelser for slikt lån, herunder endelig å fastsette reglene for når påkrav kan fremsettes»*. Disse tildelingsvedtakene ble fulgt opp med låneavtaler, som i henhold til fullmakt fra styret ble signert av styreleder.

Også bevilgningene på ansvarlige lån til Jan Hansen og Ole Johan Korneliussen **ble fulgt opp** med låneavtaler.

Utbetaling

Revisor har vurdert at **utbetalingene** fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS var i henhold til vilkårene satt i tildelingsvedtaket.

6 STYREMØTET OG TILDELINGENE 5. FEBRUAR 2010

6.1 Innledning

I møte 5.2.2010 vedtok styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS å tildele midler til:

- Skjervøy kommune
- Skjervøy Sjømat AS
- Årvikbruket Eiendom AS
- Årvikbruket AS
- Industriparken Skjervøy AS
- Skjervøy videregående skole

Revisor har intervjuet styremedlemmene som var med på møtet 5.2.2010. Utgangspunktet for revisors spørsmål var at aksjelovgivningen stiller konkrete krav til styrets saksbehandling. For noen av temaene vi ønsket belyst, stilte vi konkrete spørsmål, mens andre spørsmål var mer åpne i den forstand at vi ønsket styremedlemmenes opplevelser eller tanker om styrearbeidet/omstendigheter vedrørende styremøtet. Alle vi snakket med, kunne bidra til å opplyse revisor om styremøtet 5.2.2010, men alle styremedlemmene presiserte at det at styremøtet er langt tilbake i tid, kunne ha betydning for hva de kunne svare på. Når vi bruker begrepet *styremedlemmene* mener vi alle medlemmene utenom leder. Vi har også intervjuet/snakket med tidligere rådmann Reidar Mæland og konsulent Frode Schultz i kommunens administrasjon, som var saksutredere for styret, sistnevnte for blant annet sakene om tildeling til Årvikbruket Eiendom AS og Industriparken Skjervøy AS.

6.2 Varselet om styrebehandling og innkalling til styremøte

I epost 3.2.2010 fra styreleder fikk styremedlemmene i Skjervøy Fiskeriutvikling AS innkalling til styremøte (*vedlegg 6.1*). Waage fortalte til revisor 29.4.2015 at før han sendte den skriftlige innkallingen ringte han til alle styremedlemmene for å høre om møtedatoen passet.

Innkallingen pr. epost 3.2.2010 opplyste ikke hvilke saker som skulle til behandling i styremøtet og det sto i eposten at «*saksliste og papirer vil bli tilsendt på epost i morgen*». Styremedlemmene fikk således ikke med denne innkallingen beskjed om hvilke saker som skulle behandles. Dagen etter, i epost 4.2.2010 kl. 19.32, sendte styreleder varsel om styrebehandling av blant annet sakene om tildeling (*vedlegg 6.2*). Følgende tekst fremgår av eposten:

«Hei igjen.

Følgende saker vil bli lagt frem til behandling i styret i Skjervøy Fiskeriutvikling A/S i morgen:

- *Gjennomgang av selskapet vedtekter, strategitanker og rutiner i styret*
- *Aksjeemisjon i selskapet*
- *Søknad om administrasjonsbidrag til Skjervøy kommune*
- *Søknad om ansvarlig lån til Skjervøy Sjømat A/S*
- *Søknad om tilskudd til Årvikbruket Eiendom A/S*
- *Søknad om tilskudd til Årvikbruket A/S*
- *Søknad om tilskudd eller lån fra Industriparken Skjervøy AS*
- *Søknad om tilskudd til produksjonshall/kjøkken ved Skjervøy videregående skole»*

Eposten viser at sakspapirene ikke fulgte med innkallingen: det var ikke vedlegg med eposten og styreleder skrev at «*det vil bli en grundig gjennomgang av alle saker før behandling. Vårt regnskapskontor har utarbeidet arbeidspermer til oss alle*».

Styremedlemmene kunne ikke huske konkret når de mottok *innkallingen* til styremøtet 5.2.2010. Revisor fikk også ulike svar fra styremedlemmene på om de fikk sakspapirene i forkant av møtet eller i møtet 5.2.2010. Elin Einarsen og Einar Lauritzen mente at de fikk papirene i selve møtet, og revisor oppfatter Einarsen dit hen at hun syntes hun fikk lite tid til å forberede seg på sakene som skulle behandles. Einarsen har opplyst til revisor at epostadressen innkallingen ble sendt til (vedlegg 6.1 og 6.2) er feil og at hun ikke fikk papirer.⁶⁹ De tre øvrige styremedlemmene viste til at de kjente til sakene før de kom i styremøtet. Helge Andersen fremhevet i samtalen med revisor at de kjente godt til sakene fra før av gjennom kommunestyret og formannskapet, og at han ikke kunne huske at noen i styret hadde merknader om at innkallingen kom for kort tid i forveien.

Det var ingen av styremedlemmene som i møtet hadde innvendinger til innkallingen, verken tiden fra de fikk beskjed om tildelingssakene som skulle styrebehandles til styrebehandlingen fant sted, eller type sak/omfanget av saker. Ifølge protokollen var alle vedtakene i styremøtet enstemmige.

6.3 Behandlingsgrunnlaget

Vår gjennomgang av saksutredningene til styremøtet viser at alle utredningene er skrevet i en mal som inneholder punktene «*saksopplysninger*», «*vurdering*» og «*forslag til vedtak*». Det er også opplyst i saksutredningene om det følger vedlegg til selve utredningen.

På våre spørsmål om hvordan styremedlemmene opplevde behandlingsgrunnlaget, fikk vi ulike tilbakemeldinger, og vi oppfattet at styremedlemmenes ulike kjennskap til sakene kan ha hatt innvirkning på hvordan de vurderte *saksutredningene*. På vårt spørsmål til Einarsen om hvordan hun opplevde kvaliteten på saksutredningene, svarte Einarsen at hun syntes de var ensporet og at det var for lite informasjon til at styret skulle gi slike summer som det var aktuelt å gjøre. Ifølge Einarsen burde saksutredningene vært mer håndfaste, og det skulle vært gitt mer informasjon. Andersen mente i samtalen med revisor at hovedtrekkene og hovedlinjene for sakene var med i saksutredningene, og la til at det ble stilt en del spørsmål fra alle i styret. Han mente at for saken om Industriparken AS ble det gitt veldig mye tilleggsinformasjon. Ingrid Lønhaug fortalte til revisor at hun hadde vært med i politikken lenge og kjente til problemene til bedriftene og hvor vanskelig det var uten fiskemottak i drift. Lønhaug viste videre til at hun har hatt en distriktpolitikk slik at det var helt naturlig for henne å stemme for tildelingen, for hvis man fikk fiskebruket i gang ville det bety at folk fortsatt kunne bo der. Lauritzen gav uttrykk for at han opplevde informasjonsflyten som bra. Han fremhevet at man egentlig aldri får nok opplysninger, og dersom de ønsket mer, måtte de ha aktivt søkt om det, men at det kunne være vanskelig for «mange holder kortene tett til brystet». Han uttalte videre til revisor at han hadde inntrykk av at styret fikk de opplysningene som var nødvendige.

I saksutredningene til sak 4-2010, 5-2010 og 7-2010 som vi særskilt har vurdert, fant vi at alle inneholder henvisning til selskapets formål og en angivelse av at søknaden må vurderes opp mot formålet. Saksutredningen om tildeling til Skjervøy Sjømat AS inneholder informasjon om statsstøtteproblematikk, og således også vurdering av hvorvidt tildelingen skal være lån eller tilskudd. Saksutredningene til sak om Industriparken Skjervøy AS og Årvikbruket Eiendom AS inneholder ikke vurdering av om tildelingen skal være lån eller tilskudd, men som vi kommer til nedenfor, ble det gitt muntlige tilleggsopplysninger, og formen for tildeling ble diskutert i møtet. Til alle de tre nevnte sakene lå det ved dokumentasjon til saksutredningene som gav informasjon utover det utreder hadde skrevet.

⁶⁹ Einarsen opplyste om dette i epost til revisor 29.4.15

Det at ingen styremedlemmer protesterte mot å behandle sakene eller hadde innvendinger til saksutredningene, kan helt klart bety at de opplevde at behandlingsgrunnlaget var tilfredsstillende. Revisor forstår også at flere av styremedlemmene hadde kjennskap til sakene fra før, og at de således på andre måter enn kun ved det skriftlige behandlingsgrunnlaget for styresaken hadde informasjon til å ta stilling til saken.

6.4 Diskusjonene

6.4.1 Generelt

Revisor spurte styremedlemmene hvordan de oppfattet *diskusjonene og drøftingene i styremøtene*. Ut fra styremedlemmenes opplysninger i samtaler med oss oppfatter vi at styret hadde en generell diskusjon om hvordan pengene skulle disponeres; det var ønskelig å få et helhetlig tilbud hvor fiskerne kunne levere fisk, men også å få på plass et sted hvor båtene kunne bli reparert, det vil si et totaltilbud for fiskenæringen i kommunen og regionen. Einarsen fortalte at hun mente at det var lite diskusjon og at hun opplevde at de øvrige styremedlemmene var utelukkende positive til å bevilge penger til de omsøkte tiltakene. Lønhaug fortalte at det var «god stemning» og at «optimisme preget oss». Andersen fortalte oss at han opplevde drøftingene som «profesjonelle», at det var enighet og at han ikke oppfattet at det hadde noe med politikk å gjøre at alle fikk bevilgning. Lauritzen fortalte til revisor at han syntes det ikke var store forskjeller mellom styremedlemmenes meninger, men han var bestemt på at midlene skulle gis som lån.

Styreleder har i samtaler med revisor fortalt at styret i møtet 5.2.2010 hadde en generell gjennomgang av selskapets vedtekter, søknadene som var til behandling, låneavtale og statsstøtteregelverket. Ifølge styreleder ble det tydelig opplyst at regelverket om offentlig støtte satte begrensninger til å gi midler til kommersielle selskaper. Ved tildeling av midler til selskaper utenfor kommunens eie, måtte tildelingsformen være lån.

6.4.2 Selskapets mandat

Tidligere styreleder ble intervjuet av revisor 20.11.2014. Han var klar på at styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS handlet innenfor det mandatet selskapet hadde. Med unntak av ett styremedlem, fortalte alle styremedlemmene til revisor at de opplevde *selskapets mandat* som klart, og vi oppfatter at alle husket at styret diskuterte for hver enkelt sak om tildeling var innenfor mandatet. Også Skjervøy kommunes administrasjon, som utredet saker for styret, opplevde mandatet som klart; tidligere rådmann Mæland opplyste til revisor at han fra administrasjonens side ikke kunne se at de hadde gått inn for forslag som var brudd på vilkårene for tildeling, men han beskrev mandatet som «rundt», så det skulle noe til for å komme utenfor mandatet. Shultz opplyste at han opplevde det som greit å forholde seg til mandatet og at han tok hensyn til det som var den politiske viljen. Lauritzen fortalte at han i forbindelse med saken om Industriparken tok opp forholdet til mandatet og at i saken om Årvikbruket Eiendom AS var det ikke særlig diskusjon om tiltaket var innenfor mandatet. Einarsen mente at det ble gitt lite informasjon og lite tid til å tenke gjennom hver enkelt sak.

6.4.3 Formen for tildeling

Skjervøy Fiskeriutvikling AS kunne bevilge midler som *tilskudd eller lån*. Tidligere styreleder fremhevet overfor revisor at når det ble valgt å ikke gi alle søkerne tilskudd, var det fordi styret vurderte hver enkelt sak for seg. Revisor oppfatter at i styremøtet 5.2.2010 var regelverket om statsstøtte tema. Tidligere styreleder fortalte at problematikken tilknyttet eventuell statsstøtte ble

diskutert på et generelt nivå i styret. Om graden av muntlig informasjon de fikk for vurdering av forholdet til statsstøtteregelverket i den enkelte sak, var styremedlemmene delte i sine opplysninger til revisor. Noen opplyste at dette ble problematisert fra styreleders side, for så å bli diskutert, mens andre hevdet at dette ikke var noe reelt diskusjonstema på styremøtet.

Som vi kommer inn på senere, hadde Skjervøy kommune i avtale med Skjervøy Sjømat AS forpliktet seg til å bidra med finansiering av nærmere bestemte kostnader Skjervøy Sjømat AS hadde budsjettert med til oppstart. Waage hadde fått kommunens advokat til å avklare hvorvidt midlene kunne være tilskudd eller lån. Kommunens advokat hadde også laget mal for låneavtale som inneholdt vilkår for å være i henhold til regelverket.

Revisor spurte Schultz hvordan han i sak 7-2010 om Industriparken Skjervøy AS kom frem til anbefalingen om ansvarlig lån. Schultz antydte at han hadde diskutert spørsmålet med rådmannen, men ga uttrykk for ikke å huske hendelsesforløpet helt. På revisors spørsmål til Lønhaug om hun husker om det var diskusjon om styret skulle velge å gi ansvarlig lån eller tilskudd til Industriparken Skjervøy AS, fortalte Lønhaug at det var en diskusjon i alle sakene.

Om Skjervøy Sjømat har Mæland fortalt revisor at *«når det gjaldt Skjervøy Sjømat fikk vi jo anbefaling av advokaten at vi ikke skulle gi tilskudd»*. For bevilgningen til Skjervøy Sjømat AS forstår vi at styremedlemmene la avgjørende vekt på rådet fra kommunens advokat om at midlene kunne gis som ansvarlig lån for ikke å komme i strid med statsstøtteregelverket. For tildelingen til Årvikbruket Eiendom AS forstår vi at styreleder og styremedlemmenes oppfatning var at de fritt kunne tildele penger til kommunens eget selskap.

Et ansvarlig lån kjennetegnes ved at det står tilbake for andre lån dersom selskapet skulle gå konkurs. Styreleder og styremedlem Lønhaug fremhevet at de fra næringsutvalget var kjent med ansvarlige lån, og de fortalte at de var klar over at et ansvarlig lån innebar risiko for långiver. Lønhaug fortalte at både hun og en annen representant mente at alle tildelingene fra selskapet skulle være ansvarlige lån. Hun fortalte at de syntes det var mye penger å dele ut uten å få noe tilbake, men at styret på dette tidspunktet tenkte at de skulle få tilbake kr 4,5 millioner som gikk til Skjervøy Sjømat AS. Lauritzen fortalte til revisor at han ønsket at alt skulle gis som lån og at han hadde et håp om at selskapet kunne være en slags bank.

6.4.4 Oppfølging av vedtak

Når det gjelder oppfølging av *vedtak*, oppfatter vi at dette ikke var et eget tema i styremøtet 5.2.2010. Lønhaug fortalte til revisor at hun opplevde at hun var ferdig med saken fordi det var delegert myndighet til styreleder å forhandle videre. Lønhaug fortalte videre at hun følte seg sikker på at styret gjorde greie vedtak ettersom de hadde advokat til å bistå og fordi hun fra flere perioder i kommunens næringsfond hadde vært med på å fordele næringsposter. Lauritzen fortalte imidlertid at han forstod det slik at en del av det vedlikeholdet som ble utført (av Skjervøy Sjømat), ble fulgt opp av teknisk etat. Han uttalte seg ikke til revisor om eventuell oppfølging av de andre vedtakene.

6.5 Protokoll

Det finnes protokoll fra styremøtet 5.2.2010, og vi ser i den at alle sakene som ble behandlet i møtet inngår i protokollen. Protokollen inneholder de opplysninger som aksjeloven § 6-29 krever, men den er ikke underskrevet i henhold til aksjeloven § 6-29 tredje ledd.

Utklipp 1. Signatur på protokoll fra styremøtet 5.2.2010 i Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Vidar Brox-Antonsen
sekretær

Roy Waage
leder

Protokollen skal underskrives av alle de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen, men har styret minst fem medlemmer og er beslutning truffet i møte, kan styret velge to til å underskrive. Styret valgte to til å underskrive, men revisor tolker bestemmelsen i aksjeloven § 6-29 tredje ledd dit hen at de to som skal underskrive protokollen, må tilhøre styret. Revisors vurdering er at underskriving av protokoll i styremøtet 5.2.2010 ikke er i henhold til aksjeloven § 6-29 tredje ledd ettersom den ene underskriften er fra selskapets sekretær. Det fremgår imidlertid av protokollen for det påfølgende styremøtet i selskapet, den 4.10.2010, at protokollen fra styremøtet 5.2.2010 ble godkjent av styret. Styret har med det ment at protokollen ga et rettmessig bilde av hva som var besluttet på styremøtet 5.2.2010.

7 ÅRVIKBRUKET EIENDOM AS

7.1 Innledning

Årvikbruket Eiendom AS, som er et kommunalt heleid selskap, ble bevilget 3,1 millioner kroner i tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS 5.2.2010 til «*renovering og ombygging av selskapets Eiendom i Årviksand*». Årvikbruket Eiendom AS (eiendomsselskapet/utleier) eier fiskebruket i Årviksand som leies til fiskeproduksjon av det private aksjeselskapet Årvikbruket (driftsselskapet/leietaker). Selskapene har fra de ble stiftet i 2006, gjort avtaler om utføring av arbeid og oppgjør for utført arbeid; driftsselskapet skulle utføre utbedringsarbeid, og eiendomsselskapet skulle finansiere utbedringene. I det neste kapitlet (7.2) redegjør vi derfor nærmere for de to nevnte selskapene.

Utbedringsbehov og utbedringsarbeid ved fiskebruket var tema mellom Årvikbruket Eiendom AS og Årvikbruket AS allerede ved kjøpet av anlegget og driftsselskapets oppstart. Kartlegginger viste at utbedringsbehovet besto både i renhold, orden og vedlikehold og noe renovering/ombygging. Kapittel 7.3 omhandler derfor fiskebrukets tilstand ved overtakelsen og kartleggingene av utbedringsbehovet som ble gjort. I kapittel 7.3 definerer vi begrepene som vi bruker for å besvare problemstillingene som er knyttet til tildelingen til Årvikbruket Eiendom AS og mottakers bruk av midler.

I kapittel 7.5 redegjør vi for søknaden fra Årvikbruket Eiendom og i kapitlene 7.6 og 7.7 behandler vi henholdsvis selve tildelingsvedtaket til Skjervøy Fiskeriutvikling AS og styrets saksbehandling.

Da Årvikbruket Eiendom AS 19.2.2010 mottok tilskuddet på kr 3,1 millioner fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, overførte selskapet kr 3 025 000 til Årvikbruket AS for utført arbeid. Selskapene hadde én uke tidligere formalisert tidligere avtaler⁷⁰ som innebar at driftsselskapet for egen regning og risiko skulle utbedre nærmere bestemte forhold, som fremgikk av et notat fra Mattilsynet og en rapport fra takstingeniør Isaksen, mot at eiendomsselskapet skulle ordne finansiering. Ifølge avtalen måtte driftsselskapet holde seg innenfor en kostnadsramme på kr 3 905 000, men kunne overføre besparelser på enkeltposter til andre poster⁷¹ dersom kostnadene ved utbedringer ble høyere enn budsjettert/taksert. Utbedringstiltakene kunne ifølge avtalen foretas over tid. Avtalen ble ifølge Waage skrevet etter oppfordring fra han, som var Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin styreleder og Årvikbruket Eiendom AS sin representant for eier. Oppfølgingen av tildelingsvedtaket og utbetalingen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS blir behandlet i kapittel 7.8.

Selv om partene signerte avtale om at alt ansvaret for utbedring lå hos driftsselskapet og at det ikke var noen tidsfrist for gjennomføring, har det for denne undersøkelsen betydning hvilke tiltak som er dokumentert gjennomført og når. Tilskuddet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble gitt under forutsetning av fullfinansiering av tiltak som «*er utført*» og som «*skal utføres*».⁷² Da styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet søknaden fra Årvikbruket Eiendom AS 5.2.2010 var det ikke tema hvilke tiltak ved fiskebruket i Årviksand som var utført eller hvilke tiltak som skulle utføres, eller at mottaker av midlene, kommunens eiendomsselskap, skulle overføre pengene til driftsselskapet.

⁷⁰ Tillegg til leieavtale datert 11. januar 2006

⁷¹ Med dette menes konkrete tiltak beskrevet i et notat fra Mattilsynet og rapport fra takstingeniør Isaksen

⁷² Jf. tildelingsvedtaket pkt. 2

En redegjørelse i samsvar med kontrollutvalgets problemstilling om redegjørelse for mottakers bruk av midlene, innebærer kartlegging av hvilket *utbedringsarbeid som er dokumentert gjort i perioden fra 2006 til og med 2009 og hvilket utbedringsarbeid som er dokumentert gjort fra og med 2010*. Hvilket arbeid som er dokumentert har også interesse fordi eiendomsselskapet og driftsselskapet avtalte at dersom eventuell finansiering eller tilskudd til utbedring blir utbetalt eller tildelt utleier, var partene forent om at leier skulle kunne kreve utleier for *dokumenterte kostnader* leier hadde hatt i anledning slike utbedringer, begrenset til størrelsen på den finansiering eller tilskudd utleier oppnår. Mottakers bruk av midlene behandler vi i kapittel 7.9.

7.2 Årvikbruket Eiendom AS og Årvikbruket AS

7.2.1 Fiskebruket i Årviksand

Fiskebruket i Årviksand, som tidligere hadde navnet Arnøybruket, har vært eid av ulike selskap. Skjervøy kommunestyre vedtok i sak 55/05, i møte 15.12.2005, å godkjenne dannelse av et kommunalt heleid aksjeselskap – *SK Industribygg AS* og at Skjervøy kommune skulle garanterte med simpel garanti for lån inntil kr 4,5 millioner som s.u.s. SK Industribygg AS tok opp til kjøp av fiskebruket i Årviksand⁷³.

Av administrasjonens saksutredning til den ovennevnte kommunestyresaken om overtakelse av bygningsmassen på Arnøya, fremgår det at «*kommunal medvirkning i Arnøybruket kan gjøres på mange måter og at erfaring fra verftet på Skjervøy gjennom Industriparken AS viste at begrensnings av kommunalt engasjement til utleie av eiendom og ikke involvering i drift fungerte rimelig godt*».

Fiskebruket ble ifølge kjøpekontrakt 11.1.2006 (vedlegg 7.1) solgt for 4,5 millioner kroner til Årvikbruket Eiendom AS. Kjøpesummen var fordelt på kr 3 millioner for faste eiendommer/bygninger/anlegg og kr 1,5 millioner for motorvogner/anleggsmaskiner⁷⁴. Kjøperen overtok eiendommen 11.1.2006 som angitt i kjøpekontrakten. Kjøpekontrakten er signert av selger Arnøybruket AS, kjøper Årvikbruket Eiendom AS v/Roy Waage og leietaker Årvikbruket AS v/Johan Arild Hansen.

Årvikbruket Eiendom AS hadde samme dag signert avtale med Årvikbruket AS om at sistnevnte skulle leie fiskebruket. Leiekontrakten gir Årvikbruket AS rett til å leie fiskebruket for kjøp og tilvirkning av fisk fra 1.1.2006⁷⁵. Avtalen er signert av styreleder Isaksen for utleier⁷⁶ og Johan Arild Hansen for leietaker.

⁷³ Selskapet som kjøpte fiskebruket fikk navnet Årvikbruket Eiendom AS

⁷⁴ Årvikbruket AS overtok etter avtale 30.10.2009 utstyret for kr 1 187 500. Dette redegjør vi kort for i kap. 7.9.5 nedenfor.

⁷⁵ Jf. leieavtalen pkt. 1 og pkt. 2

⁷⁶ Selskapets vedtekter § 8 innebærer at avtaler skal signeres av styreleder og ett styremedlem.

Bildene 1 og 2.

Foto: Byggebistand Troms

7.2.2 Årvikbruket Eiendom AS

Skjervøy kommune eier 100 % av aksjene i selskapet Årvikbruket Eiendom som ble stiftet 10.1.2006. Selskapets formål er ifølge vedtektene § 4 å «skaffe næringsbygg for utleie uten eget økonomisk profittformål. Næringsbygg skaffes ved oppføring eller av nye eller erverv av eksisterende bygg. Selskapet kan ved aksjetegning eller på annen måte delta i andre selskaper». (Selskapets vedtekter er vedlegg 7.2)

På generalforsamlingene i Årvikbruket Eiendom AS, i perioden som har relevans for denne undersøkelsen, møtte ordfører som representerte alle 100 av selskapets aksjer⁷⁷. Ifølge vedtektene § 7 skal selskapet ledes av et styre på tre til fem personer etter generalforsamlingens nærmere beslutning. Da Årvikbruket Eiendom AS i 2006 inngikk leieavtale med Årvikbruket AS besto styret av:

Styreleder	Anne Helene Henriksen
Styremedlem	Yngve Volden
Styremedlem	Øyvind Isaksen

Selskapet hadde ikke daglig leder. Regnskapsfører var H. Solheim AS og revisor var IP Revisjon. Selskapets signatur innehas av styrets leder og ett styremedlem i fellesskap, jf. vedtektene § 8.

I 2007 ble det gjort endringer i styrets sammensetning og det ble bestående av⁷⁸:

Styreleder	Øyvind Isaksen
Styremedlem	Pernille Lunemann Jørgensen
Styremedlem	Håvard Inge Albrigtsen

Det var registrert frem til 2011 at Jørgensen var medlem av styret, men både hun og tidligere styreleder Isaksen har fortalt at hun i realiteten ikke var med i styret utover å delta på det første styremøtet. Dokumentasjonen fra Årvikbruket Eiendom AS viser imidlertid at formell fratreden ikke var tema før i 2010; Jørgensen ble gjenvalgt til styret i generalforsamling i 2008 og 2009, og i protokoll fra generalforsamling 28.6.2010 står det under sak 9 *Valg av styret* at Jørgensen ba om å bli fritatt. Det fremkommer ikke opplysninger om generalforsamlingen traff vedtak i saken, og således om det ble valgt nytt styremedlem.

⁷⁷ Jf. møteprotokoller fra ordinær generalforsamling 22.6.2007, 2.7.2008, 30.6.2009 og 28.6.2010

⁷⁸ Styreendringen 22.6.2007 er Foretaksregistrert 30.11.2007

Tidligere styreleder har opplyst til revisor at det var telefonisk innkalling til styremøtene og etter det han husker fikk alle medlemmene anledning til å delta. Jørgensen har i samtaler med revisor ikke kunne gi klart svar på revisors spørsmål om innkalling til styremøter. Begge har opplyst at det var ett møte hvor Jørgensen ikke ble innkalt, men vi har ikke informasjon om hvilket styremøte dette gjelder. Waage har fortalt til revisor at han før generalforsamlingen i 2010 fikk informasjon fra selskapets styreleder om at Jørgensen ikke hadde vært på styremøter. Han kontaktet derfor Jørgensen og fikk opplyst at Jørgensen ikke ønsket å være i styret og at de hadde vurdert om de skulle flytte fra Årviksand. Jørgensen har i samtale med revisor bekreftet at dette hadde vært tema på det omtalte tidspunktet.

Den første foretaksregistreringen om styresammensetningen er etter dette tidspunktet 3.1.2011, og fra da er det registrert at styret besto av leder Isaksen og medlemmene Kolbein Mikal Simonsen og Elin Merete Johannessen. I skrivende stund består styret av leder Kurt Michalsen og medlemmene Irene Toresen og Kolbein Mikal Simonsen⁷⁹.

I flere av styremøtene i Årvikbruket Eiendom AS var utbedringsarbeid - som er det sentrale temaet for vår undersøkelse om tilskuddet til Årvikbruket Eiendom AS – tema. Det ble truffet vedtak i sakene. Hovedregelen om når et styre kan treffe beslutning i en sak, er ifølge aksjeloven § 6-24 første ledd at mer enn halvparten av medlemmene deltok i styrebehandlingen. Det fremgår av protokollene fra styremøtene at Isaksen og Albrigtsen var til stede, og de har signert protokollene. Styret kan imidlertid ikke treffe beslutning uten at alle styremedlemmene så vidt mulig er gitt anledning til å delta i behandlingen av saken, jf. aksjeloven § 6-24 annet ledd. I det tilfellet at Jørgensen ikke ble innkalt til et styremøte vi omtaler i denne rapporten var ikke styret vedtaksført.

Protokollene fra møtene angir tid, sted, deltakere, behandlingsmåten og styrets beslutninger, slik som aksjeloven § 6-29 første ledd krever. Protokollen skal også opplyse om saksbehandlingen oppfyller kravene i aksjeloven § 6-24, men revisor kan ikke se at slike opplysninger inngår ettersom protokollene ikke gir informasjon om Jørgensen var gitt anledning til å delta i behandlingen av saken. Revisor registrerer for øvrig at ingen av styremøteprotokollene som inngår i revisors undersøkelse, synes å ha vært gjenstand for styrebehandling i påfølgende styremøter.

7.2.3 Årvikbruket AS

Årvikbruket AS ble stiftet 6.1.2006. Selskapets vedtektsfestete formål er «*kjøp, produksjon og salg av fisk og andre produkter som naturlig faller sammen med dette, herunder å delta i andre selskaper med lignende virksomhet, kjøp og salg av aksjer, eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretagener*».

Ved stiftelsen var selskapet eid av Aksel Hansen AS⁸⁰. Ved inngåelsen av leiekontrakten med Årvikbruket Eiendom AS besto selskapets styre av:

Styreleder	Johan Arild Hansen
Styremedlem	Håvard Albrigtsen
Styremedlem	Hermann Johan Uteng

Daglig leder var Frank M. Hansen, Aksel Hansen AS hadde hånd om regnskapet, og revisor for selskapet var KPMG AS.

⁷⁹ Jf. registrering i Foretaksregisteret 31.5.2012.

⁸⁰ Aksel Hansen AS er datterselskap av Aksel Hansen Holding AS. Største aksjonær i Aksel Hansen Holding AS er Frank Magne Hansen og Johan Arild Hansen, som også utgjør styret sammen med ett varamedlem. Daglig leder er Frank Magne Hansen jf. proff.no.

Aksel Hansen AS overdro sine aksjer til Brødrene Albrigtsen AS⁸¹ våren 2011. Aksjeoverdragelsen ble godkjent av styret i Årvikbruket Eiendom AS 1.6.2011⁸². Aksjeeierne i Årvikbruket AS består i dag av Brødrene Albrigtsen (53,21 %), Andor Albrigtsen (23,56), Anne Grete Albrigtsen (10,7%), Kato Kristiansen (3,62%), Andreas Hansen (2,98%), Ottar Friis (2,5%), Helge Andersen (1,35%), Marita Andersen (1,33%) og Nils P. Kristiansen (0,74 %).

Styreendringer i selskapet er registrert i Foretaksregisteret 17.9.2011 med:

Styreleder Halvar Johan Solheim

Styremedlem Johan Arild Hansen

Styremedlem Håvard Albrigtsen

I skrivende stund er Håvard Albrigtsen daglig leder, regnskapsfører er H. Solheim AS, og revisor er KPMG AS.

Vi ser av selskapsinformasjonen at Aksel Hansen AS var aksjeeier i driftsselskapet fra stiftelsen og frem til i overkant av ett år etter at eiendomsselskapet fikk tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Vi ser videre at to av styremedlemmene fortsatte i selskapets styre etter aksjeoverdragelsen. Driftsselskapets nye styreleder var Halvar Solheim som fra stiftelsen av Årvikbruket Eiendom AS hadde vært eiendomsselskapets regnskapsfører. Med andre ord var det ikke store utskiftninger blant involverte personer selv om det ble gjort endringer i styrende organer i driftsselskapet, og flere har hatt roller i begge selskapene på samme tidspunkt.

7.3 Fiskebrukets tilstand og kartlegginger av utbedringsbehov

7.3.1 Ved overtakelsen

I forbindelse med at Arnøybruket skulle over i kommunalt eie, hadde Mattilsynet 6.1.2006 befaring på anlegget. I notat 9.1.2006, som ble sendt i kopi til Skjervøy kommune v/ordfører Roy Waage og Aksel Hansen AS v/Johan Arild Hansen⁸³, har Mattilsynet listet opp hva de noterte seg under befaringen av de enkelte rommene i fiskebruket. Flere av merknadene fra Mattilsynet gjaldt renhold og orden, som for eksempel «skittent tørkestativ for hansker» på tørkerom og «svært dårlig renhold og orden» på verksted, mens andre merknader gjaldt forhold som hadde med selve bygningen å gjøre og som kan karakteriseres som vedlikeholdsoppgaver, som for eksempel «skader i gulv ved inngang» og «rust i alle søyler» på fryserom/modningsrom. For tre av områdene i fiskebruket gjaldt Mattilsynets merknader at anlegget ikke inneholdt noen form for sluseanordning. Andre påpekninger var av vesentlig mindre størrelsesorden, som for eksempel at det «manglet deksel til lysrør i tak» på vaskemiddelrom og «manglet deksel på lys» på pallelager. Det står i notatet at de påpekte punktene ikke regnes som skriftlige pålegg. Mattilsynet sitt notat er inntatt som vedlegg 7.3 til denne rapporten.

Mattilsynets notat viser med andre ord at det ved Årvikbruket Eiendom AS sin overtakelse av bygget var et stort *behov for utbedringer* og at utbedringsbehovet besto av forhold vedrørende både *renhold og orden* og *bygningmessige utbedringer*. Dette ble også lagt til grunn av Årvikbruket Eiendom AS og Årvikbruket AS. I leieavtalen som Årvikbruket Eiendom AS (utleier) og Årvikbruket AS (leier) inngikk 11.1.2006, står det at leietaker har inngående kjennskap til fiskebrukets tilstand og at leieobjektet overtas i den tilstand det var ved overtakelsen i henhold til kjøpekontrakten 9.1.2006.

⁸¹ Aksjonær er Andor Martin Albrigtsen og styret består av Andor Martin Albrigtsen og Anne Grethe Albrigtsen. Daglig leder er Håvard Inge Albrigtsen, jf. proff.no.

⁸² Jf. protokoll fra styremøte (på telefon) i Årvikbruket Eiendom AS 1.6.2011. Ifølge leieavtalen pkt 7. anses overdragelse av minst 50 % av aksjene i Årvikbruket AS som overdragelse av leiekontrakten.

⁸³ Notatet er sendt fra Tore Pedersen til Mattilsynet DK Nord-Troms, Distriktssjef Torkjell Andersen

Revisor oppfatter at partene gjennom leieavtalen ble enige om at forholdene som ble påpekt av Mattilsynet, måtte utbedres, og ansvaret for utbedring ble fordelt mellom partene, jf. avtalen pkt. 1 *Beskrivelse av eiendommen* hvor det står at «*Mattilsynet har utarbeidet et notat knyttet til forhold som må utbedres på anlegget. Notatet følger vedlagt denne avtale. Merknader knyttet til anlegget skal utbedres av utleier, men merknader knyttet til orden og renhold utføres av leier.*» Leieavtalen må forstås som at Årvikbruket Eiendom AS hadde ansvar for de bygningsmessige forholdene, det vil si endringer/tilpasninger/forbedringer/renovering av eksisterende løsninger, mens Årvikbruket AS hadde ansvar for å få eiendommen rengjort og holdt i orden⁸⁴. Leieavtalen pkt. 3 *Leiesummen* regulerer også hvilke utgifter partene hadde ansvar for og i avtalen pkt. 5 *Leiers plikter* fremkommer det at etter at Mattilsynets anmerkninger er utbedret skal leier på egen bekostning vedlikeholde nærmere bestemte forhold innenfor lokalet⁸⁵.

7.3.2 Etter oppstart av produksjon ved fiskebruket

I slutten av november 2006 var takstingeniør Øyvind Isaksen på befaring ved bruket. På dette tidspunktet var Isaksen styremedlem i eiendomsselskapet. Waage har forklart til revisor at partene ble enige om å få utarbeidet en takst for å få kartlagt hva som faktisk måtte gjøres og kostnadene ved utbedringene. Revisor har spurt Halvar Solheim om han kunne undersøke nærmere hvordan beslutningen om å engasjere Isaksen ble tatt, og i epost 10.1.2015 opplyste han at rapporten ble bestilt administrativt av driftsselskapet etter enighet mellom styrene om hva som skulle til for å lukke påleggene fra Mattilsynet. Rapporten skulle også ifølge Solheim brukes som grunnlag ved en søknad til Innovasjon Norge om støtte.

Resultatet av Isaksen sin befaring fremgår av rapporten «*Renovering/ombygging av T-105 Arnøybruket i forbindelse med vurdering og pålegg fra Mattilsynet av 09.01.06 etter befaring den 06.01.06*» som er datert 30.11.2006, og Johan Arild Hansen er oppgitt som oppdragsgiver. Det står i rapporten at det var befaring på bygget 16.11.2006 og at «*følgende må gjøres for at bygget skal tilfredsstillе dagens krav og for å hindre ytterligere forfall av bygget*». I rapporten viser Isaksen til Mattilsynets 22 punkter og gir forslag til tiltak for forbedring for hvert av punktene. Hvert punkt i rapporten er knyttet til konkrete rom inne i fiskebruket eller område på fiskebruket, slik som i Mattilsynets notat. I tillegg er det lagt til et punkt om at kaien ved fiskebruket må utbedres. Isaksens rapport er vedlegg 7.4.

Isaksen laget også «*Tiltaks/reparasjonsbeskrivelse*» som inneholder priskalkulasjon per beskrevet arbeid, totalt beregnet til kr 3 905 000 eks. mva. I dokumentet står det at priskalkulasjonen baserer seg på bruk av innleide håndverkere til normale markedspriser. Beskrivelsen er vedlegg 7.5 i rapporten og, i vedlegg 7.6 er det inntatt en tabell hvor vi sammenstiller Mattilsynets bemerkninger i notat 9.1.2006 og Isaksens forslag til utbedringer for hvert enkelt rom.

Waage og Solheim opplyste i intervju med revisor at partene ble enige om at Isaksen sin takstrapport var styrende for utbedringsarbeidet som skulle gjøres ved fiskebruket.

⁸⁴ 12.2.2010 ble partene enige om et tillegg til leieavtalen som gjaldt ansvar for utbedringsarbeid og ifølge avtalen pkt. 6 er tilleggsavtalen «*en formalisering av de avtaler som partene tidligere har inngått i anledning utbedringsarbeidene, og som i dag er formalisert i en skriftlig avtale*». Vi behandler avtalen senere.

⁸⁵ For eksempel låser, nøkler, ruter, vannkraner, servanter, vannklosett, inngangsdør, porter og innvendig vedlikehold av vinduer med omramming.

7.3.2.1 Resultatet av takstingeniør Isaksens kartlegging av utbedringsbehovet

Ettersom Isaksens rapport gir beskrivelser av hva som skulle gjøres ved fiskebruket og, som vi redegjør for senere, fordi rapporten ble lagt til grunn for søknaden til Skjervøy Fiskeriutvikling AS 9.1.2010 og Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin bevilgning av midler til renovering og ombygging av fiskebruket 5.2.2010, gjengir vi her hvordan Isaksen formulerte forslagene til utbedring og priskalkulasjon pr. tiltak.

- **Innslusing av personell** **kr 1 520 000**

Inngangspartiet ombygges ved at deler av omlastingshall benyttes til to garderober med WC og dusj, samt én grovgarderobe og en sluse. Eksisterende inngangsparti overbygges med tak og blir felles korridor for inngang til kontoravdeling og til garderober. I tillegg ombygges isleveranse til mottaksavdeling. Arbeidet som skal gjøres omfattes av nytt røropplegg inkl. septiktank for avløp under kai, rørsystem må etableres ved at det meisles ned i betonggulv, nytt WC og dusjanlegg for garderober samt rive og bygge om eksisterende inngangsparti.

- **Tørkerom/oljeklær** **kr 55 000**

Nytt WC og håndvasker etableres i ny garderobeavdeling. WC i gang ombygges til å fungere for kontoravdeling.

- **Mottak** **kr 165 000**

Oppheng for produksjonsutstyr etableres, truck vedlikeholdes og opprustes, tak vaskes, vegger repareres og en del veggplater skiftes.

- **Rognrom** **kr 30 000**

Knust vindu repareres. Hull i veggplater repareres og gulv rengjøres.

- **Vaskemiddelrom** **kr 15 000**

Lysrør skiftes, sokler repareres og vedlikeholdes og rist monteres i gulv.

- **Kjølerom ferskfisk** **kr 40 000**

Reparasjon av sokkel, skråstilling og reparasjon av sokkel. Fuktskade i tak repareres ved at våt isolasjon skiftes og skadde plater skiftes.

- **Dyrefôrrom** **kr 100 000**

Trevegger avrettes og plateslås med 15 stk vannbestandige plater

- **Frysetunnel** **kr 75 000**

Behandling av søyler, trevegger kles med 20 stk vannbestandige plater og gulv avrettes og males to strøk.

- **Emballasjerom** **kr 40 000**

Paller destrueres og gulv males to strøk.

- **Platefryserom** **kr 15 000**

Tak isoleres på nytt.

- **Verksted** **kr 15 000**

Opprydding og endret inngang til maskinrom.

- **Pallelager innenfor verksted** **kr 80 000**

Lys reparert og opprydding foretatt. Tre containere med søppel.

- **Grader/pakkerom** **kr 60 000**

Montering av nye dørforinger. Vinduskarmer restaureres.

- **Ferdigvarelager saltfisk** **kr 15 000**

Opprydding og kledning av portåpning.

- **Ladderom truck** **kr 10 000**

Sokler pusses og males. Rengjøring og opprydding.

- **Fryselager/modningsrom** **kr 80 000**

Meisling av gulv og flikk inkl. maling to strøk. Søyler mønjes og males. Veggplater skiftes og repareres. Montering avløp.

- **Flekkeom** **kr 50 000**

Vasking av tak. I tillegg er alt av el-deksler i bedriften skiftet.

- **Ferdigvarelager** **kr 25 000**

Rustne sokler er mønjet og malt, skadet sokkel er pusset ned og reparert.

- **Kar-rom** **kr 45 000**

Kar-rom omarbeides og utbedres.

- **Isbinge/ismaskinrom** **kr 420 000**

Reparasjon og vedlikehold av isanlegg, samt reparasjon av hull i vegg tettes. Ombygging inngår i kostnader for innslusing.

- **Utvendig** **kr 100 000**

Rydding (tre mann i tre dager inkludert traktor). Leie av søppelcontainere, fjerning av knuste vinduer. Generell opprydding i området.

- **Vedlikehold kai** **kr 950 000**

Kaifront trenger en del reparasjoner i forbindelse med at fenderverk er skadet og revet bort. Flere kaipeler/puter som er knekt må skiftes. I tillegg må hull i dekke og noen tenger repareres. Kai under mottaksdel repareres ved at knekte skråstag skiftes, samt at rustne og defekte bolter skiftes ut. Dette er et omfattende arbeid som må gjøres snart for å unngå ytterligere skade, og for å hindre at det utvikler seg og man får en vesentlig større kostnad.

Totalt **kr 3 905 000**

7.4 Begrepet «utbedring» og sontringen mellom «vedlikehold» og «renovering»

Redegjørelsen ovenfor viser at kommunen ved overtakelsen av fiskebruket la til grunn at det var et behov for å gjøre utbedringer og at behovet ble kartlagt. Mattilsynets notat og Isaksens rapport viser at det var behov for både renhold og orden, vedlikehold og bygningsmessige endringer/tilpasninger/forbedringer/renoveringer. Når revisor i denne rapporten benytter begrepene «utbedringer», «utbedringsbehov» og «utbedringsarbeid» mener vi alle typer tiltak.

Ifølge leieavtalen hadde driftsselskapet ansvaret for renhold og orden mens ansvaret for bygningsmessige tiltak lå hos eiendomsselskapet. I tilleggsavtale til leieavtalen signert 12.2.2010, ble imidlertid leieavtalens bestemmelse om ansvar for utbedringsarbeid endret. Ifølge tilleggsavtalen pkt. 1 forpliktet leier seg til «for egen regning og risiko å utbedre de mangler som er opplistet i Notatet⁸⁶, samt å utbedre de forhold som er beskrevet i arbeidsbeskrivelsen som er inntatt på side 5 i Rapporten⁸⁷. Som motytelse er partene forent om at Utleier ikke skal være berettiget økning i leie. Leietaker er forpliktet til å holde seg innenfor den kostnadsramme som er satt i Rapporten, men skal være berettiget til å overføre besparelser på enkeltposter til andre poster i arbeidsbeskrivelsen, dersom kostnadene ved utbedringer av disse blir høyere enn budsjettet/takert». Etter avtalens pkt. 3 forpliktet utleier seg til å bistå leietaker med å oppnå finansiering for arbeidet, og ifølge pkt. 5 kunne leier kreve utleier for dokumenterte kostnader leier hadde hatt i anledning utbedringsarbeidet. Ifølge tilleggsavtalen ble partene enige om dette i 2008, da utbedringsarbeidet startet opp⁸⁸. Det vil si at fra og med 2008 hadde ikke sontringen mellom vedlikehold og renovering betydning for partene; driftsselskapet skulle få gjennomført utbedringene, og eiendomsselskapet skulle finne finansiering (tilleggsavtalen er vedlegg 7.6).

Sontringen mellom tiltak som gjelder orden, renhold og vedlikehold og tiltak som gjelder renoveringer har likevel betydning for vår undersøkelse. Utført arbeid av renoveringsmessig karakter vil være enklere å finne dokumentasjon og synlige bevis for. Når det gjelder dokumentasjon vil renoveringsarbeid i større grad enn vedlikehold kunne dokumenteres ved fakturaer, eksempelvis ved at det er betalt for innleid kompetanse, tiltakene koster mer både i timebruk og i materiell. Renoveringer vil også kunne observeres ved synfaring. I Isaksens rapport ser vi flere tiltak som gjelder renhold og orden. For tre av rommene/områdene skiller tiltakene seg ut kostnadsmessig, og må karakteriseres som renovering. Det gjelder punktene kalt innslusing av personell,

⁸⁶ Med dette menes Mattilsynets notat

⁸⁷ Med dette menes Isaksens rapport

⁸⁸ Jf. tilleggsavtalen og vedtak i styret i Årvikbruket Eiendom AS

isbinge/ismaskinrom og vedlikehold kai. I tillegg må de foreslåtte tiltakene på fryserom/modningsrom karakteriseres som renovering ved at det er foreslått «montering avløp».

Når det gjelder vedlikeholdsoppgaver, kjennetegnes de av at de må gjøres jevnlig. Det vil si at observert slitasje ikke kan tas til inntekt for at vedlikehold ikke har vært gjort. Mattilsynet gav ikke pålegg i sitt notat 9.1.2006. Mattilsynets oppfølging av anlegget etter denne dato innebærer simpelthen vurdering av anleggets etterlevelse av det til enhver tid gjeldende næringsmiddelregelverk. Det vil si at Mattilsynets rapporter vil kunne belyse om fiskeanlegget er holdt i orden, rengjort og vedlikeholdt på det tidspunktet Mattilsynet var på befaring/tilsyn.

Utbedringsarbeidet behandler vi i kapittel 7.9. Nedenfor er først en redegjørelse for hvordan saken om utbedringer av fiskeanlegget i Årviksand ble sak for Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

7.5 Søknad fra Årvikbruket Eiendom AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Søknaden fra Årvikbruket Eiendom AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS er datert 9.1.2010 og signert av styreleder Isaksen (vedlegg 7.7). I «*referat fra styremøte i Årvikbruket Eiendom AS tirsdag 09.01.2010*» fremgår det under sak 1/10 *Søknad om tilskudd til renovering/ombygging* at «*det vises til fremlagte søknad av d.d. om å søke Skjervøy Fiskeriutvikling AS om et tilskudd på kr. 3 000 000,- for å finansiere vedlikeholdsoppgaver bla etter krav fra Mattilsynet, samt en del større bygningsmessige tilpasninger for å kunne drive en effektiv produksjon*». Vedtaket i saken lyder: «**Årvikbruket Eiendom AS anbefaler at det søkes om et tilskudd stort kr. 3 000 000,- fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS for å finansiere nevnte tiltak**».

I søknaden med overskriften «*Søknad om tilskudd til renovering og ombygging*» har styreleder skrevet følgende: «**Siden Årvikbruket Eiendom A/S ble etablert i 2005 har Eiendommen etter hvert hatt et behov for større vedlikeholdsoppgaver. Dette har også mattilsynet understreket. Samtidig har det tvunget seg frem en del større bygningsmessige tilpasninger for å kunne drive en effektiv produksjon.**

Ved utgangen av 2006 ble det utarbeidet en arbeidsbeskrivelse over nevnte tiltak på til sammen NOK 3.905.000,-. (vedlegg)

Styret i Årvikbruket Eiendom A/S har akseptert at Årvikbruket A/S har igangsatt en god del av disse tiltakene på egen risiko mot at dette søkes finansiert av Årvikbruket Eiendom A/S. Dette for å imøtekomme umiddelbare forventninger blant annet fra mattilsynet. En del av tiltakene gjenstår imidlertid og må finansieres samens med det som allerede er gjort. Det vil bli søkt Innovasjon Norge A/S om tilskudd til deler av disse kostandene – det vil si det som er søknadsberettiget.

På dette grunnlag søker vi herved Skjervøy Fiskeriutvikling A/S om et tilskudd på NOK 3.000.000,- for å finansiere nevnte tiltak.

Håper nevnte søknad imøtekommes da det er svært viktig å få realisert tiltakene i sin helhet snarest».

Vi ser av søknadens andre avsnitt at det også på dette tidspunktet ble lagt til grunn at takstrapporten fra Isaksen var styrende for hva som må gjøres av utbedringer ved fiskebruket. Isaksen viser i sin søknad til at Mattilsynet har hatt forventninger til utbedringer, men det er ikke presisert nærmere hva Mattilsynet har «understreket» eller hadde «umiddelbare forventninger» til. Utover at Årvikbruket AS «har igangsatt en god del av disse tiltakene» inneholder ikke søknaden noe informasjon om hvilket arbeid som er gjort av hvem på hvilke tidspunkt og hva som gjenstår, men

at det er «svært viktig å få realisert tiltakene i sin helhet snarest». Vi ser også at på søknadstidspunktet er det opplyst at det skal søkes til Innovasjon Norge om midler.

7.6 Tildelingsvedtaket til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

I styremøte 5.2.2010 besluttet Skjervøy Fiskeriutvikling AS i sak 5-2010 å innvilge et tilskudd på kroner 3,1 millioner til Årvikbruket Eiendom AS.

Vedtaket er inntatt som vedlegg 7.8 til rapporten, og lyder som følgende:

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling A/S innvilger Årvikbruket Eiendom A/S et tilskudd på NOK 3.100.000. - til renovering og ombygging av selskapets Eiendom i Årviksand.

2. Tilskuddet gis under forutsetning av fullfinansiering av tiltak som er utført og som skal utføres.

3. Et eventuelt tilskudd fra Innovasjon Norge skal gå til fratrekk fra tilskuddet gitt til Skjervøy Fiskeriutvikling A/S.

4. Tilskuddet er gitt med forbehold om at Skjervøy Fiskeriutvikling A/S blir tilført midler fra Skjervøy kommune med inntil NOK 15.000.000,-.»

Som det fremgår av vedtakets pkt. 1, og som vi har redegjort for tidligere, var formålet med tildelingen «renovering og ombygging» av fiskebruket i Årviksand, som kommunen eide gjennom Årvikbruket Eiendom AS. En naturlig forståelse av angivelsen av formålet er at tilskuddet skal finansiere bygningsmessige endringer, men ettersom styret i Årvikbruket Eiendom AS søkte om midler til utbedring av alle tiltakene nevnt i Isaksen sin takstrapport og styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin bevilgning var i henhold til søknaden, kan ikke begrepet «renovering og ombygging» begrenses til å være kun bygningsmessige endringer. Flere av utbedringsforslagene til Isaksen gjaldt renhold og orden og vedlikehold.

Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget altså midler til det formålet det ble søkt om, og det at Isaksen i sin søknad viser til takstrapporten, innebærer at det ble bevilget midler til å gjennomføre/finansiere de 22 tiltakene som er nevnt i takstrapporten. Med dette vurderer revisor om det kan stilles spørsmål ved om Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget penger også til drift, og ikke bare til investering.

Tildelingsvedtaket inneholder ikke bestemmelse om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skal følge opp mottakers bruk av tildelte midler.

7.7 Saksbehandlingen

Saken om tildeling av midler til Årvikbruket Eiendom AS ble skriftlig forberedt av administrasjonen i Skjervøy kommune v/Frode Schultz. Behandlingsgrunnlaget for styret var, i tillegg til kommuneadministrasjonens skriftlige saksutredning, søknaden fra Årvikbruket Eiendom AS og arbeidsbeskrivelsen som Isaksen hadde laget. Medlemmene av styret fikk således skriftlig informasjon for å sette seg inn i saken. Som vi redegjorde for i kapittel 5 fikk styremedlemmene varsel om styrebehandling av sak om tildeling av tilskudd til Årvikbruket Eiendom AS dagen før styremøtet. Etter revisor vurdering gikk det kort tid fra styremedlemmene ble varslet om at saken om Årvikbruket Eiendom AS skulle behandles, til de fikk saksdokumentene og til beslutning ble tatt.

Under *saksopplysninger* i saksutredningen fremgår det at eiendommen har behov for større vedlikehold og bygningsmessige tilpasninger for å drive en effektiv produksjon. Utbedringsbehovet

omtales videre som et prosjekt ved at det står at «*totale kostnader for prosjektet er beregnet til kr. 3.905.000,-*» og at «*prosjektet er igangsatt på egen risiko av Årvikbruket AS mot at dette finansieres av Årvikbruket Eiendom AS*».

I selve saksutredningen under overskriften *vurdering* står det at søknaden må vurderes i henhold til vedtektenes § 2, og deretter er vedtektsbestemmelsen inntatt i sin helhet. Derneft er vurderingen som følger: «**Årvikbruket AS er hjørnesteinsbedriften i Årviksand og er eneste gjenværende fiskeindustribedrift på Arnøya. Bedriften har stor betydning for stedet Årviksand og vil være en betydelig del av satsingen i Skjervøy kommune hva gjelder fiskeindustri. Bedriften har ifølge Mattilsynet et påvist etterslep hva gjelder renovering/tilpasninger tilpasset dagens drift og krav. Det er svært viktig at anlegget i Årviksand er i god stand og dermed godt rustet for en effektiv fiskeindustriproduksjon. Etter en gjennomgang av saken med styreleder og regnskapskontor har en etter søknaden ble skrevet kommet til at det er behov for NOK 3.100.000,- i tilskudd til tiltaket.**»

Som forslag til vedtak står det at:

1. Skjervøy Fiskeriutvikling A/S innvilger Årvikbruket Eiendom A/S et tilskudd på NOK 3.100.000,- til renovering og ombygging av selskapets Eiendom i Årviksand.
2. Tilskuddet gis under forutsetning av fullfinansiering av tiltak som er utført og som skal utføres.

Vi forstår at saksutreder har vurdert tiltaket opp mot selskapets formål, og det fremgår klart at tildelingen er ment å gå til fiskebruket i Årviksand. Schultz opplyste i intervju med revisor 16.2.2015 at han fikk informasjon om saken fra rådmann og ordfører. Han fortalte at han opplevde det som uproblematisk å utrede saken. Etter hans oppfatning var det politisk vilje for å gi penger til Årvikbruket Eiendom AS. Flere av styremedlemmene var før de møtte i styremøtet 5.2.2010 av den oppfatning at pengene fra det såkalte «Nergård-fondet» skulle gå til fiskebruk. Saksutredningen gir ikke informasjon om hvilke tiltak som er utført eller skal utføres. Schultz har fortalt til revisor at han ikke hadde noe informasjon utover søknaden med vedlegg for å utrede saken.

I saksutredningen er det anbefalt at penger skal gis som *tilskudd*, men tildelingsformen er ikke drøftet og det er ikke vurdert om tildelingen kan bidra til å vri konkurransen. Alle medlemmene av styret opplyste i intervju med revisor at konkurransevridding var tema og at alle oppfattet at det ikke var begrensninger når det gjaldt tildeling til kommunens egne selskaper. For dette temaet fikk altså styret muntlige tilleggsopplysninger.

Det var ingen av styremedlemmene som i styremøtet 5.2.2010 hadde innvendinger til tiden de fikk til å forberede seg på å ta beslutning i saken eller på innholdet i saksdokumentene som lå til grunn for styrebehandlingen. Ut fra dette kan vi legge til grunn at styremedlemmene på tidspunktet saken var til behandling opplevde å ha et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag i henhold til aksjeloven § 6-21.

Etter revisors vurdering kan det stilles spørsmål ved om varsel om styrebehandling én dag før saken ble behandlet, var varsel med nødvendig frist. Medlemmene av styret var kjent med aksjeselskapet Årvikbruket Eiendom, men etter det revisor erfarer hadde ikke utført og planlagt utført utbedringsarbeid vært gjenstand for politiske behandling. Etter revisors vurdering var en dag liten tid til å sette seg inn i saken, og for dette har det også betydning at styremedlemmene var varslet om styrebehandling av flere tildelingssaker, som til sammen utgjorde forslag om tildeling av betydelige beløp. Styremedlemmene fikk informasjon om at driftsselskapet hadde begynt å utføre utbedringstiltak på fiskebruket, men verken skriftlige eller muntlige opplysninger redegjorde for hva som var gjort av utbedringstiltak. Revisors oppfatning er at det kan stilles spørsmål ved hvorfor

det ikke var tema hvilke tiltak som var gjort da det var tale om å innvilge midler til blant annet utførte tiltak. Spørsmålet har også relevans for tiltak som skulle gjøres, men når det gjelder utførte tiltak kunne det være relevant å etterspørre dokumentasjon som grunnlag for utført arbeid.

Revisor kan ikke se at avgjørelsen av sak 5-2010 hadde slik særlig betydning for styremedlemmets egen del eller for noen nærstående at medlemmet måtte anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Behandlingen og avgjørelsen i sak 5-2010 ble etter det revisor kjenner til, gjort i henhold til aksjeloven § 6-27. Styremedlem Helge Andersen hadde, og har, en eierandel på 1,2 % i driftsselskapet Årvikbruket AS. Ut fra de skriftlige opplysningene som ble forelagt styremedlemmene i møtet 5.2.2010 fikk ikke styremedlemmene informasjon om at tilskuddet umiddelbart etter utbetalingstidspunktet skulle overføres til Årvikbruket AS. Waage fortalte revisor i intervju 26.3.2015 at det aldri var tema i Skjervøy Fiskeriutvikling AS hvordan Årvikbruket Eiendom AS skulle forvalte midlene. Revisor har derfor forståelse for at styret verken diskuterte habilitet eller om umiddelbar overføring av midlene til det private driftsselskapet kunne problematiseres opp mot regelverket om offentlig støtte.

7.8 Oppfølging av tildelingsvedtaket og utbetalingen

Ovenfor viste vi at driftsselskapet hadde påtatt seg å gjøre utbedringsarbeid for egen regning og risiko mot at eiendomsselskapet arbeidet mot å finne finansiering. Det var også dette som var opplyst til styret i møtet 5.2.2010. Waage har fortalt revisor at han som fremste eierrepresentant for Årvikbruket Eiendom AS, var klar over at driftsselskapet begynte å bli utålmodig med å få oppgjør for arbeidet som var gjort med fiskebruket.

Waage fortalte også at da tilskuddet ble bevilget, ønsket driftsselskapet å fortsette med utbedringene i stedet for at eiendomsselskapet hentet inn tilbud fra andre gjennom anbud. Driftsselskapet ønsket ifølge Waage å gjøre tiltak i perioder det ikke var ordinær produksjon. Waage har videre opplyst at han, som eierrepresentant og ved at han hadde flertallet i formannskapet med seg, sa til styret i eiendomsselskapet at «før dere inngår en avtale med driftsselskapet, må dere lage en avtale som rammer inn forholdene» og han gav råd om å bruke kommunens advokat⁸⁹. Eiendomsselskapet og driftsselskapet inngikk i tråd med dette *«Tillegg til leieavtale datert 11. januar 2006 mellom Årvikbruket Eiendom AS som Utleier og Årvikbruket AS som Leier av fiskebruket i Årviksand»*. Avtalen er datert 12.2.2010 og signert av Johan Arild Hansen for leietaker og Øyvind Isaksen for utleier. Styreleder Isaksen og styremedlem Albrigtsen behandlet tillegg til leieavtalen i sak 2/10 i møte samme dag. Ifølge *«referat fra styremøte i Årvikbruket Eiendom AS tirsdag 12.02.2010 kl. 09.30»* ble følgende vedtak truffet: **«Årvikbruket Eiendom AS godkjenner tillegget (av 12.02.2010) til leieavtalen fra 11.1.2006»**.

Avtalen i sin helhet er inntatt som vedlegg 7.6 til denne rapporten. Avtalen omhandler utbedringsarbeider og viser til Mattilsynets notat og Isaksens takstrapport. Innledningsvis i avtalen har partene lagt til grunn at utbedringsarbeidet startet i 2008; *«partene ble i anledning utbedringsarbeidenes oppstart i 2008 forent om å endre Leieavtalen som følger [...]»*. I punkt 6 i avtalen kan vi se at partene la til grunn at tilleggsavtalen var en formalisering av de avtaler som partene tidligere har inngått i anledning utbedringsarbeidene. Disse avtalene kommer vi til i kapittel 7.9 om mottakers bruk av midlene.

Den 19.2.2010 overførte Skjervøy Fiskeriutvikling AS 3,1 millioner kroner til Årvikbruket Eiendom AS. Utbetalingen var således i henhold til ordlyden i tildelingsvedtaket som angir at Årvikbruket

⁸⁹ Disse «forholdene» kommer vi til i kapittel 7.9 nedenfor om mottakers bruk av midlene.

Eiendom AS er mottaker av tilskuddet, og revisor finner at Skjervøy Fiskeriutvikling AS fulgte opp eget tildelingsvedtak.

Samme dagen sendte Waage epost til Johan Arild Hansen ved Årvikbruket AS som gjaldt det innvilgede tilskuddet (vedlegg 7.9): *“Viser til møte mandag og telefonsamtale i går. Vedlagt følger styrets beslutning på utsettelse av 6 måneders husleie samt regnskapsmessig statusoversikt.*

Konklusjonen fra møtet var som følger:

Skjervøy Fiskeriutvikling A/S utbetaler tilskuddet til Årvikbruket Eiendom A/S som igjen utbetaler NOK 3.025.000,- til Årvikbruket AS.

Deretter betaler Årvikbruket A/S Årvikbruket Eiendom A/S følgende:

- skyldig husleie 494.476,-
- - husleieutsettelse 366.100,-
- - konsulentbistand 23.125,-
- Til sammen kr 105.251,-

Det er videre en selvfølge at husleien heretter skal betales som avtalt hver måned i henhold til faktura.

Ber om bekreftelse på at ovennevnte er i tråd med hva vi har avtalt.”

Eposten må etter sin ordlyd forstås som at Waage gir skriftlig bekreftelse på hva som ble avtalt i to samtaler mellom Waage og Hansen. Eposten viser også at Waage var med på å gjøre avtale om hvordan mottaker av tilskuddet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle bruke midlene. Isaksen har opplyst til revisor at «møte mandag», som det står i eposten, var et arbeidsmøte for å avklare praktiske forhold vedrørende avtalene som var inngått⁹⁰.

I eposten viser Waage til «styrets beslutning om utsettelse av 6 måneders husleie» og revisor finner at denne beslutningen ble tatt 28.8.2009, jf. «referat fra styremøte i Årvikbruket Eiendom AS tirsdag 28.8.2009». Isaksen og Albrigtsen var ifølge referatet til stede på dette styremøtet, og det ble vedtatt «utsettelse med betaling av husleia for de siste 6 mnd i 2009 på til sammen kr. 366 100. Utsettelsen av husleie i disse seks månedene gis til desember 2010».

Årvikbruket Eiendom AS sitt regnskap viser at samme dag som selskapet fikk overført 3,1 millioner kroner fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, overførte Årvikbruket Eiendom AS kr 3,025 millioner til Årvikbruket AS. Dette var i tråd med forannevnte epost, som ligger med som dokumentasjon i Årvikbruket Eiendom AS sitt regnskap. Vi ser med dette at ikke hele tilskuddet ble betalt videre.

7.9 Mottakers bruk av midlene

7.9.1 Innledning

Mottaker av midlene – kommunens eiendomsselskapet – brukte midlene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS 19.2.2010, og vi forstår at midlene ble brukt til å betale for arbeid Årvikbruket AS hadde utført og skulle utføre. En redegjørelse for mottakers bruk av midlene gjør det dermed nødvendig å redegjøre for hvilket utbedringsarbeid driftsselskapet hadde gjort frem til tildelings- og utbetalingstidspunktet. Etter den nevnte tilleggsavtalen til leieavtalen pkt. 5 kan leier kreve utleier for dokumenterte kostnader leier har hatt i anledning utbedringsarbeidet.

⁹⁰ Avtalene som var inngått redegjør vi for i kap. 7.9 om mottakers bruk av midlene

Ifølge Waage, Isaksen og Solheim ble arbeiderne ved fiskebruket brukt til utbedringsarbeid i januar og februar 2006 før produksjonen kom i gang, og at det var viktig for at Mattilsynet skulle tillate drift ved bruket. På den bakgrunn oppfatter revisor at fra 9.1.2006 til 16.11.2006 var Mattilsynets merknader styrende for eventuelt arbeid som skulle gjøres ved fiskebruket, mens fra Isaksens rapport forelå i november 2006 ble hans utbedringsforslag styrende for arbeid som skulle utføres. Som vi redegjorde for innledningsvis var det behov for utbedringer som kan kalles orden, renhold og vedlikehold og utbedringer som kan kalles for renovering. Vår undersøkelse viser at partene i 2008 la til grunn at *renoveringsarbeidet* startet opp og at dette ble gjennomført i løpet av 2008 og 2009.

7.9.2 Utbedringsarbeid i 2006

Waage og Solheim har i intervju med revisor forklart at driftsselskapet startet opp umiddelbart med utbedringsarbeid og at de benyttet arbeiderne ved fiskebruket til dette arbeidet før bruket åpnet. Mattilsynets godkjenning av virksomhet ved fiskebruket er datert 13.1.2006⁹¹, som vil si at det ble gjort en del tiltak umiddelbart etter overtakelse av fiskebruket.

En redegjørelse fra driftsselskapet utarbeidet i 2012, argumenterer for at arbeiderne ved bruket ble benyttet til utbedringsarbeid i januar og februar 2006 før fiskebruket åpnet. Ifølge driftsselskapet kan dette dokumenteres blant annet med lønnskostnader ut over det bransjenormen for ordinær produksjon skulle tilsi⁹². Ifølge driftsselskapet hadde selskapet total lønnsutbetaling i januar og februar, før ordinær produksjon var i gang, på kr 580 000 og i de resterende ti månedene var den samlede lønnsutbetalingen på kr 2 540 000. At driftsselskapet hadde lønnsutgifter i perioden fra fiskebruket ble overtatt av eiendomsselskapet som eier og driftsselskapet som leier til produksjon av fisk kom i gang, indikerer at arbeiderne på bruket ble brukt til utbedringsarbeid. Det var imidlertid ikke noen av de vi har intervjuet som har kunnet gi direkte svar til revisor på hva som ble gjort.

Både Waage og Isaksen har opplyst til revisor at etter at produksjonen kom i gang, ble det gjort en del arbeid. Av takstrapporten kan vi se at Isaksen etter befaringen la til grunn at utbedringer var gjort på *flekke-rom* og *ferdigvarelager*, som samlet ble kalkulert til kr 75 000.

Vår gjennomgang av tilsendte dokumenter fra Mattilsynet viser at etter at Mattilsynet hadde sin første befaring ved bruket 6.1.2006 i forbindelse med eierskifte, var de på befaring/tilsyn 12.1, 6.4, 7.4, 29.8, 12.9, 3.10, 29.11. Brev, tilsynsrapporter og hastevedtak fra befaringene/tilsynene ved fiskebruket viser pålegg og bemerkninger vedrørende egenkontroll og renhold. Mattilsynets dokumentasjon gir således grunnlag for å si at driftsselskapet i 2006 gjorde utbedringer som vedrørte renhold og orden, men de gir liten veiledning for å fastslå hvorvidt tiltak nevnt i Mattilsynets notat 9.1.2006 og Isaksens rapport var utført.

7.9.3 Utbedringsarbeid i 2007

Dokumentasjonen vi har mottatt fra Mattilsynet, viser at tilsynet i 2007 var på befaring/tilsyn på fiskebruket 9.3.2007 og at bakgrunnen var tidligere utført revisjon 29.11.2006. I Mattilsynets brev 30.3.2007 gis det seks pålegg. Ett av påleggene vedrører forhold ved selve fiskebruket og på rom som er nevnt i Mattilsynets notat 6.1.2006 og Isaksen sin rapport. Pålegget var at «*rustvann må fjernes fra gulv på emballasjerom*». Mattilsynet har også i brevet 30.3.2007 lukket et avvik vedrørende *modningslokaler*; med følgende kommentar «*modningslager var adskilt fra øvrig*

⁹¹ Jf. Mattilsynets brev «T-105 Årvikbruket AS – godkjenning av tilvirkningsanlegg» 13.1.2006

⁹² Vi behandler dokumentasjonen fra driftsselskapet i kapittel 7.9.5.

*produksjon». Ifølge Isaksens rapport skulle fryselager/modningsrom forbedres med «**meisling av gulv og flikk inkludert to strøk maling, søyler møynes og males, veggplater skiftes og repareres og montering avløp**», med kalkulert kostnad på kr 165 000.*

Av brev 22.5.2007 fra Mattilsynet fremgår det at «*virksomheten hadde hakket opp gulv og fjernet noe støypjern som forårsaket dannelse av rustvann*». Avviket i emballasjerommet ble således lukket av Mattilsynet. Ifølge Isaksens rapport skulle utbedringer på emballasjerommet bestå i å «**destruere paller og male gulv med to strøk**», og kostnaden var kalkulert til kr 40 000. Ellers i Mattilsynets notat fremkommer det at «*det var rene og fine lokaler*».

Også for 2007 tilsier dermed Mattilsynets rapporter at det ble gjort utbedringer vedrørende renhold og orden, og for dette året fant vi dokumentasjon for at det var gjort utbedringer av gulvet.

Det første styremøtet i Årvikbruket Eiendom AS som er dokumentert gjennom protokoll, er et møte 7.11.2007. På dette tidspunktet hadde Øyvind Isaksen tatt over som styreleder for Anne Helene Henriksen, og medlemmene var Håvard Albrigtsen og Pernille Lunemann Jørgensen⁹³.

Referatet tyder på at man ved utgangen av 2007 ikke hadde begynt med renoveringsarbeid. Det er i «*referat fra styremøte tirsdag 7.11.2007*» under sak 03/07 *Arbeid videre i styret* skrevet at «**Styret intensiverer arbeidet med å få finansieringer til renovering på anlegget på plass snarest. Dette må gjøres på grunnlag av kostnadsoverslaget styreleder og driftsleder har utarbeidet i samarbeid. Styrene i begge selskapene er enig om hvem som gjør hva i forbindelse med det planlagte renoveringsarbeidet inkludert betingelser.**» I samme møte ble det besluttet at styreleder skaffer informasjon om hvordan de kunne få tilskudd fra Innovasjon Norge til det planlagte arbeidet med renovering av anlegget. Formuleringen «*planlagte renoveringsarbeidet*» tilsier at det på møtetidspunktet ikke var igangsatt arbeid som kan karakteriseres som renovering.

7.9.4 Utbedringsarbeid i 2008

Neste styremøte hvor utbedringsarbeid ved bruket er omtalt i protokoll, er i møtet 14.7.2008. I sak 01/08 *Arbeid med utbedring av Årvikbruket Eiendom AS* ble det vedtatt at «**Styret godkjenner at arbeidet med utbedring av anlegget starter snarest. Dette gjøres på grunnlag av kostnadsoverslaget som er utarbeidet. Styrene i begge selskaper er enig om hvem som gjør hva i forbindelse med det planlagte renoveringsarbeidet inkludert betingelser.**» Ordlyden i dette styrevedtaket tilsier også at renoveringsarbeid ikke er påbegynt, jf. formuleringene «*starter snarest*» og «*det planlagte renoveringsarbeidet*».

Som vi ser av styrevedtakene var styrene i 2007 og 2008 i begge selskapene «*enig om hvem som gjør hva*» i forbindelse med «*det planlagte renoveringsarbeidet*». De skriftlige dokumentene taler for at partene har begynt å diskutere utføringen av tiltakene i Isaksens rapport som kan karakteriseres som renovering. Årvikbruket Eiendom AS sin regnskapsdokumentasjonen fra 2008 inneholder fakturaer fra Årvikbruket AS til Årvikbruket Eiendom AS som kan knyttes til renoveringsarbeider ved fiskebruket. Spørsmålet er derfor om disse gir nærmere grunnlag for å si hva som faktisk er gjort av utbedringer.

Fem måneder etter at styret la til grunn at renoveringsarbeidet snarest skulle starte opp, sendte Årvikbruket AS faktura til Årvikbruket Eiendom AS for utført arbeid. Faktura 31.12.2008 fra

⁹³ Styreendringen er foretaksregistrert 30.11.2007, men protokollen viser at Isaksen og Albrigtsen var til stede på møtet.

Årvikbruket AS til Årvikbruket Eiendom AS gjelder «arbeid bygningspark og anleggspark, vedlikeholdsavtale» og er pålydende kr 2 625 000 inkl. mva.

Utlipp 2. Faktura fra Årvikbruket AS til Årvikbruket Eiendom AS

ÅRVIKBRUKET
9386 SENJAHOPEN
Kundenr: 12036
Årvikbruket Eiendom AS

Til: 77 85 85 58 Senjahopen
77 77 71 00 Årvikstrand
Org.nr.: 989 307 711

Faktura
Fakturanr: 9010
Fakt.dato: 31.12.08
Førdato: 30.01.09
Ordre nr: 320

Side 1
26

9189 SKJERVØY

Deres ref: Vår ref: Ordredato: 31.12.08

Artikler	Artikkelnavn	A'pris	Rab.I	Antall	Enhet	Beløp
10023	Arbeid bygningspark og anleggspark, vedlikeholdsavtale	2 100 000,00	0,00	1,00	stk	2 100 000,00
Sum fakturalinjer:						2 100 000,00

4009/20012

Frakt: 0,00 Eksp. gebyr: 0,00 Rab: 0,00 Mva.gr: 2 100 000,00 Sum mva: 525 000,00 Totalsum: 2 625 000,00

2 625 000,00

Det forhold at fakturabeløpet er inklusiv merverdiavgift tilsier at det fakturerte arbeidet skal være utført, fordi det ikke er lov å forskuddsfakturere med mva⁹⁴. Det finnes imidlertid ikke noe underlagsdokumentasjon med fakturaen. Vi klarer heller ikke finne noe dokumentasjon for hvilket arbeid som er gjort og hvor. Fakturaen mangler således informasjon om ytelsens omfang og tidspunkt og sted for levering av ytelsen⁹⁵.

For 2008 har KomRev NORD dermed ikke funnet dokumentasjon for hvilke utbedringer som ble gjort.

Om vedlikehold har Mattilsynet i rapport 22.4.2008 uttalt at «tak i mottak og vegg i kvernrommet må utbedres. Områder med rust og avflakket maling må utbedres. Virksomheten må bedre rutinene for vedlikehold av produksjonslokalet».

7.9.5 Utbedringsarbeid i 2009

Mattilsynet var på rutineinspeksjon på Årvikbruket 30.6.2009, og av rapporten fra inspeksjonen fremgår det under hovedinntrykk at «anlegget fremsto ryddig». Det ble gitt et varsel om vedtak på bakgrunn av at Mattilsynet hadde observert skade på gulv i mottakshall.

⁹⁴ Jf. forskrift om bokføring § 5-2-6 første ledd siste setning

⁹⁵ Jf. forskrift om bokføring § 5-1-1 nr. 3 og nr. 4

I dokumentasjonen vi har fått fra Skjervøy kommune vedrørende Årvikbruket Eiendom AS har vi funnet regnskapsdokumentasjon som viser at det høsten 2009 har blitt utført vedlikehold av *gulvet* inne på fiskebruket. Årvikbruket Eiendom har fått faktura fra Acrylicon på kr 78 071,25, og eiendomsselskapet har fakturert driftsselskapet 20.8.2009 for dette arbeidet. Isaksen hadde i sin rapport ikke omtalt gulvet i punktet om mottaket i fiskebruket. Gulvet er omtalt i punktet *frysetunnel*, hvor det står at gulv må pusses fordi det er vanskelig å rengjøre.

Regnskapsdokumentasjonen fra Årvikbruket Eiendom AS viser også at fakturaen 31.12.2008 ikke ble betalt av Årvikbruket Eiendom AS, og etter ni måneder, den 1.10.2009, fikk eiendomsselskapet kreditnota fra driftsselskapet. Revisor stilte spørsmål ved dette til Solheim i intervju, og hans forklaring var at årsaken kunne være manglende underlagsdokumentasjon.

Isaksen og Albrigtsen hadde styremøte 19.8.2009, og vi ser av referatet at utbedringsarbeid var tema, men det er kun finansieringen som er omtalt og ikke nærmere hva som er gjort. I «*referat fra styremøte i Årvikbruket Eiendom AS tirsdag 19.8.2009*» står det at «**styret arbeider aktivt med å finansiert renovering av anlegget på plass snarest. Vi har inne en søknad til Innovasjon Norge om tilskudd for markedstilpassing og oppjustering av anlegget**».

Renoveringsarbeid ved fiskebruket var tema blant medlemmer av styret i Årvikbruket Eiendom AS også i møte 24.10.2009, og styremedlemmene la til grunn at arbeid var utført. I dokumentet kalt «*referat fra styremøte i Årvikbruket Eiendom AS tirsdag 24.10.2009*» står det under sak 04/09 *Avtale om oppgjør for renoveringsarbeider* at «*Det vises til avtale om utføring av renoveringsarbeider ved Årvikbruket Eiendom AS's anlegg i Årviksand, avtalt utført av Årvikbruket AS*» og ifølge referatet ble det truffet følgende vedtak: «**Årvikbruket Eiendom AS aksepterer faktura fra Årvikbruket AS pålydende kr. 4.812.500,- (inkl MVA). Årvikbruket AS skal ikke sette i verk rettslig inndrivelse av fordringen i form av konkursvarsel eller inkassopågang så lenge finansieringsforholdet ikke er avklart. Årvikbruket AS skal heller ikke foreta motregning i husleie utover det partene eventuelt blir enige om.**» Ordlyden i vedtaket «*så lenge finansieringsforholdet ikke er avklart*» viser at Årvikbruket Eiendom AS på dette tidspunktet ikke hadde klart hvordan fakturaen skulle finansieres. Protokollen er underskrevet av styreleder Isaksen og styremedlem Albrigtsen.

Når det gjelder «*Avtale om oppgjør for renoveringsarbeider*» og «*faktura fra Årvikbruket AS*», som styrevedtakene viser til, er begge disse dokumentene datert 30.10.2009, altså seks dager etter at Isaksen og Albrigtsen traff de ovennevnte vedtakene.

I faktura 30.10.2009 har Årvikbruket AS krevd kr 4 812 500 inkl. mva fra Årvikbruket Eiendom AS. Som vi ser av utklipp 3 på neste side er fakturateksten «*Det henvises til avtale ved Årvikbruket Eiendom A/Ss anlegg i Årviksand. Se vedlagt spesifisering*». Solheim mente at denne fakturaen erstattet den førstnevnte fakturaen på kr 2 625 000 (utklipp 2), og at bakgrunnen for en høyere sum kan være at det var gjort mer arbeid i perioden etter 31.12.2008 og som således inngår i fakturaen 30.10.2009.

Utklipp 3. Faktura fra Årvikbruket AS til Årvikbruket Eiendom AS

ÅRVIKBRUKET
9386 SENJAHOPEN
Kunde nr: 12036
Årvikbruket Eiendom AS

Tlf: 77 85 85 58 Senjahopen
77 77 71 00 Årviksand
Org.nr.: 989 307 711

Faktura
Fakturanr: 9058
Fakt.date: 30.10.09
Førf.date: 29.11.09
Ordrenr: 374

Side 1
36

9189 SKJERVØY

Deres ref: Vår ref: Ordredato: 30.10.09

Artikkelnr.	Artikkelnavn	A'pris	Rab.I	Antall	Enhet	Beløp
10023	I følge avtale	3 850 000,00	0,00	1,00	stk	3 850 000,00

Det henvises til avtale om utføring av arbeid ved Årvikbruket Eiendom A/S's anlegg i Årviksand. Se vedlagt spesifisering.

Sum fakturalinjer: 3 850 000,00

1100-1/2012

Frakt: 0,00 Eksp. gebyr: 0,00 Rab: 0,00 Mva.grl: 3 850 000,00 Sum mva: 962 500,00 Totalsum: 4 812 500,00

4 812 500,00

Faktureteksten gir ikke mer veiledning denne gang, men denne fakturaen er vedlagt driftsselskapets oversikt over arbeid. Vi ser at driftsselskapet har fakturert kr 55 000 ekskl. mva. mindre enn Isaksen sitt kostnadsoverslag.

I det neste utklippet er vedlegget til fakturaen, som het «Spesifisering av arbeidene utført for Årvikbruket Eiendom AS». Dokumentet er ikke datert, men ettersom det var vedlegg til fakturaen, legger vi til grunn at også dette dokumentet er utarbeidet i oktober 2009.

Utklipp 4. Spesifisering av arbeidene utført for Årvikbruket Eiendom AS

ÅRVIKBRUKET
Org nr. 989 307 711
9386 Senjahopen (kontoradresse)

Spesifisering av arbeidene utført for Årvikbruket Eiendom AS

Arbeid med inngangspartiet og innslusing personell for å tilfredsstille krav fra Mattilsynet	Kr.	450 000,00
Tilrettelegging av produksjonslokaler og isanlegg for å øke/bedre den produksjonsmessige logistikken i fabrikk	Kr.	1 900 000,00
Ombygging og forsterkning av kaianlegget for å takle nye fremtidige behov.	Kr.	1 100 000,00
Prosjektering og arbeidsledelse	Kr.	400 000,00
Totalt	Kr	3 850 000,00

Som vi ser av utklipp 4 inneholder oversikten fire ulike poster og vi ser at disse er knyttet til merknader som fremgikk av Isaksen sin rapport. Ifølge «spesifiseringen» er de tre tiltakene i Isaksens rapport som etter revisors forståelse naturlig faller inn under begrepet «renovering», utført. For alle tiltakene er det fakturert med runde summer.

Det fremgår ikke konkret hva som er gjort og av hvem under de ulike postene, eksempelvis ved angivelse av materialkostnader, innleid kompetanse, timesatser, timebruk etc. I intervju med daværende styreleder i Årvikbruket Eiendom AS stilte vi spørsmål om det forelå noe ytterligere dokumentasjon sammen med fakturaen, det vil si et grunnlag for summene. Han svarte at styret trengte ikke det fordi de var kjent med hva som var gjort ved fiskebruket. Når det gjelder punktet om inngangsparti, ser vi at summen er lavere enn Isaksen sitt kostnadsoverslag. Om arbeid med inngangsparti og innslusing fortalte Isaksen revisor at driftsselskapet valgte å benytte en annen inngang fremfor å gjøre om på den eksisterende. Når det gjelder kaianlegget, har Isaksen opplyst til revisor at det ble benyttet eksternt hjelp til kaidekke som var skadet, men det meste av kaiarbeidet, som ifølge Isaksen var kaifront på egnentralen og avstiving under mottaksdelen, ble utført av bedriftens egne folk. Isaksen fortalte videre at arbeidet som ble gjort på de to nevnte områdene, ikke var søknadspliktige etter plan- og bygningsloven.

Årvikbruket AS har i et brev, som 21.1.2012 ble oversendt fra Halvar Solheim til Troms politidistrikt, redegjort for grunnlaget for fakturaen. Waage, Isaksen og Solheim har i intervju med revisor vist til dette brevet. Av brevet fremkommer det at selskapet har *«foretatt en tenkt oppstilling for perioden inntil faktura ble skrevet der en tar hensyn til at en del av lønnsforbruket utover produksjonslønn vil gjelde vanlig vedlikehold og vedlikeholdskonto også inneholder en del vanlig vedlikehold utover oppgraderingskostnader»*. Følgende oppstilling fremkommer deretter:

Internt arbeid til prosjektledelse	kr 400 000
Direkte innkjøp fra Acryliccon	kr 120 000
Direkte innkjøp fra Jan H. Hansen Kjølleservice	kr 400 000
70 % av vedlikeholdskonto 2006-2009 fradratt ovenstående	kr 955 500
Plater, kaimaterialer	kr 280 000
Lønn før oppstart	kr 580 000
2/3 av overforbruk lønn 2007-2009	kr 2 392 000
Til sammen	kr 4 329 5000
Fakturert med	kr 3 850 000

Da Årvikbruket AS sendte ny faktura for utbedringsarbeid ved fiskebruket ti måneder senere (30.10.2009), hadde fakturabeløpet økt med kr 1 750 000 ekskl. mva. Vår analyse av regnskapet til Årvikbruket AS viser at fakturaen på 1 750 000 er inntektsført som ordinære salgsinntekter.

Årvikbruket Eiendom AS betalte ikke fakturabeløpet på 4 812 500 i sin helhet innen angitt forfallsdato, og som vi så av styreprotokollen 24.10.2009 da fakturaen ble godkjent, var det klart at eiendomsselskapet ikke hadde midler til å gjøre opp. «Avtale om oppgjør for utført arbeid», som er utklipp 5 nedenfor, har samme dato som fakturaen på kr 4 812 500. I avtalen 30.10.2009 ble partene enige om hvordan fakturaen skulle betales av Årvikbruket Eiendom AS; oppgjøret skulle fordeles på tre ulike poster med ulike grunnlag.

Utklipp 5. Avtale om oppgjør for utført arbeid

AVTALE
OM
OPPGJØR FOR UTFØRT ARBEID

Mellom Årvikbruket AS og Årvikbruket Eiendom AS er i dag 30.10.2009 inngått følgende avtale.

Det vises til avtale om utføring av renoveringsarbeider ved Årvikbruket Eiendom AS's anlegg i Årviksand, avtalt utført av Årvikbruket AS.

Årvikbruket Eiendom AS aksepterer faktura fra Årvikbruket AS av 30/10 2009

Pålydende kr. 4.812.500,- incl.mva

Partene er enige om at oppgjør skal skje på følgende måte:

- Kr. 1.187.500,- ansees betalt ved faktura av 30/10 -2009 på utstyr som Årvikbruket AS overtar fra Årvikbruket Eiendom AS.
- Kr. 600.000,- betales når Årvikbruket Eiendom AS får tilbake merverdiavgift på angjeldende investeringer.
- Kr. 3.025.000,- betales ved konvertering av mulig innvilget lån/tilskudd fra Innovasjon Norge på angjeldende investeringer, samt oppnådd lånefinansiering på restbeløp.

Årvikbruket AS skal ikke sette i verk rettslig inndrivelse av fordringen i form av konkursvarsel eller inkassopågang så lenge finansieringsforholdet ikke er avklart. Frist for dette er ved konvertering av finansiering fra Innovasjon Norge ~~her~~ samt innen rimelig tid etter dette for lånefinansieringen. Årvikbruket AS skal heller ikke foreta motregning i husleie utover det partene eventuelt blir enige om.

Skjervøy 30.10.2009

.....
Årvikbruket AS

.....
Årvikbruket Eiendom AS

For Årvikbruket Eiendom AS er avtalen signert av styreleder. Det var ikke i henhold til selskapets vedtekter om at selskapets signatur innehas av styreleder og ett styremedlem i fellesskap. Vi ser at den største andelen av fakturabeløpet skulle finansieres med tilskudd, beregnet til kr 3 025 000. Kr 600 000 skulle gjøres opp når Årvikbruket Eiendom får tilbake merverdiavgift på angjeldende investeringer.

Når det gjelder det første strekpunktet i avtalen, forstår vi det slik at Årvikbruket AS hadde fått faktura for utstyr selskapet skulle overta, men at denne ikke var betalt. Fakturaen er «faktura av 30/10.2009 på utstyr som Årvikbruket AS overtar fra Årvikbruket Eiendom AS» som igjen består av to fakturaer hvor den ene gjelder «frysemaskiner og platefryser etter avtale» kr 387 500 inkl. mva og den andre gjelder «saltstrøanlegg enstasjon, to Baader 440 flekkemaskin, bulklofter liten, to nakkebørstemaskiner saltfisk, elektrisk truck Still 1995 modell, 600 stk 60 L plastkasser, skyllebrønn liten, to Baader 166 og diverse plastkar» til omforent pris kr 800 000 inkl. mva. (fakturaene er vedlegg 7.10). I regnskapet til Årvikbruket Eiendom AS ser vi at selskapet har fakturert Årvikbruket AS for utstyret i 2009 og har kreditert balansekonto for utstyr med kr 950 000. Årvikbruket AS har aktivert utstyret i sitt regnskap. Revisor oppfatter at utstyret som Årvikbruket AS overtok var utstyret som fulgte med fiskebruket og som i 2006 utgjorde kr 1,5 millioner av kjøpesummen på kr 4,5 millioner.

Når det gjelder det tredje strekpunktet; «kr 3 025 000,- betales ved konvertering av mulig innvilget lån/tilskudd fra Innovasjon Norge på angjeldende investeringer, samt oppnådd lånefinansiering på restbeløp», fikk ikke Årvikbruket Eiendom AS støtte fra Innovasjon Norge. Revisor har i epost 7.2.2015 til Isaksen etterspurt mer informasjon om prosessen mot Innovasjon Norge. I sin tilbakemelding til revisor skrev Isaksen at i en forhåndskonferanse gav Innovasjon Norge klare signaler på at de tiltakene selskapet skulle søke finansiert, ikke var søknadsberettiget da de fleste tiltakene omhandlet reparasjoner og vedlikehold.

Revisor oppfatter at denne delen av oppgjøret ble oppfylt ved at Årvikbruket Eiendom AS overførte tilskuddet selskapet fikk fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Årvikbruket AS.

7.9.6 Den regnskapsmessige behandlingen av de omtalte disposisjonene

I kapitlene ovenfor redegjorde vi for fakturene for angivelig utført arbeid og avtalene om oppgjør. Det at Årvikbruket Eiendom AS aksepterte fakturaene tilsier at selskapet ikke betvilte det nærmere grunnlaget for fakturaene. Dette har daværende styreleder i Årvikbruket Eiendom AS i ettertid også understreket i intervju med revisor. Revisor fant imidlertid ikke at fakturaene med vedlegg dokumenterte hva som konkret var utført av utbedringer, av hvem, tidsbruk og materialkostnader. En sentral kilde for nærmere veiledning for spørsmålet om hva som er gjort, er regnskapene til Årvikbruket AS. Etter revisors oppfatning kan spor av utbedringsarbeid i et selskaps regnskap vises blant annet i selskapets *lønnsutgifter målt opp mot omsetningen*. Videre kan selskapet ha *aktivert investeringsarbeid* eller *ført utbedringsutgifter på konto for andre driftsutgifter*. Dersom investeringskostnader ikke er aktivert, kan det være naturlig at slike kostnader er regnskapsført som *vedlikeholdsutgifter*. I det følgende er våre kommentarer til årsregnskapene til Årvikbruket AS fra det året partene avtalte at *renoveringsarbeidet* skulle starte opp. Under «kommentarer til årsregnskapet 2009» redegjør vi også for Årvikbruket Eiendom AS sin regnskapsmessige behandling av krav fra Årvikbruket AS.

Kommentarer til årsregnskapet for 2008

Når det gjelder lønnskostnadene ført i resultatregnskapet 2008 kan vi ikke se at de er særlig forskjellig fra lønnsutgiftene i 2006, 2007, 2009 og 2010 målt opp mot omsetningen.

Utklipp 6. Resultatregnskap Årvikbruket AS, lønnskostnader

RESULTATREGNSKAP	2010	2009	2008	2007	2006
Valutakode	NOK	NOK	NOK	NOK	NOK
Sum salgsinntekter	27 711	14 082	26 548	29 558	21 313
Andre driftsinntekter	63	0	0	0	6
Sum driftsinntekter	27 773	14 082	26 548	29 558	21 319
Vareforbruk	20 644	11 079	20 670	23 549	15 936
Beholdningsendring	0	0	0	0	0
Lønnskostnader	4 238	2 122	2 849	2 804	2 539
Ordinære avskrivninger	309	275	230	159	2
Nedskrivning	-	-	-	-	-
Andre driftskostnader	3 022	1 804	2 844	2 901	2 243
Driftsresultat	-439	-1 198	-45	144	599

Kilde: proff.no

Årvikbruket Eiendom AS har ikke aktivert noen investeringsarbeider i 2008. Et alternativ kunne være at det er ført utbedringsutgifter på konto for *andre driftsutgifter*, som viser kr

⁹⁶. Sammenlignet med de andre årene gir ikke denne kontoen indikasjoner på kjøp av varer og tjenester som gjelder renovering av fiskebruket. På forespørsel til Årvikbruket AS sin regnskapsfører har regnskapsrevisor i KomRev NORD fått tilsendt regnskapene med kontospesifikasjon for 2008-2011.

⁹⁶ Det vil si eksterne utgifter – altså inngående faktura

Ovennevnte dokumentasjon fra regnskapet for 2008 dokumenterer ikke hvilket utbedringsarbeid som eventuelt ble gjort ved fiskebruket det året ettersom beløpet i 2008-regnskapet ikke fremstår særlig høyt sammenlignet med de øvrige årene.

Fakturaen på kr 2,1 millioner ekskl. mva er ført som ordinær driftsinntekt i 2008-regnskapet. Uten denne inntekten i regnskapet ville selskapet hatt negativ egenkapital på kr

Kommentarer til årsregnskapet for 2009

Som vi redegjorde for ovenfor økte kravet Årvikbruket AS hadde mot Årvikbruket Eiendom AS med kr 1,75 millioner⁹⁷. Ifølge revisors beretning for dette året er egenkapitalen tapt. Regnskapsresultatet er etter at Årvikbruket AS har inntektsført kr 1,75 millioner i utbedringsarbeider, postert som ordinære driftsinntekter. Nettovirkningen var at kr 1,75 millioner er inntektsført som ordinære salgsinntekter. Regnskapet dokumenterer ikke hvilket utbedringsarbeid som eventuelt ble gjort ved fiskebruket i 2009.

Styrevedtaket 24.10.2009 og avtalen om oppgjør for utført arbeid 30.10.2009 tilsa at Årvikbruket Eiendom AS ikke hadde midler til å gjøre opp fakturaen. Årvikbruket Eiendom AS har i 2009-regnskapet aktivert beløpet på kr 3,85 millioner som anleggsmiddel, slik at de samlede bygningsverdiene ble kr 6,499 millioner i 2009. Når det gjelder avtalen om utstyr som Årvikbruket AS skulle overta, finner vi i regnskapet til Årvikbruket Eiendom AS at selskapet har kreditert balansekonto for utstyr med kr 0,95 millioner⁹⁸. Årvikbruket AS har aktivert utstyret i sitt regnskap, men har gjort fradrag for tilskudd på kr 0,506 millioner utbetalt i desember 2009 fra Innovasjon Norge⁹⁹.

7.9.7 Resultat av takstingeniørens befaring i november 2014

For det første punktet i Isaksen sin rapport «*innsleding av personell*», er resultatet at Byggebistand ikke kunne se bygningsmessige endringer av inngangspartiet. Ved befaringen fikk vi også opplyst fra daglig leder at innsledingen er ordnet på annen måte enn foreslått i Isaksen sin rapport, slik også Isaksen har opplyst. Når det gjelder Isaksens punkt om «*isbinge/ismaskinrom*», mener Byggebistand at reparasjon og vedlikehold av isanlegg, inkludert tetting av hull i vegger i bingen, er utført. Byggebistand kunne ikke se at det har vært laget ny gangvei til ismaskinrom for å sikre isbane. Når det gjelder vedlikehold kai har Byggebistand vurdert at kaifront ved fiskemottak fortsatt står ureparert og Byggebistand kunne ikke se at det var utført reparasjonsarbeid på mottakskai.

⁹⁷ Som følge av ny faktura 30.10.2009, som erstattet faktura 31.12.2008

⁹⁸ Årvikbruket Eiendom AS har med dette ikke lengre aktivert utstyr i sitt regnskap

⁹⁹ Etter tilsagn gitt 27.6.2008

Rapporten er vedlegg 7.12 og kommentarer til rapporten fra daglig leder i Årvikbruket AS er vedlegg 7.13.

7.9.8 Utbedringsarbeid ved fiskebruket fra og med 2010

Som vi redegjorde kort for innledningsvis inngikk partene - eiendomsselskapet og driftsselskapet – tilleggsavtale til leieavtalen, som formaliserte tidligere inngåtte avtaler. Tilleggsavtalen, som er vedlegg 7.8, er slik vi forstår uttalelsene fra Waage, en direkte konsekvens av at det ble tema at Årvikbruket Eiendom AS skulle gjøre opp for sine forpliktelser etter de tidligere inngåtte avtaler med tilskuddet på 3,1 millioner som selskapet fikk fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Mottakers bruk av de tildelte midlene ble altså besvart i kapittelet ovenfor: revisors undersøkelse viser at Årvikbruket Eiendom AS med tilskuddet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS gjorde opp for faktura fra 2009 fra Årvikbruket AS for utført arbeid. Vår undersøkelse gir imidlertid ikke grunnlag for å konstatere noe om det nærmere innholdet i renoveringsarbeidet Årvikbruket Eiendom AS betalte for.

Med tilleggsavtalen hadde ikke eiendomsselskaper lenger ansvar for utbedringsarbeid ved fiskebruket. I avtalen fremkommer det at Årvikbruket AS kunne gjøre utbedringsarbeidet over tid¹⁰⁰. Vi har derfor undersøkt hvilket utbedringsarbeid vi finner dokumentert gjennomført fra og med bevilgningen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Ifølge tildelingsvedtaket i sak 5-2010 skulle midlene gå til tiltak «*som skal utføres*». I søknaden til Skjervøy Fiskeriutvikling AS gis det uttrykk for at det haster å få gjort tiltakene, jf. formuleringen «*det er svært viktig å få realisert tiltakene i sin helhet*».

Revisor kan ikke se at tilleggsavtalen gir veiledning for spørsmålet om hva som fra 2010 var utbedringsbehovet ved fiskeanlegget. Fra driftsselskapet har vi fått dokumentasjon utarbeidet i forbindelse med politiets sak og muntlige opplysninger fra driftsselskapets nåværende styreleder og regnskapsfører. Mattilsynet har vært på befaringer og tilsyn, og vi har gjennomgått alle rapportene/brevene fra tilsynet fra bevilgningen ble gjort 5.2.2010 og til dags dato.

Kommentarer til årsregnskapene for 2010

Ved vår regnskapsanalyse fant vi at Årvikbruket Eiendom AS har postert tilskuddet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS som en reduksjon av balanseverdiene slik at anleggsverdien er redusert til kr 3,272 mill. pr. 31.12.10.

¹⁰⁰ Tilleggsavtalens punkt 2 at «*partene er inneforstått med og aksepterer at utbedringene må tilpasses anleggets produksjon, og at utbedringstiltakene således må foretas over tid*».

Mattilsynets befaringer

Mattilsynets første besøk ved Årvikbruket i 2010, var i februar. Av tilsynsrapport 24.2.2010 fremgår det under «hovedinntrykk» at «*bedriften fremstår som en ryddig virksomhet*». Årvikbruket fikk varsel om vedtak om pålegg: «*virksomheten må legge frem vedlikeholdsplan for når utbedring/oppgradering av betongkanten over hele bedriften, samt oppgradering av gulvet i kvernrommet skal være utført*». Mattilsynet hadde altså observert slitt betongkant og forhold vedrørende gulvet. Dette er forhold nevnt i Isaksen sin rapport, men Mattilsynets rapport gir ikke informasjon om hvilket utbedringsarbeid som hadde vært gjort.

Ifølge tilsynsrapport 29.9.2010 gjennomførte Mattilsynet inspeksjon ved virksomheten 27.9.2010. Mattilsynet gjorde en grundigere gjennomgang enn vanlig ved denne inspeksjonen fordi virksomheten måtte ha ny godkjenning i forbindelse med nye EU-forordninger¹⁰¹. Under overskriften «hovedinntrykk» har Mattilsynet skrevet at «*anlegget fremstår svært nedslitt og trenger en snarlig oppgradering for å kunne oppfylle regelverkskravene*». Under overskriften «varsel om vedtak om pålegg» står det at «*virksomheten må fremlegge vedlikeholdsplaner vedr. opprusting av anlegget. Anlegget skal regodkjennes iht. nytt hygieneregelverk i nærmeste fremtid. Slik anlegget fremstår i dag vil en ny godkjenning vanskelig kunne gis iht. regelverkskravene*». Mattilsynet hadde observert «*skader i gulv, overganger mellom gulv-vegg, samt generell slitasje i store deler av anlegget*» og vurderte det slik at «*produksjonslokalene i store deler av anlegget er svært nedslitt. Gulv i mottakshall (som for øvrig ble reparert for ca. 1 år siden) er på nytt skadet i form av sprekkdannelser og vanninntrekk. Også overganger mellom gulv og vegg er nedslitt og til dels ødelagt i store deler av anlegget*». Avslutningsvis har Mattilsynet skrevet at «*anlegget fremstår nedslitt*».

Mattilsynet har brukt «*oppgradering*» og «*opprusting*» som kan forstås som utbedringsarbeid av renoveringsmessig karakter. Det er ikke uttalt nærmere hva som ligger i begrepene fra Mattilsynets side, og det må være naturlig ettersom Mattilsynet skal vurdere overholdelse av hygieneregelverket, og ikke hvordan tiltakene faktisk utføres for at hygieneregelverket overholdes. Mattilsynet viser i sin rapport at det er gjort utbedringsarbeid, men uttalelser som at «*anlegget fremstår nedslitt*» tyder på at det ikke er gjort varige tiltak.

I tilsynsrapport 10.2.2012 etter inspeksjon 8.2.2012 finner vi også en del opplysninger om tilstanden ved fiskebruket, og rapporten tilsier at det er gjort utbedringer siden inspeksjonen 27.9.2010. Under overskriften «hovedinntrykk» står det at «*siden forrige tilsyn er de materielle skadene i tak, på sokler og overganger mellom gulv og vegg blitt utbedret*». Ved dette tilsynet observerte Mattilsynet blant annet at «*port ut fra salterom/flekkeom ikke var tett*».

I Isaksen sin rapport var merknadene om *tak* i rommene *mottak* (tak vaskes), *kjølerom ferskfisk* (fuktskade i tak repareres ved at våt isolasjon skiftes og skadde plater skiftes), *platefryserom* (tak isoleres på nytt, *flekkeom* (vasking av tak). Sokler måtte ifølge Isaksens rapport utbedres i *vaskemiddelrom* (sokler repareres og vedlikeholdes), *kjølerom ferskfisk* (sokkel burde vært skrådd), *ladderom truck* (malingsflass på sokler). Gulv var ifølge Isaksen sin rapport skadet ved inngangen til *fryselager/modningsrom*.

I tilsynsrapport 24.4.2012 ser vi at Mattilsynet har observert blant annet «*skader i gulv, langs sokler og overganger*» og skrevet i rapporten under vurdering at «*Det ble observert slitasje i anlegget. Blant annet er det skade i gulv, og ellers bar anlegget preg av slitasje på sokler, samt noe skader på vegger omkring i produksjonslokalene. Slike skader bli lett tilsmusset da det er vanskelig å*

¹⁰¹ Den såkalte «hygienepakken» fra EU (forordning om fastsettelse av særlige hygieneregler for organisering av den offentlige kontrollen av produkter av animalsk opprinnelse til humant konsum)

komme til med tanke på rengjøring». Mattilsynet henviser videre til forskriftens krav at for lokaler der næringsmidler tilberedes, behandles eller foredles, skal utformingen og planløsningen være slik at det er mulighet for god hygienep praksis for næringsmidler, herunder beskyttelse mot forurensing mellom og under arbeidsoperasjonen, og har skrevet at «Det omfatter særlig følgende:

- a) Gulvflater skal holdes i god stand og være lette å rengjøre og når det er nødvendig, desinfisere. Dette krever at det brukes vanntette, ikke-absorberende materialer som kan vaskes, og som ikke er giftige, med mindre driftsansvarlige for næringsmiddelforetak kan godtgjøre overfor vedkommende myndighet at andre materialer som er brukt, egner seg like godt. Gulvene skal når det er hensiktsmessig, ha egnet avløp.*
- b) Veggplater skal holdes i god stand og være lette å rengjøre og når det er nødvendig, desinfisere. Dette krever at det brukes vanntette, ikke-absorberende materialer som kan vaskes, og som ikke er giftige, og at overflaten er glatt opp til en høyde som er hensiktsmessig ut fra det arbeidet som utføres, med mindre driftsansvarlige for næringsmiddelforetak kan godtgjøre overfor vedkommende myndighet at andre materialer som er brukt, egner seg like godt.»*

Mattilsynets rapporter gir begrenset veiledning for å konstatere hva som faktisk er gjort ved fiskebruket. Vi så at enkelte observasjoner kunne knyttes til bemerkningene i Mattilsynets notat 9.1.2006 og Isaksens rapport. Rapporten tilsier at det er gjort en del vedlikeholdsarbeid ved fiskebruket, men det at Mattilsynet hele tiden gir nye pålegg vedrørende gulv og sokler etter at de har blitt lukket, kan indikere at det ikke har vært gjort tiltak som har fått varig betydning for fiskebruket.

Resultatet av takstingeniørens befaring i november 2014

Når det gjelder de 19 rommene/områdene hvor Isaksen hadde forslag til utbedringer som vedrørte renhold, orden og vedlikehold, vurderte Byggebistand at for 12 av disse var utbedringer fullt ut utført i henhold til Isaksens rapport. Det var på rommene *tørkerom/oljeklær, mottak, rognrom, vaskemiddelrom, kjølerom ferskfisk, dyrefôrrom, frysetunnel* (men her var slitasje synlig), *emballasjerom, platefryserom, ferdigvarelager saltfisk og flekkerom*. I ett av rommene var ikke alle tiltakene som Isaksen foreslo, utbedret; i *grader/pakkerom* var ikke vinduskarmene skrå. For tre av rommene ble det vurdert at ingen av utbedringene var gjort; det gjelder *verksted, fryselager/modningsrom og ferdigvarelager*. *Pallelager innenfor verksted* var ikke lenger i bruk og vasking av kar ble ikke gjort i eget rom, slik at *karrom* ikke hadde den funksjon som tenkt.

Kommentar fra styreleder i Årvikbruket AS

«Som regnskapsfører for eiendomsselskapet har vi forholdt oss til at leietaker skulle betale alle kostnader ved anlegget uavhengig av om det var vasking, renhold, vedlikehold eller oppgradering. Ved årets slutt ble det satt opp oversikt som viste om stipulert husleie var for høy eller for lav og ved for lite betalt stipulering i forhold til faktiske kostnader ble ekstraregning utstedt. Dette har også leietaker forholdt seg til. Enten tar leietaker kostnadene direkte eller utleier tar kostnadene og leietaker dekker det gjennom ekstra husleie. For utleier (Skjervøy kommune som eier) skulle eierforholdet være selvberende. Dvs. leietaker betaler det anlegget koster. I henhold til leiekontrakten kan leietaker kjøpe anlegget (eller eiendomsselskapet) ved forkjøpsrett til den til enhver tid gjenværende gjeld. Dette betyr bl.a. at leietaker ikke har ønske om oppmagasinert underskudd og gjeld hos utleier. Leietaker har hele tiden i oppgave å lukke eventuelle pålegg fra Mattilsynet for i det hele å kunne drive produksjon på anlegget. Graden av slitasje kan selvfølgelig variere i løpet av året og det gjennomføres hele tiden utbedringer (vedlikehold) for å lukke pålegg. At deler av anlegget tidvis kan, for utenforstående, synes noe slitt vil være naturlig da vedlikeholdsoppgavene konsentreres om rolige perioder. Det vil i alle fall være feil å konkludere

med at vedlikehold ikke har funnet sted fordi deler av anlegget tidvis kan være slitt. Som nevnt i vår samtale så kan det være vanskelig i 2014 å se hva som er gjort i 2006- 07- 08 osv. og konkludere ut fra det.»

Oppsummering

Den 19.2.2010 utbetalte Skjervøy Fiskeriutvikling AS tilskuddet på kr 3,1 millioner til Årvikbruket Eiendom AS, som samme dag betalte kr 3,025 millioner til Årvikbruket AS. De to selskapene – eiendomsselskapet og driftsselskapet – hadde tidligere blitt enige om at driftsselskapet skulle utføre nærmere bestemt utbedringsarbeid ved fiskebruket mot at eiendomsselskapet skaffet finansiering. Avtalene som vi omtaler ovenfor er signert av Johan Arild Hansen for Årvikbruket AS og styreleder Isaksen for Årvikbruket Eiendom AS. For Årvikbruket Eiendom AS er det gjennom styreprotokoller dokumentert at avtalene ble gjenstand for styrebehandling. Protokoller fra styremøter hvor saker om utbedringsarbeid ble behandlet viser at styreleder Isaksen og styremedlem Albrigtsen var til stede. Protokollene gir ikke informasjon om styremedlem Jørgensen var innkalt til møtene som vi omtaler.

Behovet for utbedringsarbeidet fremgikk av notat fra Mattilsynet 9.1.2006 og Isaksen sin takstrapport 30.11.2006, og besto av tiltak som karakteriseres som renhold, orden og vedlikehold og tiltak som kan karakteriseres som renovering. Isaksen hadde i sin rapport kalkulert med en samlet kostnad på kr 3 905 000. Fra oppstarten i 2006 ble det utført vedlikeholdsoppgaver og til dette arbeidet ble arbeiderne ved fiskebruket brukt. I 2008 ble partene enige om at renoveringsarbeidet skulle starte. Mattilsynets rapporter viser at Årvikbruket AS utførte vedlikeholdsoppgaver, men rapportene gir begrenset veiledning for å si noe om tiltakene som fremgikk av de ovennevnte dokumentene er utført. Begrunnelsen for dette er at Mattilsynet til enhver tid gjør vurderinger opp mot gjeldende næringsmiddelregelverk, og ikke opp mot de to nevnte dokumentene som var styrende for utbedringsarbeid.

For renoveringsarbeid fakturerte driftsselskapet eiendomsselskapet for utført arbeid. Vedlagt fakturaen var dokumentet «spesifisering av arbeidene utført for Årvikbruket Eiendom AS» og det totale fakturabeløpet var på kr 4 812 500 inkl. mva. Ifølge driftsselskapet hadde de utført arbeid for Årvikbruket Eiendom AS for totalt kr 3 850 000 eks. mva. og arbeidet besto i *arbeid ved inngangsparti og innslusing av personell, tilrettelegging av produksjonslokaler og isanlegg for å øke/bedre den produksjonsmessige logistikken i fabrikken, ombygging og forsterking av kaianlegget* og det var utgifter til *prosjektledelse*. Etter revisors vurdering gir ikke ovennevnte dokument grunnlag for å si hvilke tiltak som faktisk var utført. Men fakturaen er godtatt at Årvikbruket Eiendom AS.

Etter avtale 30.10.2009 mellom partene skulle Årvikbruket Eiendom AS gjøre opp for fakturaen ved at Årvikbruket AS fikk overta utstyr til verdi av kr 1 187 500, ved at Årvikbruket Eiendom AS betalte kr 600 000 når selskapet fikk tilbake merverdiavgift på angjeldende investeringer og kr 3 025 000 skulle betales ved mulig lån/tilskudd fra Innovasjon Norge.

I tiden rundt tildelingstidspunktet var driftsselskapet begynt å bli utålmodige med å få oppgjør for arbeid de hadde utført. Årvikbruket Eiendom AS oppnådde ikke finansiering fra Innovasjon Norge, og vi oppfatter at denne delen av betalingsforpliktelsen ble gjort opp med midlene selskapet fikk fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Revisors analyse av regnskapene for 2008 og 2009 gir ikke nærmere grunnlag for å si hvilket renoveringsarbeid som hadde vært utført av Årvikbruket AS. I vedlegg 7.12 er rapport fra Byggebistand Troms etter befaring 21.11.2014.

Noen dager før driftsselskapet fikk oppgjøret for utført arbeid, hadde partene, på oppfordring fra styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Årvikbruket Eiendom AS sin eierrepresentant, signert en tilleggsavtale til leieavtale. Tilleggsavtalen var en formalisering av tidligere inngåtte avtaler.

I tilleggsavtalen fremkommer det at driftsselskapet for egen regning og risiko hadde påtatt seg å utføre utbedringsarbeid mot at eiendomsselskapet skaffet finansiering. Med tilleggsavtalen ble eiendomsselskapet fri for ansvar for utbedringsarbeid som måtte gjøres ved fiskebruket og driftsselskapet kunne utføre utbedringsarbeid over tid.

Mattilsynets rapporter fra tildelingstidspunktet og frem til juni 2014 tilsier at Årvikbruket AS gjennomfører vedlikeholdsoppgaver løpende. Men også for denne perioden gir rapportene begrenset veiledning for å besvare spørsmålene om tiltakene i Mattilsynets notat og Isaksens rapport, som lå til grunn for søknaden til Skjervøy Fiskeriutvikling AS, tildelingsvedtaket og avtaler mellom driftsselskapet og eiendomsselskapet, er utført.

8 SKJERVØY SJØMAT AS

8.1 Innledning

Ett av vilkårene Skjervøy kommune stilte til Nergård AS for at selskapet skulle få utvikle sin industrivirksomhet i kommunen, var at selskapet vederlagsfritt skulle overdra fiskeanlegget i Skjervøy havn med alt av fast eiendom, tilbehør, løsøre og rettigheter etc. til kommunen¹⁰². «*Avtale om overdragelse av eiendom mv mellom Nergård AS, Ytre Rolløya AS og Skaretfisk AS («selgeren») og Skjervøy kommune («kjøperen»)»* ble signert av partene 21.1.2010.

Aksjeselskapet Skjervøy Sjømat, som ble opprettet av Olga Godø AS og Atlantic Eiendom AS, ble etter tillatelse fra Skjervøy kommune driftsaktør ved fiskeanlegget. Selskapets vedtektsfestede formål var «*kjøp, foredling og salg av fisk og andre produkter/tjenester som naturlig hører sammen med dette, herunder delta i andre selskap. Kjøp og salg av aksjer eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretak*». Ved stiftelsen 18.1.2010 var styrets leder og daglig leder Ståle Godø, og Ove Kristen Godø var styremedlem¹⁰³. I 2011 tok Sindre Røren over som daglig leder og styreleder.

Samme dag som den ovennevnte avtalen om overdragelse av eiendommen ble inngått – 21.1.2010 – inngikk Skjervøy kommune en *samarbeidsavtale* med Skjervøy Sjømat AS. Avtalens hovedmål er angitt som «*å styrke Skjervøy kommune sin posisjon som fiskerisentrum i Nord-Troms*», og partene ble ifølge avtalen forent om at samarbeidet skulle konsentreres om infrastruktur ved anlegget i Skjervøy havn, markedsarbeid, kompetanse og rekrutteringsarbeid, omdømmebygging, finansieringssamarbeid og nettverksbygging¹⁰⁴. Når det gjelder selve fiskeanlegget, ble «*Leieavtale mellom Skjervøy kommune («utleier») og Skjervøy Sjømat AS («leietaker»)»* signert av partene 1.2.2010. For utleier Skjervøy kommune signerte ordfører.

Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget 5.2.2010 i sak 4-2010 et ansvarlig lån på kr 4,5 millioner til Skjervøy Sjømat AS til finansiering av *produksjonsutstyr og bedriftsutvikling*. Grunnlaget for styrets beslutning om tildeling av midler til Skjervøy Sjømat AS lå blant annet resultatet av forhandlingene mellom Skjervøy kommune og Olga Godø AS. Gjennom forhandlingene hadde Skjervøy kommune forpliktet seg gjennom Skjervøy Fiskeriutvikling AS til å bidra med finansiering av investeringstiltak og bedriftsutviklingstiltak med inntil 50 % av kostnadene som leietaker hadde dokumentert behov for i forhandlingene¹⁰⁵. I kapittel 8.2 gjør vi derfor nærmere rede for kommunens valg av driftsaktør og forhandlingene mellom Skjervøy kommune og Skjervøy Sjømat AS.

Det fremkommer ikke av forhandlingsprotokollen om partene mente at midlene skulle være lån eller tilskudd, men dagen før Skjervøy Fiskeriutvikling AS behandlet saken om tildeling til Skjervøy Sjømat AS fikk styreleder beskjed fra kommunens advokat at tilskudd kunne bli regnet som ulovlig statsstøtte, og advokaten opplyste denne dagen at Skjervøy Fiskeriutvikling AS som en midlertidig løsning¹⁰⁶ kunne bevilge midlene som ansvarlig lån. Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt vedtak i punkt 1 var i tråd med anbefalingen. Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt tildelingsvedtak i sak 4-2010 redegjør vi for i kapittel 8.3, og i kapittel 8.4 behandler vi styrets saksbehandling.

¹⁰² Jf. avtale 21.10.2009 mellom Skjervøy kommune og Nergård AS m.fl. pkt. 2.2 *Overdragelse av anlegget i Skjervøy Havn*. Ifølge Waage gjaldt det alt utstyr på eiendommen som ikke var leaset.

¹⁰³ Jf. registrering i Foretaksregisteret 3.2.2010

¹⁰⁴ De nevnte punktene er nærmere omtalt i samarbeidsavtalen

¹⁰⁵ Jf. forhandlingsprotokoll 2.2.2010

¹⁰⁶ «Midlertidig løsning» skal forstås ut fra at kommunens advokat 4.2.2010 ikke hadde endelig avklart om tilskudd eller tilførsel av kapital via emisjon etc. kunne finne sted innenfor statsstøtteregelverket.

Da Skjervøy Sjømat AS fikk beskjed om tildelingsvedtaket, bestred de at tildelingen skulle være et lån: i epost til styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser styremedlem Godø at de betrakter midlene som tilskudd. For vår undersøkelse om tildelingen til Skjervøy Sjømat AS er det altså relevant å redegjøre for hvorvidt midler ble utbetalt som ansvarlig lån og om det ble fulgt opp av styreleder at midlene var bevilget som ansvarlig lån. Dette behandler vi nærmere i kapittel 8.5.

Epostkorrespondanse mellom partene viser at også senere var det tema om midlene var tilskudd eller lån, men vi ser også at det var tema om det ansvarlige lånet skulle *omgjøres* til tilskudd. I Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt tildelingsvedtak punkt 2 er det åpnet for at lånet på nærmere bestemte vilkår kunne omgjøres til tilskudd. I tillegg til å redegjøre for om lånet ble utbetalt som ansvarlig lån, redegjør vi i kapittel 8.5 for de forhold som har relevans for spørsmålet om omgjøring.

Før utbetalingstidspunktet 19.2.2010 sendte Skjervøy Sjømat AS v/Ove Godø epost til styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS om at en nærmere bestemt flekkemaskin leases av Skjervøy Sjømat AS. Styreleders kjennskap til låntakers faktiske finansiering av driftsmidlene før lånet ble utbetalt er tema i kapittel 8.6.

Våren 2013 rettet styreleder Torgeir Johnsen i Skjervøy Fiskeriutvikling AS henvendelser til Skjervøy Sjømat AS med anmodning om tilbakebetaling av ansvarlig lån¹⁰⁷, men Skjervøy Sjømat AS bestred fortsatt at midlene var gitt som lån. Det ble åpnet konkurs i Skjervøy Sjømat AS 28.11.2013. Hendelsene i forbindelse med dette er ikke en del av denne undersøkelsen.

8.2 Valg av driftsaktør, forhandlinger og samarbeid mellom Skjervøy kommune og Skjervøy Sjømat AS

Kommunestyret behandlet 4.11.2009 sak 32/09 *Nergård-saka* hvor aktører til å drive fiskebruket i Havnegata 38 var tema. Av vedtakets pkt. 2 i saken fremgår det at «*ordfører og rådmann får i oppdrag å skaffe en oversikt over aktuelle interessenter som ønsker å drive virksomhet ved anlegget i Skjervøy havn*» og vi ser i vedtakets pkt. 3 at «*formannskapet skal på dette grunnlaget velge ut aktuelle interessenter som det skal forhandles med*».

I formannskapetets møte 7.12.2009 gav ordfører og rådmann orientering om hvilke aktører som etter annonsering med frist 30.11.2009 hadde meldt sin interesse. Det er ikke angitt eksplisitt i protokollen at det ble truffet et vedtak som følge av orienteringen, men det fremgår at «*formannskapet gir ordfører og rådmannen fullmakt til å arbeide mot interessentene for å holde dem fortsatt interessert*».

I lukket møte 15.1.2010 under sak 1/10 *Valg av driftsaktør v/fiskeindustrianlegget i Skjervøy havn* behandlet formannskapet forretningskonseptene til interessentene, og vi ser av vedtaket i saken at formannskapet ønsket at ordfører og rådmann skulle forhandle med Olga Godø AS. Formannskapet vedtok i punkt 3 at «*det innledes forhandlinger med Olga Godø AS som driftsaktør ved fiskeindustrianlegget i Skjervøy Havn*» og i punkt 4 at «*ordfører og rådmann gis myndighet til å forhandle frem og godkjenne avtale med Olga Godø AS*»¹⁰⁸.

Ifølge *forhandlingsprotokoll* 2.2.2010 signert av ordfører og rådmann for Skjervøy kommune og Ståle Godø for Skjervøy Sjømat AS (vedlegg 8.1) startet forhandlingene mellom kommunen og

¹⁰⁷ Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS diskuterte i møte 7.2.2013 lånet til Skjervøy Sjømat AS, men det ble ikke gjort vedtak i saken, jf. protokoll fra styremøte i Skjervøy Fiskeriutvikling AS 7.2.2013

¹⁰⁸ Jf. sak 1/10 *Valg av driftsaktør v/fiskeindustrianlegget i Skjervøy havn*

Olga Godø AS 18.1.2010 og ble avsluttet 1.2.2010. Olga Godø AS ønsket å leie fiskeanlegget og at det ble tillatt organisert i et eget selskap kalt Skjervøy Sjømat AS med Ståle Godø og Atlantic Eiendom AS som eiere. Kommunen ønsket at partene skulle forhandle om en samarbeidsavtale med hovedfokus på overordnede samarbeidsstrategier.

Samarbeidsavtalen mellom Skjervøy Sjømat AS og kommunen ble inngått 21.1.2010 og leieavtalen 1.2.2010 (vedlegg 8.2 og vedlegg 8.3). Forhandlingsprotokollen viser at partene ble enige om at kommunen gjennom Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle bidra med finansiering til nærmere angitt formål. Det står i forhandlingsprotokollen 2.2.2010 at partene ble enige om at:

- a) *Skjervøy kommune skal gjennom Skjervøy Fiskeriutvikling AS bidra med finansiering av investeringstiltak og bedriftsutviklingstiltak til leietaker med inntil 50 % av kostnadene basert på de behov leietaker har dokumentert i forhandlingene (vedlegg 3).*
- b) *Skjervøy Sjømat A/S fremmet ønske om bistand fra Skjervøy kommune for å få beholde eller kjøpe en del av produksjonsutstyret som tilhører Nergård A/S. Partene ble enige om at Skjervøy kommune skulle ta dette forholdet opp med Nergård A/S. Resultatet har ledet til og lagt grunnlaget for en avtale med Nergård AS som ivaretar partenes ønske og Skjervøy Sjømat A/S sitt behov ved oppstart av produksjon.*
- c) *Kommunens politiske og administrative ledelse samt kommunens vedlikeholdsavdeling, skal sammen med leietaker fremme de tiltak som går på utvikling av eiendommen slik som beskrevet i samarbeidsavtalen»¹⁰⁹.*

«Vedlegg 3» som det vises til i forhandlingsprotokollen punkt a, er «*Investeringsbudsjett Skjervøy Sjømat AS*» som angir konkret utstyr til samlet verdi på kr 7 320 000 og produksjonstilpasninger på kr 2 000 000. Punkt a i forhandlingsprotokollen kan derfor tolkes som at Skjervøy kommune ved signering av protokollen 2.2.2010 lovet å bidra med inntil kr 4 660 000 gjennom Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

I formannskapetets møte 10.2.2010, under sak 4/10 *Ordføreren orienterer* var «*forhandlinger med Olga Godø AS*» tema, og det fremgår at ordføreren delte ut avtalene og orienterte om forhandlingene. I det samme møtet orienterte ordfører om styremøtet i Skjervøy Fiskeriutvikling AS hvor styret i sak 4-2010 bevilget ansvarlig lån på kr 4,5 millioner til Skjervøy Sjømat AS. Det betyr at på det tidspunkt ordfører orienterte formannskapet om forhandlingsresultatet, hadde styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS allerede bevilget midler. Til dette forklarte Waage til revisor at rådmann og ordfører hadde fullmakt til å *godkjenne* avtalen og således at formannskapet ikke skulle behandle saken, men ta til orientering de beslutningene rådmann og ordfører hadde tatt på bakgrunn av fullmakt.

Revisor ser at ordfører og rådmann fikk fullmakt både til å forhandle frem avtale med Olga Godø AS og å godkjenne denne, men vi oppfatter at disposisjonene vedrørende Olga Godø AS ble gjort av kommunenes politiske organ, formannskapet. Waage har fortalt til revisor i intervju at forhandlingsprotokollen måtte oppfattes som en ordre fra eier om hvordan eier stiller seg i saken om Skjervøy Sjømat AS, men at styret selvfølgelig kunne ha avslått. I den grad styret i et aksjeselskap skal instrueres i en sak – i dette tilfellet tildeling av midler fra de såkalte «Nergård-pengene» - skal beslutningen komme fra selskapets generalforsamling. Det vil si at vi skal kunne finne dokumentasjon for beslutningen i protokoll fra generalforsamlingen og at innkallingen angir at saken skal behandles av generalforsamlingen.

¹⁰⁹ Jf. forhandlingsprotokoll 2.2.2010

8.3 Tildelingsvedtaket til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok i sak 4-2010, i styremøtet 5.2.2010 (vedlegg 8.4 til rapporten):

- 1. Skjervøy Fiskeriutvikling A/S innvilger Skjervøy Sjømat AS et ansvarlig lån stort NOK 4.500.000,- som skal nyttes til anskaffelse av produksjonsutstyr og bedriftsutvikling i tilknytning til anlegget i Skjervøy havn**
- 2. Lånet kan omgjøres til tilskudd eller til å erverve aksjer i Skjervøy Sjømat AS i henhold til gjeldende regelverk hvis partene ønsker dette.**
- 3. Lånet skal forrentes med rente tilsvarende 3 måneders Nibor + 3 %. Rentene skal akkumuleres og forfaller til betaling samtidig med hovedstol.**
- 4. Styret gir selskapets administrasjon fullmakt til å fremforhandle de endelige vilkår og betingelser for slikt lån, herunder til endelig å fastsette reglene for når påkrav kan fremsettes.**

Vi ser av vedtakets pkt. 1 at styret innvilget et *ansvarlig lån* som *skal* nyttes til *anskaffelse* av «produksjonsutstyr og bedriftsutvikling» til fiskebruket i Skjervøy havn. Et ansvarlig lån kjennetegnes ved at det står tilbake for andre lån dersom selskapet skulle gå konkurs. Vi ser videre i ordlyden at pengene utelukkende kunne brukes til produksjonsutstyr og bedriftstilpasninger, jf. ordet «skal» og vi forstår «anskaffelse» dit hen at utstyret skal skaffes til eie, det vil si være en investering. Støtte for denne tolkningen finnes i formålsangivelsen i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter § 2, som vi kunne tolke dit hen at midler ikke skulle gå til drift.

Hva som menes med «produksjonsutstyr», finner vi nærmere veiledning for i Skjervøy Sjømat AS sitt investeringsbudsjett (utklipp 7 nedenfor). Vi ser av den tidligere nevnte forhandlingsprotokollen 2.2.2010 at Skjervøy kommune la selskapets investeringsbudsjett til grunn i forhandlingene med Skjervøy Sjømat AS, og investeringsbudsjettet var lagt ved saksutredningen i sak 4-2010 til styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Utklipp 7. Investeringsbudsjett Skjervøy Sjømat AS

Investerings budsjett Skjervøy Sjømat AS			
	Antall	Enhetsverdi	2010
Flekkemaskin Baader 541	1		2 500 000
Flekkemaskin 3xBaader 440	3	40 000	120 000
Diverse utstyr Atlantic			500 000
Saltstrøanlegg	1		1 000 000
Kar	500	3 500	1 750 000
Tineanlegg			1 000 000
Utstyr sløyelinje			450 000
Produksjonstilpasninger			2 000 000
			-
			-
Sum			9 320 000

Vi ser av investeringsbudsjettet hvilket utstyr Skjervøy Sjømat AS mente at de trengte for å kunne starte opp driften ved fiskebruket i Havnegata 38, og på den bakgrunn legger revisor til grunn at med *produksjonsutstyr* menes i denne sammenheng:

Flekkemaskin Baader 541	2 500 000
Flekkemaskin 3xBaader 440	120 000
Diverse utstyr Atlantic	500 000
Saltstrøanlegg	1 000 000
Kar	1 750 000
Tineanlegg	1 000 000
Utstyr sløyelinje	450 000
Sum eks. mva	7 320 000

Vi ser i siste linje i investeringsbudsjettet at det er budsjettert med 2 millioner kroner til «*produksjonstilpasninger*». Det er ikke presisert i dokumentet eller i saksutredningen hva som inngår i dette. Waage fortalte i samtale med revisor 30.4.2015 at produksjonstilpasninger var å tilpasse fiskebruket til saltfiskproduksjon.

I Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt vedtak pkt. 2 er en bestemmelse som muliggjør omgjøring av lånet til tilskudd eller ervervelse av aksjer i Skjervøy Sjømat AS. Formuleringen «*i henhold til gjeldende regelverk*» kan forstås som en henvisning til reglene om konkurransevidning, jf. opplysningene i saksutredningen om statsstøtteregelverket. Denne tolkningen finner vi støtte for i epost fra kommunens advokat til Waage hvor advokaten redegjør for at tilskudd kan være i strid med statsstøtteregelverket og at et forslag til ordlyd i vedtaket kunne være «*lånet skal kunne konverteres til tilskudd eller aksjekapital dersom slik konvertering kan skje innenfor rettsreglene som regulerer vedkommende næring*».

Saksutredningen gir ikke veiledning for hva som menes med «*hvis partene ønsker det*», jf. tildelingsvedtakets pkt. 2, men formuleringen tyder på at det ikke er nærmere bestemte vilkår som må inntreffe utover enighet mellom partene. Vi har ikke noe dokumentasjon om hva styret la til grunn for innholdet i vedtakets punkt 2. Tidligere styreleder har forklart til revisor hva han mente var en forutsetning for å omgjøre lånet, og vi oppfatter at Godø hadde samme oppfatning. Spørsmålet om omgjøring behandler vi i kapittel 8.5 nedenfor som gjelder styrets oppfølging av eget vedtak.

Pkt. 3 og 4 i vedtaket omhandler betingelser og vilkår for lånet.

8.4 Saksbehandlingen

Sak 4-2010 er utredet av styreleder. Under overskriften *saksopplysninger* framkommer det at det lenge har vært jobbet med å få ny virksomhet ved fiskeindustriplanlegget i Skjervøy havn og at Nergård-avtalen dannet grunnlaget for at Skjervøy kommune innledet forhandlinger med Olga Godø AS, etter at formannskapet ga ordfører og rådmann fullmakt til å innlede forhandlinger med disse. Videre fremkommer det at «*forhandlingsresultatet danner grunnlaget for ny virksomhet og optimisme i fiskerinæringen i kommunen og regionen. Som et ledd i forhandlingene har kommunen vist villighet til å bidra med 50 % av det kapitalbehov som trengs for å skaffe nærmere spesifisert driftsutstyr og utviklingstiltak i bedriften, totalt NOK 4.500.000,-.*» Vi ser i saksutredningen at forhandlingsprotokollen mellom Skjervøy kommune og Skjervøy Sjømat AS var vedlegg til saksutredningen. Under saksopplysninger er det endelig skrevet at «*Skjervøy Sjømat AS har på dette grunnlag anmodet om et ansvarlig lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS*».

I saksutredningen står det under overskriften *vurdering* at søknaden må vurderes i henhold til vedtektenes § 2, og ordlyden i bestemmelsen er gjengitt i sin helhet. Videre fremkommer følgende av utredningen:

«Saken taler for seg selv. Det er svært viktig at kommunen gjennom Skjervøy Fiskeriutvikling A/S bidrar til finansiering av de tiltak som Skjervøy Sjømat A/S må investere i for å få full virksomhet ved anlegget. Selskapet har som mål å starte saltfiskproduksjon ved anlegget snarest. Etableringen av Skjervøy Sjømat A/S vil sikre arbeidsplasser innen fiskerisektoren og mottaksmuligheten for flåten i kommunen og regionen.

Vi ser av saksutredningen at den inneholder informasjon om hvorfor saken om Skjervøy Sjømat AS har blitt en sak for styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS; det hadde vært forhandlinger mellom Skjervøy kommune og Skjervøy Sjømat AS. Forhandlingsprotokollen opplyser ikke hvorvidt

Skjervøy kommune forpliktet seg til å gi midler som lån eller tilskudd, men til styret blir det i saksutredningen opplyst at Skjervøy Sjømat AS har anmodet om ansvarlig lån.

Når det gjelder vurderingen i saksutredningen er revisor forståelse av formuleringen «saken taler for seg», at dette isolert sett ikke kan tolkes som en vurdering. Vi forstår imidlertid både saksopplysningene og vurderingen dit hen at saksutreder gir opplysninger med relevans for å vurdere tiltaket opp mot Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt formål; det fremgår klart at tildelingen er ment å få i gang fiskebruket på Skjervøy. Flere av styremedlemmene var før de møtte i styremøtet 5.2.2010 av den oppfatning at pengene fra det såkalte «Nergård-fondet» skulle gå til fiskebruk, og vi kan legge til grunn at det var kjent for styremedlemmene at det fra flere hold var ønskelig å få i gang fiskebruket, jf. de politiske vedtak om interessenter til bruket.

Tildelingsformen er kommentert av saksutreder, som har skrevet at **«medvirkningen anbefales som ansvarlig lån i denne omgang»** og at det innebærer at **«lånet står tilbake for selskapets øvrige kreditorer, men skal tilbakebetales Långiver før aksjekapitalen betales til aksjonærene»**. Vi ser at styremedlemmene fikk skriftlig informasjon om hva som menes med et ansvarlig lån, og at de ved forklaringen fikk vite at det var aktuelt å investere i prosjektet med risiko for tap. Formuleringen «i denne omgang» kan tolkes som at formen for tildeling – ansvarlig lån – kan omgjøres, men saksutreder har ikke utdypet dette nærmere.

Når det gjelder forholdet til forbudet mot offentlig støtte, har saksutreder skrevet at **«for at lånet ikke skal bli å betrakte som ulovlig statsstøtte, så er det viktig at lånet gis på markedsmessige vilkår. Personene bak Skjervøy Sjømat AS stiller betydelige midler selv til rådighet for prosjektet. Administrasjonen har derfor stor tro på prosjektet og anser risikoen ved lånet som overkommelig, dette selv om lånes gis på siste prioritet i forhold til øvrige kreditorer. Hensett til hvilken rentesats som ellers gis gode prosjekt, så anser administrasjonen en rente på Nibor +3% å være markedsmessig»**. Vi ser at utkast til låneavtale var vedlegg til saksutredningen. Waage har fortalt revisor at kommunens advokat hadde laget forslaget til låneavtale og at rentenivå som var foreslått av advokaten var beregnet til å ikke medføre ulovlig offentlig støtte. Advokaten har bekreftet overfor revisor at de hadde laget forslaget til låneavtale og at de hadde laget forslag til vedtak i saken.

Vi ser altså at styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS fikk skriftlige dokumenter for å sette seg inn i saken om tildeling av midler til Skjervøy Sjømat AS. I tillegg til de skriftlige opplysningene om tildelingsform, som etter revisors vurdering gav styremedlemmene grunnlag for å vurdere om midler skulle gis som lån eller tilskudd og således også forholdet til regelverket om offentlig støtte, ble det gitt muntlige tilleggsopplysninger. Disse spørsmålene ble etter revisors vurdering grundig redegjort for til styremedlemmene. Opplysningene revisor har framskaffet i denne undersøkelsen trekker alle i retning av at det ikke var tvil om at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin tildeling til Skjervøy Sjømat AS måtte være lån.

Styremedlemmene i Skjervøy Fiskeriutvikling AS fikk etter revisors vurdering kort tid fra styrebehandling av saken ble varslet til saken ble avgjort. Det var ikke noen av styremedlemmene som i styremøtet 5.2.2010 som protesterte mot varselet om styrebehandling og saksgrunnlaget, og vi kan dermed legge til grunn at styremedlemmene under behandlingen av saken mente at de hadde et tilfredsstillende behandlingsgrunn i henhold til aksjeloven § 6-21.

Ordfører og rådmann hadde i henhold til fullmakt godkjent avtalen med Skjervøy Sjømat AS, men når saken ble løftet inn for styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS er revisors vurdering at saken skulle vært gitt en «ny vurdering». Revisor har ikke grunnlag for å si at saken ikke ble gitt en ny vurdering

– styremedlemmene behandlet saken, godkjente behandlingsgrunnlaget og protokollen fra styremøtet ble godkjent. Men etter revisors vurdering kan det stilles spørsmål ved om styremedlemmene fikk informasjon til å foreta en selvstendig vurdering av hvilken sum som kan/bør bevilges til Skjervøy Sjømat AS. Det blir simpelthen anbefalt å bevilge kr 4,5 millioner. Det er heller ikke noe skriftlig informasjon om hvordan Skjervøy Sjømat AS ville dekke det resterende kapitalbehovet de hadde for å komme i gang. Etter revisors vurdering kunne det være opplysninger som hadde relevans for å vurdere om tiltaket faktisk ville være i samsvar med selskapets vedtekter § 2.

8.5 Oppfølging av tildelingsvedtaket og utbetalingen

Styreleder hadde ifølge vedtakets pkt. 4 fullmakt til å fremforhandle de endelige vilkår for lånet og reglene for når påkrav kan fremsettes. Dokumentasjonen vedrørende Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Skjervøy Sjømat AS viser at styreleder fulgte opp tildelingsvedtaket ved «*Låneavtale vedrørende ansvarlig lån*» mellom Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Skjervøy Sjømat AS. Ifølge revisors opplysninger fikk styreleder bistand fra kommunens advokat til utforming av låneavtalen. Avtalen er datert 10.2.2010, og vi oppfatter at styreleder sendte signert låneavtale til Ove Godø denne dagen. Vi ser av epost fra Ove Godø til Waage 10.2.2010, samme dag som låneavtalen ble sendt til Godø, at Godø omtalte pengene som *tilskudd*. Han skrev blant annet i eposten at «*Det er imidlertid umåtelig viktig for Skjervøy Sjømat AS at vi får innbetalt tilskuddet på 4,5 mill selv om finansiering av nevnte utstyr¹¹⁰ blir gjort på denne måten*». Waage har fortalt til revisor at han ikke svarte på eposten om at midlene var tilskudd, men overlot saken til kommunens advokat. Kommunens advokat har opplyst til revisor at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin styreleder var klar på at midlene måtte være lån.

Waage fikk låneavtalen tilbake 18.2.2010 med signaturen til styreleder Ståle Godø og styremedlem Ove Godø. I låneavtalen pkt. 1.3 står det at «*Partene er kommet til enighet om at Långiver skal yte Låntaker slikt ansvarlig lån som beskrevet nedenfor*», og om lånet står det i avtalens pkt. 3.1 at «*Långiver har, på de betingelser som fremgår av denne avtale, stilt til disposisjon for Låntaker et ansvarlig lån på NOK 4.500.000,-*». Til tross for at låneavtale ble signert, var Skjervøy Sjømat AS uenig i at midlene skulle være lån. I eposten som han sendte sammen med den signerte avtalen, skrev han at «*Som nevnt i telefon og tidligere e-mail er vi ikke helt enig i betingelsene i avtalen men forstår deg dithen at betingelsene kan og vil bli endret. Om jeg oppfatter deg feil ber jeg om at du tar umiddelbar kontakt i sakens anledning. Ber om at pengene blir overført til Skjervøy Sjømat AS konto [...]*».

Regnskapsdokumentasjonen som revisor har gjennomgått, viser at kr 4,5 millioner ble betalt fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin bankkonto til Skjervøy Sjømat AS sin konto 19.2.2010. Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte midlene til Skjervøy Sjømat AS på et tidspunkt hvor styreleder var klar over at mottaker var uenig i at midlene skulle være lån. Det er ikke dokumentasjon fra perioden 10.2.2010 til 19.2.2010 eller opplysninger fra noen av partene i ettertid som skulle tilsi at styreleder på tidspunktet for utbetalingen mente at midlene skulle være tilskudd. Waage har opplyst til revisor at ettersom Skjervøy Sjømat AS returnerte signert låneavtale 18.2.2010 la han til grunn at alle intensjoner og vilkår var akseptert.

Tildelingsvedtakets bestemmelse om renter og tilbakebetaling og bestemmelser i låneavtalen om dette, ble ikke aktualisert mens Waage var styreleder. Vi ser imidlertid at i tiden Waage var styreleder var det dialog mellom partene om en eventuell omgjøring av lån til tilskudd. Tidligere

¹¹⁰ Vi kommer til forholdet om finansiering av utstyret senere

styreleder har forklart revisor hva han la i vedtakets punkt 2 om at lånet kunne omgjøres til tilskudd. Han viste til at i forhandlingene med Godø, som ordfører og rådmann hadde fullmakt til å gjøre, ble det diskusjon om hva som måtte gjøres med de store utfordringene ved fiskeanlegget, slik som gamle brygger, gammel kai og egnebu som hadde lekkasje. Waage har forklart at han sa til Ove og Ståle Godø at når det ble aktuelt å rive disse områdene, ville de komme tilbake til hvordan dette skulle finansieres. Kommunen kunne som eier av anlegget bidra økonomisk ettersom det var kommunens ansvar så lenge kommunen eide bygget eller så kunne Skjervøy Sjømat AS gjøre utbedringene mot at kommunen gav en form for finansiering. Videre har Waage forklart at «en form for finansiering kunne være, som det sto i vedtaket, å omgjøre lånet eller deler av lånet til tilskudd»¹¹¹.

Waage har videre opplyst at i 2011 startet Skjervøy kommune og Skjervøy Sjømat AS forhandlinger om eventuelt salg av eiendommen i Havnegata 38 fra kommunen til Skjervøy Sjømat AS. Av selskapets utkast til avtale for kjøp fremgår det at selskapet forutsetter at lånet med påløpte renter som Skjervøy Sjømat AS hadde tatt opp i forbindelse med denne avtalen, omgjøres til tilskudd. Sindre Røren sendte avtaleutkastet på epost til rådmann Reidar Mæland 31.5.2012. Mæland har i epost til Røren skrevet at «vi har sett på deres forslag til avtale. En del må nok avklares ikke minst omgjøring av lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS [...]».

Det ble ikke avklart noe om omgjøring av lån til tilskudd. Ny styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, Torgeir Johnsen, sendte i brev 2.5.2013 påkrav til Skjervøy Sjømat AS om tilbakebetaling av lån, og viste i dette til låneavtalen pkt. 5, 6 og 7. I brevet skrev styreleder at «første avdrag av lånet vil være 30.06.2013 med kr 300 000 pluss renter fra etter avtalens § 6. Vi vil komme med rentebeløpet når 3mnd Nibor foreligger for juni. Påløpte renter fra lånedato til og med 31.12.2012 forfaller til betaling den 02.06.2013. Utrekningen finner dere i vedlegg. Totalt kr. 707 925». I brev 15.6.2013 sendte styreleder «Varsel om inkasso/forlikssklage/utlegg».

Etter vedtakets ordlyd og låneavtalen som kom i tillegg til tildelingsvedtaket, er revisors vurdering at styreleder Johnsen fulgte opp tildelingsvedtakets bestemmelse om at midlene var gitt som ansvarlig lån.

I etterkant av at lånet til Skjervøy Sjømat AS ble utbetalt, ble det signert en panteerklæring. Det kan ikke etableres pant i utstyr på bakgrunn av et ansvarlig lån, og panteerklæringen har således ikke relevans. Vi redegjør imidlertid for omstendighetene omkring denne fordi den vedrører spørsmålet om det var etablert sikkerhet for at midlene ble brukt i henhold til formålet.

Styreleder Waage og styreleder i Skjervøy Sjømat Ove Godø har signert en «enkel panteattest» med følgende ordlyd: «**I tillegg til låneavtale inngått 10 februar 2010 er partene enige om at långiver har pant i driftstilbehør eid av Skjervøy Sjømat AS som lånefinansieringen er gitt til.**»

Omstendighetene omkring panteerklæringen var tema i samtalen revisor hadde med Waage i november 2014. Panteerklæringen ble laget i forbindelse med at Waage fikk spørsmål om det var tatt pant i utstyret, og han viste til at det var fokus på at Nergård AS tok med seg det meste av utstyret på anlegget da de dro fra Skjervøy. Waage viste til at Skjervøy Sjømat AS fikk en rimelig leie sammenlignet med Årvikbruket AS, og at Waage derfor sørget for å få inn i leieavtalen at dersom Skjervøy Sjømat AS avvirket driften eller av en eller annen grunn skal slutte, skulle Skjervøy kommune ha førsteretten på utstyret som var igjen på anlegget.

¹¹¹ Direkte sitert fra intervju november 2014

Waage opplyste i intervju med revisor at det ble utarbeidet en panteerklæring i etterkant av at låneavtalen ble signert fordi han opplevde å få spørsmål fra politikere om det var stilt sikkerhet for lånet. Waage har fortalt til revisor at han på eiermøte i juni 2012 fortalte at det ikke var mulig å få tinglyst panteerklæringen fordi styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde bevilget et ansvarlig lån.

Nåværende ordfører fortalte til revisor at han fikk spørsmål fra opposisjonen om en panteerklæring. Han fortalte videre at han forsøkte å tinglyse den, men at selskapets regnskapsfører ga tilbakemelding om at det ikke var mulig å få den tinglyst. Han startet da med inndrivingen av lånet og trodde på dette tidspunktet at det kunne bidra til å sikre verdien i utstyret. Johnsen forklarte at hensikten ikke var å slå selskapet konkurs eller få det avvirket. Da han som styreleder begynte å gjøre krav på utstyret for å realisere pantet, viste det seg ifølge Johnsen at utstyret var overdratt til Skjervøy Sjømat AS sitt morselskap¹¹².

I vedlegg 8.5 er uttalelse fra Olga Godø AS v/Ståle Godø innhentet av revisor i forbindelse med denne undersøkelsen.

8.6 Kjennskap til låntakers faktiske finansiering av driftsmidlene før lånet ble utbetalt

I eposten 10.2.2010 fra Ove Godø til Waage, som vi omtalte ovenfor, opplyste Ove Godø om at Skjervøy Sjømat AS kom til å leie en flekkemaskin fra sin eier, Atlantic Seafood AS. Leasingavtale for *Baader 541 Saltfish Splitting machine* er signert samme dag av Atlantic Seafood AS v/Godø og av eier Møre Finans AS 15.3.2010¹¹³. Flekkemaskinen Godø viser til i eposten, er således en av gjenstandene som Skjervøy Sjømat AS i henhold til investeringsbudsjettet skulle kjøpe og som de hadde budsjettert med 2,5 millioner kroner til.

Godø skrev følgende i eposten: *«Hei. Har prøvd å ringe deg noen ganger uten hell. Jeg blir nødt til å kjøpe/lease maskinen i Atlantic Seafood for så å fremleie den til Skjervøy Sjømat for å ikke miste denne muligheten. Maskinen må betales i dag siden det trekker ut i tid å få på plass pengene fra Nergård fondet ser jeg på dette som eneste mulighet. Det er og en del andre kostnader som Atlantic Seafood har forskuttert som vi ordne en tilbakebetaling på. Det er imidlertid umåtelig viktig for Skjervøy Sjømat at vi får innbetalt tilskuddet på 4,5 mill selv om finansiering av nevnte utstyr blir gjort på denne måten. Ber om at du tar kontakt umiddelbart om du har innvendinger mot dette.»*

Waage forklarte til revisor at han ikke svarte på Godøs opplysning om leasing fordi han oppfattet dette som press, og han ville ikke la Godø sette dagsorden i en fase hvor partene var uenige om hvorvidt midlene skulle være lån eller tilskudd.

Etter revisors kjennskap diskuterte ikke partene i perioden formen for finansiering – leasing – noe nærmere. Investeringsbudsjettet til Skjervøy Sjømat AS var som vi så i utklipp 7 på totalt kr 9 320 000 hvorav kr 7 320 000 utgjorde utstyr. Leasing medførte at kr 2 500 000 ikke lenger måtte anses som en investeringskostnad. Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte hele det bevilgede beløpet til Skjervøy Sjømat AS selv om styreleder var klar over at mottaker hadde gjort avtale om leasing i stedet for kjøp. Også til dette har Waage fortalt til revisor at han la til grunn at alle intensjoner og vilkår var akseptert.

¹¹² Kommunens advokat har for Skjervøy kommune søkt å kartlegge hvilket utstyr Skjervøy Sjømat AS investerte i.

¹¹³ Vi behandler ikke leasingavtalen nærmere ettersom den er et forhold mellom Atlantic Seafood AS og eier av leasingobjektet.

Revisor kan ikke se at det har vært tema hvordan det øvrige utstyret nevnt i investeringsbudsjettet, ble anskaffet.

9 INDUSTRIPARKEN SKJERVØY AS

9.1 Innledning

Skjervøy Fiskeriutvikling AS fattet i styremøte 5.2.2010, i sak 7-2010, vedtak om å tildele *Industriparken Skjervøy AS* et ansvarlig lån på kr 2 500 000 til refinansiering av deler av sistnevnte selskaps langsiktige gjeld.

Industriparken Skjervøy AS hadde som formål å «*eie samt forestå utleie av eiendom med bygninger, faste installasjoner og arealer tilrettelagt for industri og tilknyttet næringsvirksomhet. Selskapet kan ved aksjetegning eller på annen måte delta i annen virksomhet*». Selskapet eide eiendommen *Industriparken*, med adressen Havnegata 42 Skjervøy.

Industriparken Skjervøy AS var fra januar 2005 til sommeren 2007 eid av Skjervøy kommune¹¹⁴, og det er registrert i Foretaksregisteret 5.9.2005 at styret besto av leder Øyvind Isaksen og styremedlemmene Thor Henriksen og Håvard Larsen. Roy Waage var daglig leder. Det er registrert 24.11.2007 at Noralf Matre var daglig leder. Regnskapsfører var Halvar Solheim. På tidspunktet *Industriparken Skjervøy AS* søkte om midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS – januar 2010 – var selskapet eid av North Crab AS. North Crab AS hadde, på vegne av West Contractors AS, kjøpt alle aksjene i *Industriparken Skjervøy AS* i 2007. Styret i sistnevnte selskap ble imidlertid ikke skiftet ut ved aksjeoverdragelsen; det ble først 22.9.2011 foretaksregistrert endring i styret, med Bjarne Østensen som leder og Noralf Matre og Eyvind Opsahl som styremedlemmer. De tre sistnevnte har etter det revisor forstår ikke noen lokal tilknytning til kommunen.

Industriparken Skjervøy AS er i dag ifølge Brønnøysundregistrene et inaktivt selskap. Foretaket ble fusjonert inn i North Crab AS i juli 2014¹¹⁵.

I kapittel 9.2 redegjør vi for innholdet i *Industriparken Skjervøy AS* sin søknad til Skjervøy Fiskeriutvikling AS. I kapittel 9.3. redegjør vi for tildelingsvedtaket, og i kapittel 9.4 Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin saksbehandling. Utbetalingen av det ansvarlige lånet behandler vi i kapittel 9.5, før undersøkelsens problemstilling om (en eventuell) sammenheng mellom det ansvarlige lånet (i 2010) og salget av *Industriparken* (i 2007) behandles i kapittel 9.6. Når vi i det følgende skriver *Industriparken Skjervøy AS* mener vi aksjeselskapet og når vi skriver *Industriparken* mener vi selskapets eiendom.

9.2 Søknad fra Industriparken Skjervøy AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Søknaden fra *Industriparken Skjervøy AS* med tittelen «*Søknad om tilskudd eller lån*» er datert 18. januar 2010 og signert av selskapets styreleder Øyvind Isaksen. Søknaden er vedlegg 9.1 til rapporten. Søknadsteksten er formulert på følgende måte:

«*Industriparken Skjervøy A/S* er inne i en fase der det jobbes med et mulig eierskifte og refinansiering av den langsiktige gjelda i selskapet.

Grunnlaget for dette er meget spennende samarbeidstanker og samarbeidsprosjekt mellom flere selskaper innenfor den maritime bransje. (se vedlagte dokumentasjon)

¹¹⁴ For ytterligere redegjørelser for selskapets historie, viser vi til K-Sekretariatets rapport nr. 1 2007 *Rapport vedrørende Industriparken Skjervøy AS*.

¹¹⁵ Registrert i Foretaksregisteret 23.7.2014

Dagens eier av Industriparken Skjervøy A/S er villig til salg, men er klar på at deler av den langsiktige gjelda i selskapet må gjøres opp.

Samla langsiktig gjeld er i dag på ca. NOK 5.500.000,-.

På vegne av Industriparken Skjervøy A/S søker vi Skjervøy Fiskeriutvikling A/S om et tilskudd eller lån på NOK 2.500.000,- til nedbetaling/refinansiering av selskapets langsiktige gjeld.»

Søknaden viser at Industriparken AS søkte om tilskudd eller lån for nedbetaling/refinansiering av selskapets langsiktige gjeld. Med nedbetaling må forstås innfrielse av (deler av) lån og med refinansiering må forstås at det tas opp et nytt lån for å betale ned gammel gjeld. Målet med refinansiering er som regel å betale mindre i renter.

Ut fra søknaden forstår vi at det var tema at aksjene i Industriparken Skjervøy AS skulle skifte eiere, og at eier North Crab AS kunne gå med på et eierskifte under forutsetning av at deler av den langsiktige gjelden ble gjort opp. Det er opplyst i søknaden hvor mye den samlede langsiktige gjelden var, men ikke hvem som var kreditorer. Søknadsteksten er imidlertid naturlig å forstå dithen at Industriparken Skjervøy AS hadde lån hos sin eier North Crab AS. Dette var også tilfellet. Industriparken Skjervøy AS hadde i april 2006, mens selskapet var 100 % kommunalt eid, tatt opp et lån på kr 1,5 millioner hos selskapet North Crab AS (som ett år senere altså kjøpte Industriparken Skjervøy AS i kraft av å være nominert av West Contractors AS.) Daværende styreleder i Industriparken Skjervøy AS har overfor revisor bekreftet at det var dette lånet (hovedstol pluss påløpte renter) som ble søkt refinansiert gjennom søknaden av 18.1.2010.

Ifølge søknaden fremgår grunnlaget for «et mulig eierskifte og refinansiering av den langsiktige gjelda i selskapet» av vedlegg til søknaden. Revisor har intervjuet daværende styreleder Isaksen, og oppfatter på bakgrunn av hans opplysninger om søknaden at vedlegget var et brev fra Nord Maritim Kluster til Industriparken Skjervøy AS. Brevet er utklipp 8 nedenfor, og er datert 18.12.2009.

Utklipp 8. Vedlegg til søknad

Industriparken Skjervøy AS
V/ Øyvind Isaksen
9180 SKJERVØY

18.12.2009

Vedrørende salg av Industriparken Skjervøy AS

Viser til gårdagens møte med ledelsen Industriparken, der vi drøftet eventuelt kjøp av Industriparken Skjervøy.

Som nevnt i går er NMK ett forholdsvis nyoppstartet selskap som vil utføre ett bredt spekter av tjenester til kystfiskeflåten, og oppdrettsnæringen i Troms og Finnmark.

Skipsverftet på Skjervøy er for oss ett viktig knutepunkt både administrativt og mekanisk. Det vil for oss være viktig å opprettholde vår base her.

NMK eller eiere av NMK vil gjerne være med å diskutere kjøp av hele eller deler av skipsverftet. Vi har også drøftet dette med andre samarbeidspartnere.

Skulle dette være aktuelt for Industriparken, vennligst ta kontakt med daglig leder NMK Stein Are Paulsen.

Med vennlig Hilsen
For Nord Maritim Kluster

Stein-Are Paulsen

Nord Maritim Kluster
PB 162
9189 Skjervøy

Havnegata 42
stein-ap@trollnet.no
971 24535

Kontonummer:
4740 1335621
Orgnr: 994926144

Brevet fra Nord Maritim Kluster til Industriparken Skjervøy AS viser at førstnevnte var interessert i eiendommen Industriparken for å kunne ha base på Skjervøy. Vi forstår ut fra brevet at selskapet ønsket å levere tjenester til kystfiskeflåten og oppdrettsnæringen.

9.3 Tildelingsvedtaket til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS traff følgende vedtak i sak 7-2010 i styremøtet 5.2.2010:

- 1. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger Industriparken Skjervøy A/S et ansvarlig lån stort NOK 2.500.000,- fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til refinansiering av selskapets langsiktige gjeld.**
- 2. Lånet eller deler av lånet kan omgjøres til tilskudd hvis selskapet kan dokumentere minst tilsvarende kapitalbehov til nye infrastrukturtiltak på Eiendommen.**
- 3. Lånet skal forrentes med rente tilsvarende 3 måneders Nibor +3%. Rentene skal akkumuleres og forfaller til betaling samtidig med hovedstol.**
- 4. Styret gir administrasjonen fullmakt til å fremforhandle de endelige vilkår og betingelser for slik lån, herunder endelig å fastsette reglene for når påkrav kan fremsettes.**
- 5. Lånet er gitt med forbehold om at Skjervøy Fiskeriutvikling A/S blir tilført midler fra Skjervøy kommune med inntil NOK 15.000.000,-.**

Vedtaket i seg selv, med ordlyden «*refinansiering av selskapets langsiktige gjeld*» gir liten veiledning for å vurdere formålet med tildelingen opp mot selskapets formålsbestemmelse i vedtektene § 2.

Daværende styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling, Roy Waage, har imidlertid opplyst til revisor at vedtaket om refinansiering av Industriparken Skjervøy AS ble fattet med den hensikt å sikre Skjervøy kommune en «posisjon» med hensyn til et fremtidig salg av selskapet eller eiendommen Industriparken (Skjervøy AS). En slik posisjon var viktig å oppnå fordi det i forbindelse med den gang aktuelle planer om etablering av en forsyningsbase for oljeindustrien, var etablert en målsetning om at kommunen skulle medvirke til å skaffe til veie industrilokaler¹¹⁶.

Vi ser av vedtaket at det ble bevilget midler til «*refinansiering*». Det vil altså si at gjelden ikke skulle innfris, men ville skifte eier fra North Crab AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Vedtaket pkt. 2 omhandler eventuell omgjøring, mens de øvrige vilkårene omhandler vilkårene for lånet.

9.4 Saksbehandlingen

Sak 7-2010 ble utredet av administrasjonen i Skjervøy kommune ved konsulent Frode Schultz. Utredningen er vedlegg 9.2 til rapporten. Ifølge saksutredningen fulgte det to vedlegg med utredningen; «*søknaden*» og «*vedlagte dokumentasjon*». Når det gjelder «*vedlagte dokumentasjon*», var det brevet fra Nord Maritim Kluster (utklipp 8) og en epost fra Tschudi Shipping Company til Waage med kopi til Yngvar Hansen, sendt fra selskapets administrerende direktør 4.2.2010 kl. 18.28.

¹¹⁶ Dette behandler vi nærmere i delkapitlene 9.4 og 9.6.5

Når det gjelder selve saksutredningen, ser vi at saksopplysningene er hentet fra Industriparken Skjervøy AS sin søknad. I saksutredningen fremkommer:

«Industriparken Skjervøy AS vurderer et mulig eierskifte og med det en refinansiering av langsiktig gjeld. Selskapet er inne i en spennende prosess som omhandler samarbeid mellom flere selskaper innenfor maritim bransje.

Dagens eier er villig til salg, men et eventuelt salg og samarbeid krever at deler av langsiktig gjeld gjøres opp med nåværende eiere. Langsiktig gjeld utgjør for tiden ca. kr. 5 500 000 hvor det aller meste utgjør eierlån. Det søkes om tilskudd eller lån stort kr. 2 500 000 for å refinansiere deler av den langsiktige gjelden.»

Innholdet i vedleggene, som er opplysninger fra interessenter i Industriparkens arealer, er ikke kommentert eller vurdert. Under vurdering er det vist til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin formålsbestemmelse, og det er skrevet at:

«Industriparken Skjervøy AS er en sentral del av omstruktureringen av Skjervøy havn som mottak og foredlingssted for fisk. Flåten som leverer her vil øke og vil ha behov for tjenester Industriparken Skjervøy AS i samarbeid med andre vil kunne levere. Det er av avgjørende betydning for flåteleddet at de kan få utført tjenester under liggetid for lossing/lasting.

Administrasjonen vil anbefale at Skjervøy Fiskeriutvikling A/S gir Industriparken Skjervøy A/S et ansvarlig lån stort NOK 2.500.000,-. Dette vil gi selskapet en ny forhandlingsposisjon og eventuelt nye utviklingsmuligheter.»

Saksutredningen inneholder en vurdering av det omsøkte tiltaket sitt forhold til § 2 i vedtektene til Skjervøy Fiskeriutvikling AS og må således sies å ha bidratt til å gi styret mulighet for å vurdere nettopp dette forholdet. Revisor har også fått opplyst både fra styreleder og styremedlemmer at i møtet hvor tildeling til Industriparken Skjervøy AS ble behandlet, var det gitt orienteringer om Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt formål. Den skriftlige saksutredningen inneholder ikke vurderinger av om tildelingen skal være lån eller tilskudd og ikke vurderinger av eventuell konkurransevridning som følge av overføring av midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Industriparken Skjervøy AS. Daværende styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS har opplyst at disse forholdene ble drøftet på et prinsipielt nivå i forkant av at styret behandlet sak 7-2010 og de øvrige sakene i styremøtet den 5.2.2010.

Det ene vedlegget til saken presenterte vi ovenfor (utklipp 8). Det andre vedlegget til saken var en epost fra administrerende direktør i Tschudi Shipping Company AS, som er utklipp 9 nedenfor. E-posten inneholder en redegjørelse for flere aktørers interesse tilknyttet Industriparken, i forbindelse med mulig etablering av basevirksomhet. Initiativene som beskrives i e-posten virker å være tilknyttet en noe annen form for virksomhet enn de initiativene som fremgår av brevet fra Nord Maritim Kluster.

Utklipp 9. Vedlegg 2 til sak 7-2010. E-post fra Tschudi Shipping Company til Roy Waage**Roy RW. Waage**

Fra: TSC - Jon Edvard Sundnes [jes@tschudishipping.no]
Sendt: 4. februar 2010 18:28
Til: Roy RW. Waage
Kopi: Yngvar Hansen
Emne: Base på Skjervøy - alternativ bruk av industriparken.

Kjære Roy Waage

Jeg viser til våre seneste diskusjoner om mulig etablering av basevirksomhet på Skjervøy som et samarbeid mellom Boreal Offshore/Tschudigruppen og ASCO. Jeg vil først benytte anledningen til å takke for konstruktive og løsningsorienterte innspill og tilbakemeldinger fra kommunen i denne forbindelse og også i forbindelse med de diskusjoner vi hadde i fjor med Titan Salvage i forbindelse med anbudet for fjerning av Murmansk. Den lokale entusiasme og engasjement i kommunen og fra Boreal ble satt stor pris på av Titan og oppleves som en de faktorer som gjorde at Titan kunne gå så tungt inn i prosjektet som de gjorde. Desverre kom vi ikke i mål i forbindelse med anbudet på fjerningen av Murmansk, men de diskusjoner vi hadde i fjor har vært en god plattform for de diskusjonene som vi nå har hatt med ASCO om etablering på Skjervøy. Jeg håper og tror at vi med dette utgangspunkt skal komme fram til en god forretningsmessig løsning med ASCO som kan gi grunnlag for en tynge satsing og tilstedeværelse på Skjervøy i overskuelig framtid.

Som diskutert vil en etablering av base sammen med ASCO på Skjervøy forutsette at man relativt hurtig kan disponere gode areal med god adgang til kai for det som forbindes med tradisjonell basevirksomhet, det vil si logistikk og lager. Vi håper at slike areal kan kommitteres og stilles til veie for dette formål raskt slik at kan få etablert virksomheten som et reelt tilbud til brukerne relativt hurtig. I tillegg til areal for logistikkvirksomheten vurderer vi at det også vil oppstå behov for areal og bygningsmasse for servicevirksomhet. En av våre hensikter med å søke å etablere basevirksomhet er blant annet å få til industrielle ringvirkninger som blant andre også Boreal vil kunne nyte godt av. Dette anser vi som viktig nå som vi må forvente redusert virksomhet i Kirkenes etter at anleggsperioden er over. Areal for industri og servicevirksomhet vil ikke nødvendigvis behøve å ligge innenfor baseområdet. Vi vurderer at Industriparken og tilstøtende bygninger kan være godt egnet for forskjellige aktiviteter i denne sammenheng. Områdene er svært nære samtidig som de ikke vil bli berørt av flytting av gods og behov for lagring på basen. Jeg kan også bekrefte at vi fra et Tschudi/Boreal ståsted ser en flytting av Boreals virksomhet til Industriparken som en reell mulighet for å frigi et større samlet areal for den rene basevirksomheten. Vi ønsker å ha en fortsatt dialog om dette når vi nå fortsetter våre diskusjoner om basevirksomhet og arealbruk.

Jeg ser fram til å fortsette våre diskusjoner når jeg kommer til Skjervøy sammen med den administrerende direktør i ASCO Norge, Runar Hatletvedt, den 15 og 16 februar.

For ordens skyld vil jeg anmode at kommunens representanter utøver samme gode diskresjon i håndtering av denne saken som det ble utøvet i de diskusjoner vi hadde med Titan. På det stadiet vi forhandler nå ønsker vi ikke at våre planer skal bli kjent da det kan bli misbrukt av konkurrenter i regionen. Jeg regner med at dere har god forståelse for dette.

Med vennlig hilsen

Jon Edvard Sundnes
Administrerende Direktør
Tschudi Shipping Company AS
www.tschudishipping.com
Tel + 47 67 11 98 90

Kilde: Skjervøy kommune

Vi ser av eposten til ordfører fra administrerende direktør i Tschudi Shipping Company AS 4.2.2010 at partene hadde vært i diskusjoner om mulig etablering av basevirksomhet på Skjervøy og at denne var tenkt gjennomført ved et samarbeid mellom Boreal Offshore/Tschudigruppen og ASCO. I det første avsnittet kan vi lese at Tschudi Shipping Company AS fra før var fornøyd med samarbeidet med Skjervøy kommune. I det andre avsnittet redegjør administrerende direktør for behovet selskapet har for gode arealer til kai, og gir uttrykk for å håpe at slike raskt kan stilles til disposisjon slik at etableringen av basevirksomhet kan komme i gang. Selskapet ønsket arealer til både logistikkvirksomheten og servicevirksomheten. Vi ser videre i eposten at selskapet ville fortsette dialogen med kommunen om basevirksomhet og arealbruk, og fjerde avsnitt tyder på at det er gjort avtale om videre diskusjoner på Skjervøy 15. og 16.2.2010.

Redegjørelsen ovenfor viser at i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin sak 7-2010 besto saksdokumentasjonen styremedlemmene ble forelagt av:

1. Søknad fra Industriparken Skjervøy AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS om tilskudd eller ansvarlig lån
2. Skjervøy kommune - ved Frode Schultz - sin utredning av sak 7-2010

3. *Vedlegg til saksutredning av sak 7-2010; brev fra Nord Maritime Kluster og epost fra Tschudi Shipping AS (utklipp nr. 8 og 9)*

Styremedlemmene har i intervju med revisor bekreftet vår oppfatning av hvilken dokumentasjon som lå til grunn for styrebehandlingen.

Schultz fortalte i intervju med revisor at da han saksbehandlet denne saken, hadde han fiskebruket i Skjervøy havn i bakhodet; det var viktig at båtene hadde et tilbud utover å kun levere fisk. Årsaken til at han gav positiv innstilling i saken var ifølge Schultz for å opprettholde et servicetilbud og fordi han hadde en følelse av at det ville bli politisk godtatt.

Om graden av muntlig redegjørelse for sakene til behandling i styremøtet den 5.2.2010, har styremedlemmene i Skjervøy Fiskeriutvikling AS gitt varierende opplysninger til revisor. Ett styremedlem opplyser å ha opplevd den muntlige informasjonen som utilstrekkelig med hensyn til å vurdere hvorvidt innvilgelse av søknaden fra Industriparken Skjervøy AS om ansvarlig lån eller tilskudd ville være i tråd med Skjervøy Fiskeriutviklings formål, jf. vedtektene § 2. Andre opplyste til revisor at de gjennom sine kommunestyreverv var godt kjent med bakgrunnen for Industriparkens søknad, og at den muntlige informasjonen som ble gitt i forbindelse med styrets behandling av sak 7-2010, derfor opplevdes tilstrekkelig. Det var imidlertid ikke noen av styremedlemmene som hadde innvendinger til behandlingsgrunnlaget og varslet om styrebehandling, og vi legger dermed til grunn at styret under behandlingen av saken om tildeling av midler til Industriparken Skjervøy AS opplevde å ha et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag. Etter revisors vurdering inneholdt saksgrunnlaget for behandling av tildelingen til Industriparken Skjervøy AS opplysninger som vi utledet som relevante for at en tildelingssak skal være gitt et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag.

Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om varsel om styrebehandling én dag før saken ble behandlet, var varsel med nødvendig frist etter aksjeloven § 6-22. Det gav svært liten tid til å sette seg inn i saken, og for dette har det også betydning at styremedlemmene var varslet om styrebehandling av flere tildelingssaker, som til sammen utgjorde forslag om tildeling av betydelige beløp til søkere.

9.5 Utbetalingen og oppfølging av tildelingsvedtaket

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok ikke noe om oppfølging eller kontroll av støttemottakers bruk av midlene. Selskapet kontrollerte imidlertid direkte låntakers (Industriparken Skjervøy AS) bruk av midlene gjennom utbetalingen. Som vi ser av utklipp 10 nedenfor beordret styreleder 23.2.2010 utbetaling fra Skjervøy Fiskeriutviklings bankkonto på kr 2 076 986,30 til selskapet *North Crab AS*, **ikke** *Industriparken Skjervøy AS*, sin konto. North Crab AS var på dette tidspunktet eier av selskapet Industriparken Skjervøy AS. Den delen av Industriparken Skjervøy AS sin langsiktige gjeld som Skjervøy Fiskeriutvikling i sak 7-2010 vedtok å refinansiere, var gjeld Industriparken Skjervøy AS hadde til sitt morselskap North Crab AS. Vi kommer tilbake til dette i kapittel 9.6. nedenfor. Av utklipp 11 fremgår beregningene som ble lagt til grunn for utbetalingen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til North Crab AS. Som det fremgår av utklipp 12 fra hovedboken i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt regnskap for 2010, er det under kontonavnet «Lån Industriparken Skjervøy AS» regnskapsført en utgående saldo på kr 2 076 986,30.

Utklipp 10. Betalingsordre fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, v/ styreleder Roy Waage, 23.2.2010

Ber om at det utbetales NOK 2.076.986,30,- fra Skjervøy Fiskeriutvikling A/S konto 4740 1345856 til North Crab A/S konto 3330 2141245 i henhold til vedlegg.

Skjervøy den 23. februar 2010

Roy Waage
Roy Waage

Utklipp 11. Beregningsgrunnlag for lånesum

Renteberegning av lån stort kr 1 500 000 fra 20.04.2006 til 31.12.2009

Lånebeløp	Rentesats	Fra dato	Til dato	Antall dager	Rentebeløp	
1 500 000,00	10 %	20.04.2006	30.06.2007	436	179 178,08	1 679 178,08
1 500 000,00	10 %	30.06.2007	30.06.2008	366	150 410,96	150 410,96
1 500 000,00	10 %	30.06.2008	31.12.2008	184	75 616,44	75 616,44
1 500 000,00	10 %	31.12.2008	31.12.2009	365	150 000,00	150 000,00
1 500 000,00	10 %	31.12.2009	22.02.2010	53	21 780,82	21 780,82
					576 986,30	2 076 986,30
Lån						1 500 000,00
Renter						576 986,30
Totalt å betale til North Crab AS konto 3330.21.41245						2 076 986,30

Utklipp 12. Regnskapsutskrift, hovedbok, Skjervøy Fiskeriutvikling AS, regnskapsår 2010**Skjervøy Fiskeriutvikling AS****Saldobalanse, detaljert**

PB 162

9189 SKJERVØY

Utvvalgskriterier: REGNSKAP: Regnskapsår = 2010 (01.01.2010-31.12.2010) og Kilde = 'Hovedbok'

(NOK)

Konto	Kontonavn	Inngående saldo	Bevegelse	Utgående saldo
1341	Lån Skjervøy Sjømat AS	0,00	4 500 000,00	4 500 000,00
1342	Lån Industriparken Skjervøy AS	0,00	2 076 986,30	2 076 986,30
1920	Konto 4740 13 45856	0,00	5 298 524,95	5 298 524,95
2000	Aksjekapital	0,00	-200 000,00	-200 000,00
2020	Overkursfond	0,00	-14 900 000,00	-14 900 000,00
2080	Udekket tap	0,00	4 990 498,75	4 990 498,75
2410	Leverandørgjeld	0,00	-1 766 010,00	-1 766 010,00
6700	Revisjons- og regnskapshonorar	0,00	469,00	469,00
6721	Administrasjon etc	0,00	18 506,25	18 506,25
7320	Reklamekostnader	0,00	6 480,00	6 480,00
7770	Bank og kortgebyrer	0,00	697,50	697,50
7790	Tilskudd	0,00	5 011 010,00	5 011 010,00
8050	Annen renteinntekt	0,00	-47 625,00	-47 625,00
8160	Purregebyr. leverandør	0,00	961,00	961,00
8990	Udekket tap	0,00	-4 990 498,75	-4 990 498,75
Sum		0,00	0,00	0,00

På bakgrunn av styreleders fullmakt i tildelingsvedtaket pkt. 4 måtte det, etter revisors skjønn, være helt legitimt at styreleder sammen med låntaker forhandlet frem en nedjustering av lånebeløpet fra vedtatte sum til en sum som var tilstrekkelig til å oppnå formålet låntaker hadde søkt om lån til.

Redegjørelsen ovenfor viser at styreleder fulgte opp bevilgningen med å utbetale midler.

At utbetalingen ikke var direkte til Industriparken Skjervøy AS, men til North Crab AS kan etter ordlyden i vedtakets pkt. 1, samt låneavtalen som angir med all tydelighet Industriparken Skjervøy AS som låntaker, isolert tolkes som en oppfølging i strid med styrets tildelingsvedtak. Utbetalingen innebar imidlertid at Skjervøy Fiskeriutvikling direkte kontrollerte låntakers (Industriparken Skjervøy AS) bruk av midlene. Revisors vurdering er derfor at Skjervøy Fiskeriutvikling i praksis realiserte kontrollhensynet aksjeloven § 6-12 (3) foreskriver, gjennom å sørge for at de tildelte midlene ble brukt i tråd med vilkår selskapet hadde satt for lånet jf. vedtakets pkt. 1.

Som det fremgår av Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt vedtak i sak 7-2010 ble det i pkt. 4 gitt fullmakt til «administrasjonen» med hensyn til å «fremforhandle de endelige vilkår og betingelser» for lånet. Revisor forstår det slik at styret med «administrasjonen» mente styreleder, noe som virker sannsynlig ettersom Skjervøy Fiskeriutvikling AS verken hadde ansatte eller daglig leder på dette tidspunktet.

At tildelingen var ansvarlig lån, ble fulgt opp med en låneavtale. Det fremgår av låneavtalen mellom Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Industriparken Skjervøy AS pkt. 3.1 at «Långiver har (...) stilt til disposisjon for låntaker et ansvarlig lån på inntil NOK 2 500 000.» Avtalen er signert av selskapenes styreledere.

Utklipp 13. Del av låneavtale mellom Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Industriparken Skjervøy AS

LÅNEAVTALE VEDRØRENDE ANSVARLIG LÅN	
mellom	
Skjervøy Fiskeriutvikling AS Org.nr. 995 107 457 ("Långiver(en)")	
og	
Industriparken Skjervøy AS Org.nr. 960 491 602 ("Låntaker(en)")	
1. BAKGRUNN	
1.1	Långiveren er gitt i oppgave av Skjervøy kommune å forvalte MNOK 15 som kommunen mottok når Nergård AS besluttet å nedlegge sin drift i kommunen til nærmere angitte formål.
1.2	Låntaker har sagt seg villig til å selge sitt industrianlegg på Skjervøy til nye industriaktører.
1.3	Partene er kommet til enighet om at Långiver skal yte Låntaker stikt ansvarlig lån som beskrevet nedenfor.
2. DEFINISJONER	
2.1	I denne avtale gis disse ordene følgende betydning:
<i>Lånet:</i>	Lånesummen som angitt i punkt 3.
<i>Bankdag:</i>	Ukedag (mandag t.o.m. fredag) som er åpen for ordinære bankforretninger i Norge.
<i>NIBOR:</i>	Norwegian Interbank Offered Rate (NIBOR) er den rente som kvoterer på Reuters skjerm bilde "NIBP" (eller tilsvarende som måtte erstatte denne) ca. kl. 12:00 i Oslo.
3. LÅNET	
3.1	Långiver har, på de betingelser som fremgår av denne avtale, stilt til disposisjon for Låntaker et ansvarlig lån på inntil NOK 2.500.000,- (skrivemorske kronertom millioner femhundredetusen 00/100).
4. UT BETALING	
4.1	Lånebeløpet skal utbetales til konto anvist av Låntaker mot påkrav.

9.6 Sammenheng mellom lån til Industriparken Skjervøy AS (i 2010) og salg av selskapet (i 2007)?

Redegjørelse for lån på 2,5 millioner kroner til Industriparken Skjervøy AS og sammenhengen mellom lånet og salget av Industriparken Skjervøy til West Contractors AS.

Ovenfor gjorde vi kort rede for hvilken gjeldsforpliktelse som skulle innfris med det ansvarlige lånet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. En redegjørelse, i tråd med kontrollutvalgets bestilling, for en eventuell sammenheng mellom lånet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS (i 2010) og «salget av Industriparken Skjervøy til West Contractors AS» (i 2007), gjør det for det første nødvendig med en beskrivelse av formålet med Industriparken Skjervøy AS sitt låneopptak hos North Crab AS i 2006. Vår redegjørelse starter derfor med en nærmere behandling av vedtakene i Industriparken Skjervøy AS sitt styremøte 30.3.2006 og innholdet i den etterfølgende låneavtalen. Deretter behandler vi disposisjonene i ettertid som omhandlet salg av Industriparken Skjervøy AS; her har det vært aktuelt med salg av både eiendommen og aksjeselskapet. Ovenstående problemstillings henvisning til «salget av Industriparken Skjervøy» må forstås i betydningen *aksjeselskapet Industriparken Skjervøy AS*.

9.6.1 Industriparkens Skjervøy AS sitt lån hos North Crab AS

Pr. mars 2006 var Industriparken Skjervøy AS et kommunalt aksjeselskap med Skjervøy kommune som eneste aksjonær.¹¹⁷ Selskapets styre besto av styreleder Øyvind Isaksen, styremedlem Thor Henriksen og styremedlem Håvard Larsen¹¹⁸. Daværende ordfører i Skjervøy kommune, Roy Waage, var daglig leder i Industriparken Skjervøy AS. Den 30. mars 2006 avholdt selskapet styremøte. Utklipp 14 nedenfor er protokollen fra styremøtet.

Utklipp 14. Protokollutskrift, styremøte i Industriparken Skjervøy AS, 30. mars 2006

Referat fra styremøte nr. 8 i Industriparken AS Onsdag 30.03.06 kl. 21.30- 23.00

Til stede: Daglig leder Roy Waage og styret V/ Styreleder Øyvind Isaksen og Thor Henriksen

Sak 12/06 Kjøp av Kyko-tomta

I forbindelse med salg av Industriparken er styret interessert i å tilegne seg Kyko-tomta. Ei større tomt vil gjøre Industriparken mer attraktivt i markedet. Eier ønsker at Industriparken tilegner seg tomten.

Vedtak:

Industriparken kjøper Kyko-eiendommen for kr. 850.000,-. Tilbudet fra ekstern investor om et rente -og avdragsfritt lån på kr. 1.500.000,- for å finansiere tomten og oppkapitalisere selskapet aksepteres.

Sak 13/06 Salg av Industriparken

Vedtak:

Styreleder tar kontakt med Aktør Eiendomsmegling på fredag den 07.04.06 for å ordne med et salgsprospekt/annonse for salg av Industriparken på det åpne markedet. Industriparken annonseres for salg når tinglyst skjøte for Kyko-tomten foreligger.

(referent)

Kilde: Skjervøy kommune

¹¹⁷ Selskapet hadde på dette tidspunktet vært kommunalt heleid siden januar 2005.

¹¹⁸ Larsen hadde imidlertid på dette tidspunktet blitt innvilget permisjon fra sitt styreverv, etter vedtak i sak 08/06.

Av møteprotokollen fremgår det at styret i sin behandling av sak 12/06 besluttet å akseptere et tilbud fra «ekstern investor om et rente- og avdragsfritt lån på kr 1 500 000. Slik referatene i forbindelse med styresak 12/06 og 13/06 fremgår av protokollen på forrige side, virker låneopptaket på kr 1 500 000 å ha vært motivert av

- a) En intensjon om å kjøpe «KYKO-eiendommen» for kr 850 000
- b) En intensjon om gjennom pkt. a) å gjøre Industriparken til et attraktivt salgsobjekt
- c) En intensjon om å «oppkapitalisere» selskapet

Med hensyn til punkt a) og b) var bakgrunnen for at styrets i vedtak i sak 13/06 om å «(...) ordne med et salgsprospekt/annonse for salg av Industriparken på det åpne markedet», formannskapets vedtak 2.3.2006 i sak 10/06, om å be «(...) styret i Industriparken avertere bygg og eiendom offentlig til salg.»¹¹⁹. Revisor tolker formannskapsvedtaket dithen at det på dette tidspunktet var snakk om å selge eiendommen Industriparken og ikke selskapet Industriparken Skjervøy AS.

Snaue tre uker etter styremøtet, den 18.4.2006, inngikk Industriparken Skjervøy AS og den eksterne investoren North Crab AS låneavtale. Avtalen fremgår i sin helhet av utklipp 15 nedenfor.

Utklipp 15. Låneavtale mellom North Crab AS og Industriparken Skjervøy AS, datert 18.4.2006

1

LÅNEAVTALE

LÅNGIVER: North Crab AS
Adresse: 5582 Ølensvåg
Organisasjonsnummer: 984 052 537

LÅNTAKER: Industriparken Skjervøy AS
Adresse: postboks 113, 9189 Skjervøy,
Organisasjonsnummer: 960 491 602

1. Bakgrunn for låneavtalen

Långiver har til hensikt å utvide sitt næringsengasjement i Skjervøy kommune, og ønsker som en del av dette å utvide sitt samarbeide med låntaker gjennom å yte lånet regulert i denne avtalen.

2. Lånebeløp og utbetaling av lånet

Långiver forplikter seg ved undertegning av denne avtalen til å yte et lån til låntaker på NOK 1,5 millioner. Lånebeløpet overføres låntakers konto nr 4787 0703429 senest den 19. april 2006.

2. Renter og avdrag

Lånet er rente og avdragsfritt i den avtalte låneperiode.

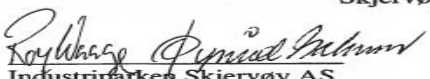
4. Sikkerhet

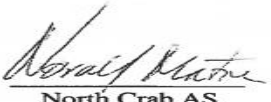
Som sikkerhet for lånet gis långiver første prioritet pant i følgende eiendommer i Skjervøy kommune tilhørende låntaker: gnr. 69 bnr. 482 og gnr. 69 bnr. 486. (tils. ca 7 da.)

5. Innfrielse

North Crab AS er kjent med at låntaker eies 100% av Skjervøy kommune, og at det er aktuelt å avertere Industriparken Skjervøy AS til offentlig salg. Hvis långiver inngår avtale om kjøp av låntaker (selskapet eller selskapets eiendommer), bortfaller lånet regulert i denne avtalen ved en eventuell inngåelse av slik kjøpsavtale. Hvis slik kjøpsavtale ikke inngås før 1.6.2006 forfaller lånet til betaling på denne dato.

Skjervøy, 18. april 2006

Industriparken Skjervøy AS

North Crab AS

Kilde: Skjervøy kommune

Revisor tolker låneavtalens punkt nr. 1, 2 og 5 som å innebære at North Crab AS gjennom å yte et (over et klart avgrenset tidsrom) rente- og avdragsfritt lån til Industriparken Skjervøy AS, hadde til

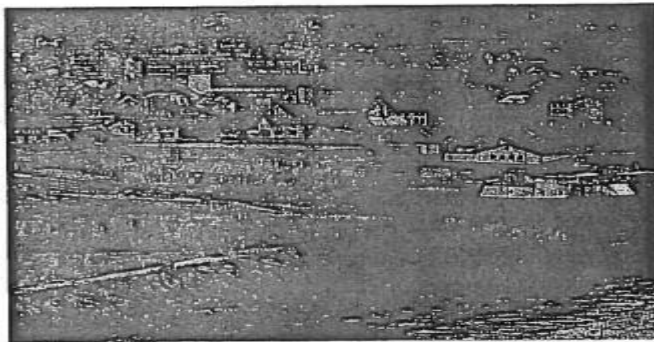
¹¹⁹ Revisor oppfatter på bakgrunn av dialog med Skjervøy kommune at formannskapet skulle drøfte eierspørsmål i kommunens (heleide) aksjeselskaper.

hensikt å posisjonere seg med hensyn til et eventuelt salg av selskapet eller selskapets eiendom. At salg av Industriparken var nært forestående, var på dette tidspunktet kjent gjennom formannskapets vedtak 2. mars samme år i sak 10/06. Revisor finner det verdt å understreke at låneavtalens punkt 5, til forskjell fra formannskapsvedtaket i sak 10/06, innebar at et salg av Industriparken (Skjervøy A/S) som eiendom *eller* selskap ble kontraktsfestet som reelle alternativer. Det fremgår videre av pkt. 4 «Sikkerhet» at långiver som sikkerhet for lånet ble gitt første prioritets pant¹²⁰ i «følgende eiendommer i Skjervøy kommune tilhørende låntaker: nr. 69 bnr. 482 og gnr. 69 bnr. 486.» De to eiendommene det vises til i punkt 4, er også kjent som «KYKO-tomtene»¹²¹. Disse tomtene omtales nærmere nedenfor.

9.6.2 Budrunde salgsprosess tilknyttet Industriparken Skjervøy AS

Det fremgår av salgsannonse revisor har fått kopi av (utklipp 16 nedenfor) at «Industriparken Skjervøy AS» ble annonsert til salgs. Frist for innsending av bud ble satt til 18.5.2006, men budfristen ble senere forlenget til 31. mai samme år.¹²²

Utklipp 16. Salgsannonse (angivelig kopiert fra avisen «Framtid i Nord»)

INDUSTRIPARKEN SKJERVØY AS TIL SALGS. Gnr/Bnr-Fnr: 69/1-400

Strategisk beliggenhet midt i Skjervøy havn som er et Maritimt Senter for Nord-Troms. Industriutleie/verksted-bygning oppført på midten av 70-tallet. Grunnflate på ca. 1735m². 2.etg. m/kontorer og kantine med mer på ca. 525m². Slipp for større fartøy samt industri-kai i betong tilknyttet anlegget.

Bygget er oppført i stål og betong med etg skille i betongelementer. Gulv på grunn i betong. Yttertak bæres av gitterdragere på profilerte stålplater, det er lagt nytt taktekke som er tilleggsisolert i 2006, samt at kontorfløy er under restaurering.

Tomta er ei festetomt på 12.161m², inkl. nabotomt. Det tas forbehold om event. reguleringstekniske forhold og rettstvist knyttet til nabotomten.

**Visning etter avtale.
Bud sendes: Industriparken Skjervøy AS, postboks 113, 9189 Skjervøy innen 18.mai-06.**

Kilde: Skjervøy kommune

¹²¹ Revisor erfarer at pantsettelsen av de to tomtparsellene aldri ble tinglyst. Heller ikke i Industriparken Skjervøy A/S sine regnskaper fremgår den forventede endringen i note 6, herunder «pantsette eiendeler», fra 2005 til 2006. Etter hva revisor erfarer, skal Industriparkens daværende daglige leder, Roy Waage, likevel ha oppfattet avtalens punkt om sikkerhet (pant) som bindende.

¹²² Dette fremgår av protokoll fra styremøte i Industriparken den 8.6.06, under sak 20/06 «Salg av Industriparken».

Selv om salgsobjektet gjennom overskriften i annonsen fremstår som et *aksjeselskap*, viser annonsens innhold at det i denne sammenhengen var eiendommen «Industriparken» som ble annonsert til salgs.

Revisor har fra kommuneadministrasjonen i Skjervøy fått forelagt kopier av de to budene som kom inn i budrunden. Det første budet kom i brev datert 31. mai med *Skjervøy Byggeservice A/S v/ Paul Stabell* som avsender. Det andre budet kom i brev datert 6. juni med *West Contractors A/S v/ Noralf Matre* som avsender. Det gjelder begge tilbudsbrevene at kopien revisor har fått oversendt har påskriften «*Åpnet 6.juni-2006 kl 23.15. Øyvind Isaksen. Thor Henriksen.*»

I tilbudsbrevet fra *West Contractors A/S v/ Noralf Matre* står det innledningsvis: «*Vedr. Skjervøy industripark. viser til tidligere møte og telefonsamtaler, senest den 31. mai, i anledning ovennevnte. Vi bekrefter at kr. 5,5 mill for eiendommene som tilhører parken er akseptabel for oss.*»

Budet fra *Skjervøy Byggeservice AS* var på kr 4 100 000 for «*bygning, traverskrane og utearealer inkl. KYKO tomt.*»

Slik revisor tolker begge tilbudsbrevene, inneholdt de bud på Industriparken forstått som eiendom - og ikke selskap. Av protokoll fra styremøte i *Industriparken Skjervøy A/S* 8.6.2006, altså to dager etter at budene angivelig ble åpnet av styremedlemmer i selskapet, fremgår det under behandlingen av sak 20/06 at «*Styret i Industriparken Skjervøy A/S legger herved frem saken angående salg av det heleide kommunale eiendomsselskapet Industriparken Skjervøy A/S. (...) Styret anbefaler overfor Skjervøy formannskap at selskapet/eiendommen Industriparken Skjervøy A/S selges til West Contractors A/S. Forutsetningen for salget bygger på at pristilbudet må overholdes og at øvrige forhold i budet avklares. Nødvendige avklaringer gjøres i samarbeid med formannskapet.*»

Dagen etter, den 9. juni, vedtok formannskapet i Skjervøy kommune følgende i sak 73/06: «*Formannskapet ber styret i Industriparken Skjervøy A/S selge selskapet/eiendommen til West Contractors A/S. Forutsetningen for salget bygger på at pristilbudet må overholdes og at øvrige forhold i budet avklares. Nødvendige avklaringer gjøres i samarbeid med formannskapet.*»

Revisor ser grunn til å påpeke følgende tilknyttet styrets og formannskapets vedtak av henholdsvis 8. og 9.6.2006: Styret i Industriparken og formannskapet i Skjervøy kommune anbefalte og vedtok henholdsvis at «*selskapet/eiendommen*» skulle selges til West Contractors, tilsynelatende på bakgrunn av et tilbud som for revisor fremstår som kun å ha omfattet *selskapets eiendom*.¹²³

Da det ligger i kontrollutvalgets bestilling overfor revisor å (forsøke å) redegjøre for en (eventuell) sammenheng mellom a) lånet fra *Skjervøy Fiskeriutvikling A/S* til *Industriparken Skjervøy A/S* i 2010, som altså var en refinansiering av lånet regulert av låneavtalen av 18. april 2006 mellom *Industriparken Skjervøy AS* og *North Crab AS*, og b) salget av *Industriparken Skjervøy AS* til *North Crab A/S* (*nominert av West Contractors AS*) (i 2007), finner revisor videre grunn til å kommentere følgende:

Av de to budene *Industriparken Skjervøy AS* mottok i forbindelse med salgsannonсен, var kun budet fra *Skjervøy Byggeservice AS* avgitt innenfor tidsfristen. I salgsannonсен var det klart gitt uttrykk

¹²³ Som K-sekretariatet i sin rapport vedrørende Industriparken Skjervøy (2007) påpeker, er det en realitetsforskjell mellom å selge selskapet eller selskapets eiendom, både med hensyn til hva som selges og hvem som – i juridisk forstand – har kompetanse til å inngå avtale som selger. Det er også bemerket i K-Sekretariatets rapport at Industriparkens styre ikke hadde innstillingsrett overfor formannskapet og at formuleringen i styrets vedtak må tolkes som en «terminologisk feil».

for at budene skulle sendes til selskapets postadresse på Skjervøy, altså pr. brev. Selv om *West Contractors AS* ved Noralf Matre i sitt tilbudsbrief viser til «(...) tidligere møte og telefonsamtaler, senest 31. mai (...)», må *West Contractors AS* sitt bud i dette tilfellet regnes som å ha vært avgitt etter budfristens utløp. Dette, samt at *Skjervøy Fiskeriutvikling AS* i 2010 ytte *Industriparken Skjervøy AS* og selskapets nye eiere et ansvarlig lån, har etter hva revisor erfarer, foranlediget en henvendelse fra *Skjervøy Byggeservice AS* ved Paul Stabell til *EFTA Surveillance Authority (ESA)* i september 2011 (se vedlegg 9,4). Stabell ønsket en vurdering fra ESAs side av om det ansvarlige lånet i 2010 utgjorde ulovlig statsstøtte (jf. EØS-avtalen artikkel 61 (1)), og la også til grunn at selskapet han representerte, hadde blitt «ført bak lyset i forbindelse med salget» og at «dersom vi [Skjervøy Byggeservice A/S] hadde kunnet benytte oss av et slik tilbud, hadde vårt tilbud [Skjervøy Byggeservice A/S sitt tilbud] hatt en annen utgang». Det fremgår av ESA sin vurdering (vedlegg 9.5) datert 22.1.2013 av saken at organet utelukkende tok stilling til spørsmålet om ulovlig statsstøtte; tildelingen av ansvarlig lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS i 2010 ble ikke vurdert som å rammes av EØS-avtalens forbud (i artikkel 61 (1). Overvåkingorganet la imidlertid avslutningsvis i sin vurdering til grunn at en eventuell ettergivelse av lånet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Industriparken Skjervøy AS ville bli vurdert som potensiell (ulovlig) statsstøtte.

Når det gjelder forholdene tilknyttet selve budrunden, legger revisor til grunn at *Industriparken Skjervøy A/S* ville ha stått fritt til å avslå budet fra *Skjervøy Byggeservice A/S*, også i et tilfelle der dette budet var det eneste som kom inn. Revisor ser derfor ikke grunn til å problematisere at det foretrukne budet ble avgitt etter at fristen var utløpt.

Revisor registrerer videre at *West Contractors A/S* ble aktuell som potensiell kjøper av selskapet Industriparken Skjervøy AS på bakgrunn av det som i utgangspunktet var et bud på selskapets eiendom. Dette fremgår av nedenstående dokumentasjon (i utklipp 17 og 18), formannskapets vedtak i sakene 73/06, 79/06, og 015/07, og *Industriparken Skjervøy A/S* sine styrevedtak i sakene 20/06, 23/06, 24/06 og 01/07.

Av protokoll fra styremøte i *Industriparken Skjervøy A/S* 20.6.2006 fremgår det under sak 21/06 «Salg av Industriparken» at følgende ble vedtatt: «Med bakgrunn i formannskapssak 73/06 innleder styreleder og daglig leder avsluttende forhandlinger med Westcon v/ Noralf Matre.» I formannskapsmøte 7.7.2006 orienterte ordfører Roy Waage om tre saker, blant annet «Forhandlinger – Industriparken – Westcon»¹²⁴. Følgende er protokollført: «Westcon ønsker å etablere servicebase på Sandøra og ønsker at Barlindhaug skal ta seg av prosjekteringen. De ønsker å kjøpe selskapet». Revisor merker seg at det i denne orienteringssaken til formannskapet kan se ut som om det er salg av *Industriparken Skjervøy A/S* forstått som et selskap som er i ferd med å bli gjennomført. I protokollen fra styremøtet i selskapet 10.8.2006, der følgende vedtak er protokollført i sak 23/06, bekreftes dette: «Orientering fra daglig leder om forhandlinger med Westcon»: «Daglig leder orienterte om forhandlingene vedr. salg av Industriparken til Westcon. Westcon vurderer også kjøp av aksjene. (...) Styret tar orienteringen til etterretning.»

Det opplyses i protokoll fra styremøte i selskapet 5.11.2006 at Industriparken Skjervøy AS sin daværende leietaker Maritim Mobil hadde gått konkurs. I utredningen av sak 24/06 «Konkursåpning Maritim Mobil» legges det til grunn at «Dette vil forsinke prosessen med å avslutte leieforholdet med leietaker og å selge Industriparken. Kjøper Westcon er orientert om dette og vil forholde seg til ny framdriftsplan.»

¹²⁴ Revisor antar at «West Contractors AS» her har blitt forkortet til «Westcon».

I styremøte i *Industriparken Skjervøy A/S* 8. november samme år ble sak 25/06 «*Status daglig drift*» behandlet. I saksutredningen står det at «*Status ang. daglig drift ble drøftet med utgangspunkt i at selskapet ikke er betalingsdyktig. Regnskapskontoret har fått i oppdrag å orientere kreditorer om den økonomiske situasjonen Industriparken er kommet i. Selskapet ber om forståelse for dette pga at et salg er nært forestående.*» Følgende vedtak ble fattet i saken: «*Styreleder og daglig leder gis fullmakt til å forhandle og inngå nødvendige avtaler for å sikre Industriparkens interesser i forbindelse med framtidig virksomhet.*»

9.6.3 Salg av Industriparken Skjervøy AS

I selskapets styremøte 5.12.2007 ble sak 01/07 «Salg av aksjer i Industriparken» behandlet. Saksutredningen lød: «*Styret har drøftet et salg av aksjene i Industriparken til West Contractors as, event annet selskap i samme konsern. Dette på bakgrunn av de forhandlinger som har vært ført med West Contractors as.*» Styret vedtok følgende: «*Styret tilrår at Skjervøy kommune selger sine aksjer i Industriparken til 10 % av pari kurs.*»

I formannskapsmøte 15.2.07 ble saken 015/07 «Salg av Industriparken AS» behandlet. Saksutredningen, innstilling og vedtak fremgår av utklipp 17 nedenfor.

I protokollen vises det til at «*Avtaler om naustene er i boks. Øvrige [revisors uthevning] heftelser følger med selskapet.*».¹²⁵ Revisor oppfatter at Skjervøy kommune v/ formannskapet i behandlingen av sak 015/07 forutsatte at West Contractors ved kjøpet av selskapet Industriparken Skjervøy AS skulle overta alle gjeldsforpliktelser i sistnevnte selskap, med unntak av kompensasjonsforpliktelser kommunen hadde påtatt seg overfor eierne av to naust som sto oppført på Industriparken Skjervøy AS sin daværende tomt.¹²⁶

¹²⁵ Revisor oppfatter at formuleringen «avtaler om naustene» her viser til formannskapets behandling av formannskapssak 142/06 av 1.12.06, altså ca. to og en halv måned tidligere. I saken vedtok formannskapet at eierne av to naust som sto oppført på de såkalte KYKO-tomtene, som Industriparken kjøpte i april 2006, skulle få sine bruks- og eiendomsrettigheter til henholdsvis tomt og naust ivaretatt gjennom ny tomt og økonomisk kompensasjon for flytting av naustene.

¹²⁶ Revisor har fått opplyst at Industriparken Skjervøy AS solgte disse tomtene, også kjent som KYKO-tomtene, noen måneder før selve selskapet ble solgt til North Crab AS. Øyvind Isaksen og Noralf Matre har overfor revisor opplyst at det i forbindelse med at North Crab AS hadde pant i tomtene skal ha blitt enighet om et utsatt oppgjør.

Utklipp 17. Protokollutskrift fra formannskapsmøte i Skjervøy kommune, 15.2.07

Skjervøy kommune
Saksutredning

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato	Å/L
015/07	Formannskapet	15.02.07	
	Kommunestyret	28.02.07	

Arkiv	Saksmappe	Saksbehandler	Dato
614	07/00396-1	Rune Stifjell	15.02.2007

Salg av Industriparken AS

Unntatt off, jf offl § 5a og fvl §13

Bakgrunn:

Formannskapet vedtok i f-sak 73/09 av 09.06.06 å be styret i industriparken selge selskapet eller eiendommen til West Contractors under visse forutsetninger som skal avklares med formannskapet.

Avklaringene er nå gjort og det er klart for politisk behandling.

Vurdering:

Etter en totalvurdering er det avklart at WestCon ønsker å overta selskapet ved å kjøpe våre aksjer. Det er foreslått en pris på 10 % av pari kurs på aksjene – kr. 375.000,-. Pr årsskiftet viser en foreløpig regnskapsrapport en totalgjeld på 7,3 mill fordelt med 1,9 i kortsiktig gjeld og 5,4 i langsiktig gjeld. Ny eier overtar gjelda, men må sørge for refinansiering av den delen vi har garantert for i og med at garantien bortfaller når aksjene overdras.

I tråd med aksjelovens § 4 må eieren gjøre vedtak om salg av aksjene. Normalt er det kommunestyret som må gjøre dette, men for aksjene i bl.a. Industriparken har formannskapet fått fullmakt i K-sak 46/03. Styret i Industriparken tilrår at aksjene selges til angitt pris.

I budet fra WestCon var det tatt inn en del forbehold som måtte avklares. Dette er nå gjort slik:

- * Akseptable fremtidige utviklingsmuligheter på eiendommene
Gjeldende reguleringsplan gir tilfredsstillende utviklingsmuligheter
- Avklaring om utleie av deler av anlegget
Hele anlegget er nå utleid
- Avklare forutsetninger for servicebase på Sandøra
WestCon jobber med et konsept for drift på Sandøra. Sak fremmes til formannskapet når de har et forslag ferdig
- Heftefri eiendom
Avtaler om naustene er i boks. Øvrige heftelser følger med selskapet.

Rådmannens**innstilling:**

Formannskapet gjør slikt vedtak:

1. Skjervøy kommune vedtar å selge alle sine aksjer i Industriparken as for kr. 375.000,- til West Contractors as, evt et annet selskap i samme konsern.
2. Ordfører og rådmann får fullmakt til å gjennomføre nødvendige formaliteter.
3. West Contractors as må i forbindelse med overtakelsen bekrefte innløsning av lånet i Kommunalbanken slik at den kommunale garantien opphører

Behandling i Formannskapet – 15.02.2007**Vedtak i Formannskapet - 15.02.2007:**

Enst. som innstillinga.

Skjervøy, 150207

Reidar Mæland
rådmann

Rune Stifjell
økonomisjef

Styret i *Industriparken Skjervøy A/S* behandlet i styremøte 21.3.2007 sak 02/07 «Gjennomføring av aksjer i Industriparken», der følgende orientering ble gitt om salgsprosessen:

«I. I. Evensen AS og Skjervøy Diesel AS har inngått avtale om salg av eiendommen til Skjervøy Diesel AS til I. Evensen AS. Dette medfører at Skjervøy Diesel nå kan tiltre leieavtalen med Industriparken v/ ny eier innen 01.06.07.

II. Samtidig er det klart at ny eier West kontraktors as overtar aksjene innen samme tidspunkt.»

Styret vedtok å ta orienteringen til etterretning.

Salget av det kommunale aksjeselskapet Industriparken Skjervøy AS ble kontraktsfestet i avtale mellom Skjervøy kommune (selger) og North Crab AS¹²⁷ (kjøper) den 20.6.2007. Salgskontrakten (utklipp 18) er klippet inn nedenfor.

Utklipp 18. Avtale om aksjeoverdragelse mellom Skjervøy kommune og West Contractors AS, 20.6.2007

HP-6417 A

side 1 av 3

A V T A L E

Mellom

Skjervøy kommune
(Selger)

og

North Crab AS
Nominert av West Contractors A/S
(Kjøper)

Org nr: 984 052 537

er det i dag inngått følgende avtale om overdragelse av aksjer:

1. Salgsgjenstand

Selger eier ved inngåelsen av denne avtale samtlige aksjer i Industriparken Skjervøy AS, org nr 960 491 602 (heretter IPS). Selskapet er stiftet på konstituerende generalforsamling 10.12.1990, har aksjekapital på NOK 3 750 000,-, fordelt på 3 750 aksjer à NOK 1 000,-, fullt innbetalt og lydende på navn.

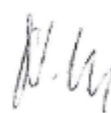
Selskapets vedtekter slik de gjelder ved avtaleinngåelsen følger som **vedlegg 1** til denne avtale.

Selskapets regnskaper pr 31.12.06 følger som **vedlegg 2** til denne avtale.

2. Kjøp og salg av aksjer

Pr dato som er angitt i punkt 4 nedenfor i denne avtale aksepterer Kjøper å kjøpe og Selger å selge samtlige aksjer i IPS.

Aksjene skal overføres fri for heftelser.

¹²⁷ I avtaledokumentet står det at North Crab AS som kjøper er «nominert av West Contractors A/S».

HP 6417 A

Side 2 av 3

3. Kjøpesum

Kjøpesummen for den samlede aksjeportefølje er satt til NOK 375 000,- - kronertrehundreogsyttifemtusen 00/100.

Kjøpesummen er fastsatt etter at Kjøper har hatt anledning til å gjennomgå alle forhold i tilknytning til IPS som etter Kjøpers oppfatning kan være av betydning, herunder selskapets regnskaper pr 31.12.06, selskapets leiekontrakter og utskrift av grunnbok for selskapets faste eiendom.

Aksjene med tilhørende rettigheter og plikter selges as-is (som de er).

4. Oppgjør og overdragelsen for øvrig

Overdragelsesdato er satt til 31.08.07. Kjøpesummen **NOK 375 000,-** skal på overdragelsesdato betales kontant til selgers konto nr **4740 05 04578**.

Under forutsetning av at fullt oppgjør er blitt overført til nevnte konti skal den samlede aksjeportefølje på overdragelsesdato registreres overført fra Selger til Kjøper i aksjeboken til IPS.

5. Andre forhold

Selger garanterer:

- at det ikke er holdt tilbake opplysninger eller forekommer uriktigheter i regnskaper mv,
- at det ikke er ansatte i IPS, jf reglene for virksomhetsoverdragelse,
- at selskapet har eiendomsrett til alle eiendeler som fremgår av selskapets balanse,
- at selskapet i tiden frem til overtakelse vil bli drevet på sedvanlig vis,
- at selskapets eiendeler ikke har heftelser som det ikke er opplyst om,
- at selskapets eiendeler er sedvanlig forsikret og vil bli det frem til overtakelsesdato,

- at selskapet ikke har påtatt seg kausjons- og garantiforpliktelser ut over det som fremgår av regnskapet,
- at det i tiden frem til overtakelse ikke vil bli foretatt betydelige investeringer og at det ikke foreligger omstendigheter i tilknytning til selskapet som Kjøper ikke er gjort kjent med eller burde kunne ha gjort seg kjent med, og som Selger forstår eller burde forstå har vesentlig betydning for Kjøper.

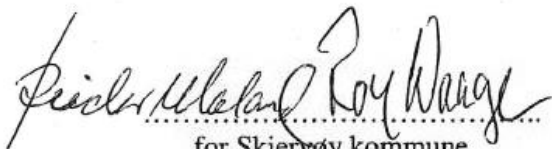
Kjøper er kjent med at selskapet har lån opprinnelig stort NOK 3 000 000,- til Kommunalbanken med garanti fra Skjervøy kommune. Kjøper forplikter seg umiddelbart etter overtakelse av aksjene å besørge innfrielse av lånet i Kommunalbanken og bringe den kommunale garanti for lånet til opphør.

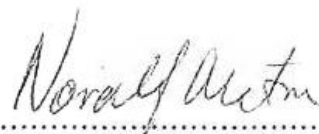
6. Vernetting

Partene vedtar med undertegning av denne avtale at alle tvister forbundet med denne avtale skal søkes løst i minnelighet, og dersom partene ikke blir enig skal tvisten bringes inn for Nord-Troms tingrett til avgjørelse.

Denne avtale er utstedt i 2 – to – eksemplarer, og partene beholder hvert sitt eksemplar.

Skjervøy, den 20.06. 2007

for Skjervøy kommune

for North Crab AS
i henhold til fremlagt gyldig firmaattest

Den 31.8.2007 ble Skjervøy kommunes aksjer i Industriparken, som avtalt, overdratt til North Crab AS.

9.6.4 Fulgte all av selskapets gjeld med da kommunen solgte Industriparken Skjervøy A/S?

Revisor har forstått sitt mandat fra kontrollutvalget i Skjervøy kommune som, blant annet, å forsøke å svare på spørsmålet om **hvorvidt den gjeldsforpliktelsen som lånet regulert i avtale av 18. april 2006 (utklipp 15) mellom Industriparken Skjervøy AS og North Crab AS stiftet for førstnevnte selskaps del, ble overdratt til den nye aksjonæren West Contractors ved salget regulert av avtalen av 20.6.2007 (utklipp 18).** Revisor oppfatter at spørsmålet er av interesse ettersom West Contractors AS i 2006 bød 5,5 millioner for eiendommen Industriparken og North Crab AS – som var nominert av West Contractors AS – kjøpte alle aksjene i selskapet Industriparken Skjervøy AS for kr 375 000 i 2007.

Daværende ordfører Roy Waage har overfor revisor opplyst at det var enighet mellom West Contractors og Skjervøy kommune om at da West Contractors A/S kjøpte Industriparken Skjervøy AS, fulgte gjelden sistnevnte selskap hadde til North Crab AS «med på kjøpet». Det ble ifølge Waage avtalt at gjeldsforpliktelsen som ble stiftet i 2006 gjennom låneavtalen mellom Industriparken Skjervøy AS og North Crab AS (utklipp 15), i 2007 var en gjeldsforpliktelse West Contractors overtok da de kjøpte samtlige aksjer i Industriparken Skjervøy AS. Gjelden Industriparken Skjervøy AS hadde til North Crab AS ble gjennom salget dermed et «internt anliggende» i West Contractors-konsernet. Revisor er kjent med at det i etterkant har vært noe forvirring rundt akkurat dette spørsmålet¹²⁸, samt at innfrielse av lånet Industriparken Skjervøy AS hadde hos North Crab var gjenstand for forhandlinger¹²⁹ i forbindelse med salget i 2007, men både Øyvind Isaksen og Noralf Matre har i etterkant bekreftet at avtalen var slik Waage viser til. I Industriparken Skjervøy AS sitt regnskap for 2007 vises til at eieren (North Crab A/S) hadde en «fordring på selskapet» på til sammen kr 1 500 000, se utklipp 19 nedenfor.

Utklipp 19. Utdrag fra Industriparken Skjervøy A/S sitt årsregnskap for 2007

Brønnøysundregistrene Årsregnskap regnskapsåret 2007 for 960491602

INDUSTRIPARKEN AS

Noter 2007

Note 6 - Øvrig langsiktig gjeld

Eieren har en fordring på selskapet på til sammen kroner 1.500.000,-. Gjelden er ikke sikret ved pant eller på annen måte.

Kilde: Brønnøysundregistrene

¹²⁸ Låneopptaket ble pr. juni 2011 benektet av en West Contractors AS sine medarbeidere, i en e-post medarbeideren sendte til advokat Gunstein Sveinall. Revisor kjenner ikke bakgrunnen for dette.

¹²⁹ Dette fremgår blant annet av et utkast til avtale mellom Industriparken Skjervøy AS og North Crab AS i 2007, som både Waage, Isaksen og Matre har bekreftet at ble forkastet og aldri gjort gjeldende.

At dette årsregnskapet er registrert hos Brønnøysundregistrene er en sterk indikasjon på at selskapets generalforsamling har godkjent årsregnskapet¹³⁰, herunder også det forhold at selskapet Industriparken Skjervøy AS pr. 31.12.2007 hadde gjeld til selskapet North Crab AS. Revisor konstaterer at gjeldsforpliktelsen som låneavtalen av 18.4.2006 (utklipp 15) stiftet for Industriparken Skjervøy AS sin del, fulgte med selskapet ved salget til dets nye eier – kreditor North Crab AS - senere samme år.

Revisor registrerer at det blant annet i media har vært stilt spørsmål ved hvorfor Fiskeriutvikling AS vedtok å refinansiere Industriparken Skjervøy AS sin gjeld til eieren North Crab AS gjennom tildelingsvedtaket i sak 7-2010, dersom all gjeld i Industriparken Skjervøy AS fulgte med selskapet til dets nye eier ved salget i 2007. Daværende styreleder Roy Waage har overfor revisor i intervju utdypet bakgrunnen for *Skjervøy Fiskeriutvikling AS* sitt vedtak i saken

9.6.5 Begrunnelsen for å refinansiere Industriparken Skjervøy A/S sin gjeld til morselskapet

Waage opplyser at det - slik det fremgår av saksutredningen til sak 7-2010 (med vedlegg) - på tidspunktet da Industriparken Skjervøy AS søkte Skjervøy Fiskeriutvikling AS om lån, var en samarbeidsprosess på gang for å frigjøre industriarealer og industribygg til aktører i forbindelse med en mulig etablering av *ASCO Arctic Base*¹³¹. Aktører tilknyttet denne mulige etableringen hadde i 2009 besøkt Skjervøy etter at kommunen hadde innledet samtaler med *ASCO Norge*. I samarbeidet - som noen uker etter Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt vedtak i sak 7-2010 endte med at en intensjonsavtale ble inngått¹³² - inngikk *ASCO Norge*, *Tschudi Shipping Company AS*, *Boreal Offshore* og Skjervøy kommune. Waage har opplyst til revisor at det i forbindelse med dette samarbeidet ble etablert en målsetning om at kommunen skulle medvirke til å skaffe til veie industrilokaler. I samtaler Waage på denne bakgrunn førte med Noralf Matre¹³³ skal Waage – etter eget utsagn - ha fått beskjed om at Skjervøy kommune ville bli gitt en «posisjon» med hensyn til et fremtidig salg av *Industriparken Skjervøy AS* dersom de tilbød refinansiering av selskapets gjeld til North Crab AS. Noralf Matre og Øyvind Isaksen har overfor revisor bekreftet at en slik enighet forelå. Waage har videre opplyst til revisor at det viktige ikke først og fremst var å skaffe kommunen forkjøpsrett, men å sikre kommunen innflytelse med hensyn til *hvem* som skulle få kjøpe Industriparken av North Crab AS¹³⁴. Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok på denne bakgrunn en refinansiering av *Industriparken Skjervøy AS* sitt lån, gjennom å yte et ansvarlig lån.

Planene om *ASCO Arctic Base* ble, som Waage selv viser til overfor revisor, imidlertid aldri en realitet på Skjervøy. *ASCO* valgte i stedet å etablere forsyningsbase i Hammerfest. Industriparken ble tidlig i 2014 solgt til selskapet *Kystservice Skjervøy AS*¹³⁵. Revisor erfarer at eiendommen på dette tidspunktet hadde vært til salgs over lengre tid.

¹³⁰ Ved henvendelse til Brønnøysundregistrene har revisor fått opplyst at selskap selv erklærer at regnskapet er godkjent av generalforsamling, og at man fra Brønnøysundregistrenes side på generelt grunnlag fester lit til disse erklæringene. Industriparken Skjervøy AS sin regnskapsfører, Halvar Solheim, har til revisor bekreftet at selskapet fremdeles hadde gjeld til North Crab AS da aksjene ble overdratt til sistnevnte 31.8.2007.

¹³¹ *ASCO* er et internasjonalt selskap med virksomhet innenfor petroleumslogistikk. *ASCO Arctic Base* skulle være en forsyningsbase oljeindustrien. E-posten fra Tschudi Shipping Company v/ adm. direktør Sundnes (vedlegg 2 til sak 7-2010) viser at slik dialog var i gang på vedtakstidspunktet.

¹³² Revisor erfarer at avtalen ble signert 29.3.2010.

¹³³ Daværende styreleder i North Crab AS

¹³⁴ I saksdokumentene revisor har fått tilgang til i forbindelse med disse forhandlingene, inngår deler av et usignert utkast til «Opsjonsavtale vedrørende ansvarlig lån» med Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Industriparken Skjervøy AS som parter. Denne avtalen ble ifølge Waage, Isaksen og Matre aldri signert og gjort gjeldende. En enighet om at Skjervøy kommune skulle gis en «posisjon» som beskrevet ovenfor, forelå imidlertid.

¹³⁵ Av Eiendomsregisteret fremgår det at kjøpesummen var kr 5 500 000.

9.6.6 Salg av Industriparken og tilbakebetaling av lån

Den 20.2.2014 ble det fra Advokatfirmaet Steenstrup og Stordrange DA innbetalt kr 2 500 000 til Skjervøy Fiskeriutvikling AS, slik dette fremgår av utklipp 20 nedenfor.

Utklipp 20. Utskrift fra Skjervøy Fiskeriutvikling A/S sin bankkonto i SpareBank 1 Nord-Norge

Retur: SpareBank 1 Nord-Norge, Skjervøy,
Postboks 234, 9189 SKJERVØY

4702

Skjervøy Fiskeriutvikling as
Postboks 162
9189 SKJERVØY

Dato 28.02.2014

Sidenr. 1

00995107457

Org.nr. NO 952706365 Foretaksregisteret

Telefonnummer: 02245

e-postadresse: 02245@snn.no

Kontoutskrift nr. 2 for konto 4740.13.45856 i perioden 01.02.2014 - 28.02.2014 Foliokonto 1mndr Nibor

IBAN:NO42 4740 1345 856

BIC/SWIFT-adresse: SNOWNO22

Forklaring	Rentedato	Ut av konto	Inn på konto	Bokført	Referanse
Saldo fra kontoutskrift 31.01.2014			105.322,05		
Pris Abonnementsavgift Bedriftsnett	1002	100,00		1002	1638460000 470109453
Pris Betaling med melding i Bedrift	1002	12,00		1002	1638480000 470109453
Pris Betaling med Kid-registrering	1002	5,00		1002	1638470000 470109453
Fra: Adv Steenstrup Stordrange Da Betalt: 20.02.14	2002		2.500.000,00	2002	860174783

Saldo i Deres favør

2.605.205,05

Renter/provisjoner beregnet, ikke bokført

0,00

1.697,19

Betalte omkostninger i år

0,00

0,00

Informasjon om renter/provisjoner/omkostninger for konto 4740.13.45856 pr. 28.02.2014

Forklaring	Pris	Sats%	Grense	Beregn.metode
Kreditrenter		1,620 %		
Terskelrente 1		1,970 %		av saldo

Vi gjør oppmerksom på at norske banker, i henhold til Valutaregisterloven av 28.05.2004, er pålagt å rapportere valutatransaksjoner og bruk av kort i utlandet til Toll- og avgiftsdirektoratet.

Kilde: Skarven Regnskap AS

Samme dato mottok Torgeir Johnsen, som på dette tidspunktet var styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, e-post fra det nevnte advokatfirmaet. Eposten er utklipp 21 på neste side, hvor vi ser at det fra Steenstrup Stordrange sin side legges til grunn at det «(...) som et ledd i oppgjøret» mellom Industriparken Skjervøy AS og Kystservice Skjervøy (selskap under stiftelse) «(...) er avtalt at deler av kjøpesummen skal benyttes til [å] innfri selgers resterende lån hos Skjervøy Fiskeriutvikling AS.» I samme e-post «(...) forutsettes det» fra oppgjørsansvarlig at «Med mindre vi [adv. Steenstrup Stordrange] får annen beskjed» vil «(...) en merking av overføringen med «Industriparken Skjervøy AS – innfrielse av lån i hht avtale» (...) være tilstrekkelig».

Utklipp 21. E-post fra advokatfirmaet Steenstrup Stordrange v/adv. Simon Christiansen til styreleder T. Johnsen

Fra: Simon Christiansen [mailto:simon.christiansen@steenstrup.no]

Sendt: 20. februar 2014 09:00

Til: Torgeir Johnsen

Emne: VS: VS: Oppgjør av lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS [STEENSTRUP-Matters.FID349062]

Torgeir Johnsen,

Det vises til telefonsamtale nettopp og e-post til Halvar Solheim nedenfor.

Vi er oppgjørsansvarlig i forbindelse med en kontrakt om kjøp av eiendom og utstyr mellom Industriparken Skjervøy AS og Kystservice Skjervøy AS (SUS). Som et ledd i oppgjøret er det avtalt at deler av kjøpesummen skal benyttes til innfri selgers resterende lån hos Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Vi har fått videresendt din e-post til Halvar Solheim nedenfor, der det fremgår at innbetaling av kroner 2 500 000 inneværende uke vil anses som full innfrielse av lånet.

Vi ber for ordens skyld om en bekreftelse på dette, og at beløpet ønskes overført til det oppgitte kontonummeret 4740 13 45856. Med mindre vi får annen beskjed forutsettes det at en merking av overføringen med "Industriparken Skjervøy AS - innfrielse lån i hht avtale" vil være tilstrekkelig.

For at utbetaling skal kunne skje i dag må vårt regnskapskontor få beskjed innen klokken 12. Vi ber derfor om en tilbakemelding innen klokken 11. Ta gjerne kontakt dersom noe er uklart.

Med vennlig hilsen/Yours sincerely

Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA

Simon Christiansen

advokat/Associate

simon.christiansen@steenstrup.no

Kilde: Skjervøy kommune v/ Torgeir Johnsen

Skjervøy Fiskeriutvikling AS v/ styreleder Johnsen mottok 6.3.2014 en skriftlig bekreftelse fra Industriparken Skjervøy AS sin regnskapsfører, Halvar Solheim, på at advokatfirmaet i forbindelse med salg av eiendommen - og i kraft av å være oppgjørsansvarlig for selger og kjøper – gjennom ovennevnte innbetaling hadde innfridd Industriparken Skjervøy AS sin gjeld til Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Bekreftelsen fremgår av utklipp 22 på neste side.

Utklipp 22. Brev 6.3.2014 fra H. Solheim AS til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Kilde: Skarven Regnskap A/S

Revisor registrerer at innfrielsen av Industriparken Skjervøy AS sitt lån til Skjervøy Fiskeriutvikling AS har blitt stilt spørsmål ved i etterkant, blant annet gjennom interpellasjoner i kommunens politiske styringsorganer.¹³⁶ Det har vært stilt spørsmål om *hvem* som innfridde Industriparken Skjervøy AS sin gjeld til Skjervøy Fiskeriutvikling. Da spørsmålet kan ses i sammenheng med problemstillingen vedrørende en eventuell «*sammenheng mellom lånet og salget av Industriparken Skjervøy AS til West Contractors AS*», finner vi det hensiktsmessig å redegjøre ytterligere for de tilgjengelige opplysningene tilknyttet innfrielsen av Industriparken Skjervøy AS sin gjeld til Skjervøy Fiskeriutvikling AS i februar 2014.

Torgeir Johnsen tok i etterkant av bekreftelsen fra Industriparken Skjervøy AS sin regnskapsfører (utklipp 22 ovenfor) kontakt med Advokatfirmaet Steenstrup og Stordrange, og stilte pr. e-post spørsmål ved om det ikke var naturlig å få en bekreftelse fra noen med signatur for Industriparken

¹³⁶ Dette fremgår blant annet av protokollen fra formannskapsmøte den 3. mars 2014. Revisor opplever at interessen rundt spørsmålet blant annet skyldes at Waage er eneaksjonær i Kystservice Skjervøy AS.

Skjervøy AS på innfrielsen av gjelden. Fra adv. Steenstrup og Stordrange ble det, som det fremgår av utklipp 23 nedenfor, vist til at det «er klart at vi [adv. Steenstrup Stordrange] som oppgjørsansvarlig har hatt fullmakt fra Industriparken Skjervøy AS til å innfri lånet», og at det er «en helt vanlig del av et oppgjørsoppdrag å innfri lån på vegne av selger.»

Utklipp 23. E-post fra adv. Steenstrup og Stordrange v/ Hege M. Marhaug til styreleder Johnsen, 1.4.2014

Fra: Hege Marie Marhaug [mailto:hege.marie.marhaug@steenstrup.no]

Sendt: 1. april 2014 12:39

Til: Torgeir Johnsen

Emne: SV: VS: Oppgjør av lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS [STEENSTRUP-Matters.FID349062]

Hei igjen,

Det er klart at vi som oppgjørsansvarlig har hatt fullmakt fra Industriparken Skjervøy AS til å innfri lånet, noe annet ville vært rettsstridig. Det er for øvrig en helt vanlig del av et oppgjørsoppdrag å innfri lån på vegne av selger. Vi har jo også hatt en korrespondanse med Skjervøy Fiskeriutvikling AS, hvor vi på vegne av selger, og for å kunne innfri lånet, ba om å få opplyst saldo og kontonummer.

Med vennlig hilsen/Yours sincerely
Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA

Hege Marie Marhaug
advokat/Associate
hege.marie.marhaug@steenstrup.no

Kilde: Skjervøy kommune

Revisor har kontaktet daværende eier av Industriparken Skjervøy AS¹³⁷, North Crab AS, og bedt om ytterligere bekreftelse på at det var Industriparken Skjervøy AS som i februar 2014 innfridde sin gjeld til Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Utklipp 24. Bekreftelse på oppgjørsoppdrag fra adv. Steenstrup Stordrange, datert 30.4.2015

 STEENSTRUP STORDRANGE

Tromsø, 30. april 2015
Vår ref.: 2895872.1-125368 MARHEG/MARHEG
Ansvarlig advokat: Dagfinn Strønstad

BEKREFTELSE OPPGJØRSOPPDAG

Vi bekrefter at advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA v/advokat Dagfinn Strønstad, har vært oppgjørsansvarlig i forbindelse med salget av eiendommen gnr 69 bnr 1 fnr 400 i Skjervøy kommune, fra Industriparken AS til Kystservice Skjervøy AS.

I samsvar med kontrakten mellom partene ble en del av kjøpesummen, 2 500 000 kroner, brukt til å innfri Skjervøy Fiskeriutvikling AS' lån til selger Industriparken AS. Lånet ble innfridd den 20. februar 2014.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA

Hege Marie Marhaug
advokat

Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA
Postboks 1086, 9261 Tromsø
Sjøgata 2, Tromsø

TE: +47 77 61 78 00
Faks: +47 77 61 78 01

Org.nr.:
NO 980 716 647 MVA

www.steenstrup.no
lawyers@steenstrup.no

Kilde: North Crab AS

North Crab AS har besvart vår forespørsel gjennom nok en bekreftelse (se utklipp 24 på forrige side) fra oppgjørsansvarlig advokat på at 2,5 millioner kroner av kjøpesummen ble brukt til å innfri Industriparken Skjervøy AS sin gjeld til Skjervøy Fiskeriutvikling AS i 2014, da Industriparken ble

¹³⁷ Den 23.7.2014 er det registrert i Foretaksregisteret at selskapet Industriparken Skjervøy AS ble besluttet innfusjonert i selskapet North Crab AS. Førstnevnte selskap ble registrert slettet i Foretaksregisteret den 6.10.2014.

solgt til Kystservice Skjervøy AS. North Crab AS har også forelagt revisor et utdrag av selskapets resultatregnskap pr. april 2014 (se utklipp 25 nedenfor), der det fremgår av kontonr. 2291 «Skj. Fiskeriutvikling» at selskapets gjeld ble redusert fra kr 2 076 986,30 til kr 0 fra april 2013 til april 2014. Revisor finner det dermed bevist at Industriparken Skjervøy AS sin gjeld til Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble gjort opp våren 2014. Revisor har ikke grunnlag for å uttale seg ytterligere om dette forholdet.

Utklipp 25. Utdrag fra Industriparken Skjervøy AS sitt resultatregnskap pr. april 2014

Industriparken Skjervøy AS

Resultatregnskap
Periode: 1 - 4/2014 NOK

GJELD

2290 Annen langsiktig gjeld	2 366 811,00	2 366 811,00
2291 Skj. Fiskeriutvikling	0,00	2 076 986,30
Sum langsiktig gjeld	2 366 811,00	4 443 797,30

2400 Leverandørgjeld	0,00	0,00
2710 Inngående mva	0,00	0,00
2740 Oppgjørskonto merverdigavgift	0,00	28 421,47
2915 Gjeld til aksjonær	30 000,00	30 000,00
2982 Avsetning revisjon	6 000,00	6 000,00
Sum kortsiktig gjeld	36 000,00	64 421,47

SUM GJELD

SUM EGENKAPITAL OG GJELD

Kilde: North Crab AS

Oppsummering

På bakgrunn av dokumentasjonen og opplysningene vi har tilegnet oss gjennom vår undersøkelse, og som vi presenterer i kapittel 9.6. ovenfor, er revisors oppfatning at *sammenhengen* mellom lånet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Industriparken Skjervøy AS i 2010 og salget av sistnevnte selskap i 2006/2007, kan oppsummeres som følger:

Lånet som Skjervøy Fiskeriutvikling AS gjennom sitt tildelingsvedtak i sak 7-2010 refinansierte, var et lån som selskapet North Crab AS i april 2006 hadde ytt Industriparken Skjervøy AS med den hensikt å posisjonere seg i forkant av et nærstående salg av sistnevnte selskap. Gjelden som Industriparken Skjervøy AS dermed hadde til North Crab AS, fulgte imidlertid beviselig med førstnevnte selskap da samtlige av aksjene i det ble overdratt til sistnevnte selskap i august 2007.

Da Skjervøy Fiskeriutvikling AS i 2010 vedtok å tildele Industriparken Skjervøy AS et ansvarlig lån for å refinansiere sistnevntes gjeld til morselskapet North Crab AS, synes motivet for beslutningen å ha vært å gjøre North Crab AS villig til å selge eiendommen Industriparken til en aktør kommunen kunne gå god for med tanke på planer om etablering av en forsyningsbase for oljeindustrien. Tildelingen må forstås i lys av målsetningen om å frigjøre industrilokaler til dette formålet. Det ligger utenfor revisors mandat å vurdere hensiktsmessigheten av tildelingen. Revisor registrerer at lånet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Industriparken Skjervøy AS ble tilbakebetalt med renter i 2014, og at sistnevnte selskaps regnskap sammen med dokumentene i utklippene ovenfor bekrefter at tilbakebetalingen fant sted og at gjelden dermed var gjort opp. Revisor har ikke grunnlag for å uttale seg ytterligere om innfrielsen av gjelden.

10 TILDELINGER TIL ØVRIGE I STYREMØTE 5. FEBRUAR 2010

10.1 Innledning

I tillegg til Årvikbruket Eiendom AS, Skjervøy Sjømat AS og Industriparken Skjervøy AS, fikk Skjervøy kommune, Årvikbruket AS og Skjervøy videregående skole positivt vedtak om tildeling av midler fra styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, henholdsvis i sakene 3-2010, 6-2010 og 8-2010. Vedtaket i sak 3-2010 om administrasjonstilskudd til Skjervøy kommune ble opphevet i styremøte 10.2.2011, og dette behandler vi derfor i rapportens kapittel 11 som gjelder tildelingene i sistnevnte styremøte.

Hvorvidt Skjervøy Fiskeriutvikling AS fulgte saksbehandlingsreglene ved bevilgningene, kan bare avgjøres med utgangspunkt i den enkelte sak. Styremedlemmene har beviselig behandlet tildelingssakene og truffet vedtak, og således legger vi til grunn at styret mente at de fikk varsel om styrebehandling med nødvendig frist og at behandlingsgrunnlaget i sakene var tilfredsstillende¹³⁸. For disse sakene har det også relevans at det var gitt muntlige tilleggsopplysninger om selskapets mandat og tildelingsform. For disse tildelingssakene ser vi det ikke som relevant med drøfting opp mot regelverket om statsstøtte. Revisors vurdering er også at for sakene 6-2010 og 8-2010 var det gitt varsel om styrebehandling med nødvendig frist, og behandlingsgrunnlaget i sakene var tilfredsstillende slik som aksjeloven §§ 6-21 annet ledd og 6-22 krever. Som vi redegjorde for i kapittel 6 inneholder protokollen opplysninger i henhold til aksjeloven § 6-29, men den er ikke signert i henhold til bestemmelsen. Protokollen ble behandlet og godkjent på det påfølgende styremøtet.

10.2 Årvikbruket AS

I brev 23.1.2010 søkte Årvikbruket AS ved styreleder Johan Arild Hansen og rådgiver Hermann J. Uteng om kr 190 000 i tilskudd til *anskaffelse og utlegging av flytebrygge*. Selskapet ønsket ifølge søknaden å legge ut 50-60 meter flytebrygge i stål i henhold til vedlagt skisse, og mente at det ville skape det antall liggeplasser som var absolutt nødvendig for å forsvare den aktiviteten Årvikbruket la opp til. Budsjettet som søker hadde lagt ved søknaden, viser total kostnad på kr 290 000 hvor kr 240 000 gjelder modulene til flytebrygge.

Tildelingsvedtaket 5.2.2010 i Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS traff følgende vedtak i sak 6-2010:

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd stort kr. 145.000,- til anskaffelse og utlegging av flytebrygger i Årviksand.

2. Tilskuddet er gitt med forbehold om at Skjervøy Fiskeriutvikling A/S blir tilført midler fra Skjervøy kommune med inntil NOK 15.000.000,-.»

Vi ser i vedtakets punkt 1 at styret bevilget midler til det formålet Årvikbruket AS hadde søkt om. Tildelingsvedtaket viser ikke om det ble bestemt at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle følge opp om midlene ble brukt til anskaffelse og utlegging av flytebrygger i Årviksand.

Saksbehandlingen

Sak 6-2010 er utredet av administrasjonen i Skjervøy kommune ved Frode Schultz. Som vedlegg til utredningen er søknaden fra Årvikbruket AS som inneholder budsjett for det omsøkte tiltaket. Saksutreder har under overskriften *saksopplysninger* skrevet at «Årvikbruket ønsker å avhjelpe

¹³⁸ Aksjeloven §§ 6-21 annet ledd og 6-22

bedriftens og flåtens behov for kaiplass, og å kunne gi «fremmedflåten» et rimelige servicetilbud i sesongene. Med bakgrunn i dette søker bedriften utlegg av 50-60 m flytebrygge.»

Under overskriften *vurdering* har saksutreder skrevet at søknaden må vurderes i henhold til vedtektenes § 2, og at *«det synes svært viktig for Årvikbruket AS og utviklingen i Årviksand at det kommer på plass liggemuligheter og servicetilbud for fremmedflåten i Årviksand. Søknaden er godt begrunnet og kostnadene er holdt nede ved bruk av egne ressurser».*

Saksutredningen inneholder ikke vurderinger av om tildelingen skal gis som lån eller tilskudd. Etter revisors syn har det i denne saken ikke vært relevant å drøfte spørsmålet om statsstøtte, eller å drøfte ytterligere om det omsøkte tiltaket var innenfor selskapet formål.

Administrasjonens forslag til vedtak er at Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd på kr 145 000. Saksutredningen inneholder ikke redegjørelse for hvordan administrasjonen kom frem til beløpet. Waage har i samtale med revisor fortalt at næringsfondet hadde praksis med å innvilge 50 % av den totale kostnaden.

Styremedlemmene fikk etter revisors vurdering kort tid fra de mottok varsel om styrebehandling, fikk sakspapirene, og traff en beslutning. Saken virker imidlertid ikke komplisert, og tilskuddet var ikke spesielt høyt (sammenlignet med forslagene i andre saker). Revisors vurdering er at varselet om styrebehandling av sak 6-2010 er gitt med nødvendig frist og at behandlingsgrunnlaget var tilfredsstillende.

Ifølge protokollen fra møtet behandlet styret styremedlemmet Helge Andersens habilitet på bakgrunn i eierinteresser i søkerselskapet. Styret avgjorde at han ikke var inhabil fordi han kun hadde en liten eierandel.

Oppfølgingen av vedtaket

Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte kr 145 000 til Årvikbruket AS 20.10.2010 og fulgte således opp sitt eget tildelingsvedtak.

10.3 Skjervøy videregående skole

Rektor ved Skjervøy videregående skole Ronny Laberg søkte i brev 25.1.2010 til Skjervøy Fiskeriutvikling AS v/ordfører Roy Waage om *midler til nytt kjøkken og sjømatkjøkken* (for produksjon av sjømat). Ombyggingen er i søknaden opplyst kostnadsberegnet til kr 7,5 millioner hvor ca. kr 500 000 er brukt til prosjektering. Skolen opplyste i søknaden at de må ha egenkapital på 1 million kroner.

Tildelingsvedtaket 5.2.2010 i Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS traff følgende vedtak i sak 8-2010:

- «1. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd stort kr. 1.000.000,- til ombygging av produksjonshallen ved Skjervøy videregående skole.**
- 2. Det forutsettes at Troms Fylkeskommune og andre aktører bidrar med midler som gjør at prosjektet fullfinansieres og igangsettes i 2010.**
- 3. Tilskuddet er gitt med forbehold om at Skjervøy Fiskeriutvikling A/S blir tilført midler fra Skjervøy kommune med inntil NOK 15.000.000,-.»**

Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget midler i henhold til skolens ønske. Vi ser av vedtakets pkt. 2 at styret satte to vilkår for bevilgningen; øvrige aktører måtte bidra med sin andel, og prosjektet måtte settes i gang i 2010.

Saksbehandlingen

Sak 6-2010 er utredet av administrasjonen i Skjervøy kommune ved Reidar Mæland. Som vedlegg til utredningen er søknaden fra Skjervøy videregående skole. Saksutreder har under overskriften *saksopplysninger* redegjort for at skolen ønsker å ombygge dagens produksjonshall til sjømatskjøkken, og at det har en kostnad på 7,5 millioner kroner.

Under overskriften *vurdering* har saksutreder skrevet at søknaden må vurderes i henhold til vedtektenes § 2, og at *«det er svært viktig at SVS får et topp moderne undervisningslokale som ombygging av produksjonshallen vil være. Dette for å fremstå som en attraktiv skole i rekrutteringen av framtidige elever til fiskerifaget»*.

Revisor oppfatter at formålet med tiltaket var rekruttering til fiskenæringen. Revisors vurdering er at det skriftlige saksfremlegget er egnet til å sette styremedlemmene inn i saken for å kunne ta en avgjørelse og at behandlingsgrunnlaget således var tilfredsstillende slik som aksjeloven § 6-21 annet ledd krever. Saken fremstår ikke komplisert, og varselet om styrebehandling var etter revisors vurdering gitt med nødvendig frist, jf. aksjeloven § 6-22.

Oppfølgingen av vedtaket

Prosjektet ble ikke fullfinansiert, og Skjervøy videregående skole fikk ikke utbetalt tilskuddet på 1 million kroner. Skjervøy Fiskeriutvikling AS fulgte med dette opp sitt eget tildelingsvedtak.

11 STYREMØTE 10. FEBRUAR 2011 OG TILDELINGENE

11.1 Innledning

Styremøtet ble avholdt med styreleder Waage og medlemmene Lønhaug, Lauritzen, Andersen og Angell. Vi kan lese av protokollen at Jørn Cato Angell ble innkalt i Einarsens fravær og at dessuten møtte fra kommunens administrasjon Mæland og Karlsen og som sekretær Brox-Antonsen. Protokollen fra styremøtet 4.10.2010 ble enstemmig godkjent. I møtet 4.10.2010 behandlet styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sak 10-2010 *Gjennomgang av innkommende saker*, og fra den saken er det protokollert at «*søknadene ble nummerert og gjennomgått*», og det er listet opp i 19 punkter søkere og tiltaket det søkes på. Sak 11-2010 i møtet 4.10.2010 var *valg av strategi ved behandling av innkomne saker* og det er protokollert at «*strategi for behandling av søknadene ble grundig drøftet av styret. Styret var enig i at søknader og prosjekter som ikke har tilstrekkelig egenkapital og øvrig finansiering ikke kan anbefales*».

Av søknadene som hadde kommet inn til møtet 4.10.2010, traff styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS i møte 10.2.2011 vedtak om å tildele midler til:

- Omstillings- og utviklingsprosjektet drift år 4
- Skjervøy kommune
- P/R Stavnes v/ Eivind Isaksen
- Jan Hansen
- Ole-Johan Korneliussen
- Jan Hugo Eriksen
- Finnvik AS

Hvorvidt Skjervøy Fiskeriutvikling AS fulgte saksbehandlingsreglene ved bevilgningene, kan bare avgjøres med utgangspunkt i den enkelte sak. Styremedlemmene har beviselig behandlet tildelingssakene og truffet vedtak, og således legger vi til grunn at styret mente at de fikk varsel om styrebehandling med nødvendig frist og at behandlingsgrunnlaget i sakene var tilfredsstillende¹³⁹.

Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin regnskapsfører har signert innkallingen til styremøtet 10.2.2011.

Utklipp 26. Innkalling til styremøte 10.2.2011

INNKALLING TIL STYREMØTE

Det innkalles med dette til styremøte i Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

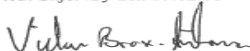
Sted: Skjervøy rådhus.
Dato: 10.02.2011
Kl.: 19.00

Sak 1-2011 Referat fra forrige styremøte

Sak 2-2011 Behandling av øvrige søknader som ikke tidligere er ferdigbehandlet. (disse er sendt ut tidligere)

Innstilling og supplerende saksopplysninger vil bli ettersendt.

Sted: Skjervøy den 07.02.11

Vidar Brox-Antonsen

¹³⁹ Aksjeloven §§ 6-21 annet ledd og 6-22

Gjennom innkallingen fikk styremedlemmene varsel om at det skulle behandles to saker. Det er ikke konkretisert under sak 2-2011 hvilke søknader som skulle behandles, men styret gjennomgikk søknadene i det forrige styremøtet og ble enige om strategien for behandling av søknader. Innkallingen kan derfor betraktes som et varsel om styrebehandling av sakene om tildeling til Omstillings- og utviklingsprosjektet, Skjervøy kommune, P/R Stavnes, Jan Hansen, Ole-Johan Korneliussen, Jan Hugo Eriksen og Finnvik AS. Varamedlem Angell (som i dette møtet stilte som vara for Einarsen) deltok ikke i styremøtet 4.10.2010, og for han kan ikke innkallingen oppfattes som et varsel om styrebehandling av tildelingssakene.

Som sagt behandlet styret i møte 4.10.2010 strategien for behandling av søknader, og på grunnlag av protokollføringen fra saken kan vi legge til grunn at de faste styremedlemmene hadde fått *søknadene* før møtet ble avholdt 10.2.2011. Teksten i innkallingen taler for at styremedlemmene ikke fikk *sakspapirene, herunder saksutredninger*, tilsendt sammen med innkallingen, jf. formuleringen «*innstilling og supplerende saksopplysninger vil bli ettersendt*» i innkallingen. Når det gjelder sakene om tildeling av midler til fiskefartøy, fiskeutstyr og utvidelse av drift (P/R Stavnes, Jan Hansen, Ole-Johan Korneliussen, Jan Hugo Eriksen og Finnvik AS), er formålet så klart ut fra ordlyden i seg selv, at revisors vurdering er at varselet om styrebehandling med den korte fristen, er varsel med nødvendig frist slik som aksjeloven § 6-22. Revisor vurderer også at søknadene som lå til grunn for de fem sakene utgjør et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag etter aksjeloven § 6-21 annet ledd.

Angell har fortalt revisor på telefon 23.4.2015 at han verken fikk innkalling til styremøtet eller fikk oversendt dokumenter for sakene som skulle behandles i styremøtet 10.2.2011. For det tilfellet at varamedlemmet ikke fikk varsel om noen av sakene som skulle til behandling, var det brudd på aksjeloven § 6-22 om at styrebehandling skal varsles på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist.

Etter revisors vurdering er det ikke tilstrekkelig klart ut fra søknaden fra Omstillings- og utviklingsprosjektet at tiltaket er omfattet av Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt formål. Revisor ser imidlertid ikke grunn til å fastslå at styret ikke ble gitt et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag i denne saken.

Revisor har ikke opplysninger som tilsier nærmere vurdering av hvorvidt styremedlemmer var inhabile til å behandle eller treffe avgjørelse i sakene om tildeling til Omstillings- og utviklingsprosjektet drift år 4, Skjervøy kommune, P/R Stavnes v/ Eivind Isaksen, Jan Hansen, Ole-Johan Korneliussen, Jan Hugo Eriksen og Finnvik AS. Revisor vurderer at for de to tildelingene som tilgodeså Skjervøy kommune, kan det problematiseres at administrasjonen i Skjervøy kommune ble brukt som saksutredere. Administrasjonen har utredet «sine egne saker».

Protokollen inneholder angivelse av sted og tidspunkt for styremøtet, som er i henhold til aksjeloven § 6-29 første ledd. Protokollen er signert av styreleder Roy Waage og regnskapsfører/sekretær Vidar-Brox Antonsen. Det fremgår ikke av protokollen at styret tok beslutning om hvem i styret som skulle signere protokollen. Revisor forstår aksjeloven § 6-29 tredje ledd om at det kan velges to til å underskrive protokollen hvis styret har minst fem medlemmer, som at det må være to medlemmer av styret som signerer. Etter dette er revisors vurdering at protokollen ikke er underskrevet i henhold til aksjeloven § 6-29 tredje ledd.

I det følgende behandler vi nærmere sakene hvor Skjervøy Fiskeriutvikling AS i dette møtet vedtok å tildele midler.

11.2 Omstillings- og utviklingsprosjektet drift år 4

Omstillings- og utviklingsprosjektet i Skjervøy kommune søkte 12.4.2010 Skjervøy Fiskeriutvikling AS om finansiering på egenandelen til kommunen for år 4 (2010) i prosjektet. Ifølge søknaden skulle prosjektet få tilskudd fra Troms fylkeskommune, og Skjervøy kommune skulle bidra med 5 % egenandel. Kommunen søkte derfor om kr 210 000 til drift år 4 som utgjorde 20 % av finansieringen. I søknaden er det videre redegjort for at aktivitetene i prosjektet har økt i omfang og at det var nødvendig å tilsette en prosjektmedarbeider som skulle konsentrere sitt arbeide til å jobbe med fiskeindustristruktur, men at det også var naturlig at andre igangsatte prosesser ble fulgt videre. Søknaden er underskrevet av rådmann Reidar Mæland og prosjektleder Silja Karlsen.

Tildelingsvedtaket 10.2.2011 i Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt vedtak i sak 2-2011 lyder som følgende:

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd stort 210.000,- til videre drift av Omstillings- og utviklingsprosjektet.

2. Det forutsettes at Troms Fylkeskommune og andre aktører bidrar med midler som gjør at prosjektet fullfinansieres.»

Vedtaket viser at styret i Skjervøy Fiskeriutvikling bevilget midler i henhold til Omstillings- og utviklingsprosjektets søknad. Vi forstår tildelingsvedtaket pkt. 2 som et vilkår for utbetaling.

Saksbehandlingen

Saken ble utredet at administrasjonen i kommunen ved Frode Schultz. I saksutredningen fremgår det at Silja Karlsen er prosjektleder og at prosjektstyret består av:

Fast representant

Stein-Are Paulsen
Nils Alm
Oddrun Nygaard
Annbjørg Reiersen
Roy Waage, leder

Personlig vara

Vidar Brox-Antonsen
Knut Arne Mikalsen
Margrete Bentsen
Einar Lauritzen
Ingrid Lønhaug

Reprenter

Næringsliv
Kompetansemiljø
Bygdesamfunn
Næringsliv, kompetanse
Skjervøy kommune

I saksgrunnlaget til styret gjengir saksutreder pkt. 1 i omstillings- og utviklingsprosjektets handlingsplan, hvor det står at *“Det er satt i gang et arbeid innen strukturering av fiskeindustrien i Skjervøy, som en følge av at Nergård AS trekker seg ut av Skjervøy kommune. Omstillingsprosjektet vil arbeide mye med¹⁴⁰. I arbeidet vil det inngå administrativt arbeid tilknyttet ulike tiltak”*. Under vurdering vises det til at søknaden må vurderes opp mot vedtektenes § 2, og det står at *«det er svært viktig at Omstillings- og utviklingsprosjektet videreføres av hensyn til videreutvikling av Skjervøy kommune som maritimt senter»*. Saksutreders forslag til vedtak ble enstemmig bifalt av styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Oppfølging av tildelingsvedtaket

Regnskapsdokumentasjonen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser at administrasjonen i Skjervøy kommune v/Frode Schultz anmodet om utbetaling i brev til Skjervøy Fiskeriutvikling c/o Skarven Regnskap 9.12.2011. Skjervøy Fiskeriutvikling AS har utbetalt kr 210 000 til Skjervøy kommune 31.1.2012. Vi kan ikke finne dokumentasjon for hvorfor anmodningen kom på dette tidspunktet eller om Skjervøy Fiskeriutvikling AS før utbetaling krevde dokumentasjon på at prosjektet var fullfinansiert.

¹⁴⁰ Revisors bemerkning: Det virker som noe tekst er utelatt.

11.3 Skjervøy kommune

Sak 3 i styremøtet 10.2.2011 gjaldt refusjonskrav fra Skjervøy kommune *vedr. utgifter Skjervøy Kommune har hatt i forbindelse med overtaking av Skjervøy anlegget*¹⁴¹.

Dokumentasjonen som revisor har fått fra Skjervøy kommune, inneholder ikke søknad fra kommunen. Vedlagt saksutredningen er dokumentet «*Samlet oversikt refusjonskrav til Skjervøy Fiskeriutvikling fra Skjervøy kommune Gjelder Havnegata 38 (Skjervøy Sjømat)*», datert 9.2.2011. Regnskapsdokumentasjonen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS og dokumentasjonen fra behandlingen av saken i styret i selskapet viser at Skjervøy kommune har sendt fem fakturaer til Skjervøy Fiskeriutvikling AS; med fakturadatoer 13.9.2010, 28.1.2011, 13.9.2010, 17.1.2011 og 31.1.2011.

Tildelingsvedtaket 10.2.2011 i Skjervøy Fiskeriutvikling AS

«1. Forslag i sak 3-10 oppheves¹⁴²

2. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger kr. 2.662.645,00 til Skjervøy kommune for utgifter og andre oppgaver Skjervøy kommune har utført i tråd med saksfremlegget.

3. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger i tillegg inntil kr 150.000,- til branntrapp/rømningsvei som påløper i 2011.

4. Ved salg av anlegget anmoder Skjervøy Fiskeriutvikling AS Skjervøy kommune om å tilbakeføre minst halvparten av utgiftene nevnt i punkt 1 og 2 til Skjervøy Fiskeriutvikling AS.»

Styrets tidligere bevilgning på kr 400 000 til Skjervøy kommune i sak 3-2010 ble med dette vedtaket opphevet, og kr 400 000 inngår i det totale bidraget på kr 2 662 645 som ble bevilget 10.2.2011. Vi ser at styret i det samme vedtaket bevilget kr 150 000 til branntrapp/rømningsvei som skulle påløpe dette året.

Saksbehandlingen

Saken er utredet av administrasjonen i Skjervøy kommune ved Reidar Mæland. Som saksopplysninger til sak 3-2011 fremgår det at i henhold til overtakelsesprotokoll har Skjervøy kommune utført teknisk oppgradering av Skjervøy anlegget. Det står videre at Skjervøy kommune har hatt utgifter til advokathjelp, reiser til direktoratet, forhandlinger med Nergård AS, kjøp av utstyr vedrørende stiftelsesdokumenter og kommunestyret har i budsjett og økonomiplan for 2010-13 vedtatt at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skal betale kr 400 000 for det administrative arbeidet kommunen har utført i løpet av prosessen ved etablering av Skjervøy anlegget.

Som vedlegg til saksutredningen er dokumentet kalt «*Samlet oversikt refusjonskrav til Skjervøy Fiskeriutvikling fra Skjervøy kommune Gjelder Havnegata 38 (Skjervøy Sjømat)*». Følgende oversikt over fakturaer og forklaringer er inntatt i dokumentet:

¹⁴¹ Skjervøy anlegget er fiskemottaks-/produksjonsanlegget som Skjervøy kommune eier og som ble leid ut til Skjervøy Sjømat AS.

¹⁴² Revisor oppfatter at det er ment å oppheve vedtaket i sak 3-2010 der styret vedtok et administrasjonstilskudd til Skjervøy kommune på kr 400 000. I forslag til vedtak står det «*vedtak i sak 3-2010 oppheves*».

Fakturanr	Fakturadato	Fakturabeskrivelse	Beløp	Forklaring
40049678	13.9.2010	Refusjonskrav jf brev Sentraladm	890 326	Advokatutgifter 2008-2010 = 370 126 kr, vedtatt honorar k-styret 400 000 kr, reise 120 200 kr
40052907	28.1.2011	Refusjon utlegg – Sentraladm	376 548	Multigrader 250 000 + tinglysing 126 548, jmf k-sak 29/10
40049679	13.9.2010	A-konto Havnegata 38 Teknisk etat	875 684,15	A-kontofakturaer på til sammen 1 395 771,22 kr
40052888	17.1.2011	A-konto Havnegata 38 Teknisk etat	480 138,07	
40052908	31.1.2011	A-konto Havnegata 38 Teknisk etat	39 949	

Kommuneadministrasjonen viser i sin saksutredning til utgiftene som fremgår av vedlegget, og det står at søknaden må vurderes i henhold til vedtektene § 2. Under *vurdering* står det deretter at «saksbehandler mener det er viktig at Skjervøy kommune får kompensert for de utgifter og andre forhold som er beskrevet i saksopplysninger. Disse utgifter bør ikke belastes den kommunale driften. Dette er det også gitt politiske signaler om ved sakens begynnelse». Etter revisors vurdering påpekes forhold som har med Skjervøy kommune å gjøre, og ikke hvorvidt en bevilgning vil være innenfor Skjervøy Fiskeriutvikling AS sine vedtekter § 2. Revisor ser altså ikke at saksutredningen drøfter om tiltaket er i henhold til selskapets formål. Når det gjelder vedtakets pkt. 4 var saksutreders forslag til vedtak at ved salg av anlegget skulle kommunen tilbakeføre «halvparten av utgiftene», men ifølge protokollen fra møtet foreslo styreleder å endre dette til krav om tilbakeføring av «minst halvparten av utgiftene», og det ble vedtatt.

Revisor finner ikke informasjon i saksutredningen om rømningsvei/branntrapp. Waage fortalte i intervju med revisor i november 2014 at i forbindelse med forhandlingene med Godø, som ordfører og rådmann hadde fått fullmakt til å gjøre, var det tema mellom partene hvordan de langsiktige behovene ved fiskeanlegget i Skjervøy havn skulle tilfredsstilles. Blant annet var bryggen og kaien forfalt, og det var taklekkasje i egnentralen. Ifølge Waage begynte kommunen med utbedringer av egnentralen sammen med noen brannsikringstiltak på administrasjonsfløya, for så å søke om midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Revisor oppfatter at utgiftene til rømningsvei/branntrapp relaterer seg til arbeid utført ved fiskebruket.

Oppfølging av tildelingsvedtaket

Fakturene ble betalt av Skjervøy Fiskeriutvikling AS 11.2.2011, og selskapet fulgt således opp sitt eget tildelingsvedtak.

11.4 P/R Stavnes

I søknad 5.3.2010 søkte Eivind Isaksen på vegne av P/R Stavnes ANS om støtte til nødvendig modernisering av fiskefartøyet M/S Idunson. Med modernisering mente søker komplett nytt fremdriftssystem, og han hadde lagt ved innhentet pristilbud. Isaksen søkte om totalt kr 500 000 eks. mva.

Tildelingsvedtaket 10.2.2011 i Skjervøy Fiskeriutvikling AS

I sak 4-2011 traff styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtak om at:

- «1. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd stort kr. 100.000,-.**
- 2. Vedtaket er gyldig et år fra vedtaksdato.»**

Tildelingsvedtaket inneholder ikke angivelse av formålet med tilskuddet, men vi forstår dokumentene i denne saken dithen at søknaden er innvilget i tråd med søkers ønske, med unntak av summen på tilskuddet.

Saksbehandlingen

Det fremgår av protokollen fra styremøtet at i sak 4-2011 var det ikke forslag til vedtak fra administrasjonen og at styreleder fremmet forslaget som ble vedtatt av styret. Administrasjonen i Skjervøy kommune ved Silja Karlsen hadde utredet saken for styret. Som saksopplysninger fremgår det opplysninger fra søknaden og om mottatte midler fra andre. Under *vurdering* står det at søknaden må vurderes i henhold til vedtektenes § 2. Følgende vurdering følger deretter av saksfremlegget: «Eivind Isaksen er en av de yngste fiskerne i kommunen. At fiskeren ønsker å modernisere fiskefartøyet er positivt. Søkeren har imidlertid mottatt kr. 295.000,- fra Troms fylkeskommunes fiskeflåtefond i 2011. Skjervøy Fiskeriutvikling AS har begrensede midler disponibel. Styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS drøfter saken og tar stilling til søknaden.» Saksutredningen inneholder også opplysninger som vi kan forstå hadde relevans for summen Skjervøy Fiskeriutvikling AS kunne bevilge.

Oppfølging av tildelingsvedtaket

Regnskapsdokumentasjonen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser at Eivind Isaksen for P/R Stavnes ANS i brev til Skjervøy Fiskeriutvikling AS 22.3.2011 ber om at tilskuddet utbetales. I brevet har han skrevet at «vi bekrefter at tiltaket med nytt motoranlegg til M/S Idunson er satt i gang. Alt er bestilt og forventes montert ved levering av anlegget. Legger ved kopi av kjøpekontrakt og kvittering fra bestillingen. Det er betalt 20 % forskudd ved bestilling. Kostnadene med montering og tilpassing kommer på separat faktura fra montør.» Vedlagte kjøpekontrakt er inngått mellom Isaksen og Maritim Slip & Motor AS 9.3.2011 og fakturaen er på kr 100 050. Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte kr 100 000 til Stavnes ANS 24.3.2011, og fulgte med dette opp sitt eget tildelingsvedtak.

11.5 Jan Hansen

Sak 6-2011 gjaldt søknad fra Jan Hansen om *tilskudd til kjøp av fiskefartøy*. Av søknaden framgår det at søker har kjøpt ny sjark med kvote til samlet verdi kr 5 850 000. Han opplyser videre at han har fått lånetilsagn på kr 5 200 000, men mener at lånegjelden er for stor i forhold til kvote og torskepriser. Hansen søkte Skjervøy Fiskeriutvikling AS om 20 % av totalsummen på kr 5 850 000. Revisor legger til grunn at søkeren ville bruke eventuelt tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til å redusere lånefinansieringen av anskaffelsen.

Tildelingsvedtaket 10.2.2011 av Skjervøy Fiskeriutvikling AS

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling as innvilger Jan Hansen et rente og avdragsfritt lån stort kr 300.000,-. Dersom fartøyet selges videre eller driften nedlegges innen 10 år skal lånet betales tilbake i sin helhet til Skjervøy Fiskeriutvikling as.

2. Vedtaket er gyldig i et år fra vedtaksdato.»

Vi ser av tildelingsvedtaket at Jan Hansen fikk ansvarlig lån, og ikke tilskudd slik som omsøkt. Han ble også bevilget mindre enn søkt. Siste setning i vedtakets pkt. 1 må forstås som at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sikret seg kontroll med at midlene ble brukt til fartøyet/driften slik som forutsatt. Vi forstår vedtakets pkt. 2 dit hen at utbetaling kan gjøres gjeldende i ett år fra 10.2.2011.

Saksbehandling

Saken er utredet av administrasjonen i Skjervøy kommune v/Silja Karlsen. Det vises i saksutredningen til vedtektenes § 2 og at «*det er svært viktig at Skjervøy kommune får tilført flere fiskerettigheter. Dette vil styrke Skjervøy som et fiskerisentrum*». Som faktaopplysninger fremgår det av saksutredningen at Jan Hansen er en av de yngste fiskerne i kommunen og det at han investerer i nyere fiskefartøy er positivt. Det fremgår videre at søkeren har mottatt kr 300 000 i ansvarlig lån fra Troms fylkeskommunes fiskeflåtefond og at Skjervøy Fiskeriutvikling AS har begrensede midler disponibel. Saksutreder har ikke laget forslag til vedtak, men skrevet at styret drøfter saken og tar stilling til søknaden.

Oppfølging av tildelingsvedtaket

Låntaker Jan Hansen har signert en erklæring på at dersom han selger fartøyet Seglvik T-006-S eller virksomheten nedlegges innen 10 år fra utbetalingsdato, skal lånet tilbakebetales i sin helhet til Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Skjervøy Fiskeriutvikling AS forsøkte å få erklæringen tinglyst i Skipsregisteret, men dokumentene ble tilbakekalt. Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte kr 300 000 til Jan Hansen 28.6.2011 og selskapet fulgte dermed opp sitt eget styrevedtak.

11.6 Ole Johan Korneliussen

I møte 10.2.2011 behandlet styret i Skjervøy Fiskeriutvikling sak 7-2011 som gjaldt søknad fra Ole Johan Korneliussen om *tilskudd til kjøp av fiskefartøy*. Søknaden er skrevet av Halvar Solheim for Ole Johan Korneliussen, og det fremgår at det søkes om medvirkning til finansiering av bytte av fiskefartøy med kr 2 millioner. Det er ikke presisert om det søkes om lån eller tilskudd. Vedlagt søknaden er prosjektbeskrivelse/budsjett, teknisk beskrivelse av M/S Vestværing og regnskap 2008.

Tildelingsvedtaket 10.2.2011

Styret traff i sak 7-2011 følgende vedtak:

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling as innvilger Ole Johan Korneliussen et rente og avdragsfritt lån stort kr. 500.000,-. Dersom fartøyet selges videre eller driften nedlegges innen 10 år skal lånet betales tilbake i sin helhet til Skjervøy Fiskeriutvikling as.

2. Vedtaket er gyldig i et år fra vedtaksdato.»

Vi ser av tildelingsvedtaket at Ole Johan Korneliussen fikk ansvarlig lån og at ble bevilget mindre enn omsøkt. Siste setning i vedtakets pkt. 1 må forstås som at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sikret seg kontroll med at midlene ble brukt til fartøyet /driften slik som forutsatt. Vi forstår vedtakets pkt. 2 dit hen at utbetaling kan gjøres gjeldende i ett år fra 10.2.2011.

Saksbehandling

Kommuneadministrasjonen v/Silja Karlsen har utredet saken for styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Saksutredningen er lik utredningen i saken til Jan Hansen (sak 6-6011), men til forskjell har denne søkeren fått avslag på søknad om midler fra Troms fylkeskommunes fiskeflåtefond, og begrunnelsen til saksutreder er den samme: «*det er svært viktig at Skjervøy kommune får tilført flere fiskerettigheter. Dette vil styrke Skjervøy som et fiskerisamfunn*».

Når det gjelder beløpet, fremgår det av utredningen at Skjervøy Fiskeriutvikling AS har begrensede midler disponibel og at det medfører at det omsøkte beløpet i sin helhet ikke kan innvilges, men endelig at «*investeringen er så viktig for Skjervøy at det bør innvilges støtte til dette prosjektet*».

Saksutreder har i denne saken lagt frem forslag til vedtak, og styrets vedtak var i henhold til forslaget.

Oppfølging av tildelingsvedtaket

Låntaker Ole Johan Korneliussen har signert en erklæring på at dersom han selger fartøyet Vestværing eller virksomheten nedlegges innen 10 år fra utbetalingsdato, skal lånet tilbakebetales i sin helhet til Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Dokumentene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser at selskapet forsøkte å få erklæringen tinglyst i Skipsregisteret, men dokumentene ble tilbakekalt. Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte kr 500 000 til Ole Johan Korneliussen 28.6.2011, og fulgte dermed opp sitt eget tildelingsvedtak.

11.7 Jan Hugo Eriksen

Søknad 3.3.2010 fra Jan Hugo Eriksen om *tilskudd/lån til utvidelse av drift* ble behandlet av styret i sak 8-2011. Ifølge søknaden m/vedlegg vil søker investere kr 825 000 i torsk kvote og utstyr for å utvide driften fra fjordfiske etter reker til å omfatte også torskefiske. Eriksen søkte om lån/tilskudd på kr 410 000 for å kunne rigge sjarken Tigergutt for torskefiske med gruppe 1-kvote.

Tildelingsvedtak 10.2.2011

Styret traff i sak 8-2011 følgende vedtak:

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling as innvilger et tilskudd stort kr. 150.000,-.

2. Vedtaket er gyldig i et år fra vedtaksdato.»

Vedtaket angir ikke formålet med tildelingen. Vedtakets pkt. 2 kan tolkes som at utbetaling er forutsatt av at tiltaket det søkes om penger til, må iverksettes innen ett år fra vedtaksdato for å kunne gjøres gjeldende.

Saksbehandling

Saken er utredet av administrasjonen i Skjervøy kommune v/Silja Karlsen. Saksutreder viser til at søknaden gjelder utvidelse av drift, og vi ser at det vil si å utvide driften til også å gjelde torskefiske. I saksutredningen vises det til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt formål. Og utreder har skrevet at: *«det er svært viktig at Skjervøy kommune får tilført flere fiskerettigheter. Dette vil styrke Skjervøy som et fiskerisamfunn. Eriksen er en av de yngste fiskerne i kommunen. At fiskeren investerer i utvidelse av driftsgrunnlaget er positivt. Eriksen ble i 2010 tildelt rekrutteringskvote for fiskere»*. Vi ser videre i saksutredningen at differansen mellom omsøkt beløp og foreslått beløp er begrunnet i at Skjervøy Fiskeriutvikling AS har begrenset med midler disponibelt. Saksutreders forslag til vedtak er likt styrets vedtak.

Oppfølging av tildelingsvedtaket

Det står ikke i tildelingsvedtaket at iverksettelse må dokumenteres. Jan Hugo Eriksen har i brev 24.3.2011¹⁴³ til Skjervøy Fiskeriutvikling anmodet om utbetaling av tilskuddet. Det står i anmodningen at *«jeg har nå utført de tiltak som står i søknaden»*. Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte kr 150 000 til Eriksen samme dag, og fulgte således umiddelbart opp sitt eget tildelingsvedtak.

11.8 Finnvik AS

I møte 10.2.2011 behandlet styret sak 9-2011 søknad fra Finnvik AS om *tilskudd til snurrevadutstyr*. Jostein Henriksen for Finnvik AS opplyser i sin søknad 8.3.2010 at han har fått et gunstig tilbud på

¹⁴³ Brevet har opprinnelig datopåføringen 25.2.2011, men revisor forstår ut fra andre påføringer i brevet at Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin regnskapsfører i telefon med Eriksen 24.3.2011 har blitt enig om å anmode om utbetaling.

snurrevadutstyr til kr 175 000. Henriksen opplyser at å drifte med dette vil gi selskapet mulighet til helårlig drift og i tillegg vil selskapet kunne ansette en ekstra person til å være med hele året, både til torskefisket, seifisket, rognkjeks og uer. Kostnadene til rigging utgjør ifølge Henriksen kr 75 000. Henriksen søkte tilskudd på kr 250 000 til innkjøp og rigging av snurrevadutstyr.

Tildelingsvedtaket 10.2.2011

Styret traff i sak 9-2011 følgende vedtak:

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling as innvilger et tilskudd stort kr. 125.000,-.

2. Vedtaket er gyldig i et år fra vedtaksdato.»

Vi ser at vedtaket ikke angir formålet med bevilgningen. Henriksen fikk innvilget halvparten av den summen han søkte om tilskudd til. Vedtakets pkt. 2 kan tolkes som at utbetaling er forutsatt av at tiltaket det søkes om penger til, må iverksettes innen ett år fra vedtaksdato for å kunne gjøres gjeldende.

Saksbehandling

Silja Karlsen har utredet saken for Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Søknaden er vedlegg til utredningen. Som saksopplysninger i utredningen fremgår det at Jostein Henriksen har investert i fiskefartøy og ønsker å utvide driften til å fiske med snurrevad. Det vil sikre driften og gi ett ekstra årsverk tilknyttet båten. Saksutreder har vist til selskapets formål og skrevet at «*det er svært viktig at Skjervøy kommune får flere unge fiskere som kan utvide aktiviteten slik at det etableres flere årsverk. Dette vil styrke Skjervøy som fiskerisamfunn*». Om beløp til bevilgning har saksutreder skrevet at Skjervøy Fiskeriutvikling AS har begrensede midler og at det medfører at det omsøkte beløp i sin helhet ikke kan innvilges. Det fremgår også at det ikke er ønskelig å innvilge 100 % av en investering. Forslaget til vedtak lyder på tilskudd på kr 125 000.

Oppfølging

Jostein Henriksen skrev i epost 21.4.2011 til Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin regnskapsfører at «*Finnvik ønsker og få utbetalt mitt tilskudd på 125000 til konto [...]. Bekrefter herved at pengene skal gå til kjøp av snurrevadutstyr*». Regnskapsdokumentasjonen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser at kr 125 000 ble utbetalt 28.4.2011, og således at Skjervøy Fiskeriutvikling AS fulgte opp tildelingsvedtaket.

12 STYREMØTE 23. APRIL 2013 OG TILDELINGENE

12.1 Innledning

I Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt styremøte 23.4.2013 var følgende til stede: leder Torgeir Johnsen og medlemmene Mona Jørgensen, Ingrid Lønhaug, Dag Hugo Lorentzen og Einar Lauritzen. Styret vedtok å tildele midler til:

- Jan Hugo Eriksen
- Robertsen og Slåtnes AS
- Skjervøy kommune

Søknaden fra Trond Hågensen ble avslått.

Vidar Brox-Antonsen har 18.4.2013 for styreleder innkalt til styremøte i Skjervøy Fiskeriutvikling AS på Skjervøy Rådhus 23.4.2013. Ifølge innkallingen skulle sakene 5-2013 til 9-2013 behandles, og vi ser i innkallingen nedenfor at det er angitt hvilke søknader som skal behandles av styret.

Utklipp 26. Innkalling til styremøte i Skjervøy Fiskeriutvikling AS 23.4.2013

INNKALLING TIL STYREMØTE

Det innkalles med dette til styremøte i Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Sted: Skjervøy rådhus.
Dato: 23.04.2013
KL.: 18.45

Sak 5-2013

Innkommende søknader

- Jan Hugo Eriksen
- Trond Hågensen
- Robertsen og Slotnes AS
- Skjervøy Kommune
- Jan Hansen

Sak 6-2013

Styrets årsberetning og regnskap for 2012.

Sak 7-2013

Orientering eventuell nedleggelse av selskapet

- Rådmannens innstilling angående nedlegging av selskapet.

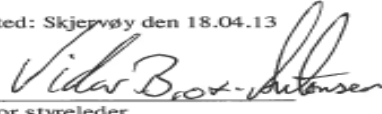
Sak 8-2013

Innkrevning av lån Skjervøy Sjømat og Industriparken Skjervøy AS

Sak 9-2013

Eventuelt

Sted: Skjervøy den 18.04.13

For styreleder
Vidar Brox-Antonsen

Når det gjelder Jan Hansen, gjaldt ikke saken spørsmål om bevilgning, men spørsmål om sletting/flytting av pant.

Brox-Antonsen har sendt revisor eposten han sendte til styremedlemmene, se utklipp 27.

Utklipp 27. Varsel om styrebehandling. Epost fra Brox-Antonsen til styremedlemmer

Fra: Vidar Brox-Antonsen

Sendt: 18. april 2013 15:40

Til: 'torgeir.johnsen@skjervoy.kommune.no'; Ingrid Lønhaug; 'Mona Jørgensen'; 'einarlauritzen@hotmail.com'; Dag Hugo Lorentzen (dag.h@c2i.net)

Emne: Innkalling til Skjervøy Fiskeriutvikling, styremøte 23.04.2013

Hei!

Legger ved innkalling til styremøte.

Innkommende søknader ligger ved. Jan Hugo Eriksen sin søknad vil bli ettersendt.

Sak 6/2013 Dere fikk utdelt forslag til regnskap og styrets årsberetning sist. Vi tar opp saken og eventuelt endrer årsberetningen om dere ønsker.

Sak 7/2013 legger ved forslag til innstillingen fra rådmannen. Denne saken skal opp i kommunestyret 29. april

Gi beskjed om noen ikke kan møte slik at vi kan få tilkalt vara.

MVH

Vidar Brox-Antonsen
90887550

Vi ser av eposten at innkallingen til styremøtet er vedlagt. Ettersom innkallingen angir hvilke tildelingssaker som skulle behandles, ble styremedlemmene varslet 18.4.2013 om hvilke tildelingssaker som skulle styrebehandles 23.4.2013. Etter revisors vurdering fremstår søknadene som lite kompliserte slik at varsel noen dager før, som er tilfelle for de tre nevnte tildelingssakene, er varsel med nødvendig frist¹⁴⁴.

For sakene om tildeling av tilskudd til Jan Hugo Eriksen, Robertsen & Slåtnes AS og Skjervøy kommune ble det ikke laget egne saksutredninger. Etter revisors vurdering gav søknadene med vedlegg styremedlemmene grunnlag for å sette seg inn i sakene, men det kan stilles spørsmål ved om kun søknadene utgjorde et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag. Når det ut fra søknadens ordlyd i seg selv virker tydelig hva midlene skal gå til, kan det etter revisors vurdering ikke kreves at styremedlemmene må forelegges en egen drøfting av tiltaket opp mot selskapets formål. At sakene ikke var utredet før møtet, innebar imidlertid etter revisors vurdering at styremedlemmene ikke fikk informasjon på forhånd til å vurdere om midlene burde gis som lån eller tilskudd.

Protokollen fra styremøtet angir tid, sted, deltakere, behandlingsmåten og styrets beslutninger slik som aksjeloven § 6-29 krever. Protokollen mangler signatur, og oppfyller derfor ikke kravet i aksjeloven § 629 om underskriving av protokoll.

Revisor kjenner ikke til forhold som tilsier en vurdering eller problematisering av hvorvidt sakene i styremøtet den 23. april 2013 ble behandlet og avgjort inhabile saksbehandlere.

12.2 Jan Hugo Eriksen

Jan Hugo Eriksen har i søknad 26.4.2013 søkt om tilskudd/lån på kr 150 000 for *videreføring av drift*. Eriksen viser i søknaden til at han i 2009 kjøpte båten Tigergutt, at båten forliste i 2011 og at han i 2012 fisket havarikvoten med en annen båt. Eriksen opplyser videre at han har kommet over båten Årøysund, og at han kan bruke den til å fiske torsk og til å tråle etter reker og at båten vil gjøre at han kan fortsette som helårsfisker samt ha én mann som mannskap. Vedlagt søknaden er investeringsbudsjett, oversikt over fartøy fra fartøyregisteret og regnskap for 2011. Budsjettet viser en total kostnad på Årøysund, herunder ombygging, på kr 2 355 000.

Tildelingsvedtaket 23.4.2013

Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok følgende i sak 5-2013:

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd stort kr. 100.000,-

¹⁴⁴ Aksjeloven § 6-22

2. Vedtak gyldig i ett år fra vedtaksdato**3. Tilskudd utbetales ved dokumentasjon på påbegynt tiltak/kjøp av båt».**

Vi ser at styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget tilskudd, men at beløpet var lavere enn omsøkte. Vi forstår vedtakets pkt. 2 dit hen at utbetaling kan gjøres gjeldende i ett år fra og med 23.4.2013, og vedtakets pkt. 3 viser at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle ha kontroll med at midlene ble brukt i henhold til hva de var innvilget til.

Oppfølging av tildelingsvedtaket

Jan Hugo Eriksen har i brev 11.6.2013 til Skjervøy Fiskeriutvikling AS anmodet om utbetaling av tilskuddet. Det fremgår at brevet at «*jeg har nå hentet og betalt båt «Årøysund» som det ble søkt tilskudd for*», og vedlagt er kjøpekontrakt 23.4.2013 mellom selger Olaf Thon og kjøper Jan Hugo Eriksen. Jan Hugo Eriksen fikk utbetalt kr 100 000 fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS 24.6.2013. Skjervøy Fiskeriutvikling AS fulgte med dette opp tildelingsvedtaket de hadde truffet.

12.3 Robertsen og Slåtnes AS

Revisor har ikke funnet søknaden fra Robertsen og Slåtnes AS i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin dokumentasjon. I særutskrift fra vedtaket fremgår det at søknaden på tilskudd på kr 100 000 til *oppgradering av bunkersanlegg* i Skjervøy havn er styrebehandlet og at søknaden ble innvilget.

Tildelingsvedtaket 23.4.2013

Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtok følgende i sak 7-2013:

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd stort kr. 100.000,-

2. Vedtak gyldig i ett år fra vedtaksdato

3. Tilskudd utbetales ved dokumentasjon på påbegynt tiltak».

Vi ser at styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget tilskudd som omsøkt. Vi forstår vedtakets pkt. 2 dit hen at utbetaling kan gjøres gjeldende i ett år fra og med 23.4.2013, og vedtakets pkt. 3 viser at Skjervøy Fiskeriutvikling AS skulle ha kontroll med at midlene ble brukt i henhold til hva de var bevilget til.

Oppfølging av tildelingsvedtaket

Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte 1.7.2013 kr 100 000 og fulgte med det opp sitt eget tildelingsvedtak.

12.4 Skjervøy kommune

Søknaden 29.1.2013 fra kommunen er fra teknisk etat, signert av prosjektleder Terje Trætten og teknisk sjef Yngve Volden, og har tittelen «*søknad om dekning av kostnader vedr reparasjon av kai ved Skjervøy Sjømat AS*». Av søknaden fremgår det at i tillegg til reparasjon av kaien, må fortøyningsfestene utbedres.

Om bakgrunnen for søknaden har kommunen vist til at Skjervøy Sjømat AS, som eies av Atlantic Seafood AS, har gitt signal om at de ikke kan kjøpe fisk dersom kaia ikke blir reparert, og viser til at kommunens leiekontrakt med Skjervøy Sjømat AS regulerer ansvaret for vedlikehold av

eiendommen og opprustingsarbeider som ikke kan karakteriseres som ordinært vedlikehold. Partene har blitt enige om at kommunen skal finansiere arbeidet mot økning i husleie for leietaker¹⁴⁵.

Om hvordan kaia skal utbedres har kommunen skrevet at *«for å få ei kai som tilfredsstiller dagens krav så må hele kaia rives og det må bygges ny kai. Dette er et kostbart tiltak og er ikke på planen nå. Ved å utføre en reparasjon vil en «kjøpe seg» tid for å utrede ny kai, med 2 til 5 år»*.

Ifølge søknaden var arbeidet med utbedring av kaien startet. Tiltaket ble sendt ut på anbud, og Boreal Maritim AS leverte tilbud på 305 000 ekskl. mva. Arbeidet med utbedring av fortøyningsfestene var ikke påbegynt på søknadstidspunktet. Om kostnadene for tiltakene har kommunen skrevet at de *«blir belastet kommunale bygg. Dette vil i neste omgang medføre at vedlikehold og øvrige kommunale bygg må bli tilsvarende redusert. Vi mener at dette ikke er særlig gunstig da vi trenger alle midler for å vedlikeholde og drifte skoler, barnehager, helsebygg, osv»*.

Et brev fra Atlantic Seafood AS er vedlegg til søknaden, og i brevet ser vi beskrevet fra styreleder Røren at selskapet ønsker at kommunen gjør utbedringer som beskrevet i et brev av 14.12.2012. Avslutningsvis har Røren skrevet at *«det er som tidligere nevnt viktig for oss at arbeidene gjennomføres i januar 2013»*.

Tildelingsvedtaket 23.4.2013

Skjervøy Fiskeriutvikling AS tok i sak 8-2013 at:

- «1. Skjervøy Fiskeriutvikling AS innvilger et tilskudd stort kr 305 000 + moms. I tillegg innvilges kostnader til utbedring av fortøyningsfeste***
- 2. Vedtak gyldig i ett år fra vedtaksdato***
- 3. Tilskudd utbetales ved dokumentasjon på påbegynt tiltak»***

Vedtaket ordlyd viser angir ikke hva formålet med tilskuddet på kr 305 000 + moms er, men ettersom søknaden ble innvilget, forstår vi at utbedring av kaien er formålet. Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt tildelingsvedtak pkt. 3 inneholder vilkår om kontroll med at midlene blir benyttet i henhold til formålet.

Saksbehandlingen

Styremedlemmene fikk ikke en egen skriftlig utredning av denne saken, og søknaden fra kommunen og brev fra Atlantic Seafood AS til Skjervøy kommune utgjør derfor det skriftlige behandlingsgrunnlaget. Etter revisors vurdering virker det klart ut fra søknaden hva midlene skal gå til: utbedring av kaien i Skjervøy havn slik at Skjervøy Sjømat AS kan ta imot fisk. Etter revisors vurdering må dette kunne karakteriseres som infrastrukturiltak i fiskenæringen. I søknaden vises det også til at det er tale om et tiltak utover hva som kan defineres som vedlikehold. Etter revisors vurdering argumenteres det imidlertid ikke opp mot Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin formålsbestemmelse. Det argumenteres med at kostnadene får innvirkning på kommunens mulighet til drift og vedlikehold av kommunale bygg generelt.

Oppfølging av tildelingsvedtak

Tilskuddet ble utbetalt med kr 365 000 14.8.2013 fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, og selskapet fulgte dermed opp tildelingsvedtaket sitt med utbetaling av det innvilgede beløp. Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde på tidspunktet søknaden ble innvilget informasjon om at tiltaket var påbegynt, men ikke noe underlagsdokumentasjon for dette. Ifølge dokumentasjonen revisor har fått

¹⁴⁵ Leieavtalens pkt. 4.4

overlevert ble det ikke lagt fram noe dokumentasjon for utbetalingen, slik som vedtaket pkt. 3 krever.

13 STYREMØTE 7. OKTOBER 2013 OG TILDELINGENE

13.1 Innledning

I møte 7.10.2013 traff styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS vedtak om å tildele midler til:

- Svein Roger Mikkelsen
- Haviknes DA

Ifølge protokollen fra møtet var alle styremedlemmene til stede. Til styrets saksbehandling var det ikke laget egne saksutredninger. Etter revisors vurdering gav søknadene med vedlegg styremedlemmene grunnlag for å sette seg inn i sakene, men det kan stilles spørsmål ved om det utgjorde et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag. Når det gjelder søknadene tolker vi de slik at det ut fra ordlyden i søknaden seg selv i virker tydelig hva midlene skal gå til. Det kan derfor etter revisors vurdering ikke kreves at styremedlemmene må forelegges en egen drøfting av tiltaket opp mot selskapets formål. At sakene ikke var utredet før møtet, innebar imidlertid etter revisors vurdering at styremedlemmene ikke fikk informasjon på forhånd om det var noen forhold utover søknaden som hadde relevans for en beslutning i saken.

Revisor kjenner ikke til forhold som tilsier en vurdering eller problematisering av hvorvidt sakene i styremøtet den 7. oktober 2013 ble behandlet og avgjort av inhabile saksbehandlere.

13.2 Svein Roger Mikkelsen

Svein Roger Mikkelsen søkte 6.5.2013 Skjervøy Fiskeriutvikling AS om tilskudd på kr 150 000 til kjøp og oppgradering av fiskebåt. Ifølge søknaden har Mikkelsen drevet som fisker i hele sitt voksne liv, sist med båten Uløybuen T-608-S. Båten forliste, og han hadde jobbet med å finne ny båt. Mikkelsen har videre skrevet at han har funnet en båt på 12,2 meter som var rigget med garn etter torsk, sei og eventuelt andre arter som ikke var regulert. Båten var rigget for seinotfiske.

Mikkelsen har i søknaden opplyst at båten koster kr 1 750 000, og i tillegg kommer kostnader på kr 250 000 til containere og seinot. Vedlagt søknaden er budsjett med finansieringsplan.

Tildelingsvedtaket 7.10.2013

Styret traff i sak 13-2013 følgende vedtak:

- «1. Skjervøy Fiskeriutvikling as innvilger et tilskudd stort kr. 100.000,-.**
- 2. Vedtaket er gyldig i et år fra vedtaksdato.**
- 3. Tilskudd utbetales ved dokumentasjon på påbegynt tiltak/kjøp av båt.**
- 4. Hvis fartøyet blir solgt innen tre år skal tilskuddet betales tilbake i sin helhet.»**

Vedtaket pkt. 1 angir ikke formålet med tilskuddet, men det fremkommer av pkt. 3 og 4 at tilskuddet gjelder kjøp av fartøy, som omsøkt. Vi ser at Skjervøy Fiskeriutvikling AS satte vilkår for utbetaling og eventuell tilbakebetaling, og således ønsket å kontrollere at midlene ble brukt i henhold til formålet.

Oppfølging av tildelingsvedtaket

I Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin dokumentasjon er kopi av kjøpekontrakt som viser at M/S Valagutt ble solgt fra P/R Geir Jonny ANS til Svein Roger Mikkelsen for 1 750 000. Kjøpekontrakten er påført «her er kjøpekontrakt. Kan dere nå overføre tilskudd til konto [...]». Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte kr 100 000 til Mikkelsen 10.12.2013 mot dokumentasjon og har således fulgt opp vedtaket sitt.

13.3 Haviknes DA

Regnskapsfører i Haviknes DA Halvar Solheim har for selskapet i søknad 18.7.2013 søkt Skjervøy Fiskeriutvikling AS om medfinansiering av nytt fartøy med kr 100 000. Vedlagt søknaden er budsjett for ny båt 18.6.2013 hvor det fremgår at totalsum for fartøyet inkludert fiskerettigheter er kr 5 100 000.

Tildelingsvedtaket 7.10.2013

Styret traff i sak 14-2013 følgende vedtak:

«1. Skjervøy Fiskeriutvikling as innvilger et tilskudd stort kr. 100.000,-.

2. Vedtaket er gyldig i et år fra vedtaksdato.

3. Tilskudd utbetales ved dokumentasjon på påbegynt tiltak/kjøp av båt.

4. Hvis fartøyet blir solgt innen tre år skal tilskuddet betales tilbake i sin helhet.»

Formålet med tilskuddet fremgår av vedtakets pkt. 3 og det bevilgede beløpet fremkommer av vedtaket pkt. 1. Vi ser av vedtakets pkt. 3 at Skjervøy Fiskeriutvikling AS stilte vilkår for utbetalingen av tilskudd; dokumentasjon på påbegynt tiltak/kjøp av båt. Som sikkerhet for at midlene ble brukt av mottaker i henhold til formålet med tildelingen, stilte Skjervøy Fiskeriutvikling AS i vedtakets pkt. 4 krav om at tilskuddet skal tilbakebetales dersom fartøyet blir solgt innen tre år.

Oppfølging av tildelingsvedtaket

I Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin dokumentasjon er «Fartøybyggingskontrakt mellom Selfa Artic AS (som verksted) og Haviknes DA (som kjøper) for EN Selfa 36 Kystsjark». Kjøpesummen på kr 4 095 000 skulle ifølge kontrakten betales i fire avdrag, hvor første avdrag på kr 100 000 skulle betales 20.6.2013. Skjervøy Fiskeriutvikling AS utbetalte kr 100 000 den 1.7.2013 og fulgte med det opp bevilgningen til Haviknes DA

14 OPPSUMMERING

Innledning

I denne rapporten er resultatene fra KomRev NORDs undersøkelse i Skjervøy Fiskeriutvikling AS, bestilt av kommunestyret i Skjervøy kommune. Mandatet for undersøkelsen er fra kontrollutvalget i kommunen.

Revisor gir i denne rapporten oversikt over alle tilskudd, lån og innbetalinger fra og til Skjervøy Fiskeriutvikling AS, herunder vurderer vi om lån og tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble bevilget og utbetalt i henhold til selskapets vedtekter, formelle beslutningsregler og vilkår i tildelingsvedtaket og om det var etablert sikkerhet/og eller kontroll med at tildelte midler ble brukt i henhold til bevilgningen. For tre av selskapene som ble bevilget midler fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS, har vi i tillegg til å redegjøre for lånet/tilskuddet, besvart kontrollutvalgets problemstillinger formulert særskilt for hvert av de tre selskapene. For tildelingen til *Årvikbruket Eiendom AS* er det spørsmål om hvordan selskapet brukte midlene. Når det gjelder *Skjervøy Sjømat AS* er spørsmålet om Skjervøy Fiskeriutviklings eventuelle kjennskap til låntakers faktiske finansiering av driftsmidlene før lånet ble utbetalt. Problemstillingen om Industriparken Skjervøy AS er om det er en sammenheng mellom lånet og salget av Industriparken Skjervøy til West Contractors AS.

Skjervøy Fiskeriutvikling AS kunne ifølge formålsangivelsen gi lån eller tilskudd til tiltak innenfor fiskeri- eller havbruksnæringen (selskapets vedtekter § 2). Styret i et aksjeselskap har ansvar for forvaltningen av selskapet og er den øverste leder av selskapets virksomhet (aksjeloven § 6-12). På den bakgrunn må utbetaling av lån eller tilskudd være basert på en beslutning fra selskapets styre. Styrelederen skal sørge for at styret får til behandling aktuelle saker som hører under styret (aksjeloven § 6-20 (1)). Saker som skal behandles i styret, skal forberedes av daglig leder i samråd med styrelederen (aksjeloven § 6-21 (1)). Saken skal forberedes og fremlegges slik at styret har et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag (aksjeloven § 6-21 (2)). Hva som er et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag har sammenheng med sakstypen. En utredning for sak om tildeling av penger bør redegjøre og vurdere for om tiltaket er i henhold til selskapets vedtekter, som i dette tilfellet vil si om tiltaket gjelder fiskeri- eller havbruk og om det skal gis som lån eller tilskudd. Ettersom Skjervøy Fiskeriutvikling AS er fullt ut offentlig eid, burde saksutredningen også redegjøre og vurdere om tildelingen har problemstillinger tilknyttet konkurransevridning i markedet.

Styret er vedtaksført når mer enn halvparten av styremedlemmene er til stede eller deltar i styrebehandlingen som skjer uten møte (aksjeloven § 6-24 (1)). Som hovedregel treffer styret beslutninger med alminnelig flertall av de møtene styremedlemmene (aksjeloven § 6-25 (1)). Et styremedlem kan være inhabil dersom medlemmet direkte eller indirekte må anses å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken (aksjeloven § 6-27).

Det skal føres protokoll ved styremøter (aksjeloven § 6-29 (1)). Styreprotokollen skal angi tid og sted for styremøtet, samt styrets beslutninger. Styreprotokollen skal også angi behandlingsmåten. Protokollen skal underskrives av de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen (aksjeloven § 6-29 (3)), men har styret minst fem medlemmer, kan styret velge to til å underskrive.

Styret i et aksjeselskap skal holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og plikter å påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll (aksjeloven § 6-12).

Tildelingsvedtaket innebærer både rettigheter og plikter for mottaker, og også plikter for giver. Skjervøy Fiskeriutvikling AS må følge opp sitt eget tildelingsvedtak og mottaker skal bruke pengene i henhold til vilkårene for tildelingen.

Når det gjelder Årvikbruket Eiendom AS er det aksjelovens bestemmelser om styrets saksbehandling som har relevans for våre vurderinger.

Revisor har intervjuet personer som har hatt formelle roller i selskapene vi undersøker og som har vært involvert i beslutninger som for denne undersøkelsen er relevante å redegjøre for. Vi har analysert skriftlige dokumenter som fremlegg til og vedtak i kommunestyret og formannskapet i Skjervøy kommune samt avtaler Skjervøy kommune er part i. Vi har også analysert dokumenter som er utarbeidet av og/eller for selskapene vi omtaler, som vil si for eksempel protokoller, regnskapsdokumentasjon, avtaler og korrespondanse med andre. Av dokumentasjon som ikke er utarbeidet av eller for Skjervøy kommune eller noen av de omtalte selskapene, er rapporter og brev fra Mattilsynet og rapport fra takstingeniør samt redegjørelser/informasjon vi har bedt om i forbindelse med denne undersøkelsen.

Tilskudd og lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS

I kapittel 5 gir vi oversikt over alle tilskudd og lån fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS og vi tar i tråd med problemstillingene for våre undersøkelser stilling til ***hvorvidt lån og tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS ble bevilget og utbetalt i henhold til selskapets vedtekter, formelle beslutningsregler og vilkår i tildelingsvedtaket.***

I tabell 1 er oversikt alle som mottok lån/tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS med dato for tildeling og bevilget beløp. Vi viser videre dato for utbetaling og utbetalt sum. Industriparken Skjervøy AS betalte tilbake lånet med renter 20.2.2014. I kolonnen helt til høyre viser vi formålet med den enkelte bevilgning.

Tabell 1 Oversikt over tildelinger og utbetalinger fra og innbetalinger til Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Støttemottaker /-giver	Tildeling Dato: beløp	Utbetalt Dato: beløp	Innbetalt Dato: beløp	Formål
Skjervøy kommune			15.1.2010: Kr 100 000 17.2.2010: Kr 15 000 000	Aksjekapital Aksjekapital 100 000 Overkurs 14 900 000
Industriparken Skjervøy AS	5.2.2010: Kr 2 500 000	24.2.2010: Kr 2 076 986,30	20.2.2014 Kr 2 500 000	Refinansiering av langsiktig gjeld
Skjervøy Sjømat AS	5.2.2010: Kr 4 500 000	19.2.2010: Kr 4 500 000		Produksjonsutstyr og bedriftsutvikling
Årvikbruket Eiendom AS	5.2.2010: Kr 3 100 000	19.2.2010: Kr 3 100 000		Renovering og ombygging
Årvikbruket AS	5.2.2010: Kr 145 000	20.10.2010: Kr 145 000		Anskaffelse og utlegging av flytebrygger
Skjervøy videregående skole	5.2.2010: Kr 1 000 000	Ikke utbetalt		Ombygging produksjons-hall/kjøkken
Skjervøy kommune	5.2.2010: Kr 400 000	Opphevet i møte 10.2.2011		adm. arbeid Nergårdsaken og etabl. ny virksomhet
Omstillings- og utviklingsprosjektet	10.2.2011: Kr 210 000	31.1.2012 Kr 210 000		midler for omstillings- og utvikl. prosjektet drift år 4
Skjervøy kommune	10.2.2011: Kr 2 662 645	11.2.2011 Kr 2 662 645		Administrative utgifter i forbindelse med Nergård-saken og utgifter til utbedring av fiskeanlegget på Skjervøy

	Kr 150 000	Kr 122 579,93		<i>til branntrapp/rømningsvei som påløper i 2011</i>
P/R Stavnes ANS	10.2.2011: Kr 300 000	28.6.2011: Kr 300 000		<i>Kjøp av fiskefartøy</i>
Jan Hansen	10.2.2011: Kr 500 000	28.6.2011: Kr 300 000		<i>Kjøp av fiskefartøy</i>
Ole Johan Korneliussen	10.2.2011: Kr 150 000	28.6.2011 Kr 500 000		<i>Utvidelse av drift</i>
Jan Hugo Eriksen	10.2.2011: Kr 125 000	24.3.2011 Kr 150 000		<i>Snurrevadutstyr</i>
Finnvik AS	10.2.2011: Kr 100 000	28.4.2011 Kr 125 000		<i>Kjøp av fiskebåt, container og bruk</i>
Jan Hugo Eriksen	23.4.2013 Kr 100 000	24.6.2013 Kr 100 000		<i>Videreføring av drift</i>
Robertsen og Slåtnes AS	23.4.2013 Kr 100 000	1.7.2013 Kr 100 000		<i>Oppgradering av bunkers-anlegg i Skjervøy havn</i>
Skjervøy kommune	23.4.2013 Kr 305 000 + mva	14.8.2013 Kr 365 000		<i>Kostnader til utbedring av fortøyningsfeste</i>
Haviknes DA	7.10.2013: Kr 100 000	11.11.2013 Kr 100 000		<i>Kjøp av fiskebåt m/fiskerettigheter</i>
Svein Roger Mikkelsen	7.10.2013 Kr 100 000	10.12.2013 Kr 101 591		<i>Kjøp og oppgradering av båt</i>

Kilder: Styreprotokoller og regnskaper Skjervøy Fiskeriutvikling AS

Protokoller fra styremøter i Skjervøy Fiskeriutvikling AS viser at styret traff 19 vedtak om tildeling av midler, fordelt på fire styremøter. Alle utbetalingene av lån og tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde hjemmel i vedtak fra selskapets styre. Revisor har ikke funnet grunnlag for å anse noen av bevilgningene som å være i strid med Skjervøy Fiskeriutvikling AS sitt formål, slik dette fremgår av § 2 i selskapets vedtekter.

Dokumentasjonen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS tyder på at styreleder sørget for at alle søknader om lån eller tilskudd ble gjenstand for styrebehandling, og at styret fattet beslutningene om tildeling av midler i møter. Protokollene fra styremøtene fra styrebehandlingen av tildelingssakene inneholder de opplysninger aksjeloven krever, men er ikke signert i henhold til aksjeloven. I det påfølgende styremøtet har imidlertid protokollen fra det enkelte styremøte vært behandlet som egen sak og protokollen har blitt godkjent.

Det fremgår av saksdokumentasjonen at administrasjonen i Skjervøy kommune har utredet flere av sakene om tildeling av lån eller tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Revisors vurdering er at det kan stilles spørsmål ved om kommuneadministrasjonen, som ikke inngikk i aksjeselskapets formelle styringsstruktur, hadde innflytelse i aksjeselskapet når det gjaldt sakene om tildeling av midler til Industriparken Skjervøy AS og Årvikbruket Eiendom AS. Da kommuneadministrasjonen også utredet styresaker som involverte søknader om midler fra Skjervøy kommune, kan det etter revisor vurdering også stilles spørsmål ved om administrasjonen i Skjervøy kommune hadde innflytelse over Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin styrebehandling av kommunens egne søknader. Når det gjelder de øvrige sakene kommuneadministrasjonen utredet for Skjervøy Fiskeriutvikling AS, ser revisor ingen grunn til å stille spørsmål ved at kommuneadministrasjonen var saksutreder i disse tilfellene.

Når det gjelder styrets behandlingsgrunnlag i tildelingssakene konstaterer revisor at styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS beviselig har behandlet og truffet vedtak i alle sakene om tildelinger av midler. Dette må tas til inntekt for at alle styremedlemmene i møtet mente de hadde informasjon som var god nok til at de kunne fatte en beslutning i den enkelte saken.

Revisor har ikke funnet grunn til å problematisere hvorvidt noen av avgjørelsene i styret i Skjervøy Fiskeriutvikling AS hadde slik særlig betydning for styremedlemmets egen del eller for noen nærstående, at medlemmet måtte anses for å ha en fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken og dermed være inhabil.

Saksdokumentasjonen viser at det i forbindelse med tildelingssakene som ble behandlet i styremøtet den 10.2.2011 ble vedtatt bestemmelser tilknyttet kontroll med at midlene ble brukt til det omsøkte formålet. Det samme gjelder tre av sakene i styremøtet den 23.4.2013 og to av sakene i styremøtet den 7.10.2013. Også i sak 7-2010 om tildeling av ansvarlig lån til Industriparken Skjervøy AS finner revisor at Skjervøy Fiskeriutvikling AS har ført kontroll med at midlene ble brukt til det omsøkte formålet. I forbindelse med tildelingene til Industriparken Skjervøy AS, Skjervøy Sjømat AS, Jan Hansen og Ole Johan Korneliussen fulgte Skjervøy Fiskeriutvikling AS opp sine egne tildelingsvedtak i form av låneavtaler. I de øvrige sakene om tildelinger fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS kan revisor ikke se at styret har fattet beslutninger for å oppnå sikkerhet eller kontroll med at de tildelte midlene ble brukt som bestemt i tildelingsvedtaket.

Revisors vurdering er at utbetalingene fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS var i henhold til vilkårene som var fastsatt i tildelingsvedtakene.

Årvikbruket Eiendom AS

I kapittel 7.9 besvarer vi problemstillingen om **selskapets bruk av midler**. Årvikbruket Eiendom AS fikk bevilget tilskudd fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS på kr 3,1 millioner til renovering og ombygging av selskapets eiendom. Tilskuddet skulle gå til tiltak som er utført og som skal utføres. Tilskuddet ble utbetalt 19.2.2010 til Årvikbruket Eiendom AS, som samme dag betalte kr 3,025 millioner til Årvikbruket AS. De to selskapene – eiendomsselskapet og driftsselskapet – hadde tidligere blitt enige om at driftsselskapet skulle utføre nærmere bestemt utbedringsarbeid ved fiskebruket mot at eiendomsselskapet skaffet finansiering. Avtalene som vi omtaler i denne rapporten er signert av Johan Arild Hansen for Årvikbruket AS og styreleder Isaksen for Årvikbruket Eiendom AS. For Årvikbruket Eiendom AS er det gjennom styreprotokoller dokumentert at avtalene ble gjenstand for styrebehandling. Protokoller fra styremøter hvor saker om utbedringsarbeid ble behandlet viser at styreleder Isaksen og styremedlem Albrigtsen var til stede. Protokollene gir ikke informasjon om styremedlem Jørgensen var innkalt til møtene som vi omtaler.

Behovet for utbedringsarbeidet fremgikk av notat fra Mattilsynet 9.1.2006 og Isaksen sin takstrapport 30.11.2006, og besto av tiltak som karakteriseres som renhold, orden og vedlikehold og tiltak som kan karakteriseres som renovering. Isaksen hadde i sin rapport kalkulert med en samlet kostnad på kr 3 905 000. Fra oppstarten i 2006 ble det utført vedlikeholdsoppgaver og til dette arbeidet ble arbeiderne ved fiskebruket brukt. I 2008 ble partene enige om at renoveringsarbeidet skulle starte. Mattilsynets rapporter viser at Årvikbruket AS utførte vedlikeholdsoppgaver, men rapportene gir begrenset veiledning for å si noe om tiltakene som fremgikk av de ovennevnte dokumentene er utført. Begrunnelsen for dette er at Mattilsynet til enhver tid gjør vurderinger opp mot gjeldende næringsmiddelregelverk, og ikke opp mot de to nevnte dokumentene som var styrende for utbedringsarbeid.

For renoveringsarbeid fakturerte driftsselskapet eiendomsselskapet for utført arbeid. Vedlagt fakturaen var dokumentet «spesifisering av arbeidene utført for Årvikbruket Eiendom AS» og det totale fakturabeløpet var på kr 4 812 500 inkl. mva. Ifølge driftsselskapet hadde de utført arbeid for Årvikbruket Eiendom AS for totalt kr 3 850 000 eks. mva. og arbeidet besto i *arbeid ved inngangsparti og innslusing av personell, tilrettelegging av produksjonslokaler og isanlegg for å øke/bedre den produksjonsmessige logistikken i fabrikk, ombygging og forsterking av kaianlegget*

og det var utgifter til *prosjektledelse*. Etter revisors vurdering gir ikke ovennevnte dokument grunnlag for å si hvilke tiltak som faktisk var utført. Men fakturaen er godtatt at Årvikbruket Eiendom AS.

Etter avtale 30.10.2009 mellom partene skulle Årvikbruket Eiendom AS gjøre opp for fakturaen ved at Årvikbruket AS fikk overta utstyr til verdi av kr 1 187 500, ved at Årvikbruket Eiendom AS betalte kr 600 000 når selskapet fikk tilbake merverdiavgift på angjeldende investeringer og kr 3 025 000 skulle betales ved mulig lån/tilskudd fra Innovasjon Norge.

I tiden rundt tildelingstidspunktet var driftsselskapet begynt å bli utålmodige med å få oppgjør for arbeid de hadde utført. Årvikbruket Eiendom AS oppnådde ikke finansiering fra Innovasjon Norge, og vi oppfatter at denne delen av betalingsforpliktelsen ble gjort opp med midlene selskapet fikk fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS.

Revisors analyse av regnskapene for 2008 og 2009 gir ikke nærmere grunnlag for å si hvilket renoveringsarbeid som hadde vært utført av Årvikbruket AS. I vedlegg 7.12 er rapport fra Byggebistand Troms etter befaring 21.11.2014.

Noen dager før driftsselskapet fikk oppgjøret for utført arbeid, hadde partene, på oppfordring fra styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS og Årvikbruket Eiendom AS sin eierrepresentant, signert en tilleggsavtale til leieavtale. Tilleggsavtalen var en formalisering av tidligere inngåtte avtaler.

I tilleggsavtalen fremkommer det at driftsselskapet for egen regning og risiko hadde påtatt seg å utføre utbedringsarbeid mot at eiendomsselskapet skaffet finansiering. Med tilleggsavtalen ble eiendomsselskapet fri for ansvar for utbedringsarbeid som måtte gjøres ved fiskebruket og driftsselskapet kunne utføre utbedringsarbeid over tid.

Mattilsynets rapporter fra tildelingstidspunktet og frem til juni 2014 tilsier at Årvikbruket AS gjennomfører vedlikeholdsoppgaver løpende. Men også for denne perioden gir rapportene begrenset veiledning for å besvare spørsmålene om tiltakene i Mattilsynets notat og Isaksens rapport, som lå til grunn for søknaden til Skjervøy Fiskeriutvikling AS, tildelingsvedtaket og avtaler mellom driftsselskapet og eiendomsselskapet, er utført.

Skjervøy Sjømat AS

I kapittel 8.6 besvarer vi problemstillingen om ***Skjervøy Fiskeriutvikling AS sin eventuelle kjennskap til låntakers faktiske finansiering av driftsmidlene før lånet ble utbetalt.*** Skjervøy Fiskeriutvikling AS bevilget midler til Skjervøy Sjømat AS for investering i nærmere bestemt utstyr. Styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling AS sendte signert låneavtale til Skjervøy Sjømat AS 10.2.2010 og fikk denne tilbake med signatur fra Skjervøy Sjømat AS 18.2.2010. I denne perioden var partene uenige om midlene skulle være ansvarlig lån eller tilskudd. Den 10.2.2010 sendte Skjervøy Sjømat AS epost til Waage om at selskapet i påvente av utbetalingen fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS måtte leie en flekkemaskin fra sin eier, Atlantic Seafood AS. Ifølge opplysningene Skjervøy Sjømat AS hadde lagt til grunn i forhandlinger med Skjervøy kommune, skulle selskapet kjøpe denne flekkemaskinen og det var budsjettert med kr 2 500 000 til anskaffelsen.

Skjervøy Fiskeriutvikling utbetalte imidlertid hele det bevilgede beløpet til Skjervøy Sjømat AS 19.2.2010. Tidligere styreleder har fortalt til revisor at han la til grunn at alle intensjoner og vilkår var akseptert av låntaker da låneavtalen ble returnert i underskrevet stand 18.2.2010. Finansiering

av det øvrige utstyret som Skjervøy Sjømat AS skulle anskaffe var ikke tema før utbetalingstidspunktet.

Industriparken Skjervøy AS

I kapittel 9.6 besvarer vi problemstillingen om **sammenhengen mellom lånet og salget av Industriparken Skjervøy AS**. På bakgrunn av dokumentasjonen og opplysningene vi har tilegnet oss gjennom vår undersøkelse er revisors oppfatning at sammenhengen mellom lånet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Industriparken Skjervøy AS i 2010 og salget av sistnevnte selskap i 2006/2007, kan oppsummeres som følger:

Lånet som Skjervøy Fiskeriutvikling AS gjennom sitt tildelingsvedtak i sak 7-2010 refinansierte, var et lån som selskapet North Crab AS i april 2006 hadde ytt Industriparken Skjervøy AS med den hensikt å posisjonere seg i forkant av et nærstående salg av sistnevnte selskap. Gjelden som Industriparken Skjervøy AS dermed hadde til North Crab AS, fulgte imidlertid beviselig med førstnevnte selskap da samtlige av aksjene i det ble overdratt til sistnevnte selskap i august 2007.

Da Skjervøy Fiskeriutvikling AS i 2010 vedtok å tildele Industriparken Skjervøy AS et ansvarlig lån for å refinansiere sistnevntes gjeld til morselskapet North Crab AS, synes motivet for beslutningen å ha vært å gjøre North Crab AS villig til å selge eiendommen Industriparken til en aktør kommunen kunne gå god for med tanke på planer om etablering av en forsyningsbase for oljeindustrien. Tildelingen må forstås i lys av målsetningen om å frigjøre industrilokaler til dette formålet. Det ligger utenfor revisors mandat å vurdere hensiktsmessigheten av tildelingen. Revisor registrerer at lånet fra Skjervøy Fiskeriutvikling AS til Industriparken Skjervøy AS ble tilbakebetalt med renter i 2014, og at sistnevnte selskaps regnskap sammen med dokumentene i utklippene ovenfor bekrefter at tilbakebetalingen fant sted og at gjelden dermed var gjort opp. Revisor har ikke grunnlag for å uttale seg ytterligere om innfrielsen av gjelden.

15 HØRING

Vi har sendt vår rapport på høring til de to tidligere styrelederne i Skjervøy Fiskeriutvikling AS. Tidligere styreleder Torgeir Johnsen hadde noen små merknader vedrørende faktaopplysninger i rapporten, og ytret for øvrig ikke behov for å avgi noen høringsuttalelse. Høringsuttalelsen fra tidligere styreleder Roy Waage fremgår nedenfor.

Roy Waage
Postboks 232
9189 SKJERVØY

KomRev NORD

HØRINGSUTTALELSE – UNDERSØKELSE I SKJERVØY FISKERIUTVIKLING A/S

Viser til høringsbrev av 08.05.15 og vedlagte rapport angående "undersøkelse i Skjervøy Fiskeriutvikling A/S".

Undertegnede avgir herved følgende høringsuttalelse vedrørende rapporten:

Rapporten gir etter min mening i all hovedsak et grundig bilde av hendelser, handlinger og beslutninger i de saker kommunestyrets bestilling omfatter. Sammenhengen mellom bakgrunn for søknader til Skjervøy Fiskeriutvikling A/S og påfølgende bevilgninger er også godt forklart.

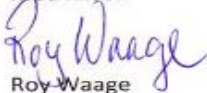
Som tidligere styreleder i Skjervøy Fiskeriutvikling A/S registrerer jeg at også rapporten slår fast at alle bevilgningsvedtak i min periode som styreleder, er fattet enstemmig i møte av et lovlig innkalt og beslutningsdyktig styre. Undertegnede vil understreke at det i aksjeloven er lagt til grunn at det er "styret" som skal godkjenne innkallinger og vurdere om sakene er tilstrekkelig forberedt.

Det fremgår ikke av protokollene at noen av styremedlemmene har hatt innsigelser til innkallinger eller bemerkninger til saksforberedelser.

Avslutningsvis vil jeg takke KomRev Nord for et konstruktivt samarbeid i forbindelse med rapporten.

Skjervøy den 18.05 - 2015

Med hilsen

Roy Waage

16 REFERANSER

Bråthen, T. (1999): «Styrevedtak uten møte.» I: Magma. *Econas tidsskrift for økonomi og ledelse*, nr. 1/1999.

Bråthen, T. (2006): *Selskapsrett*. 2. utg. Oslo: Focus Forlag.

EFTA Surveillance Authority (ESA) 2015: «Faktaark. Statsstøtte – regelverk, kontroll og tilbakebetaling». URL: http://www.eftasurv.int/media/press-releases/ESA_Fact_Sheet_%28NO%29_-_State_Aid.pdf

K-sekretariatet (2007): *Rapport vedrørende Industriparken Skjervøy AS*. Rapport nr. 1. September 2007.

KS Bedrift (2015): «KS' anbefalinger for godt eierskap – revidert» URL: <http://www.ks-bedrift.no/temaer/Juss/KS-anbefalinger-for-godt-eierskap---revidert/>

NOU 1992:29 *Lov om Aksjeselskaper*

NOU1995:17 *Om organisering av kommunal og fylkeskommunal virksomhet*

Resch-Knudsen (2012): *Styring av kommunalt eide selskaper*. 1. utg. Oslo: Kommuneforlaget AS.

Skjervøy kommune (2015): «Omstillings- og utviklingsprosjekt i Skjervøy kommune» URL: <http://www.skjervoy.kommune.no/omstillings-og-utvikling.97132.no.html>

Woxholt, G. (2007): *Selskapsrett*. 2. utg. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag A/S

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er Troms fylkeskommune, 17 kommuner i Troms og åtte kommuner i Nordland.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontorer i Tromsø, Narvik, Sortland, Finnsnes og Storslett.

Vi har 30 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av åtte medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Rettsvitenskap
- Pedagogikk
- Samfunnsplanlegging
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Økonomi

KomRev NORD har tidligere gjennomført følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter i Skjervøy kommune:

<i>Inntektsskapende virksomhet</i>	2013
<i>Ressursbruk og kvalitet i eldreomsorgen</i>	2012
<i>Arbeidsmiljø og sykefravær i skolesektoren</i>	2010
<i>Byggesaksbehandling</i>	2007

